CORNELIUS NEPOS

DE

VITIS

Excellentium Imperatorum.

Interpretatione & Notis illustravit

NICOLAUS COURTIN,

Humanitatis Professor in Universitate PARIS.

JUSSU

CHRISTIANISSIMI REGIS,

IN Usum

Serenissimi Delphini.

Editio Quinta, prioribus multo Emendatior.

LONDINI.

Ex Typographeio J. ROBERTS, & prostant venales apud
J. & B. SPRINT, ad Campanam in Vico dicto Little-Britain;

D. MIDWINTER. ad Infigne triumCoronarum in Cometerio D. Pauli.

CORNELIUS NEPOS

Excellention Imperatorum.

Interpretations & Notis illufted - 4

NICOLAUS COURTIN

Humanitatis Professor in Vaivershade PARTS.

Thasn

CHRISTIANISSIMI REGIS.

M v : U , N I

Sereniffimi Delphini.

Anderson Comment Lembers with the Same of the Antester

LONDINI

entially belon 2 are entired to person in 2 a

D. Mas graph of the or was considered and the constant of the

PRÆFATIO.

ARIIS ac prope jam innumeris CORNELII NEPOTIS

de Excellentium Imperatorum
vita editionibus, hæc iterum
fub SERENISSIMI PRINCIPIS

DELPHINI auspiciis accession

Quum enim tapientissimus ille Principis Moderator Dux Montauserius eo maxime tendat, ut Galliæ Imperio Regem omnibus tum mentis, tum corporis dotibus absolutum instituat; singularem curam adhibuit, ut omnes Latinos Autores pluribus in locis, aut vitiatos, aut obscuros, aut denique dissicili verborum involuero implicitos, restitutos, perspicuos, & nitida interpretatione expeditos offerat, quos sine ullo, vel saltem gravi labore, teneræ menti instillare possit. Quum enim ex his

PRÆFATIO.

Mas ranquam ex uberrimo fonte, innumera Sapiente, Fortitudinis, Moderationis, Munificencæterarumque virturum regiarum exempla eruantur, quibus Heroum filii teneram adhuc atatem suam ad ardua promoveant; idcirco peritissimus ille tanti Principis Formator, non cos folum summis, ut aiunt, labris delibandos, at avido ore ipsi absorbendos voluit. Sed quemadmodum dapes male paratæ, male coctæ, & stomacho parum convenientes, vel nauseam, vel cruditatem pariunt: ita etiam in artibus & studiis, nisi ea ingeniorum captui accommodaveris, vix proficies, & pusillos tuis curis creditos ægre admodum promovebis. Quamobrem, ex Illustrissimi Ducis Montauserii mandato, viri complures selecti in enucleandis omnium Latinorum Autorum difficultatibus diligentius quam hactenus incubuerunt. Cuique suus assignatus est labor, cuique sua demandata est provincia; atque mihi CORNELIUS NEPOS obtigit, Autor quidem primo aspectu facilis, scd si intimius & attentius perpendas, plerisque in locis, propter abruptum dicendi genus, difficilis. Multi quidem viri eruditi & graves jam in co exponendo magnopere insudarunt; variæ, ut jam præmonuimus, editiones extiterunt, quarum tamen nulli penitus adhærere voluimus, sed prout

I

i

L

6

i

ra

fc

F

T

re

m

pr

m

qu

fed

prout ad intentum nostrum expedire visum est Dionysius Lambinus, vir sane profunda eruditio. nis, amplissimas super eo Autore Annotationes contexuit; accessit & Gebhardi super eodem Autore spicilegium; adde diligentissimas elucubrationes Andrew Schotti, Joannis Vossii, Petri Daniclis, Longolii, Magii, Gifanii, Savaronis, Boccleri, Ernstii, Bosii, Manutii, Barthii, Beroaldi Bongarsii, Buchneri, Casauboni, Freinshemii, Gronovii, Grotii, Lipsii, Mureti, Pighii, Pontani, Puteani, Rutgersii, Salmasii, Scaligers, Turnebii, Hornii, & quorundam aliorum Commentatorum illustrationes: quorum omnium diligentia & labore non mediocriter emendatus, ac illustratus est. Nihilominus tamen, quia vel nimis in rebus minus necessariis morati funt, vel plurima interpretatione egentia præterierunt, vel immoderata verborum prurigine fusius atque obscurius scripserunt; idcirco Serenissimi Principis D E L-PHINI auspiciis, Illustrissimi Ducis MO N-TAUSERII nutu confirmatus; ac præterea Excellentissimi Viri Domini Bossuetii Condomensium olim Episcopi; necnon & Clarissimi, & profundissimæ eruditionis Viri Domini Huetii luminibus illustratus, novum illud opus tentavi: idque unum in mente habui, ut & compendiose,

A 3

S

u

9-

s,

m

æ,

a-

ed

ut

fed citra obscuritatem, omnia dicerem; nec quidquam tamen quod desiderari posset, & ad genuinum nitorem, lucemque persundendam conduceret, præterirem. Itaque instituti nostri duæ sunt partes; prima quidem, ut simplici vocum interpretatione obscuriora verba nitidioribus explicemus; altera, ut Notis accuratissimis omnem rerum dissicultatem substrahamus. Quod si utrumque assequuti fuerimus, nostrum quoque intentum omnino assequemur.

milliani Vini

CORNELIINEPOTIS

VIT A,

Ex variis Autoribus Excerpta.

Uandoquidem nobis de Autoris noftri Vita dicturis multa occurrunt statuenda ac confirmanda, de quibus inter se Scriptores dilitigant, variique in varias opiniones distrahuntur: pauca quædam de ejus nomine, patria, ætate, variisque ejus operibus disseramus.

Quop ad ejus nomen pertiner, hunc Cornelium Nepotem, cum Onuphrio Panuinio, Joan. Savarone, Petro Nannio, Gifanio, Schotto, Vossio, Lambino, & aliis bene multis non deteriori autoritate Scriptoribus, asserimus: licet plerique, ex quorum numero est Hieronymus Magius, Æmilium Probum esse velint. At primo, ab ipso autore abunde refelluntur, qui Porcii Catonis vitam his verbis claudit : Hujus de vita & moribus plura in eo Libro persecuti sumus quem separatim de eo fecimus, rogatu Tit. Pom. Attici, &c. Quæ quidem nullatenus de Æmilio Probo sed de Cornelio Nepote intelligenda sunt : quum ille Theodosio, hic Julio Cæsare, & Octavio imperantibus, vixerit; quo etiam tempore Tit. Pomp. Atticum vixisse certum est. Deinde nec Æmilium Probum, nec Theodofiani ævi quenquam alium, hujus operis A 4

CORNELII NEPOTIS

civ

lu

A

pr

ni

ti

re

A

C

d

pi

e

ti

16

ti

e

fi fi

F

7

P

der Lutorem fuisse, pura & Romana hujus Libri evidentissime arguit. Accedit & altera duplex ratio, quod nimirum (ut in ejus vita inquit Vossius) Tulliani esse ævi scriptorem, neque alium quam Nepotem tum veterum aliquot Librorum indicio cognoscitur; tum etiam quod ad Pomp. Atticum (cujus idem rogatu de vita Catonis Librum fecit) vitæ istæ scribantur. Præterea eo in opere multa leguntur, Quæ (ut idem Vossius ibidem ait) opus hoc scriptum esse. clamant, quo tempore Pompeius & Casar plus poterant, quam libera in Rep. expediret. Hæc autem omnia Dionys. Lambinus congessit : quorum tamen præcipua, & quæ ad intentum nostrum magis conducent, cæteris brevitatis causa, quia plura sunt, semotis, seligere liceat. Primum autem ex Miltiade sic habetur: Cujus victoriæ non alienum videtur quale præmium Miltiadi sit tributum, docere, quo facilius intelligi possit eandem omnium Civitatum esse naturam: ut populi nostri honores quondam fuerunt rari, & tenues, ob eamq; causam gloriosi, nunc autem effusi atq; obsoleti; sic olim apud Athenienses fuisse reperimus. Hæc autem verba, inquit Lambinus, arguunt hunc Librum scriptum esse, quo tempore penes populum aliqua adhuc potestas erat; non tempore Theodosii, quo nihil populus poterat. In Epaminonda vero sic legitur: Quo tempore Duce Pelopida exules Thebas occuparunt, & præsidium Lacedæmoniorum ex arce expulerunt; Epaminondas, quamdiu facta est cædes Civium, domi se retinuit, quod neg; malos defendere volebat, neg; impugnare, ne manus suorum sanguine cruentaret. Namq; civilem victoriam, funestam putabat. Videtur his verbis, inquit, noster scriptor, & belli civilis autores, Pompeium & Cæsarem, in quo tantum sanguinis civilis profusum sit, notare, & tacite Pomponii Attici consilium approbare, qui bellis civilibus,

civilibus, quæ in ejus ætatem inciderunt, interesse noluerit, &c. At illud sane perspicuum est, quod sic ex Agesilao excipitur: In hoc non minus ejus pietas suspicienda est, quam virtus bellica: qui quum victori præesset exercitui, maximama; haberet siduciam Regni Persarum potiundi, tanta modestia dicto audiens suit jussis absentium Magistratuum, ut si privatus in Comition Santa a suitus acceptante attinomi. tio esset Spartæ; cujus exemplum utinam Imperatores nostri sequi voluissent! Hic locus, inquit, clamat, Autorem hujus Libri carpere & notare Pompeii & Cæsaris, sed maxime Cæsaris potentiam non serendam, qui imperium, & exercitum retinere ultra tempus lege concessum voluerit. Ad aliud transco, quod ex Eumene deducitur: Sic Macedones vero milites ea tunc erant fama, qua nunc Romani feruntur. Et enim semper habiti sunt fortissimi, qui summam Imperii po-tirentur. At, inquit, locus ille declarat hunc Libsum esse scriptum quo tempore Populus Rom. Imperil summam obtinebat, &c. Supersunt duo tantum restimonia. Sed in uno solum hæreo, hocq; etiam in Eumene sic habetur: Namq; illa Phalanx Alex. M. que Asiam devicerat, inveterata cum gloria, tum etiam licentia non parere se Ducibus, sed imperare postulabat: ut nunc Veterani faciunt. Itaq; periculum est ne faciant, quod illi fecerunt sua intemperantia, nimi-aque licentia, ut omnia perdant, neq; minus eos cum quibus steterint, quam adversus quos fecerint. Hic locus, si attente consideretur, inquit Lambinus, unaq; legantur quæ ad eum annotavimus, omnium apertissime indicat, atque arguit hujus Libri scripto-rem Consulum annuorum, non Imperatorum perpetuorum temporibus & floruisse & scripsisse. Sic autem Lambinus in Annotationibus ad hunc locum habet: Etiam hic locus clamat, hujus Libri Autorem floruisse atate M. Tullii, & Pomponii Attici, & Cn. Pompeii,

peii, & C. Julii Casaris, & quo tempore lababat Resp. Rom. & ad tyrannidem propendebat; nondum autem prorsus in unius potestate versabatur. Quo minus credibile est atate eum Theodosii vixisse. Sic autem queritur M. Tullius de Veteranorum superbia, & arrogantia, Philipp. xi. Quanquam, Patres conscripti, quousque sententias dicemus Veteranorum arbitratu? quod eorum fastidium, qua tanta arrogantia est, ut ad arbitrium eorum etiam Imperatores deligamus?

Quibus omnibus Lambini testimoniis, hæc insuper adjicio ex vita Attici deprompta, quibus manifestum est, & Atticum tempore belli civilis Pompeii & Cæsaris, imo & multo post vixisse; & Corn. Nepotem tunc sloruisse & scripsisse. Sic autem primum legitur: Incidit Cafarianum civile bellum quum haberet annos circiter sexaginta: (de Pomponio Attico loquitur, ut cuilibet legenti parebit) usus est ætatis vacatione, neque se quoquam movit ex urbe. Qua amicis suis opus fuerant, ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit, &c. Deinde ita habetur. Sic vetere instituto vitæ effugit nova pericula. Secutum est illud occiso Cæsare, & cum Resp. penes Brutos videretur esse, & Cassium, ac tota Civitas se ad eum convertisse videretur. Sic M. Bruto usus est, ut nullo ille adolescens æquali familiarius, quam hoc sene: Atticum intellige. Hæc clariora sunt quam ut alia luce indigeant. Sunt & ejusmodi innumera, quibus supersedebimus. Nunc ad ea veniamus quibus Cor. Nepotem tunc vixisse, & scripsisse probemus; 1. est: Sæpe enim, propter familiaritatem, domesticis rebus interfuimus. De semetipso loquitur Nepos, seq; Attici rebus domesticis interfuisse prædicat. Quid clarius? 2. De pietate autem Attici quid plura commemo-rem? cum hoc ipsum vere gloriantem audierim, in funere matris sua, quam extulit annorum nonaginta, quum

tem

cre-

ar-

pti,

u?

ad

oer

ım

la-

em

gi-

ret

ui-

a-

ır.

·u-

u-

ad

ut

? :

ia

us

r.

n.

quum esset septem & sexaginta, se nunquam cum matre in gratiam rediisse, &c. 3. Hactenus, Attico vivo, edita à nobis sunt. Nunc, quoniam fortuna nos superstites ei esse voluit, reliqua persequemur. Si ergo Nepos Atticum loquentem audivit; si eo vivo hæc edidit; si superstes ei fuit; certe eum tunc vixisse necesse est. Sunt & plura alia: sed hæc retulisse satis sit.

Ex eo autem error ille provenit, Quod (teste eodem Vossio, ibidem) Librario id fuerit nomen, qui vitas eas partim sua, partim patris, & matris manu scriptas, Theodosio obtulit. Idque verum esse confirmat Jo. Savaro, cujus hæc sunt verba: Æmilium autem Probum, cujus nomine circumfertur hic Liber, Theodosio regnante vixisse, & hujus libri exscriptorem potius esse quam autorem, patet ex his versibus.

Vade Liber noster, fato meliore memento, Cum leget hæc dominus, te sciat esse meum.

Ne timeas fulvo strictos Diademate crines, Ridentes blandum vel pietate oculos.

Communis cunctis, hominem se regna tenere, Sed meminit, vincit hinc magis ille homines.

Ornentur steriles: facilis testura Libelli, Theodosio, & dostis carmina nuda placent.

Si rogat Autorem, paulatim detege nostrum Tunc Domino nomen: me sciat esse Probum.

Corpore in hoc, manus est genetricis, avique, meaq; Felices; Domini que meruere manus.

Hos versus tanquam ineptos, & male natos arguit Lambinus: imo ab aliquo Nebulone indocto, & barbaro, aut scriptore Librario vix semidocto, esse factos. Et paulo superius: Quod autem, inquit, etiam versus ad hoc probandum afferuut, iisque valde movebatur

batur is, quem modo commemoravi, Robortellus: si quis eos attente leget, intelliget, non Autorem, & ut ita dicam, Parentem Libri significari, sed Scriptorem Librarium, id est, eum qui manu descripserit.

Unde Andreas Schottus scribit: Librum de vita & moribus excellentium Græciæ Imperatorum ad T. Pomp. Atticum; sequioris ætatis Autori Æmilio Probo attribuunt: a quo stylus, dicendi character,

Attici atas, multaque abjudicant.

Hic ergo (cum Savarone exclamemus) suo autori reddatur, quem sibi Cornelius Nepos justo titulo vindicat, quemque coavo suo & familiari Pomp. Attico dedit, cujus etiam rogatu vitam M. Catonis separatim scripsit, & illi superstes, elegantissimam ejustem vita consuetudinem elegantia pari prosequutus est. Nec est cur dicat aliquis cum Barthio: Amilius Probus, in avo Theodosii, Cornelii Nepotis Libros in Epitomen redegit. Namq; aliud Nepos ipse concinnitate, ac brevitate sua demonstrat; idque maxime his Prasationis sua verbis: Sed plura persequi, tum magnitudo voluminis probibet, tam festinatio, ut ea explicem, qua exorsus sum.

Adde & ista quæ Pelopidæ vitæ initio sic leguntur: Cujus de virtutibus dubito, quemadmodum exponam: quod vereor, si res explicare incipiam, non vitam ejus enarrare, sed historiam videar scribere: & ex Epaminonda plurima quidem proferre possemus, sed modus adhibendus est, quoniam uno hoc volumine vitam excellentium virorum complurium concludere constituimus. Quæ quidem indicant, omnia complexum suisse ea brevitate, ut in Epitomen redigi minime opus suerira.

De origine vero seu Patria ejus; ipsum Padi accolam testatur Plin. l. 3. c. 18. his verbis: Contrario eornm percussu mari interjecto dulcescente, plerique dixere falso, & Nepos Cornelius Padi accola. Un-

de

de Catullus Veronensis Poeta, ad ipsum tanquam ad Civem suum, virumque illustrem opus suum mittens, Italum vocat. Epig. 1.

Cui dono lepidum novum Libellum,
Arida modo pumice expolitum,
Corneli? tibi; namque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas.
Jam tum quum ausus es unus Italorum
Omne ævum tribus explicare chartis
Doctis, Jupiter! & laboriosis, &c..

m

ta

T.

20

r,

ri

zi-

1-

273

7-

i-

S

Cui tamen opinioni Ausonius Latino Pacato Drepanio scribens, his verbis refragari videtur, quibus ad superiora Catulli verba alludit:

Cui dono lepidum novum Libellum?

Veronensis ait Poeta quondam,

Inventoque dedit statim Nepoti.

At nos illepidum rudem Libellum,

Burras, quisquilias, ineptiasque

Credemus gremio cui fovendum?

Inveni (trepidæ silete nugæ)

Nec dostum minus, & magis benignum

Quam quem Gallia præbuit Catullo.

At facile Ausonius cum Catullo conciliabitur, quum certum sit, ideo Gallum vocari, quod nimirum Italia transpadana, Gallia togata diceretur. Et quamvis sint nonnulli qui de patria ejus urbe se quidquam habere comperti negent: nihilominus tamen, præter scriptores à nobis jam laudatos, multi alii sunt gravissimi viri qui id confirment, ipsumque Veronensem Civem esse dicant, utpote qui ortus sit ex vico Veronensem Hostilia, ad Padi ripas sito; sic Vossius in Nepotis

potis vita: At, inquit, Veronensem fuisse in Leandri Alberti Italia lego: uti & in Cosmographia optimi atque amicissimi quondam viri, Pauli Merulæ. Imo ex Veronensium Historicorum syllabo (quem dostissimus amplissimus que Alexander Becellus, Veronensis Urbis Cancellarius fecit, ac illustrissimus Comes Fernandus Nogarola, vir ut genere, ita literarum studio nobilissimus, cum Laurentio Pignorio, atque is mecum communicavit) intelligo natum fuisse Nepotem in Hostilia; qui Veronensium vicus est, Tacito, Plinio, Cassiodoro, & Antonino in Itinerario memoratus, hodieque Ecclesisticæ Veronensium Jurisdistioni subditus. Sicetiam Onuphrius Panuinus Catalogo illustrium scriptorum Veronensium, Lib. vi. Antiquit. Constantissimo, inquit, Civitatis nostræ testimonio Cornelium Nepotem virum dostissimum, & antiquitatum omnium peritissimum, Veronensem fuisse traditur, cui in summa cum reliquis Veronensibus illustribus, etiam statua posita est ex publica autoritate.

Ex quibus omnibus jam liquido patet ex quanam Patria Cornelius noster ortus sit. Nunc cujus fuerit

p

ri

li

A

1:

S

i

ż

(

d

j

ætatis indicemus.

Hunc Julii Cæsaris & Augusti temporibus storuisse pluribus argumentis manifestum est: quorum primum illud esto, quod nempe Catullus Poeta ad eum opus suum, ut supra ostendimus, direxerit; quem Marii & Syllæ temporibus natum esse certum est, & ad Cæsarem usque jam rerum potitum pervenisse. Deinde, hunc Ciceronis familiarem testatur Gellius 1. 15. c. 28. Gornelius Nepos, inquit, & rerum memoriæ non indiligens, & M. Ciceronis, ut qui maxime, amicus familiarisque fuit. Imo, & secundum Ciceronis Epist. librum ad Nepotem Macrobius citat, lib. 2. Saturn. c. 1. Cujus hæc sunt verba: Testis idem Cicero, qui in libro Epistolarum ad Cornelium Nepotem secundo.

Corn. Nepos; si ad eum 2. Epist. lib. scripsit, certe ambos suisse coætaneos necesse est: atq; adeo quum Tullius sub Julio & Augusto Cæsare, usque ad Antonii, Octavii, & Lepidi Triumviratum vixerit, his quoq; temporibus Corn. Nepotem vixisse dicendum est. Adde quod Nepotem Augustæo ævo obiisse, Plinius lib. ix. c. 39. his verbis testatur: Nepos Cornelius, qui divi Augusti principatu obiit, me, inquit, juvene violacea vigebat. Cui opinioni respondet Eusebius in Chronico: Octaviani Imperii anno quarto, Olympiade concev. Corn. Nepos Scriptor historicus clarus habetur. Quæ testimonia in eo consentiunt, ut Corn. Nepotem Catulli, Tullii, Julii, Octaviique Cæsaris coætaneum suisse maniseste exhibeant.

Jam unum reliquum est quod absolvamus; ut scilicet, quot, quæque operum genera Cornelius noster
fecerit, aperiamus. Certum est autem, præter Librum
hunc de vita Excellentium Imperatorum, alios complures scripsisse, quos, vel incuria hominum, vel injuria temporum amisimus. Ac primo tres Historiarum
libros, quibus omne ævum comprehenderit, liquido testatur Catullus jam multoties citatus initio Hendecasyllaborum, quem locum nuper laudavimus.

Jam tum, quum ausus es unus Italorum Omne ævum tribus explicare chartis Doctis, Jupiter! & laboriosis, &c.

m

m

&

us o-

е,

0.

2.

m lo, Secundo, se librum de Historicis Græcis conscripsisse, ipsemet in Dione his verbis commemorat: Sed de hoc in eo meo libro plura sunt exposita, qui de Historicis Græcis conscriptus est. Præterea separatim librum de Catonis vita scripsisse, ejusdem verba indicant, jam in Catone superius laudata, sub sinem. Chronica pariter

pariter scripsisse, ex his Gellii verbis, lib. xvii. c. xxi. comperimus: Ante Romam conditam, ut Corn. Nepos in primo Chronicorum de Homero dixit, annis circiter centum & sexaginta. Quod & Ausonius testatur E. pist. ad Probum Præfectum Prætorio, his verbis: pologos Titiani, & Nepotis Chronica, quasi alios apologos (nam & instar sunt fabularum) ad Nobilitaten tuam misi, gaudens, atque etiam glorians fore aliquid quod ad institutionem tuorum sedulitatis mea studi conferatur. Ipsum etiam Ciceronis vitam scripsisse ex xv. Gellii lib. c. xxviii. cognoscimus: Atque is ta men (de Nepote loquitur) in primo librorum quos di vita illius (scilicet Ciceronis) composuit, errasse vide tur, &c. Nec hie ejus operum terminus, sed & inter Commentatores a Tertulliano in Apologetico ad versus Gentes c. xi. annumeratur: Saturnumque, in quit, quantum Literæ docent, neg; Diodorus Græcus aut Tillus, neque Cassius Severus, aut Cornelius Ne pos, neque ullus Commentator ejusmodi Antiquitatum aliud quam hominem promulgarunt. Imo & vitam Il Justrium Scriptorum composuisse, Hieronymus de vita Scriptorum Ecclesiasticorum his verbis comme morat: Scripferunt de vita Illustrium Scriptorum apul Gracos Hermippus Peripateticus, Antigonus, Cari stius Satyrus doctus vir, & longe omnium doctissimu Aristoxenus Musicus. Apud Latinos autem Varro, Sau tra, Nepos, Hyginus, & ad cujus nos exemplum vis pro vocare Tranquillus. Denique & exemplorum libro contexuisse, ex 7. Gellii libro c. xviii. agnoscimus Cornelius autem Nepos, inquit, in Libro exemplorun 5. id quoque literis mandavit, &c. Quidam etiam, in ter quos Hermolaus Barbarus, Castigat. in Plin. 1. 15 c. 22. censent Libellum de Viris Illustribus, qui Plini tribui solet, Cornelii Nepotis esse, idque veteribu Codicibus astrui posse asserunt. Ego tamen Aureli Victori Paristr

ctoris opus crediderim, licet forte multa ex Nepote Victor excerpserit. Etiam Daretem Phrygium a Nepote translatum quidam arbitrantur; quod tamen falsum existimo, quum dictio ejus Augustæum ævum, quo tempore scripsit Nepos, minime sapiat. Ut ut sit, illud unum certum est, quod scilicet hæc omnia Nepotis opera injuria temporum perierunt, unumque de vita Excellentium Imperatorum opus ad nostram usque memoriam pervenisse, ex quibus viginti duos exterarum Gentium Imperatores habemus; duos vero duntaxat Romanos, quum reliquos amiserimus, ut ex his ipsius verbis patet in extrema Hannibalis vita: Sed nos tempus est bujus Libri facere finem, & Romanorum explicare Imperatores; quo facilius, collatis utrorumque factis, qui viri praferendi sint, possit judicari. Quod ergo residuum est accipe, illustratum vide, restitutum fove. Home Hb. 1 capting &c Pha. Hb. 2/ cap

Paderus andain arreum infirmum remonitales, but a large

con Alexandria profession ob Anabico fina execular per (Alexanse) at Nepas Alexandria, Gades afens properties of

VARIO-

(a)

choomalk m

A.

Xi.

05

ter

en iid die ste

ta di ide

ad in

cus Ne tum

n Il de ime

apul Cari Imu

San pro ibro mus

lorun n, in

Plini eribu ureli

ictori

Variorum Autorum

CORNELIO NEPOTE

Testimonia & Judicia.

Pomponius Mela lib. 3. cap. 5. de situ orbis.

PRETER Physicos, Homerunque, qui universum mari circumfusum esse dixerunt, Corn. Nepos ut recentior auctoritate, sic certior tradit.

Idem, lib. 3. cap. 10. & Plin. lib. 2. cap. 67.

Eudoxus quidam avorum nostrorum temporibus, quum Lathyrum regem Alexandriæ profugeret, ab Arabico sinu egressus per hoc Pelagus (Africam) ut Nepos affirmat, Gades usque provectus est.

Idem Plinius, lib. 3. cap. 17.

Fauces Oceani T. Livius ac Nepos Corn. latitudinis tradiderunt, ubi minimum 7 millia passuum, ubi vero plurimum 10 millia.

Idem ibidem.

Mespum opulentia præcipuum, quod ab Insubribus & Boiis & Senonibus deletum esse eo die, quo Camillus Veios ceperit, Nepos Cornelius tradit.

Cap. 28. Natural.

Et Nepos Cornel. Padi accola, qui Divi Augusti principatu obiit.

Plutarchus, in Lucull. extrem.

Cornelius Nepos neque senio, neque morbo aut alienata mente fuisse, sed a Callisthene liberto venenis corruptum.

Idem, in Marcello.

Nos autem Livio, & Casari, & Nepoti, & ex Gracis scriptoribus Regi Juba credimus.

Cui dono lepidum novum libellum, ut supra in Præfatione.

Aufonius Drepanio Pacato Latino.

Cui dono lepidum novum libellum, Veronensis ait Poeta quondam, &c. ut in Præfatione.

Agellius lib. 15. Noct. Attic. cap. 28.

Corn. Nepos & rerum memoriæ non indiligens, & M. Ciceronis, ut qui maxime, amicus familiarisque fuit.

Suetonius de illustribus Grammaticis.

Corn. Nepos literatos quidem vulgo appellari ait eos, qui aliquid diligenter & acute, scienterque possint aut dicere aut scribere: cæterum proprie sic appellandos Poetarum intrepretes, qui a Gracis Grammatici nominentur.

Idem, in Octavii Augusti vita.

Non amplius ter bibere eum solitum super Canam in Castris apud Mutinam Cornelius Nepos tradit.

Tertullianus in Apologetico.

Saturnum, quantum literæ docent, neque Diodorus Græcus, aut neque Cassius Severus, aut Corn. Nepos, neque ullus commentator bujusmodis Antiquitatum, aliud quam hominem promulgarunt:

Eusebius in Chronico.

Octaviani Imperii anno quarto, Olympiade exxev. Cornelius Nepos scriptor Historicus clarus habetur.

Hieronymus de vita Script. Ecclesiast.

Scripserunt de vita illustrium scriptorum apud Græcos Hermippus Peripateticus, Antigonus, Caristius, Satyrus doctus vir, & longe omnium do-Etissimus Aristoxenus Musicus. Apud Latinos autem Varro, Sautra, Nepos, Hyginus, &c. ut supra in Præfatione.

Minutius Felix Octavio.

Scit boc Nepos, & Cassius in historia, & Thallus, ac Diodorus boc loquuntur.

Lactantius Firmianus, lib. 1. cap. 13.

Qui res ejus in Italia gestas memoria tradiderunt, Graci, Diodorus & Thallus: Latini, Nepos, & Cassius, & Varro.

Ammianus Marcell. Epist. 14.

Male narras de Nepotis filio, valde mehercule moveor, & moleste fero, nescieram omnino esse istum puerum.

Servius in 1. Æneid.

Hujus rei testis est Corn. Nepos in eo libro qui vita illustrium inscribitur.

Adde his omnibus testimoniis recentiorum judicia quam plurima, que a nobis in Præfatione fuse relata sunt.

(a2)

CHRO-

fed

ıbi

bus

ibus

ufo-

CHRONOLOGIA IMPP. GRÆCIÆ

APUD

CORNELIUM NEPOTEM

PER

OLYMPIADAS,

Ex Herodoto, Thucydide, Xenophonte, ac potissimum Diodoro.

LYMPIAS lxxii. annus V. C. 261. Mundi 3480. putatur. An. I.

niensium Dux Darium vicit, una cum Aristide cognomento Justo.

3. Miltiadis Cimonis Filius Athe- Pugna Marathonia Darius Persarum rex profligatur. Herod. Thucyd. Dionyi. Gell. & Nepos in Miltiad.

O L Y M P. lxxiii.

I.

2. 3.

Xerxes Dario Hystaspis F. mortuo fuccedit.

O L Y M P. lxxiv.

2. Aristides Ostracismo urbe pellitur ab ingratis civibus. Diod. Lib. xil Plut. & Nepos.

4. Themistocles oraculum interpretatur de muris ligneis.

OLYMP. lxxv.

Bellum Persicum Xerxis in Græciam. Athenæ incenfæ.

Aristides

- Aristides ante tempus ab exilio Pugna ad Thermopylas duce Leorevocatur. Plut.
- 2. Aristides Athen. & Pausanias Lacedæm. cum Mardonio pugnant.
- 3. Athenienses consilio Themistoclis muros restaurant, repugnantib. Spartanis. Diod. lib. xi.

4. Ejusdem suasu Piræei portus Athenis absolvitur. Diod. ibid.

Paufaniæ Lacedæmoniorum ducis proditio detecta. Necatur fame in Templo Minervæ. Plut. Nepos.

Aristidis æquitate Græcorum Imper. ad Athenienses desertur, & focietatem incunt.

Ejusdem opera ærarium Græciæ in Delo constituitur.

nida, qua 300 Spartani cæfi.

Pugna ad Artemisium Persarum infelix.

Xerxes ad Salaminem victus fugatusque. Plut. Herod. Diod. & alii.

Pugna ad Platæas duce Perfarum Mardonio occiso, & altera eodem die ad Mycalem.

OLYMP. lxxvi

T. 2.

Lacedæmonii maris imperium affectant. Diod.

OLYMP. lxxvii.

- 2. Themistocles Ostracismo pulfus ad Xerxem fugit & exul moritur.
- 3. Cimon Atheniensium dux vin- Bellum in Persas I. ad Eurymecit Persas prælio navali ac terrestri eodem die.

dontem fluv. Diod. & Polyan.

es

OLYMP. lxxviii. e amount willing the automost hada collections I. the control of any able single amountain in rigul. Xerxes Persarum Rex ab Artabano trucidatur. Succedit Artaxerxes, Diod. lib. xi. Ctesias. Nepos de Regibus. Pagna od Plagga docc. Pendrem Adventage confile Themiles OLYMP. lxxix. Thafii ab Atheniensibus defici-I. unt, a Cimone victi. Thucyd. - Nepos. in will then probable as Bellum in Persas ii. Eugener Lacederstoniouspe du-3. en produio derecha. Placame fame in Temple Minerves Plant. Analytic sequence Onsociate hin-OLYMP. lxxx. per, ed Albenianfer defector. & Bellum Corinthium excitatum a I. Megarenfibus. in Delay State of the Control 3. OLYMP. lxxxi. and malmi. alma decembers i Donald Street, and Atheniensium cum Lacedæmoniis per Cimonem fœdus quinquennale. Diod. lib. xi. OLYMP. lxxxii. The delice Office lens only have at significant freque to exact I. 3. Cimon Persas in Cypro vin-Bellum in Persas iii. ab Atheniencit, & maris imperium iis vinfibus motum,

dicat. Diod. Plutarch. Thucyd.

4. Cimon in Cypro moritur. Au-

lib. i. & Nepos.

ctores iidem.

cti pacem cum Athen. compon, OLYMP.

Persæ a Cimone Athen. duce vi-

OLYMP. lxxxiii. 2. 3.	Bellum Lacedæmonium iii. ge- ftum a Lacedæm. cum Maga- rensibus. Diod. lib. xiii. Athenienses ad Coroneam victi a Bœotis. Diod. Bellum. Euboic. duce Pericle cum Eubœen. gestum. Diod. xiii.
	Atol 3 17 V LO
OLYMP. lxxxiv. 1. 2. 3. 4.	P.11 C
	Bellum Samium quo Samii in po- testatem Atheniensium veniunt Pericle duce. Diod. lib. xiii.
OLYMP. lxxxv.	Bellum Byzantium quo Byzantii fubacti. Diod. lib. xiii. Bellum Corinthium & Corcyræum. Diod.
3· 4·	Corinthiorum & Corcyræorum ad bellum apparatus. Diod.
OLYMP. lxxxvi.	Corcyræi vincunt Corinthios auxilio Athenienf. Diod.
2. Account a manager algorithms. 3. Account A amager that a land 4.	
OLYMP. lxxxvii.	O I, Y M P. xen a. Abibiades equi adi cum Atha- nicaf, ut neltifuntura et assure
Action of the Company	Bellum Peloponnesiacum incipit. Diod. lib. xiii.

(a4)

()

OLYMP:

OLYMP. lxxxviii. I. Athenienses duce Chabria & La-2. chete prospere ad Syracusas pugnant. Diod. 3. Artaxerxi Reg. Persarum mortuo 4. fuccedit Xerxes. Diod. O LY MP. lxxxix. Xerxes Perfarum rex moritur. 2. 3. 4. OLYMP. xc. 2. 4. Alcibiades infraurat Rempub. Argivorum. Diod, OLYMP. xci. 1. Alcibiades, Nicias, ac Lamachus, duces Athen. ad Bellum cum Syracufanis gerendum miffi. Diod. lib. xiii.

2. Alcibiadis, quod contra Remp. conjurasset, postulatio. Diod.

Nepos, & alii.

3. 4.

Pugna 'ducum Atheniens. cum Syracufanis. Diod. lib. xiii.

Bellum Decelicum.

Decelia munitur a Spartanis Alcibiadis jussu contra Athenienses.

OLYMP. xcii.

- 1. Alcibiades exul agit cum Atheniens. ut restituatur in patriam. Diod. lib. x.
- 2. Alcibiades ab Atheniensibus re- Athenienses duce vocatur.

Thrafyllo & Thravocatur. Id. Diod.

nem. Diod.

Alcibiades & Thrafybulus in Thracia prospere pugnant. Diod. ibid.

Thrasybulo navali prælio Lacedæmonios ducemą; Mindarum vincunt.

Conon sedat Corcyræ seditio- Athenienses iisdem ducibus Lacedæm. vincunt navali prælio ad Cyzicum, duce eorum Mindaro occiso. Diod. ibid.

DLYMP. xciii.

fummus Imp. & brevi exulat. Diod. ibid.

Alcibiades Athenas reversus fit Atheniensium ad Andrum cum Lacedæmoniis pugna ducibus Alcibiade Adimanto & Thrafybulo. Diod.

Athenienses Conone duce male pugnant cum Callicratide ad Methymnam, & altera pugna ad Mitylenem. Diod. lib. iv.

Regem fugit Diod,

Conon ad Evagoram Cypri Atheniens. à Lacedæmon. ad Ægos Potamos a Lyfandro debellati. Diod. l. xi. Nepos in Co-

OLYMP. xciv.

Alcibiades opprimitur. Diod. Plut. Nepos.

> Thrasybulus devictis tyrannis Atheniensibus libertatem restituir. Diod.

Her P. F. J. O

DLYMP. xcv.

Conon Athen. exul Perficæ classi præfectus adversus Lacedæmonios. Diod. lib. xiv.

OLYMP. xcvi.

J. Agefilai cum Persis in Asia bellum: Diod. Lysander dux Lacedæm, ad Haliartum interfectus. Diod.

2. Conon vincit Periarchum Lacedæm. classis præfectum ad Cnidum. Diod.

2. Conon muros Athenien. ope Thebanorum restituit.

Iphicrates ad Lechæum cum Agefilao pugnat. Diod.

4. Iphicrates ad Corinthium feliciter pugnat. Diodor. & Nepos. Deponit Imperium, & Chabrias fuccedit.

Bellum Sociale Lacedæmonium Lacedæmonii a Conone victipo stea ad Coroneam duce Agei lao prospere pugnant. Dion. Belli Corinthiaci initium.

Almbiades Administrative tick

Abidi LeiCl

OLYMP. xcvii.

I. Thrafybulus cum classe missus managed the rond in Thraciam & Lesbum. Diod.

3. Agefilaus Rex Lacedæm. agrum Corinthium populatur.

3. Thrafybulus ab Aspendiis necatus. Diod.

May real syndless discribed

OLYMP. xcviii.

OLYMP. xcix.

Lacedæmonii arcem Thebaru Cadmæam occupant. Diod. ristid. Polyb.

Bellum Laconic. Boeot. Diod. xvi. Arift. Isocr. in Penegyria

OLYM

re

hi

LYMP. c.

Thebani exules ope Atheniens.

Cadmeam recipiunt. Diod. Xenoph. alii.

rate in vincula conjectur. Die li litur, Napon i sulamer in Bra

and Melopidas air Alexandro

the second second

the section of the se

conner, Diel Plan is Peter.

fulful lib. vs. Nepos at Pelos.

Bellum Lacedæmonium.

cti po Agefilai in Bœotiam expedi-Agef tio.

Dion habriæ victoria de Spartanis.

Diod hicrates ab Athen. auxilio regis
Persar. Artaxerxi mittitur.

LYMP. ci.
Timotheus Lacedæmonios ad
Leucadem fuperat. Diod. l. xv.
Xenoph. lib. v.
habriæ interfecto fuccedit Iphicrates. Diod. ibid.

Timotheus Corcyræis contra Lacedæm. fubfidio mittitur. m Iphicrates. Diod. Xenoph. Nepos. Frontinus. hicrates Exercitui Conductitio præfectus adverfus Ægyptios proficifcitur. Diod. & aliter paulo Nepos.

i mera Mandaconi duce Lea

Bellum Lacedæmonium ii. inter Athenienses & Lacædæmonios. Diodor. & Xenoph.

Pharnabazus cum Iphicrate adversus Ægyptios profectus.

Research to the first of the fi

personal appropriate about the

LYMP. cii.

yric

M

Epaminondas Spartanos ad Leuctra profligat.

Epaminondas Laconiam invadit, Spartam capit, Messenem restituit. Diod. & alii. hicrates Lacedæmoniis adversus Arcadas auxilio mittitur.

Bœoticum Bellum. Pugna Leuctrica Spartanorum cum Thebanis. Diod. & al.

Bellum Laconicum Arcadicum Lacedæmoniorum cum Arcadibus. Bœoti duce Epaminonda in Peloponnesum ingressi, & a Chabria Atheniens. duce repulsi, Diod, Xenoph. OLYMP. ciii.

1. Pelopidas ab Alexandro Pheraeo in vincula conjicitur. Diod. Plut. Nepos. Pausanias in Bœot.

Thebanorum cum Arcadibus Belum.

Dionyfius Syracufarum Tyrann moritur:

Probus de regib. Eusebius Chronico, & alii.

2. Pelopidas liberatur.

3.

Bellum Arcadum & Eleorum. D od. lib. xv. Xenoph. Justi Front.

OLYMP. civ.

andr. Pheræum cadit. Plut. Nepos. Diod.

Timotheus in Thraciam profectus, Potidæam, & Toronem occupat. Diod. lib. xv.

Cum Olynthiis bellum gerit. Nepos in vita Demosthen. Olynth.

2. Epaminondas Spartam interum tentat. Lacedæm. ad Mantineam vincit, ibidemque interficitur. Diod. & alii passim.

3. Agefilaus & Chabrias a Rege Perfarum deficiunt.

Agefilai interitus. Xenoph. Plut. Diod. Nepos in Agefilao.

Thebani, Epaminonda perorant de maritimo imperio comp rando cogitant.

Pugna Mantinensis duce Epam nonda.

Artaxerxi Regi Perfarum mortu fuccedit Artaxerxes Ochus.

e

X

OLYMP.

LYMP. cv.

as Be

ranni

us

n. D Tusti

rant

omp

pam

ortu

Chabrias & Chares adversus Atheniensium socios Chios, Rhodios, Coos, & Byzantios missus in prælio occubuit. Diod. lib. xvi & Nepos in Chabria. ionis suga & præparatio ad bellum cum Dionysio. Diod. ibid. Ælian. l. xii. Variar. Hist. c. 44. Nepos in vita. Dionis selix cum Dionysio bellum. Diod. Nepos in Vita.

Bellum fociale Athenienfium.

Alexandri Pheræi interitus. Diod. Plutarch. & alii.

LYMP. cvi.

thenienfibus multantur.
ion Syracusas in libertatem vindicat. Diod. lib. xvi.
Dion moritur annos natus circiter lv. Euseb. in Chron. ubi vitiose Dionysius pro Dion legebatur.

Iphicrates & Timotheus ab Atheniensibus multantur.
on Syracusas in libertatem vindicat. Diod. lib. xvi.

Athenienses cum Sociis acriter pugnant, ducibus Charete, Iphicrate, & Timotheo. Diod. Nepos
in Timoth.

Chares Sestum capit. Diod.

pay Atkengence visus Died I

Philippus oculum in expugnatione Methones amilit. V. Vitas comparatas.

of CI Track and portrait and

LYMP. cvii.

Phocion Athen. Perfarum dux est contra Cyprios. Diod lib.

LYMP. cviii.

Iphicrates Athen. dux Diony-

Hice:as

fii Siculi naves auro donisque Apollini Delphico consecrandis onustas intercipit. Diod.

Timoleontis in Siciliam expeditio.

Syracusas in libertatem restituere conatur. Diod. Nepos. Plut.

Hicetas Princeps Syracufarum Timoleonte superatus.

aboig sincherso others of

HAT TROUBLE FOR DOLLARS

OLYMP. cix.

1. Timoleon pulsis Pœnis Syracufis potitur.

2. Remp. Syracufar. instaurat.

3. Contra Siculos rem feliciter gerit. Diod. Nepos in Timol.

4. Phocion Athen. dux Clitarchum Tyrannum Eretriæ a Philippo constitutum profligat. Diodor. lib. xvi.

OLYMP.cx.

 Timoleon Carthaginiensium exercitum ad Crimesum superat. Plut. Nepos in vita. Diodor. Polyæn. lib. vi.

2. Timoleon Carthaginiensibus pacem petentib. concedit. Diod.

3.

Pugna ad Chæroneam qua Philipus Athenienses vicit. Diod. Il onys. ad Amnæum. Pausan. Attic. & alii.

Phodon Pobeta Perfacing the contra Control. Dist

4. Timoleon moritur. Nepos. Plutarch.

O L Y M P. cxi.

I.

Philippus Rex a Paufania fatelli occiditur. Diod. lib. xvi. An an. & alii.

2.

Alexander M. Philippo Patri for cedit.

lă.

ùm

d. D

fan.

atelli

tri fu

M

LYMP. cxiii.

Hephæstionis mors. Nepos in Eumene. Ælian. lib. xii. c. yii. & alii.

KENNYTANGGEMI AMIMOV

LYMP. cxiv.

Alexander Babylone moritur vel veneno vel intemperantia. Antipater & Craterus Æoliam oppugnant. Diod.

DLYMP. cxv.

Eumenes fit regum tutor.
hocion ad Antipatrum proficifci
recufat.

HEMISIOCLUS.

Eumenes adversus Antigonum bellum gerit, & Satrapæ Orientis se conjungunt.

Argyraspidum phalanx Eumeni adjuncta frustra ab Antigono & Prolemzo sollicitatur.

A A M M CO A M

LY M P. cxvi.

ceps prælium. Ab Antigono anceps prælium. Ab Antigono capitur & occiditur. Diod. Nepos.

I. Pomponius Arricus

NOMI-

NOMINA IMPERATOTUM,

QUORUM

Vita a Cornelio Nepote Scripta est.

I. A ILTIADES.

II. THEMISTOCLES.

III. ARISTIDES.

IV. PAUSANIAS.

V. CIMON.

VI. LYSANDER.

VII. ALCIBIADES.

VIII. THRASYBULUS.

IX. CONON.

X. DION.

XI. IPHICRATES.

XII. CHABRIAS.

XIII. TIMOTHEUS.

XIV. DATAMES.

XV. EPAMINONDAS.

XVI. PELOPIDAS.

XVII. AGESILAUS.

XVIII. EUMENES.

XIX. PHOCION.

XX. TIMOLEON

XXI. HAMILCARY

XXII. HANNIBAL.

Romanorum.

XXIII. M. PORCIUS CATO. XXIV. T. POMPONIUS ATTICUS.

ORNELII NEPOT

De VITIS

Excellentium Imperatorum,

OMPONIUM ATTICUM,

I BERPRIO

ዄዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀዀ

AUTORIS PRÆFATIO.

O N dubito fore plerosque, Attice, qui hoc genus scripture leve, & non satis dignum (a) summorum virorum personis judicent; quum relatum legent, quis musicam docuerit Epaminondam, aut in ejus virtutibus commemorari, saltasse eum commode, scienterque s

tibiis cantasse. Sed hi erunt fere, (b) qui expertes literarum Græcarum, nihil rectum nisi quod ipsorum moribus conveniat, putabunt. Qui fi didicerint, non eadem omnibus honesta atque turpia, sed omnia majorum institutis judicari; non admirabuntur, nos in Grajo-

INTERPRETATIO.

(a) Et minus respondens principum dignitati existiment. (b) Qui bistoriaram Gracia ignari.

NOTE.

fcribit epistolas ad Atticum, Atticus enim se Athenis collocavit, ut sit pane uideo dictus, quod quum diu Athenis literis operam dedisset, non minus Atticæ quam Romanæ linguæ peritus

nus ex Atticis, ut id etiam cognomine videatur habiturus. Sed ea de re postea
ticæ quam Romanæ linguæ peritus erat. Idque patet ex Cicerone 5 de

oum virtutibus exponendis mores eorum sequutos. 2 Neque enim · Cimoni fuit turpe, Atheniensium summo viro, 3 fororem Germanam habere in matrimonio; quippe quum cives ejus eodem uterentur instituto: at id quidem nostris moribus nesas habetur. (c) 5 Laudi in Gracia ducitur adolescentulis, quamplurimos habere amatores. 4 Nulla Lacedæmoni tam est nobilis vidua, (d) quæ non ad scenam eat mercede conducta. Magnis in laudibus tota fuit Græcia (e) 5 victorem Olympiæ citari. In scenam vero prodire & populo este spectaculo, nemini in eisdem gentibus fuit turpitudini: 6 Quæ 10 ompia apud nos partim infamia, partim humilia atque ab honestate remota ponuntur. Contra ea, pleraque nostris moribus sunt decora, quæ apud illos turpia putantur. Quem enim Romanorum pudet uxorem ducere in convivium? aut cujus materfamilias (f) non primum locum tenet ædium, atque in celebritate versatur? Quod 15 multo fit aliter in Græcia; nam neque in convivium adhibetur nisi propinquorum; neque sedet nisi in interiore parte ædium, (g) 7 quæ γωακωνίπε appellatur: quo nemo accedit nisi propinqua cognatione conjunctus. Sed plura persequi tum magnitudo voluminis prohibet, tum festinatio, ut ea explicem quæ exorsus sum. Quare ad

INTERPRETATIO.

(c) Inter audi pueris vertitur. (d) Que non personam scenicam ages lacro illera. (e) Vistorem Olympia pronunciari. (f) Non in prima domus parte sedet, & Fe palam exhibet. (g) Que Gynaceum dicitur.

NOT A.

Cimon Miltiadis filius fuit, mira erga monios legibus Lycurgi scenica specta-Athenienses Concives suos munificen cula testatur, quod sane Nepotis opi-

tia. De quo infra.

3 Sororem Germanam.] Ex eodem Patre, non Matre genitam, nomine Elpinicen, quia non licebat Athenis uxorem ducero uterinam, ut colligere est celebritate clara, ad Alphæum slumen ex Demosthene in oratione, quæ infita, nunc vulgo Pisa. Citatio autem Nebulas, actu s. sc. 2. ubi fic legitur honore nihil erat majus. mage Alwaio: Egest jautiv ras en 6 Que omnia apud nos partim infa

dua. 7 Lacedæmon urbs totius Pelo- pro Quintio. Et Quintil. 3. Institut. lim florentissima, Menelai Regis & 7 Qua ywarkoving appellatur.] Lo-

2 Neque enim Cimoni fuit turpe.] Is conum institutis, vetita apud Lacedænioni repugnat; sed ipsi favet Athena-

scribitur, Appellatio adversus Eubuli- per præconem fiebat, qui clara voce ad dem. Et ex Scholiaste Aristophanis in Populum Victorem pronunciabat, quo

πατέρων α δελφάς. Sorores autem ex mia.] Histrionum genus apud Roeodem folum Patre genitæ, legibus Ro- manos, non modo legibus o nuov atque manis, germana, seu consanguinea vocan. adeo infame, sed etiam ab omni Tribu notatione Cenforia removebatur. 4 Nulla Lacedamoni tam est nobilis vi- Aug. lib. 2. de Civit. cap 13. Cicero

Helenz Regia, non procul ab Eurota cus erat domus interior, fœminis de-flumine; alio nomine Sparta, nunc vul-go Mizitra. Porto Plutarchus in La-& alia id genus; ut patet ex nomi-

propositum veniemus, & in hoc exponemus libro vitas excellentium Imperatorum.

n

a-

d ia 0

te 0-

u-

n bo

ifi ıæ

2-0ad

U

rte

æ-

2-

01-

Z-

m-

ım en

em ad uo

fa 0lue riur. ero

ut.

-0-

de-

nt,

ni-

00-

NOTE.

Observations projectives of quantitatives for Alexandra, So in

nis Græci etymologia. Alias Gynæce-lib. 6 cap. 10. loquitur, quam & Gy?
um. De ista ædium parte Vitruvius næconitim vocat.

a C. A. R. H. Hei brani tamper but count coplication of

MILTIADES, CIMONIS FILIUS ATHENIENSIS.

ong the sudup a suddenian C A P. 1.

OUUM & antiquitate generis, & gloria majorum, & sua mode-stia unus omnium maxime floreret; eaque esset ætate, ut non jam solum de eo bene sperare, sed etiam confidere cives possent sui, talem futurum qualem cognitum judicarunt; accidit, ut Athenienfes 2 Chersonesum colonos vellent mittere. Cujus generis quum 5 magnus numerus effet, & multi ejus demigrationis peterent societatem: ex his 3 delecti Delphos deliberatum missi sunt, qui consulerent Apollinem, quo potissimum duce uterentur. 4 Nam Thraces eas regiones tenebant, cum quibus armis erat dimicandum. His consulentibus nominatim 5 Pythia præcepit, ut Miltia-10

NOT A.

r MILTIADES CIMONIS cide, Oraculo Apollininis clarissima, FILIUS.] Cimon duplex suit; alter bicipiti Parnassi jugo sita; quæ hodie quidem pater Miltiadis; alter vero si- quibusdam Salona, aliis Castri dici-

Hoost control villates tool

Ægæo altera ex parte, altera Propon-tidem habet. tide & Hellesponto alluitur, unde Hel- 5 Pythia.] Pythonissa etiam, & Phœlespontiaca a Suida, & Thracia a Pto- bas dicebatur, Apollinis Sacerdos, quæ lemæo vocatur; ibi urbs Sestus, Herus insidens Tripodi distentis cruribus, graplures Chersonesi.

lius Miltiadis, de quo infra. Ille genus fuum ad Codrum postremum Atheniensium Regem reserebat. Vide typum originis, atque agnationis Miltiadis apud Hieronymum Magium.

2 Chersonesum colonos vellent mittere.

Chersonesum Peninsula est quæ mari munc Serviam; a Meridie mare Ægæum; ab Ortu Bosphotum, ac Propontidem habet.

& Leandri amore clara. Sunt & aliæ vem e specu subeuntem spiritum excipiebat ; & fic furore exagitata vatici-3 Deletti Delphos.] Urbs in Pho- nabatur. Cicero de Divinatione, Nam

dem

dem sibi 6 imperatorem sumerent: Id si fecissent, incepta prospera futura. Hoc oraculi responso, Miltiades cum delecta manu, classe Chersonesum profectus, 7 quum accessisset Lemnum, & incolas ejus infulæ sub potestatem redigere vellet Atheniensium, idque ut 5 Lemnii sua sponte facerent, postulasset: 8 illi irridentes responderunt, tum id se facturos, quum ille domo navibus proficiscens, vento Aquilone venisset Lemnum. Hic enim ventus a septentrionibus oriens, (a) adversum tenet Athenis proficiscentibus. Miltiades morandi tempus non habens, curlum direxit quo tendebat: pervenit-

10 que Chersonesum.

C A P. II. Ibi brevi tempore barbarorum copiis disjectis, tota regione, quam petierat, potitus, loca castellis idonea communivit: multitudinem quam fecum duxerat, in agris collocavit, crebrifque excursionibus locupletavit: neque minus in ea re prudentia 15 quam felicitate adjutus est. Nam quum virtute militum devicisfet hostium exercitus, summa æquitate res constituit: atque ipse ibidem manere decrevit. 9 Erat enim inter eos dignitate regia, quamvis carebat nomine: (b) neque id magis imperio quam justitia consequutus. Neque eo secius Atheniensibus a quibus erat pro-20 fectus, officia præstabat. Quibus rebus fiebat ut non minus eorum voluntate perpetuo imperium obtineret qui miserant, quam illorum cum quibus erat profectus. Chersoneso tali modo constituta, Lemnum revertitur: & ex pacto postulat ut sibi urbem tradant. enim dixerant, quum vento Borea domo profectus, eo pervenisset, 25 sese dedituros, se autem domum Chersonesi habere. 10 Cares qui

multi cjus demigranoms pererent faracamagnus minerus eller. Sc INTERPRETATIO

(a) Arbenis venientibus adversatur. (b) Nec illud potius violentia, quam ex merito ob-

NOT Æ.

terra vis Pythiam Delphis incitabat, natura | Κελ δόν των ή ή 'A Slucion chainei ή

6 Imperatorem sumerent:] Exercitus Ducem, seu Prætorem ; hæeque prima

eit hujus nominis acceptio.

7 Quum accessifet Lemnum. 7 Ægzi maris Infulam, Hypsipyles Thoantis filiæ regiam, & Argonautarum appulfu notiffimam, hodie Stalimene dicitur ; Cluverius.

8 Illi irridentes responderunt, tum id se facturos.] Hoc responsum non a Lemniis, sed a Pelasgis antiquissimis Græciæ populis, Athenienfibus factum fuisse narratHerodotus, postquamDelphos mififfent, & juffi fuiffent poenas Atheniensibus, quas illi vellent, pendera, atque Athenas venissent. Cui opinioni subscribit Zenobius his verbis.

Λημνον επον οί Πελάσροι, είπε αυθηusego 'Adwinger Bopea zenouwo ratathaides eis & Angeror, chinoor-

דעו ד משפפה מ'טדשי.

9 Erat enim inter eos dignitate regia.] Expulsis e Chersoneso Thracibus, rebusque suis ibi potenter confirmatis, Miltiadem tyrannicam potestatem ufurpaffe testatur Plutarchus in libello quem fecit, de sera numinis vindicta! Atque adeo regnum ipfi non fuit diuturnum : a Scythis enim primum, deinde a Phoenicibus pulfus, Athenas confugit.

10 Cares qui tum Lemnum incolebant, 1 Immo Pelafgos tum Lemnum

rum

tum Lemnum incolebant, etsi præter opinionem res ceciderat; tamen non dicto, sed secunda fortuna adversariorum capti, resistere ausi non sunt, atque ex insula demigrarunt. Pari felicitate cæteras infulas, " quæ Cyclades nominantur, sub Atheniensium redegit potestatem.

C A P. III. Eisdem temporibus 12 Persarum rex Darius ex Asia in Europam exercitu trajecto, 13 Scythis bellum inferre decrevit: 14 pontem fecit in Istro flumine, qua copias traduceret. pontis, dum ipse abesset, custodes reliquit principes, quos secum 15 ex Ionia & Æolide duxerat: quibus singulis ipsarum urbium perpetua 10 dederat imperia. Sic enim putavit facillime se Græca lingua loquentes, qui Asiam incolerent, sub sua retenturum potestate, 16 si amicis suis oppida tuenda tradidisser: quibus, se oppresso, nulla spes salutis relinqueretur. In hoc fuit tum numero Miltiades, cui illa custodia crederetur. Hic quum crebri afferrent nuncii, male rem 15 gerere Darium, premique ab Scythis: Miltiades hortatus est pontis custodes, ne a fortuna datam occasionem liberandæ Græciæ di-

NOTE.

incoluisse scribit Herodotus lib. 6. Ca- 1 ster omnjum Europæ fluviorum maxires autem gens fuit que quo tempore mus, qui & Danubius dicitur : In Eu-Romulus Romam condidic, maris Me- | xinum per fex fauces invehitur, postditerranei Imperium late tenuit. Eu- quam fexaginta amnes, medio ferme seb. in Chronico. Nec illud impedit corum numero navigabiles, recepit. quominus olim despectissima fuerit, e- Plin. lib. 4. cap. 12. Is ortum habet in jusque inconditi mores proverbiis lo- jugis Abnobæ Montis Germaniæ. Uncum fecerint; unde illud, weis na eg naci(ess. Ruftice agis cum ruftico, &c. Vide Cicer. pro L. Flacco.

10

1-

18

)-

0

0-

i-

if-

ia if-

oi-

a, U.

0m

m

n-

Πli

et, qui

06-

リザ

-HC

0

-עסד

a.]

re-

tis,

u-

ello

912:

liu-

denas

ole-

um um

II Qua Cyclades nominantur.] Infulæ Ægæi maris in orbem dispositæ, unde Cyclades dicta, funtque numero 53. Plin. lib. 4. cap. 12. & Pomp. lib. 2.

Hysta-12 Persarum Rex Darius.] spis filius, quem Esdras & Philo Affuerum vocant : quique equi fui hinnitu, occifis Magis, regni Persarum usurpatoribus, Rex electus est, unde postea in figillo sculptum equum habuisse fer-tur, ut Scholiastes Thucydidis notat. Ille adversus Jancyrum Scytharum Regem in Europa bellum movit, quod luam filiam fibi uxorem denegaffet. Justin. lib. 2.

13 Scythis bellum inferre decrevit.] Non Aliaticis, sed Europæis, qui Tanaim

de Dionyfius,

Abnoba Mons Istro pater est: cadit Abnoba hiatu

Flumen, in Eoos autem convertitur. axes, &c.

Hunc secundum post Nilum facit Ovid. lib. 4. de Ponto.

15 Ex Ionis & Holide.] Afiæ minoris regiones sunt, in quibus linguæ Græcæ usus familiaris erat : prima, media est Cariam inter & Molidem;

altera in ipso maris Ægæi litore sita.

16 Si amicis suis oppida tuenda tradidiset.] Reges Politicæ studiosi singulare imperium iis imponere solent quos fibi Arictiori clientela devinxerunt, quosque sciunt devictis civitatibus gratos effe, tum propter morum, tum linguæ conformitatem; quandoquidem fi ftatus Popularis in fingularem mutainter & Jaxartem amnes fiti erant, tus fit, fumma imperii non peregrinis, quos aggressus est Darius cum sep-tingentis hominum millibus. Justin. suis quisque placidius paret, etiam quum 1, 2. Herodotus 1, 6. Diodorus 1, 2. is praest, qui magis timeri potest. Curt. 14 Pentem secit in Istro sumine. 1. lib. 6, 6, 14. mitte

mitterent. Nam si cum iis copiis, 17 quas secum transportaverat, interiisset Darius, non solum Europam fore tutam, sed etiam eos qui Asiam incolerent Græci genere, 18 liberos a Persarum suturos dominatione & periculo. Id & facile effici posse: Ponte enim re-5 scisso, regem vel hostium ferro, vel inopia, paucis diebus interiturum. (c) Ad hoc consilium quum plerique accederent, 19 Histiæus Milesius ne res consiceretur obstitit, dicens: Non idem ipsis, qui fummas imperii tenerent, expedire & multitudini: quod Darii regno ipforum niteretur dominatio: Quo extincto ipfos potestate cexpulsos civibus suis poenas daturos. Itaque adeo se abhorrere a ceterorum consilio, ut nihil putet ipsis utilius quam consirmari regnum Persarum. Hujus quum sententiam plurimi essent sequuti, Miltiades non dubitans, tam multis consciis, ad regis aures confilia sua perventura, Chersonesum reliquit, ac rursus Athenas de-15 migravit. (d) 20 Cujus ratio etsi non valuit, tamen magnopere est laudanda, quum amicior omnium libertati, quam suæ suerit dominationi.

C A P. IV. Darius autem, quum ex Europa in Asiam redisser, hortantibus amicis, ut Græciam in suam redigeret potestatem, clas-20 sem quingentarum navium comparavit, eique 21 Datin præsecit & Artaphernem: hisque ducenta peditum millia & decem equitum dedit, causam interserens, se hostem esse Atheniensibus, quod eorum auxilio 22 Iones Sardis expugnassent, suaque præsidia interfecissent. Præsecti regii 23 classe ad Eubœam appulsa, 24 celeriter

INTERPRETATIO.

(c) In hanc fententiam quum multi descenderent. (d) Cujus consilium quamquam frustra fuit.

NOTÆ.

17 Quas secum transportaverat. 3 Sc. gi fidem dediffet.

Ultra Istri Pontem.

18 Liberos a Persarum suturos dominatione & periculo. Tanta enim erat Persarum crudelitas in devictas gentes, ut ipsa etiam variis suppliciorum
generibus cruciarent, nec quietem ullam ipsis concederent. Vide Herodot,
de Zopyri historia.

21 Datin prafecit, & Artaphernem. In the ambo Persa, & Darii Satrapæ; Artaphernes quidem Darii frater; uterque post Marathoniam Cladem, in putes, ut ipsas etiam variis suppliciorum gracia infeliciter periit, a Spartanis in puteum conjectus, & superstructa Pylam ipsis concederent. Vide Herodot, de Zopyri historia. de Zopyri historia.

in finibus Ioniæ & Cariæ, ob pretiosa latus Tmoli montis, olim crasi regia.

de Milesius.

20 Cujus ratio etsi non valuit, tamen tiæ continente, Euripo freto sejuncta; magnopere est laudanda. Id a Nepote dicitur potius ex odio Romanis congenito in Reges, quam ex rei veritate; multo enim laudabiliorem nemo tio eos expugnasse scribit Plato in Metate; multo enim laudabiliorem nemo congenito in Segunda se scribit Plato in Metate; multo enim laudabiliorem nemo congenito in Metate enimo congenito enimo congenito in Metate enimo congenito enimo congenito in Metate enimo congenito enimo conge non dixerit Miltiadem, fi Perfarum Re-Inexeno.

22 Iones Sardis expugnassent.] Pro At 19. Histiaus Milesius. 7 Miletus urbs Sardeis, plur. numeri. Urbs Lydiæ ad un

vellera & lanificia olim nobilis; un-de Milesius.

23 Classe ad Eubæam appulsa.] Eu-instead Eubæam appulsa.] Eu-instead Eubæam appulsa.]

Eretriam

F

eli

Eretriam ceperunt: omnesque ejus gentis cives abreptos, 25 in Asiam ad regem miserunt. Inde ad Atticam accesserunt, ac suas copias 26 in campum Marathona deduxerunt. 27 Is abest ab oppido circiter millia passuum decem. Hoc tumultu Athenienses tam propinquo, tamque magno permoti, 28 auxilium nufquam nisi a Lacedæmoniis petiverunt: Philippidemque, cursorem ejus generis, 29 qui hemerodromi vocantur, 3º Lacedæmonem miserunt, ut nunciaret quam celeri opus esset auxilio. Domi autem creati decem prætores, qui exercirui prezessent: in eis Miltiades. Inter quos magna fuit contentio (e) utrum mœnibus se defenderent, an obviam irent to hostibus, acieque contenderent. (f) Unus Miltiades maxime nitebatur, ut primo quoque tempore castra fierent. Id si faêtum esset, & civibus animum accessurum, quum viderent de eorum virtute non desperari: & hostes eadem re fore tardiores, fi animadverterent, auderi adverfus fe tam exiguis copiis dimi-15

CAP. V. Hoc in tempore nulla civitas Atheniensibus auxilio fuit 31 præter Platæensium: ea mille misit militum. Itaque horum adventu decem millia armatorum completa funt : quæ manus 32 mirabili flagrabat pugnandi cupiditate. Quo fa-20

INTERPRETATIO.

(e) An se intra Urbem tuerentur. (f) Solus Miltiades vehementer suadebat.

NOTÆ.

25 In Afiam ad Regem miserunt.] gibus propter crescentem, aut evane-Unde colligi potest antiquitus Regibus &c. lib 2. c. 9. ulitatum fuisse, ut subactas a se regio-Ar- In captivitatem traherent.

t,

os

SC

e-

u-

eui

rii

te

ari

ti,

n-

le-

ere

ni-

et,

al-&

ımı eo-

teiter

4m-

ter-

cta;

iam

26. In Campum Marathona.] Camin po Marathone, Marathoniaque pugna merodromorum genere vide Lipsium sin hihil in tota antiquitate clarius. Ma- Cent. 3. Py- Tathon autem, unde Campus ille no-Pro Athenis distat circiter 10 millia pastue ad m, prope Asopum amnem, victoria ria. Thesei, superato Marathonio Tauro, Eu- insigne; & Miltiadis gloria, qui ibi c. valwe d'se @ ne en Endern. co- millia Persarum profligavit.

Eufpamoniis. J Tunc Atheniensium sædefpatatis, qui tamen non nisi post Marathoniam pugnam venerunt, nescio qua
thoniam pugnam venerunt p

Ex Darii mandato, qui scilicet Dati Sa- icentem Lunam, habebant ; quod Stratrapæ mortem minatus fuerat, nisi ad bo refert ex Herodoto lib. 9. Unde & eum Eretrienses, Atheniensesque cap- Justinus scribit : Quos ubi viderunt quativos duci curaret. Plato in Menexeno. tridui teneri religione, non expestato auxilio,

29 Qui Hemerodromi vocantur.] Hi cur-,] hes vacuas incolis facerent, populosque sores erant qui totum diem curfitantes non defatigabantur; fic dicii ато f huieas no spous. De triplici he-

30 Lacedamonem miserunt.] Hoc imen habet, oppidum est Articæ, quod ter mille centum quadraginta stadiis definiunt, quod decurrit biduo ille Philippides Athenis missus, ut refert Herodotus l. 6. Sargai G en To A. A.

31 Prater Plataenfium.] Supple, ci-27 Is abest ab oppido. 1 Athenis. vitatem. Platææ Urbs est Bœotiæ, 28 Auxilium nusquam nist a Laceda- sub Cithærone monte, non procul a

ctum

ctum est 33 ut plus, quam collegæ, Miltiades valuerit. Ejus enim autoritate impulsi Athenienses, copias ex urbe eduxerunt, locoque idoneo castra secerunt. Deinde postero die sub montis radicibus acie e regione instructa nova arte, vi summa præ-5 lium commiserunt. Namque arbores multis locis erant stratæ, hoc confilio, ut & montium tegerentur altitudine, (g) & arborum tractu equitatus hostium impediretur, ne multitudine clauderentur. Datis, (h) etsi non locum æquum videbat suis, tamen fretus numero copiarum fuarum, confligere cupiebat: 10 coque magis, 34 quod prius, quam Lacedæmonii subsidio venirent, dimicare utile arbitrabatur. Itaque in aciem peditum centum, equitum decem millia produxit, præliumque commisit. In quo tanto plus virtute valuerunt Athenienses, (i) ut decemplicem numerum hostium profligarent: adeoque perterruerunt, 15 35 ut Persæ non castra, sed naves peterent. Qua pugna nihil adhuc est nobilius, nulla enim unquam tam exigua manus (k) tantas opes proftravit. anvio allum prognet

C A P. VI. Cujus victoriæ non alienum videtur, quale præmium Miltiadi sit tributum, docere; quo facilius intelligi pof-20 sir, eandem omnium civitatum esse naturam. 36 Ut populi nostri honores quondam fuerunt rari & tenues, ob eamque causam gloriofi, (1) nunc autem effusi arque obsoleti: sic olim apud Athenienses fuisse reperimus. Namque huic Miltiadi, qui Athenas totamque Greciam liberavit, talis honos tributus est in porticu, 25 37 quæ Pœcile vocatur, quum pugna depingeretur Marathonia; ut

INTERPRETATIO.

x liden mundaro, qui feilicer Dati Sa- Hentem Lunam, nabedant ; quod Sera (g) Et longa arborum serie adversariorum Equites implicarentur. (h) Quamquam angustius Spatium cernebat. (i) Ut decies majorem adversariorum multitudinem debellarent. (k) Tam ingentes copias protrivit. (1) Jam vero immoderati, d nimis ustrati; - 200 2 di and endre A siminipana fresog igillos estalistico de la company de la co

26. In Complex Manthona, Cast force of suchas a Bearight he 23 Ut plus, quam Collega, Miltiades multa Suppressa multa capta funt. Et valuerit.] Quia reliquis Atheniensium ducibus, ad pugnandum ægre consentientibus, Miltiades prævaluit. Sic Justin. loco citato, his verbis, Miltiades bus postea navem detinuit. Justin di auxilii, quem tanta siducia ceperat, ut plus prasidii in celeritate, quam in so-populi nostri.] Lege, Ut enim populi decerat.

1

C

ciis duceret.

34 Quod priusquam Lacedamonii subsidio venuent. I. Quia, ut jam dictum est, plenilunium expectabant.

35 Ut Persa non castra, sed naver teterent. I Ita Justinus. I. 2. 6.9. Visti Persa in naves consustant.

Persa in naves consustant.

37 Qua Pacile nocatur. I Poccile porticus erat Athenis, variis picturarum generibus adornata, quarum Author Polygnotus Thasius; Diogenes Lacreius in Zenone. In thac porticus pugna Marathonia depicts est minima pugna Marathonia depicts est minima pugna marathonia depicts est minima popularum porticus programa.

in decem Prætorum numero prima ejus imago poneretur, isque hortaretur milites, præliumque committeret. Idem ille populus posteaquam majus imperium est nactus, & largitione magistratuum

corruptus est, trecentas statuas Demetrio Phalereo decrevit.

nt.

on-

æ-

ra-

8

di-

fu-

at:

ni-

en-

fit.

m-

nt,

ad-

an-

æ-

of-

Ari

10-

ni-

to-

cu, ut

di-

ati,

10

Et

enwit,

131-

11111

le.

12-11-

nes

IC1

in

CAP. VII. Post hoc prælium classem septuaginta navium A-5. thenienses eidem Miltiadi dederunt, 38 ut insulas quæ barbaros adjuverant, bello persequeretur. Quo imperio plerasque ad officium redire coegit: nonnullas vi expugnavit. Ex his 39 Parum infulam opibus elatam, quum oratione reconciliare non posset, copias e navibus eduxit, (m) urbem operibus clausit, omnique com- 10 meatu privavit: 40 Deinde vineis ac testudinibus constitutis, propius muros accessit. (n) Quum jam in eo esset ut oppido potiretur, procul in continenti lucus, qui ex infula conspiciebatur, nefcio quo casu, nocturno tempore incensus est. Cujus slamma ut ab oppidanis & oppugnatoribus est visa, utrisque venit in opinionem, 15 fignum a classiariis regiis datum. Quo factum est, ut & Parii a deditione deterrerentur, & Miltiades timens ne classis regia adventaret, incensis operibus quæ statuerat, cum totidem navibus, atque erat profectus, Athenas magna cum offensione civium suorum rediret. Accusatus ergo proditionis, quod quum Parum expugna- 20 re posset, a rege corruptus, (o) infectis rebus a pugna discessisset. Eo tempore æger erat vulneribus, quæ in oppugnando oppido acceperat. Itaque quoniam ipse pro se dicere non posset, verba pro eo facit frater ejus Tisagoras. Causa cognita, capitis absolutus, pecunia mulctatus est, (p) eaque lis quinquaginta talentis 25 æstimata est: quantus in classem sumptus factus erat. Hanc pecuniam quod solvere non poterat, in vincula publica conjectus est, ibique diem obiit supremum.

CAP. VIII. (q) Hic etsi crimine Pario est accusatus, tamen alia fuit causa damnationis. Namque Athenienses 41 propter Pi- 30 fistrati tyrannidem, quæ paucis annis ante fuerat, 42 omnium suo-

INTERPRETATIO.

(m) Oppidum vallari corona cinxit. (n) Quum brevi futurum effet, ut urbem caperet. (0) Ante captam Urbem obsidionem solvisset. (p) Hacque multa aureorum triginta millibus numerata eft. (9) Licet ille folutæ obficionis in Para Infula reus effet.

NOTÆ.

Nimirum, Cycladas.

didi fodinis notissima.

40 Deinde vineis, ac testudinibus.] & Herodotum lib. 1.

38 Ut Insulas qua Barbaros adjuverant.] 41 Propter Pifistrati tyrannidem.] Hic ex Cive privato Athenis supremam 39 Parum insulum opibus elatam. U- potestatem invaserat: Hippocratis filina est ex Cycladibus, marmoris can- us fuit, primusque Athenis Bibliothecam publicavit. Vide plura apud Just.

Testudo, machina bellica tabulatis 42 Omnium Civium suorum potentiam contexta ad urbium expugnationem. extimestebant. 1 Plus aquo Civium

rum civium potentiam extimescebant. Miltiades multum in imperiis magistratibusque versatus, (r) 43 non videbatur posse esse privatus: præsertim cum consuetudine ad imperii cupiditatem trahi videretur. Nam Chersonesi omnes illos quos habitarat annos, perperetuam obtinuerat dominationem, (s) tyrannusque fuerat appellatus, sed justus. Non erat enim vi consequutus, sed suorum voluntate, eamque potestatem bonitate retinuerat. Omnes autem & habentur & endicuntur tyranni, qui potestate sunt perpetua in ea civitate, quæ libertate usa est. Sed in Miltiade erat cum summa humanitas, tum aditus pateret: magna autoritas apud omnes civitates: nobile nomen, laus rei militaris maxima. Hæc populus respiciens, maluit eum innoxium plecti, quam se diutius esse in timore.

INTERPRETATIO.

(r) Vitam privatam servare non poffe privatus, (f) Rexque fuerat dictus.

NOTA.

potestas in liberis Civitatibus odiosa est, & suspecta.

43 Non videbatur posse esse privatus.]
Quia tanta est imperii dulcedo, tamque penetrans ambitio, ut vix dedisci posse.

44 Vt nemo tam humilis esset.] Qui se nimis, in magna dignitate, assabiles, atque aditu faciles præbent, altiora spirare videntur, & Populo in Democratia, & Principi in Monarchia suspecti sunt.

eine de se d

TT.

THEMISTOCLES, 'NEOCLI FILIUS ATHENIENSIS.

CAP. I.

2HUjus vitia ineuntis adolescentiæ, magnis sunt emendata virtutibus: adeo ut anteseratur huic nemo, pauci pares putentur. Sed ab initio est ordiendum. Pater ejus Neoclus genero-

NOT A.

1 NEOCLI FILIUS.] Neocles tam suæ samæ inustit.

Atheniensis, qui, ut resert Valer. Max.

1 b. 6. c. ix. 2. exter. Abdicationis noibidem.

im. us fuit. 3 Is uxorem Acarnanam civem duxit, ex qua natus est pri- Themistocles. Qui quum minus esset probatus parentibus, quod vi. & liberius vivebat, & rem familiarem negligebat; a patre exhærpe, sedatus est. Quæ contumelia non fregit eum, sed erexit. Nam sed quum judicasset, sine summa industria non posse eam extingui, to-sam sum se dedidit reipublicæ, (a) diligentius amicis samæque servi-& ens. Multum in judiciis privatis versabatur: sæpe in concionem li populi prodibat: nulla res major fine illo gerebatur: celeriterque tum que opus erant, reperiebat, facile eadem oratione explicabat. Neeum que minus in rebus gerendis promptus quam excogitandis erat, (b) 10 nen, quod & de instantibus (ut ait Thucydides) verissime judicabat, & in de futuris callidissime conjiciebat. Quo factum est ut brevi tem-

CAP. II. Primus autem gradus fuit capessendæ reipublicæ, 4 bello Corcyræo: ad quod gerendum prætor a populo fa-15 stus, non solum præsenti bello, (c) sed setiam reliquo tempore seliciorem reddidit civitatem. Nam quum pecunia publica, quæ ex metallis redibat, largitione magistratuum quotannis interiret persuasit populo, ut ea pecunia classis centum navium ædificare-tur. Qua celeriter effecta, primum Corcyræos fregit: deinde ma-20 itimos prædones consectando, mare tutum reddidit. In quo cum divitiis ornavit, tum peritissimos belli navalis fécit Athenienses. Id quantre faluti fuerit universæ Græciæ, bello cognitum est Persico. 5 Nam quum Xerxes & mari & terra bellum universæ inferret Europæ, 6 cum tantis eam copiis invasit, quantas neque 25 ante, neque postea habuit quisquam. Hujus enim classis mille & ducentarum navium longarum fuit, quam duo millia onerariarum sequebantur. Terrestres autem exercitus septingentorum mil-

INTERPRETATIO.

(a) Accuratius familiares famamque excolens. (b) Quia & de prasentibus (juxta Thucydidem) certissime statuebat. (c) Bellicoforem urbem fecit.

NOT E.

A Bello Corcyrao. Contra Herodotus I. 7. & Thucydides I. i. pro Corcyrao Acarnanam: quia nullibi me legisse memini Acarnanam: vel nomen esse proprium, quod verisimilius videtur. Varia autem sunt opiniones ex qua gente surem surem

Qui

biti-

e-

112

Y.

S

hum peditum, equitum quadringentorum millium fuerunt. Cu jus de adventu quum fama in Græciam esset perlata, & maxim Athenienses peti dicerentur, propter pugnam Marathoniam: mi serunt Delphos consultum (d) quidnam facerent de rebus sui

5 Deliberantibus Pythia respondit, ut moenibus ligneis se munirem (e) Id responsum quo valeret quum intelligeret nemo, Themisto cles persuasit, confilium esse Apollinis, ut in naves se suaque con ferrent: eum enim a Deo fignificari murum ligneum. filio probato, addunt ad superiores totidem naves triremes, suaque

10 omnia, quæ moveri poterant 7 partim Salaminem, partim Tro zenem asportant: arcem sacerdotibus paucisque majoribus natu, a

facra procuranda tradunt: reliquum oppidum relinquunt.

C A P. III. Hujus confilium plerisque civitatibus displicebat; & in terra dimicari magis placebat. Itaque 8 missi sunt delecti cum 15 Leonida Lacedæmoniorum rege, 9 qui Thermopylas occuparent longiusque barbaros progredi non paterentur. Hi vim hostium no fustinuerunt, 10 eoque loco omnes interierunt. At classis commu nis Græciæ trecentarum navium, in qua ducentæ erant Athenien fium, " primum apud Artemisium, inter Eubæam continentem 20 que terram cum classiariis regiis conflixit. Angustias enim The

INTERPRETATIO.

(d) Quo patto res suas tuerentur. (e) Hoc Oraculum quorsum spetturet, quin nullus caperet.

NOT A.

ler. Max. lib. 3. cap. 2. gravem ma- lib. 2. c. xi. quatuor millia fuisse cun ri & terræ vocat, nec hominibus tan- Leonida scribit. tum terribilem, sed & Neptuno quoque compedes, & calo tenebras minitan- funt angustæ inter montium fauces il rem.

7 Partim Salaminem, partim Tragenem.] Salamis, five Salamin, vel Sala- calidæ in ipfis faucibus scaturiunt, & mina,insula est in Sinu Saronico contra a pylis quas portas vocant.
Atticam, in qua Telamon Ajacis & 10 Eoque loco omnes interierunt. Teucri pater regnavit, non procul ab Quibus publica monumenta erecha Ægina ejusdem Sinus Insula, nunc vul- sunt, ut qui pro libertate patriæ interi go Coluri; Agina vero nunc Engia, iffent inscriptaque trophæis Epigram Træzene, five Træzena, urbs est ma- mata. Vide Strabonem lib. 9. & He ritima Peloponnesi in agro Argolico. Argolicum inter & Saronicum Sinum eo loco, sed ccc. Laced emonios cum polita.

lites gravioris armaturæ, atque ex La-quam apud inferos cœnaturi essent cedæmoniis, ccc. tantum, duce Leoni- Justin. lib. 2. solos Lacedæmonios ib da, refert Herodotus in Polyhymnia; periisse ait numero sexcentos, reli Additque ex multis aliis Græciæ civitatibus longe plures missos quos suse enumerat. Sed tamen illos omnes demontorium Eubææ, apud quem selectos non ultra mille suisse testantur cundo Græci cum Xerxe decertarunt Hocrates & Diodor. quanquam Justin, nam primo ad Thermopylas.

9 Qui Thermopylas occuparent, \ Vis qui e Thessalia in Phocidem iter ha bent, fic dictæ a Thermis, quia aqua

rodot. lib. 7. Non tamen omnes i D. circiter fociis cecidifie legimus, qui 8 Missi sunt deletti? Hos fuisse mi- bus Leonidas prandere justit, tall

mistock

axim nistocles quærebat, ne multitudine circumiretur: (f) Hic etsi mi ari prælio discesserant, tamen eodem loco non sunt ausi manere, fus uod erat periculum, ne, si pars navium adversariorum Eubceam niren sperasset, (g) ancipiti premerentur periculo. Quo factum est ut misso b Artemisso discederent, & ex adversum Athenas apud Salami-

i con C A P. IV. At Xerxes Thermopyns expugnates, (ii) in interfectis faceruaque inus accessit Astu: idque nullis defendentibus, interfectis facertros lotibus, quos in arce invenerat, incendio delevit. 13 Cujus fana perterriti 14 classiarii, quum manere non auderent, & pluimi hortarentur, ut domos suas quisque discederent, mœnibus-CAP. IV. At Xerxes Thermopylis expugnatis, (h) 12 prot, & que se desenderent; '5 Themistocles unus restitit, 16 & univer-cun os esse pares aiebat: dispersos testabatur perituros. 17 Idque aren Eurybiadi regi Lacedæmoniorum, qui tum summæ imperii prænot erat, fore affirmabat. (i) Quem quum minus quam vellet, mo- 15 nmu veret, noctu 18 de servis suis quem habuit sidelissimum, ad renien sem misit, ut ei nunciaret suis verbis, adversarios ejus in suga ntem sse. Qui si discessissent, majore cum labore & longinquiore tem-The pore bellum confecturum, quum fingulos confectari cogeretur; wos fi statim aggrederetur, brevi universos, oppressurum. (k) Hoc 20 o valebat, ut ingratiis ad depugnandum omnes cogerentur. Hac re audita, Barbarus nihil doli subesse credens, postridie alienissimo

INTERPRETATIO.

(f) Quamquam inde aquo Marte abierant. '(g) Hoste, a fronte & a tergo urgerentur.

cun (h) Extemplo ad urbem venit. (i) Cui quum, prout cupiebat, non persuaderet. k) Id eo tendebat, ut inviti omnes ad pugnam adigerentur.

Noræ.

nt, å unt.) suz apud Atticos "Asu per excellen-recht iam dicebatur; quemadmodum Ro-nteri mani Romam suam, Urbem vocabant. 17 Idque Eurybiadi. Is Leonidz ad Thermopylas interempto summæ re-He tur flamma, ut alii volunt, quum Sa-es il amis non adeo remota sit Athenis, nios successerat. cun et flamma incensæ urbis hinc cerni 18 De ser vis quem habuit sidelissimum.

quin

es in r ha

aqua

n fe

ocie afdem lacerabit & carpet, qui per partes temporum meruit annumerari.

12 Protinus accessit Aftu.] Athenas, attentaverit. Frontin. lib. 1. c. 10.

potuerit.

14 Classiarii.] Græcorum classis milites intellige.

15 Themistocles unus restitit.] Vide testatur Classia saltatio distance. Herodotum, apud quem Themistoclis Και τ Θεμισοκλέες παιδών ο παιδαρω-Pro lomum redirent, persuast.

Pro lomum redirent, persuast.

Pro lomum redirent, persuast.

Pro lomum redirent, persuast.

Pro lomum redirent, persuast. 16 Et universos effe pares aiebat. In- Keren. Hicque sua sagacitate inter claunt 16 Et universos esse pares alevas. 120 con Græciæ propugnatores illorum uperabiles sunt universas aggredientibus; ros Græciæ propugnatores illorum fibi

fibi loco, contra opportunissimo hostibus, adeo angusto mari con si sixit, ut ejus multitudo navium explicari non potuerit. Victus el si

ergo magis confilio Themistoclis quam armis Græciæ.

C A P. V. Hic barbarus etsi male rem gesserat, tamen tanta 5 habebat reliquias copiarum, ut etiam cum his opprimere posse hostes. (1) Interim tamen ab eodem gradu depulsus est. Nam Themistocles verens, ne bellare perseveraret, certiorem eum fecir id agi, ut pons, quem ille in Hellesponto fecerat, dissolveretur, a

10 reditu in Asiam excluderetur: idque ei persuasit. Itaque qua se mensibus iter fecerat, eadem minus diebus triginta in Asiam reversu est: seque a Themistocle non superatum, sed conservatum judicavi Sic unius viri prudentia Græcia liberata est, Europæque succubui Asia. Hæc altera victoria, quæ cum Marathonio possit comparar

15 tropæo. Nam pari modo apud Salamina parvo numero navium maxima post hominum memoriam classis est devicta.

CAP. VI. Magnus hoc bello Themistocles fuit, neque mi nor in pace. Quum enim Phalereo portu neque magno, neque bo no Athenienses uterentur, hujus consilio 19 triplex Piræei portu 20 constitutus est: isque mænibus circundatus, ut ipsam urbem digni

tate æquipararet, utilitate superaret. Idemque muros Atheniens um restituit 20 præcipuo suo periculo. Namque Lacedæmoni causam idoneam nacti, propter excursiones barbarorum, qua ne garent oportere extra Peloponnesum ullam urbem haberi, ne el

25 sent loca munita que hostes possiderent; Athenienses ædificante prohibere sunt conati. (m) Hoc longe also spectabat, atque vide ri volebant. Athenienses enim duabus victoriis, Marathonia & Salaminia, tantam gloriam apud omnes gentes erant consequati ut intelligerent Lacedæmonii de principatu fibi cum his certame

30 fore: quare eos quam infirmissimos esse volebant. Postquam auten audierunt muros instrui, legatos Athenas miserunt, qui id ser vetarent. 21 His præsentibus desierunt, ac se de ea re legatos a eos missuros dixerunt. Hanc legationem suscepit Themistocles, & folus primo profectus est: reliqui legati, ut tum exirent, quum s tis altitudo muri exstructa videretur præcepit : atque ut interim

INTERPRETATIO.

(1) Ab eadem occasione rei bene gerendæ dejectus est. (m) Hac in re long aliud intendebant, quam quod oftentabant.

NOT E.

quem hodie Portum Leonem vocant, Rea explicatur. vulgo Porto Lione, XL. stadiis Athenis remotum esse patet ex Laërtio in scilicet, a Lacedæmoniis, & reliquis Per Antisthene; hicque a Themistocle for-liponnensiis ab opere incepto imperissione and scilicet. tissimo muro civitati conjunctus est. Idirentur. Diodorus lib. 11.

omnes fervi atq; liberi opus facerent; neq; ulli loco parcerent, five facer effet five profanus, five privatus, five publicus: fed undique, quod idoneum ad muniendum putarent, congererent. Quo factum eff ut Athenienfium muri ex facellis fepulcritque conftarent.

CAP. VII. Themistocles autem ut Lacedæmonem venit, a-quire ad magistratus noluit: &t dedit operam ut quam longissime fect empus duceret, causam interponens, se collegas expectare. Quum Lacedæmonii quererentur opus nichilominus sieri, eumque ea re conari fallere, interim reliqui legati sunt consequuti; a quibus quum audisse non multum superesse munitumis, (n) 22 ad Epho-10 cavi os Lacedæmoniorum accessit, penes quos summum imperium e-at: atque apud eos contendit, falsa his esse delata; quare æquum esse; illos, viros bonos nobilesque mittere, quibus sides adhibere-virum the ei mos, tresque legati functi summis honoribus. Achenas missis ut, qui rem explorarent: interea se obsidem retinerent. Gestus et ei mos, tresque legati functi summis honoribus. Achenas missis sum ipse esse consensis, ut ne prius Lacedæmoniorum legatos dimitterent, quam ipse esse consensis, ut ne prius Lacedæmoniorum adiit, &t apud um ipse esse consensis, quo facillus ab hoste possenses sum ipse esse quo facillus ab hoste possenses, sum sepsifica (q) essentes, quo facillus ab hoste possenses, quo facillus ab hoste possenses, sum issepside: (q) especiam propessione enaces, quo facillus ab hoste possenses, sum illorum urbem, trepopugnaculum oppositum esse publicos, suos legatos recipente esse quo facillus ab hoste possenses, sum illorum urbem, trepopugnaculum oppositum esse publicos, suos legatos recipente esse quo facillus ab hoste possenses, esse sum in pariam esse sum

(n) Prope esse ut munitio absolveretur. (0) Eosque pramonuit. (p) Nec ideo terin (n) Prope esse ut munitio abjuite de la liquid quod Graciam non juvaret, operatum esse.

betur. At quicke the tell, A T o T am tentage it urba epede fo

22 Ad Ephoros Lacedamoniorum accessit.] Penates.] Deos nempe toti Gracia phori supremi erant Spartanorum accessi. Deos nempe toti Græciæ communes, & eos qui suæ civitati peculiariter præessent, ut Athenis Minervam; quique privatis ædificiis præsus ad Tribunos provocare licebat, sic Regibus Lacedæmoniorum ad Enoros. Tanta insuper erat eorum ptestas, ut etiam Regem in vincula ablica consicere valerent. Instra in ausania.

Vide dilamin deranoneni

od po

is Pe

imp

mne

autania.
23 Deos publicos, suosque patrios, ac insulam in Sinu Saronico.

angle lates

am; namque ob eundem timorem, quo damnatus erat Miltiade 25 testularum suffragiis e civitate ejectus, 26 Argos habitatum con cessit. Hie quum, propter multas ejus virtutes, magna cum die nitate viveret, Lacedæmonii legatos Athenas miserunt, qui eum s absentem accusarent, quod societatem cum rege Persarum ad Gra ciam opprimendam feciffet. Hoc crimine absens proditionis el damnatus. Id ut audivit, quod non fatis tutum se Argis vide bat, 27 Corcyram demigravit. Ibi quum ejus principes civitat animadvertisset timere, ne propter se bellum his Lacedæmonii & Athenienses indicerent; 28 ad Admetum Molossorum regem, cum quo ei hospitium fuerat, confugit. Huc quum venisset, (9) & præsentia rex abesset: quo majore religione se receptum tuero tur, 29 filiam ejus parvulam arripuit, & cum ea fe in facrarium quod fumma colebatur ceremonia, conjecit Inde non prius is greffus est quam rex eum, data dextra, in fidem reciperet, quan præstitit. Nam quum ab Atheniensibus & Lacedæmoniis expo ceretur, (r) publice supplicem nonl prodidit, monuitque ut con

INTERPRETATIO.

(9) Tumque Rex alio in loco versaretur. (t) Fidem supplici datam, publi Gracies lecifles. Nata aldrent urbein.

eineN o T. Ammiloggo and una sugarque

25 Testularum Suffragiis. 1 Oftracif- | nis ad Inachum amnem, mus erat apud Athenienses Relegationis genus, quo scilicet dum cives pœnam alicui irrogandam, vel propter ejus divitias, vel amicos, aliamve potentiam, existimabant, in vas quoddam testulas viritim in concilio ipsis datas suffragiorum loco mittebant, in quibus quisque nomen illius scribebat quem urbe cedere voluisset. Magi-Aratus vero qui huic negotio præerant, universos fimul calculos recensebant ; qui nisi fex millium numerum excessissent, nil confectum este judicabatur. At quicumque tali suffragiorum numero damnatus erat, hic ad decennium extra urbem ejiciebatur. Vide Aristot. lib. 3. Politic. Dictus autem Ostracismus and 7 osegnov, hocest a testulis in quibus suffragia scribi solebant. Caufa instituti,ne quis ob nimiam potentiam libertate oppressa tyrannidem occuparet. Sigonius 1. 2. de rebus Athenienfium c. 4.

26 Argos babitatum concessit.] Duo funt præcipua hujus nominis oppida, in Peloponneso. Alterum Hippium, clarissma civitas non procul a Mycz-Ifilium non filiam, eumque, fuado

his regia feeiffet naufragium

Argis. Virg. 1. 7. quæ ad diferimen aliarum ejuidem no minis urbium, Argos Hippium diceb tur, ab Equorum multitudine. Na Hippos Græce dicitur, Latine Equa Alterum Dipfium, ab aquæ penun quod & Phoronicum dictum est aPh roneo primo Rege, teste Stephan Est item Argos oppidum Thessalis quod & Pelagiscon a Pelasgis. Po ro Argos locus erat certus ac defin tus, in quo commorabantur qui thularum suffragiis urbe ejecti su rant. Vide Plinium, Strabonem, Po lemæum.

27 Corcyram demigravit.] Vide

pra. 28 Ad Admetum Moloforum Regem Molossi a Molossia, quæ pars est Epi in qua olim nascebantur egregii nes, qui & Molossi dicebantur. O vero ad eum confugerit, infra ost

29 Filiam ejus parvulam arripuit. Thueydides lib. 1. c. 8. fere fub fine

fuler

suleret sibi; difficile enim esse, in tam propinquo loco tutò eum versari. 3º Itaque Pydnam eum deduci jussit, & quod satis esset præsidii dedit. Hac re audita hic in navem omnibus ignotus ascendit: Quæ quum tempestate maxima 31 Naxum ferretur, ubi tum Atheniensium erat exercitus: sensit Themistocles, si eo per-5 venisset, sibi esse pereundum. Hac necessitate coactus, domino navis quis sit, aperit: multa pollicens si se conservasset. At ille clarissimi viri captus misericordia, diem noctemque procul ab infula in falo navem tenuit in anchoris, neque quenquam ex ea exire passus est. 32 Inde Ephesum pervenit, ibique Themistoclem ex- 10 ponit: (f) cui ille pro meritis gratiam postea retulit.

CAP. IX. Scio plerosque ita scripsisse, Themistoclem, Xerxe regnante, in Asiam transisse. Sed ego potissimum 33 Thucydidi credo, quod ætate proximus erat qui illorum temporum historiam reliquerunt, & ejusdem civitatis fuit. Is autem ait, 34 ad 15 Artaxerxem eum venisse, atque his verbis epistolam misisse: Themistocles veni ad te, qui plurima mala omnium Grajorum in domum tuam intuli, quum mibi necesse fuit adversus patrem tuum bellare, patriamque meam defendere. Idem multo plura bona feci, postquam in tuto ipse ego, & ille in periculo esse capit. Nam quum in Asiam 20 reverti nollet, prælio apud Salamina facto, literis eum certiorem feci, id agi ut pons, quem in Hellesponto fecerat, dissolveretur, atque ab ho-slibus circumiretur. Quo nuncio ille periculo est liberatus. Nunc autem ad te confugi 35 exagitatus a cuncta Græcia, tuam petens amicitiam : quam fi ero adeptus, non minus me bonum amicum babe-25

INTERPRETATIO.

(f) Quem postea merita mercede donavit. sine garadasia mai

in the ferenthing for all a adup requireminimo aquique an No T. E.

Regina, arripuisse scribit, subjungitque | Ioniæ maritimam, Amazonum opus, idem Thucydides, Molosforum Regem & celeberrimo Diana templo totius a Themistosle fuisse vehementer obse- Asiæ clarissimam. Stephanus. ctam sumerer, quod in levissimis eum rebus offendisset, hic vero de salute sua ponnesi. ageretur. Quod filentio præterit Necum eo hospitium habuisse refert.

Con-

eum

Græ.

s el

vide

vitat

ii &

cun

801

tuere

rium

us 6

quan

expo

7.

m no Nat Nat

Equu nuri aPho

phan

(Falia

. Por defin

qui t

ti fu

n, Po

de li

Regem.

E Epin

gii

ofte

ipuit.

raden fuler

die Nicfia.

cratum, ne rerum inter se ante actarum 33 Sed ego potissimum Thucydidi cre-recordaretur, neque de misero vindi do. J Thucydides Atheniensis, historiæ scriptor peritiffimus de bellis Pelo-

34 Ad Artanerxem,] Artaxerxes, pos noster, immo vero Themistoclem Xerxis filius fuit, qui & Longimanus dictus eft, Persarum Rex. Porro inter 30 Itaque Pydnam eum deduci juf- nomen Xerxis & Artaxerxis illud diffit.] Urbem Macedonia. Stephanus crimen eft, quod alterum ab altero Cydnam vocat. Hujus meminit Plin. derivetur cum additamento illo honorifico Art. quod quidem apud Perfas, 31 Naxum ferretur.] Unam ex Cy- Hesychio Interprete, fignificat magcladibus, olim Baccho facram, quæ ho- num; ita ut Artaxerxes fir quali magnus dominator.

32 Unde Ephesum pervenis.] Urbem | 35 Enagitatus ab omni Gracia.] A

his quam fortem inimicum ille expentus est. Ea autem nogo, ut de his rebus, quas tecum colloqui volo, 36 annum mibi temporis des, coque trans.

acto, me ad te venire patiaris.

CAP. X. Hujus rex animi magnitudinem admirans, cupiensque talem virum sibi conciliari, (t) veniam dedit. Ille omne id tempus literis fermonique Perfarum dedit: quibus adeo eruditus est, ut multo commodius dicatur apud regem verba fecisse, quam hi poterant, 37 qui in Perside erant nati. Hic quum multa regi esset pollicitus, gratissimumque illud, si suis uti confiliis vellet, to illum Græciam bello oppressurum: magnis muneribus ab Artaxerxe donatus in 38 Afiam rediit, 39 domiciliumque Magnefize fibi constituit. Namque hanc urbem ei Rex donarat, his usus verbis, quæ panem præberet: (ex qua regione quinquaginta ei talenta quotannis redibant) 40 Lampfacum unde vinum sumeret; 15 14 Myuntem, ex qua obsonium haberet. Hujus ad nostram memoriam monumenta manserunt duo: sepulcrum, 42 prope oppidum, in quo est sepultus: statuze in foro Magnesize. De cujus morte multimodis apud plerosque scriptum est. Sed nos eundem potissimum Thucydidem autorem probamus, qui illum ait

INTERPRETATIO. nte curana centro du ica lu

(t) Petitioni annuit.

NOT A.

Venatoribus id translatum, qui nullibi ; feram confistere patiuntur, donce in potestatem eorum veniat.

36 Annum mihi temporis des.] Nimirum ut per illud literis, fermonique Persarum operam daret. Vide Valer.

present anniana memod sa aun

Max. lib. 8. c. 7. exter. 15.
37 Qui in Perside exant nati.] Hæc est imperii Persarum peculiaris regio: cujus caput Persepolis : nam Græci di-Ainguunt inter Meponia's moders, & πόλεις Περσίο . Sic Salmafius.

38 In Afiam rediit.] Sc. minorem,

que hodie Anatolia dicitur.

39 Domiciliumque sibi Magnesia constituit.] Magnesia urbs Ioniæ ad Mæandrum amnem fita, juxta montem qui Thorax dicitur, in quo monte dicunt crucifixum fuife Daphitam Grammaticum, quod Reges fuis verfibus incefferet, unde ortum est proverbium, Cave a Thorace, quo ntimur quum alicujus linguæ petulantiam compescere volumus. Ita Strabo lib. 14. & Pius II. fummus Pontifex in fua Afia LXXXI. Magnefiam antem Themistocli idcirco a Persarum Rege datam este existimo, quæ ei panem præberet, quia urbs illa in solo feracissimo fita est, nimirum in campis patentisiimis per quos Mæandrus amnis multoties in se recurrens, illos fuis aquis mirum in modum fœcundat.

circumiercier.

with in spans to ris a

40 Lampfacum.] Afix oppidum in Hellesponti litore clarum & nobile hanc urbem a Priapo Bacchi & Veneris filio conditam antiqui referunt, inter quos Plutarchus, in Libello de claris mulieribus, & Demosthenes. Ideo autem id commentum fuifie puto, quod vini & tritici fumma ibi fit copia; hine Themistocli in vinum data.

41 Myuntem. | Urbem ad Maandi oftia fitam, omnium piscium uber tate & copia prædivitem : hinc The mistocli in absonium concessa. Vide Diodorum, Thucydidem, Strabonem, & Plinium.

Pyræum portum. Vide infra.

Mag

Magnesiæ morbo mortuum : neque negat fuisse famam, 43 venenum sua sponte sumpsisse, quum se, quæ regi de Græcia opprimenda pollicitus esset, præstare posse desperaret. Idem 44 ossa ejus clam in Attica ab amicis effe fepulta, 45 quoniam legibus non concederetur, quod proditionis effet damnatus, memorize prodidit. And development fles, con until point dennes

bique toupreserve and id Nor E. HiA empre a abnoon

crificio, ut ab oppugnanda lua patria abstineret. Vide etiam Cicer. in Bruto. Thucydides tamen & Herodotus, & alii plures de Taurino sanguine nihil prodiderunt.

jussu id factum aiunt, quod non pri us pestis finem fore responderat, quam infra.

43 Venenum fua fronte fampfife.] Themiftoclisoffa Magnefia reducta ef-Tauri fanguinem haufiffe testatur Va- fent. Sic Paufanias in Acticis, At nec lerius Max. lib. 5. v. 6. nimirum in fa- Herodotus, nec Thucydides eins rei mentionem faciunt.

45 Quomam legibus non concederetur.] Cautum enim legibus erat ne quicumque facrilegii reus effet, ve! Patriam prodidillet, ejus offa in Attica ; 44 Offa ojus elam in Attica ab amicis sepelirentur. Vide ca de re Xenoph. ese sepulta. I Alli palam & Oraculi lib. 1. de rebus Græciæ, c. ultimo; sepelirentur. Vide ea de re Xenoph. & Plutarchum in Phocione, de quo

er en kilderen er Arifidisk ut en

chenen di conservacione de la conservación de la co

ARISTIDES, LYSIMACHI FILIUS, ATHENIENSIS.

continued and ordered C A P. or I. I was commended (d)

Qualis fere fuit Themistocli. Itaque cum eo 2 de princi-Patu contendit. (a) Namque obtrectarunt inter se. In his autem cognitum est quanto antistaret eloquentia innocentia. Quamquam enim adeo excellebat Aristides abstinentia, ut unus post hominum memoriam, quod quidem nos audiverimus, 3 cog- 10 Cas subjudge Planersburg ou

Colversing qui INTERPRETATIO

Has eras lex Officacifini, es paulo fin | 8 April Phiron J Urbam Basoti (a) Namque se musuo criminari sunt.

- 1 Aqualis fere fuit. 1 Id de ætatis | fervens & ambitiosus. & dignitatis equalitate simul intelligi 2 De Principatu contendit. Nimipotest, non vero de morum conformi- rum uter alteri in administranda civimo tranquillus; Themistocles contra
- - - 3 Cognomine jnstus fit appellatus. nomine

anf. upinne

his

eruise, ulta llet, tax-

fibi verret

me-Op-Cus ea

ait

dcir e exquia

quos ecurdum m in obile;

Veneic, in e cla-Ideo quod

opia; andri uber-The

Vide onem,

juxta Mag

nomine JUSTUS fit appellatus: (b) tamen 4 a Themistocle collabefactus testula illa, exilio decem annorum mulctatus est. Qui quidem quum intelligeret reprimi concitatam multitudinem non posse; cedensque animadverteret s quendam scribentem, ut patria pelleretur, quæsisse ab eo dicitur, Quare id faceret, aut quid Aristides commissifiet, cur tanta pœna dignus duceretur? Cui ille respondit, se ignorare Aristidem, sed sibi non placere quod cupide elaborasset, ut præter cæteros JUSTUS appellaretur. 6 Hic decem annorum legitimam pœnam non pertulit. Nam postquam 16 Xerxes in Græciam descendit, sexto fere anno postquam erat ex-

pulsus, plebiscito in patriam restitutus est.

C A P. II. Interfuit autem pugnæ navali apud Salamina, 7 quæ facta est priusquam pæna liberaretur. Idem prætor sui Atheniensium 8 apud Platæas, 9 in prælio quo Mardonius fusus 15 barbarorumque exercitus est interfectus. Neque aliud est ullum hujus in re militari illustre factum, quam hujus imperii memo ria: Justitiæ vero & æquitatis & innocentiæ multa. Imprimis quod ejus æquitate factum est, quum in communi classe esset Gra ciæ fimul cum Pausania, quo duce Mardonius erat fugatus, u 20 summa imperii maritimi a Lacedæmoniis transferretur ad Atheni enses. Namque ante id tempus & mari & terra duces erant La cedæmonii. 10 Tum autem & intemperantia Pausaniæ, & justi

niensium societatem se applicarent: & adversus barbaros, hos du 25 ces deligerent fibi, quo facilius repellerent, fi forte bellum reno vare conarentur.

tia factum est Aristidis, ut omnes fere civitates Græciæ ad Athe

ÎNTERPRETATIO.

(b) Nihilominus per Themistoclem Ostracismo illo condemnatus.

NOTÆ.

Vide Ciceronem pro Sextio, & Tuf- Oftracismi decretam. cul. 5. Aristides nonne ob eum causam expulsus est patria, quod prater modum retur.] Id est, priusquam pænæ tem justus esfet. Cui subjunge Plutarchum pus Ostracismi lege constitutum ab in ejus vita.

4 AThemistocle collabefactus testula illa.] revocatus est. Hac erat lex Oftracismi, ut paulo su-

pra in Themistocle.

5 Quemdam scribentem, ut patria pelle-retur.] Quisque enim Civium, ut supra dictum eft, in calculo suo ejus nomen scribebat, quem vellet exulem fania, & justitia factum est Aristidis,

7 Qua fatta est priusquam pana libera solveretur, quia plebiscito ante illu

8 Apud Plateas.] Urbem Bœotiz,

de qua supra in Miltiade.

9 In pralio quo Mardonius.] Satt

pes Xerxis, Natione Medus.

10 Tum autem & intemperantia Par De Pausaniæ intemperantia poster 6 Hic decem annorum legisimam panam De justitia vero Aristidis hoc at mon pertulis.] Ne eo sensu intelligas cipe; cum enim ille ictum sædu legisimam, quod soret justa, sed lege cum omni Græcia sirmaret, post dir

CAP. III. Ad classes ædificandas, exercitusque comparandos, quantum pecuniæ quæque civitas daret, Aristides delectus est, qui constitueret. Ejus arbitrio 11 quadringenta & sexaginta talenta quotannis 12 Delum funt collata. Id enim commune ærarium esse voluerunt. Quæ omnis pecunia postero tempore Athe-5' nas translata est. Hic qua fuerat abstinentia, nullum est certius indicium, quam quod quum tantis rebus præfuisset, in tanta paupertate decessit, (c) ut qui efferretur, vix reliquerit. Quo factum est ut filiæ ejus publice alerentur, & de communi ærario dotibus datis, collocarentur. Decessit autem fere post annum quartum 10 quam Themistocles Athenis erat expulsus.

INTERPRETATIO.

(c) Ut unde funus fieret agre ipfi superfueris.

NOTE.

execrationes, accensos ferreos orbes in minore hic fermo est, quadringenta & mare dejecit; adjurans, ut ita extin-guerentur cum omni stirpe & Gente, qui contra fœdus irent. Thucydides mille aureorum Coronatorum. Schotlib. 1. & Plutarchus in Aristide.

ocle

Qui

non

pa-

quid

pide

de-

uam

ex-

nina,

fufus, llum

emo-

imis Græ

heni La

justi

Athe

du reno

libera

tem m ab illu

eotiz

Satra

z Pan tidis.

ofter DC 20

AP

ille

11 Quadringenta & sexaginta talen- Budæum de Affe. 14.] Duplex erat talentum apud Atticos, magnum, & minus: magnum cladum omnium notiflima, prius Orminas octingentas habebat: minus, cotygia a Coturnicibus, quas Græci Orronatos fexcentos. Ideoque vel fi de tygas vocant. Plin. lib. 4.

tus. Vide & Jul. Pollucem lib. 9. &

IV.

AUSANIA ACEDÆMONIUS.

CAP. I.

Agnus homo, sed varius in omni genere vitæ fuit. Nam ut 1 virtutibus eluxit, sic vitiis est obrutus. Hujus illustrissimum

NOT E.

filius, Paterque alterius Cleombroti occubuit, exercitusque ejus deletus foedu t dira Lacedamoniorum Ducis, qui temere left, garting Amono This is much stangue confectations, idene grafers ratore diche

eft

est prælium apud Platæeas. Namque illo duce Mardonius, fatrapes regius, natione Medus, 3 regis gener, in primis omnium Persarum & manu fortis, & 4 consilii plenus, cum ducentis millibus peditum, quos viritim legerat, & viginti millibus equitum, 5 haud ita magna manu Græcia fugatus est: 5 eoque ipse dux cecidit prælio. Qua victoria elatus (a) plurima miscere cepit, & majora concupiscere. Sed primum in eo est reprehensus, quod quum ex præda 6 tripodem aureum Delphis poluisset, epigrammare scripto, in quo erat hæc sententia: Suo ductu barbaros apud 10 Platæeas esse deletos, ejusque victoriæ ergo Apollini donum dedisse: 7 hos versus Lacedæmonii exscalpserunt, neque aliud scripserunt quam nomina earum civitatum, quarum auxilio Persæ erant

victi.

C A P. II. Post id prælium, eundem Pausaniam cum classe 15 communi 8 Cyprum atque Hellespontum miserunt, ut ex his regionibus barbarorum præsidia depelleret. Pari felicitate in ea re usus, elatius se gerere cœpit, majoresque appetere res. quum Byzantio expugnato cepisset complures Persarum nobiles, arque in his nonnullos regis propinquos: hos clam Xerxi remi-20 fit, simulans ex vinculis publicis effugisse: & cum his Gongylum Eretriensem, qui literas regi redderet, in quibus hæc fuisse scripta Thucydides memoriæ prodidit: Pausanias dux Sparta, quos Byzantli ceperat, postquam propinguos tuos cognovit, tibi muneri misit, feque tecum affinitate conjunci cupit. Quare, si tibi videtur, des ei 25 filiam tuam nuptum. Id si feceris, & Spartam & cateram Graci-am sub tuam potestatem, se adjuvante, redacturum pollicetur. His de rebus si quid geri volueris, certum hominem ad eum mittas face,

INTERPRETATIO.

(a) Multa turbare aggressus est.

NOTA.

Miltiade.

3 Regis gener.] Darii, cujus filiam Artozoftren nomine duxerat, Xerxifque tunc Perfis Imperantis fororis maritus. Herodotus lib. 6.

tur idem Herodotus in Calliope.

5 Eo ipfe Dux cecidit pralio. 1 Ichus nimirum lapide Mardonius periit. Plu- mare Ægæum, nunc vulgo, Stretto de tarchus in Aristide.

fet.] Mos victoribus erat, ut ex ho-flium præda Tripodem Apollini ple-Constantino, a Constantino instaurumque confecrarent, idque præfer- ratore dicta.

2 Apul Plataeas.] Vide fupra in tim inter Gracos, quod frequenter in Attica historia legitur. Thucydides lib. 1. c. 8.

7 Hos versus Lacedamonii exscalpse-

runt. Idem, ibidem.

8 Cyprum, atque Hellespontum mife. 4 Confilii plenus. 1 In eo tamen plus runt.] Cyprus insula est in Pamphiaudaciæ quam prudentiæ fuisse testa- lico mari, Veneri sacra. Hellespontus tur idem Herodotus in Calliope. vero fretum angustum Europam ab Afia dividens, Propontidem inter & Gallipoli.

eum quo colloquatur. Rex tot hominum falute, tam sibi necessariorum, magnopere gavisus, confestim cum epistola 10 Artabazum ad Pausaniam mittit, in quo eum collaudat, ac petit, ne cui rei parcat ad ea perficienda, quæ pollicetur. Si fecerit, nullius rei a se repulsam laturum. Hujus Pausanias voluntate cognita, alacrior ad rem gerendam factus, in suspicionem cecidit Lacedæmoniorum. In quo facto domum revocatus, accufatus capitis, abfolvitur: mulctatur tamen pecunia. Quam ob causam ad clasfem remissus non est.

C A P. III. (b) At ille post non multo, sua sponte ad exer- 10 citum rediit, & ibi non callida, fed dementi ratione cogitata patefecit. Non enim mores patrios folum, sed etiam cultum vestitumque mutavit. Apparatu regio utebatur, 11 veste Medica: 12 satellites Medi & Ægyptii sequebantur: epulabatur more Persarum luxuriosus, quam qui aderant, perpeti possent. Aditum pe-15 tentibus conveniendi non dabat : fuperbe respondebat, & crudeliter imperabat. Spartam redire nolebat. 13 Colonas, qui locus in agro Troade est, se contulerat: ibi consilia cum patrize, tum sibi inimica capiebat. Id postquam Lacedæmonii resciverunt, 14 legatos ad eum cum scytala miserunt, in qua more illorum erat 20 scriptum, nisi domum reverteretur, se capitis eum damnaturos. Hoc nuncio motus, sperans se etiam pecunia & potentia instans periculum posse depellere, domum rediit. Huc ut venit, ab ephoris in vincula publica conjectus est. 15 Licet enim cuivis ephoro, legibus eorum, hoc facere regi. Hinc tamen se expedivit: neque 25 eo magis carebat fuspicione, nam opinio manebat, eum cum rege

INTERPRETATIO.

(b) Ille vero post breve tempus privato confilio ad castra reversus est.

NOT Æ.

10 Artabazum ad Pausaniam mittit. Artabazus ille summus Xerxis præfectus fuit, de quo Herodotus lib. 9. & Thucydides lib. 1. quod patet Strabo lib. 13 ex ejus nominis Etymologia. Hefychius, Stephanus.

, fa-

nium

milli-

tum,

ce-

, &

quod

ram-

apud

tiffe:

unt,

erant

laffe

re-

a re

Vam

iles.

emi-

lum

ripta By-

nisit, es ei

His face,

nter

ydi-

lpje-

mise.

phi-

ntus

ab

· &

to di

0.]

unc

211-

um

11 Veste Medica.] Ut oftenderet fe jam ad Medos & Perlas defeciffe. Medorum autem vestem purpuream fuifle scribit Xenoph. l. 1. de Cyri Vita.

12 Satellites Medi & Egyptii Sequebantur. 1 Quales Perfarum Reges habent, qui Doryphori dicuntur & Melophori, quia aurea mala hastis præsixa ferunt, vel a colore vestis Melino. Æ- rum potestate supra diximus. lianus, & Athenæus lib. 12. cap. 3.

13 Colonas. 1 De hoc loco meninit Thucydides lib. r. c. 8. Non procul a Lampsaco, Milesiorum Colonia.

14 Legatos ad eum cum scytala miscrunt.] Scytala, quantum hic ego conjicio, epistolæ justoriæ & comminatoriæ genus est, sigillo quodam publico obsignatæ, qua Lacedæmo-nii ad revocandos Imperatores suos uti solebant, cujus formam depingunt Plutarchus in Lyfandro, & Gel-lius lib. 17.

15 Licet enim cuivis Epboro, legibus eorum, boc facere Regi. De Ephoro-

habere

habere societatem. 16 Est genus quoddam hominum, quod Helotes vocatur, quorum magna multitudo agros Lacedæmoniorum colit, servorumque munere fungitur. Hos quoque sollicitare spe libertatis existimabatur. Sed quod harum rerum nullum erat a-5 pertum crimen, quo argui posset, non putabant de tali tamque claro viro suspicionibus oportere judicari: sed expectandum, dum

se ipsa res aperiret. CAP. IV. Interim Argilius quidam adolescentulus, quem puerum Pausanias amore Venereo dilexerat, quum epistolam ab eo 10 ad Artabazum accepisset, eique in suspicionem venisset, aliquid in ea de se esse scriptum, quod nemo eorum redisset, qui super tali causa eodem missi erant : vincula epistolæ laxavit, signoque detracto, cognovit, si pertulisset, sibi esse pereundum. Erant in eadem epistola quæ ad ea pertinebant, quæ inter regem Pausaniam-15 que convenerant. Has ille literas ephoris tradidit. Non est prætereunda gravitas Lacedæmoniorum hoc loco. Nam ne hujus quidem indicio impulsi sunt, ut Pausaniam comprehenderent : neque prius vim adhibendam putaverunt, (c) quam se ipse indicasset. Itaque huic indici, quid fieri vellent, præceperunt. 17 Fa-20 num Neptuni est Tænari, quod violari nesas putant Græci: eo ille index confugit : in ara confedit : hanc juxta, locum fecerunt sub terra, ex quo posser audiri, si quis quid loqueretur cum Argilio. Huc ex ephoris quidam descenderunt. Pausanias ut audivit Argilium confugisse in aram, perturbatus eo venit. 18 Quem 25 quum supplicem dei videret in ara sedentem, quærit, causæ quid fit tam repentino confilio. Huic ille quid ex literis comperisset, aperit. Tanto magis Pausanias perturbatus orare cœpit, ne enunciaret, nec se meritum de illo optime, proderet. (d) Quod si eam veniam sibi dedisset, tantisque implicitum rebus sublevasset, magno esse 30ei præmio futurum.

INTERPRETATIO.

(c) Quam se reum exhibuisset. (d) Quod si eo beneficio se devinxisset.

NOTÆ.

16 Est genus quoddam hominum quod facilis. Polyæn. 1. 1. Helotes vocatur.] Erant fervi publici apud Lacedæmonios, præpofiti agris arandis & colendis, quorum tamen tantum jus erat, ut civitatem Spartanam affequi possent. De quibus vide Thucydidem lib. 1. c. 6. Platonem 6. de Legibus, Aristot. 11. Poli tic. c. 7. Horum fides erat admodum lubrica, & impulsu ad mutationem

curdici

17 Fanum Neptuni est Tanari.] Tanarus promontorium est Laconiæ regionis, in quo fauces erant ad inferos descendentes, quo hippocampos suos Neptunus subducere credebatur, unde fanum ipfi dicatum eft.

18 Quem quum supplicem Dei.] Id

est, Neptuni.

CAP. V. His rebus ephori cognitis, fatius putaverunt in urbe eum comprehendi, quo, quum essent profecti, Pausanias placato Argilio (ut putabat) Lacedæmonem reverteretur: in itinere, (e) quum jam in eo esset, ut comprehenderetur, e vultu cujusdam ephori, qui eum admonere cupiebat, infidias fibi fieri intellexit. 5 Itaque paucis ante gradibus, quam qui sequebantur, 19 in ædem Minervæ quæ Chalciœcus vocatur, confugit. Hinc ne exire pofset, statim ephori 20 valvas ejus ædis obstruxerunt, tectumque funt demoliti, (f) quo facilius sub dio interiret. Dicitur eo tempore matrem Pausaniæ vixisse: (g) eamque jam magno natu, 10 postquam de scelere filii comperit, in primis ad filium claudendum, lapidem ad introitum ædis attulisse. Sic Pausanias magnam belli gloriam turpi morte maculavit. Hic quum semianimis de templo elatus esset, 21 confestim animam essavit. Cujus mortui corpus quum eodem nonnulli dicerent inferri oportere, quo hi qui 15 ad supplicium essent dati: displicuit pluribus; & procul ab eo loco infoderunt, in quo erat mortuus. 22 Inde posterius, dei Delphici responso erutus, atque eodem loco sepultus, ubi vitam posuerat.

INTERPRETATIO.

(e) Luam jam prope esset ut caperetur. (f) Ut celerius sub aperto calo moreretur. (g) Eamque jam long avam.

NOTE.

19 In adem Minerva qua Chalciacus vocatur.] De eadem Æde Minervæ facra loquitur Thucydides lib. 1. in quam velut ad Afylum facinorofi confugisse videntur, hucque sugientes impunitate donari: Chalciæcus dictus, teste Suida, ἢ ὅπ Χαλκοῦν οἶκον εἶ χεν, ἢ ᢒιὰ τοῦ Χαλκιδεῖς τοῦ ἐν Εὐδοία, φυγάδας ἀυτὸν κποαι.

le-

um

fpe

a-

que

um

pu-

eo

in

tali de-

ea-

am-

ræ-

ujus

ne-

Caf-Fa-

eo ece-

um au-

iem

flet,

ve-

esse

Tæ

re-

feros

fuos

ande

Id

20 Valvas ejus adis obstruxerunt.] Non Ephoros, sed Patrem Pausaniæ eas obstruxisse ait Plutarch. qua in re errare videtur, quemadmodum & in ejus Patris nomine, quem Agesilaum vocat, cum sit Cleombrotus, ut supradictum est; id vero Matri ejus imputat Nepos, ut infra legitur, cui nomen erat Theano, Polyano authore lib. 8.

Contract faction illust.

shad by muss

21 Consessim animam esslavit. Huic opinioni adversatur Xenophon lib. 3. de rebus Græciæ, scribitque Pausaniam damnatum Tegeam profugisse, ibique morbo periisse.

22 Inde posterius Dei Delphici responso erutus. Diodorus ait Apollinem, qui Delphicus Deus dicitur, Lacedæmoniis iratum quod supplicum Asylum violassent, respondisse, Supplicem Deo restitui oportere; quod quum fieri non posse viderent, pro uno corpore vivo duas statuas Pausaniæ posuisse. Sic etiam fere Thucydides, lib. 1. sed præter duas statuas æneas, corpus ejus, oraculi mandato, huc delatum ac conditum esse scribit.

V. CIMON,

C. A. P. V. e. I lis rebus cottoni coccieta, fatha normania in a Webs attention of contrates of contrates at a state of contrates of co gula (ut turdut) lacedemodela sevenerela sa inveres. sum junioù en eden selen esta e su**v**o fereden en sum, el ruba e a julioù dods cui enn admonere a desats untak link 650, mela

CIMON, MILTIADIS FILIUS, ATHENIENSIS.

element de de de de de la compania de grande de de de de la conden-

eronson et dust eid ... C A P. . I. ended by he morget any

(a) DURO admodum initio usus est adolescentiæ. Nam quum pater ejus ilitem æstimatam populo solvere non potus set, ob eamque causam in vinculis publicis decessisset; Cimos eadem custodia tenebatur, 2 neque legibus Atheniensium emiti poterat, nisi pecuniam, qua pater mulctatus esset, solvisset. Habe bat autem in matrimonio 3 sororem suam germanam nomine El pinicen, non magis amore, quam more ductus, nam Atheniens bus licet, eodem parte natas, uxores ducere. 4 Hujus conjugi cupidus Callias quidam, non tam generosus quam pecuniosus 10 qui magnas pécunias ex metallis fecerat, egit cum Cimone ut eam fibi uxorem daret: id si impetrasset, se pro illo pecuniam solutu rum. 5 Is quum talem conditionem aspernaretur, Elpinice negavit se passuram Miltiadis progeniem in vinculis publicis interire quoniamque prohibere posset, se Calliæ nupturam, si ea, quæ pol 15 licereturs præfitifiet. with how to the total washing and committee of the transfer of the control of the co

INTERPRETATIO. seife videorus, hudque ingremes im- morbo periffic.

(a) Durissmum babuit juventutis exordium. the Suida, Bon Xakkees elites of gets graces "Diodores ale Mullinemed all

melvia consile our coup moter N o T A. so Valuar exit and colorassants Mora vacations, retpondiffe, Supplicem Hea

præfatione.

4 Hujus conjugii cupidus Callias qui-

1 Litem assimatam populo solvere non dam.] Vir ditissimus, qui apud se potuisset.] Nimirum quinquaginta thenienses λακόπλε [6] dictus, quod thenienses λακόπλε [6] dictus, quod thenienses λακόπλε [6] dictus, quod thenienses κακόπλε [6] dictus, quod ex puteis & fodinis divitias parasete poterat.] Lib. 200 dictus parasete poterat.] Tyrannorum filii, apud Græcos parentum crimina luebant; ut scribit Alex. Neapol. lib. 11

นอง นางเราะสาย

ut scribit Alex. Neapol. lib. 11. 5 Is quum talem conditionem asperma c. 16.

Sororem suam germanam.] Ut in ratum ad hanc conditionem assert

Plutarchus.

CAP. II. Tali modo custodia liberatus Cimon, celeriter ad principatum pervenit. Habebat enim fatis eloquentiæ, summam liberalitatem, magnam prudentiam cum juris civilis, tum rei militaris, quod cum patre a puero in exercitu fuerar versatus. 6 Itaque hic & populum urbanum in sua tenuit potestate, & apud exercitum plurimum valuit auctoritate. 7 Primum imperator apud flumen Strymona 8 magnas copias Thracum fugavit: 9 oppidum Amphipolim constituit, eoque decem millia Atheniensium in coloniam misit. Idem 19 iterum apud Micalen 11 Cypriorum & Phænicum ducentarum navium classem devictam cepit: eodem-10 que die pari fortuna in terra usus est. Namque hostium navibus captis, 12 statim ex classe copias suas eduxit, barbarorum uno concursu maximam vim prostravit. Qua victoria, magna præda potitus, quum domum reverteretur, quod jam nonnullæ infulæ propter acerbitatem imperii defecerant, (b) bene animatas confirma- 15 vit, alienatas ad officium redire coegit. 13 Scyrum, quam eo tempore Dolopes incolebant, 14 quod contumacius se gesserat, vacuefecit : 15 possessores veteres urbe insulaque ejecit, 16 agros civibus divisit. 17 Thasios opulentia fretos, suo adventu fregit. His digo reperti ne mandant bunto.

INTERPRETATIO Sempely cam beddles

(b) Bene affect as corroboravit.

NOTÆ.

6 Itaque bic & populum urbanum.] Id | elt, in urbe morantem.

quum

otuif.

imon

emitti

Tabe

: El-

niens

njugi

niofus

eam olutu-

negaterire

pol

id A.

quod

paraf

natum

lib. 4

m lib

aftum

7 Primum imperator ad flumen Strymona. | Quo Macedonia a Thracia dividitur.

8 Magnas copias Thracum.] Quia tunc Thraces in Perfarum exercitu militabant.

9 Oppidum Amphipolim constituit. Sie dictum, quod utrimque Strymone Huvio alluitur. Plin. 4. 10. 23. & aliis in locis. Urbs ista media est Macedoniam inter & Thraciam; hodie ryjopali.

10 Iterum apud Mycalen. 1 Nomen montis in Caria. Ad Eurymedontem luvium in Pamphylia pugnam commissam fuisse ait Pompon. Mela lib. 1.

11 Cypriorum & Phanicum.] De Cypro Infula jam dictum est in Pau-& phaia. Phœnices vero populi a Phœ-& phaicia oriundi: Phœnicia autem Regio affer ift Syriæ maritima, Judæa contermi- hujus Infulæ diftribuit. la, cujus præcipuæ urbes fuerunt Tyrus & Sidon ad mare.

12 Statim ex classe copias suas eduxit.] De hoc Stratagem. Polyan. lib. 1.

13 Seyrum, quam eo tempore Dolopes incolebant.] Scyros infula est in Ægæo mari, in qua Achilles fæminam mentitus delituit inter Lycomedis Regis filias. Dolopes vero populi erant Thessaliæ, e cujus regione Scyros fita est, prope Pindum habitabant, unde Achelous amnis ad Echinadas cursum præcipitat.

14 Quol contumacius se gesserat, vacuefecit. I Id est, Insulam a Dolopibus, qui, ut refert Plutarchus, pyraticam artem exercebant, occupatam repurgavit.

15 Sessores veteres urbe insulaque ejecit.] Quidam legunt Possessors; folos tamen Dolopes inde ejectos propter eorum rapinas vult Plutarchus.

16 Agros civibus divifit. 7 Id eft Coloniam huc deduxie, cui agros

17 Thahos opulentia fretos. 1 Thafus infula est maris Ægæi, Thraciæ ad

ex manubiis arx Athenarum, qua ad meridiem vergit, est or.

C A P. III. Quibus rebus quum unus in civitate maxime floreret, incidit in eandem invidiam quam pater suus cæterique A-5 theniensium principes. 18 Nam testarum suffragiis, quod illi oseant vocant, decem annorum exilio multatus est. Cuius facti celerius Athenienses quam ipsum pœnituit. Nam quum ille forti animo, invidiæ ingratorum civium cessisset, bellumque Lacedæmonii Atheniensibus indixissent; confestim notæ ejus virtutis desiderium consequutum est. Itaque post annum quintum, quo expulsus erat, in patriam revocatus est. 19 Ille, quod hospitio Lacedæmoniorum utebatur, satius existimans contendere Lacedæ. monem; sua sponte est profectus, pacemque inter duas potentissimas civitates conciliavit. Post neque ita multo in Cyprum cum 15 ducentis navibus imperator missus, quum ejus majorem partem infulæ devicisset, in morbum implicitus, 20 in oppido Citio est mortuus.

CAP. IV. Hunc Athenienses non solum in bello, sed in pace diu desideraverunt. Fuit enim tanta liberalitate, quum com-20 pluribus locis prædia hortosque haberet, ut nunquam eis custodem posuerit, fructus servandi gratia, ne quis impediretur quo minus ejus rebus, quibus vellet, frueretur. 21 Semper eum pedissequi cum nummis funt secuti, ut si quis opis ejus indigeret, haberet, quod statim daret, 22 ne differendo videretur negare. (c) Sæpe

INTERPRETATIO.

(c) Quum non raro aliquem forte fibi obvium cerneret male indutum.

NOTE.

jacens, generofis vitibus, & infigni | chrum coluiffe, qui Oraculi cujusdam mar moris genere nobilitata; unde juffu eum quali Deum in adversitation Thasi, quos Cimon navali pralio debellavit.

18 Nam testarum suffragiis.] De Ostracismo supra dictum est in Miltiade, & Themistocle.

19 Ille, quod hospitio Lacedamoriorum utebatur. | Quia, scilicet, in Spartanorum agris exulabatOftracismi causa.

20 In oppido Citio est mortuus.] Hanc urbem expugnatam a Cimone negat Thucydides lib. 1. c. 6. Immo vero in obfidione urbis morte fuisse eum occupatum ait; cui opinioni Diodorus adversatur, nam & Citium expugnafie, & in cives ejus humanum se præbuisse scribit, unde Plutarchus refert ex Nauficrate Rhetore Citienses quoddam Cimonis sepul-

bus venerabantur. Citium autem eft urbs Cypri in qua Zeno Stoicorum Secta conditor natus eft.

21 Semper eum pedissequi cum nummk sunt secuti.] Hos hodie ab eleemosynis ministros dicimus. De Cimonis liberalitate, idem refert Plutarch. in Pericle.

22 Ne differendo videretur negare.] Cui sententiæ illud P. Syri conforme eft,

Beneficium bis dat, qui dat celeriter.

Et illud Aufonii:

Gratia que tarda est, ingrata est gratia Namque

Que fieri properat gratia, grata magis.

quum aliquem offensum fortuna, videret minus bene vestitum, suum amiculum dedit. Quotidie sic coena ei coquebatur, (d) ut quos invocatos vidiffet in foro, omnes devocaret: quod facere nullum diem prætermittebat. Nulli fides ejus, nulli opera, nulli res familiaris defuit: multos locupletavit. Cumplures pauperes 5 mortuos (e) qui unde efferrentur, non reliquissent, suo sumptu extulit. Sic se gerendo minime est mirandum, (f) si & vita ejus fuit fecura, & mors acerba.

INTERPRETATIO.

(d) Ut quos in foro non invitatos aspiceret, universos invitaret. (e) Quibus non Supererat unde funus ipfis pararetur, suis impensis paravit. (f) Si & tute vixit, & cum omnium luctu obiit.

ACEDÆMONIUS.

CAP. I.

Agnam reliquit sui famam, magis felicitate quam virtute partam. Athenienses enim 3 in Peloponnesios sexto & vigesimo anno bellum gerentes confecisse apparet. Id qua ratione con- 10 secutus sit, latet. Non enim virtute sui exercitus, sed immode-stia sactum est adversariorum, (a) qui quod dicto audientes im-

INTERPRETATIO.

(a) Qui quia Ducum mandatis minime obtemperabant.

NOTE.

tarchus in Lyfandro.

2 LACED Æ MONIUS] Apud fuisse conditione servos; a verbo Athenæum lib. 6. Mothacem eum suisse asserit Theopompus. Idem quobor.

TLYSANDER.] Aristocleti Quod nomen imponebatur iis, quos Pafilius, ex Heraclidarum genere. Plu- tres in Gymnasia locupletum, exercitatum mitterent. Alii Mothaces volunt

que testatur Alianus lib. 12, cap. 43. 3 In Peloponnesios. 1 Peloponnesii a reratoribus

floe A-

or.

illi Cujus ille La-

rtutis quo La-

edæ. tiffi-Cum rtem

eft d in

comustoquo

lequi eret, Sæpe

dam itatim eft

mmis nofyonis

rum

1. 10 are.] orme

. ratia

gis. uum

peratoribus suis non eraut, dispalati in agris, relictis navibus, in ho stium venerunt potestatem. Quo facto Athenienses se Lacedamoniis dediderunt. Hac victoria Lyfander elarus, quum antea semper factiosus audaxque fuisset, (b) sic sibi indulsit, ut ejus opes ra in maximum odium Græciæ Lacedæmonii pervenerint. Nam quum hanc causam Lacedæmonii dictirassent sibi esse belli, ut Athenienfium impotentem dominationem refringerent: postquam apud 4 Ægos flumen Lyfander classis hostium est potitus, nihil aliud molitus est, quam ut omnes civitates in sua teneret pote-To state, quum id se Lacedæmoniorum causa facere simularet. Namque undique, qui Atheniensium rebus studuissent, ejectis, 5 decem delegerat in unaquaque civitate, quibus fummum imperium porestatemque omnium rerum committeret. Horum in numerum nemo admittebatur, (c) nisi qui aut ejus hospitio contineretur,

15 (d) aut se illius fore proprium side confirmarat.

in Pelopopopola in

C A P. II. Ita decemvirali potestate in omnibus urbibus con stituta, ipsius nutu omnia gerebantur, 6 cujus de crudelitate ac perfidia satis est unam rem exempli gratia proferre, ne de eo-dem plura enumerando fatigemus lectores. Victor ex Asia quum 20 reverteretur, 7 Thasumque divertisset, quod ea civitas præcipua fide fuerat erga Athenienses, proinde ac si iidem firmissimi solerent este amici, qui constantes fuissent inimici, 8 eam pervertere concupivit. Vidit autem nisi in eo occultasset voluntatem, 9 futurum, ut Thasii dilaberentur, 10 consulerentque rebus suis.

INTERPRETATIO.

(b) Adeo se impotenter gessit. (c) Nist qui vel hospitum ejus numero habere zur. (d) Vel fe penitus iph addictum facramento sponderet.

NOT A.

4 Agos. | Chersoneli Thraciæ fluvius, ad cujus oftia Athenienfium classis a Lysandro aut capta fuit, aut submersa; sic dictus quasi Capræ fluvius. Plin. lib. 2.

5 Decem delegerat. 1 Hos Xenophon Sezap you vocat lib. 3. de rebus gr. Athenis autem 30 præfecerat, decem vero, Piræeo. Plutarch. Hi postea urbem oppresserunt, dictique funt 30

tyranni. Xenophon ibid.
6 Cujus de crudelitate ac perfidia. Hæc funt illius perfidiæ argumenta quod dicere folebat, ubi leonina pel- Lyfandri exempla narrari; & fort lis non proficeret, vulpinam effe affu- etiam quædam alia, propter que l mendam. Item; pueros taxillis, homi-Iphori decemviralem potestatem ab

Peloponneso dicti, peninsula qua ho- nes vero jurejurando fallendos; vi-die Morea, de qua supra. de Plutarchum, qui eum cum Sylla comparat.

7 Thasumque divertiffet. 7 Infulæ nomen simul & civitatis, de qua supra

in Cimone.

8 Eam pervertere concupivit. 7 Id est, ab Atheniensium partibus ad Laceda. moniorum partes eam abducere tentavit.

9 Futurum ut Thafi dilaberentur.]

Id eft, aperte deficerent.

10 Confulerentque rebus fuis.] Qual doquidem hic defunt nonnulla, con jiciendum est in iis quædam perfidit Desideratu Desideratur bic exemplum Lyfandri crudelitatis & persidiæ in Thasios.

C A P. III. Itaque decemviralem suam potestatem, sui ab illo constitutam sustulerunt. Quo dolore incensus iniit consilia reres Lacedæmoniorum tollere, sed sentiebat id se sine ope deorum facere non posse, quod Lacedæmonii omnia ad oracula re-5 ferre consueverant. 11 Primum itaque Delphos corrumpere est conatus. Quum id non potuisser, 12 Dodonam adortus est. Hinc quoque repulsus, dixit se vota suscepisse, 3 quæ Jovi Hammoni folverer, 14 existimans se Afros facilius corrupturum. nuum profectus esset in Africam, multum eum antistites Jovis fe- 10 fellerunt, nam non solum corrumpi non potuerunt, sed etiam legatos Lacedæmona miferunt, qui Lyfandrum accufarent, quod facerdotes fani corrumpere conatus effet. Accusatus hoc crimine, etur, udicumque absolutus fententiis, 15 Orchomeniis missus subsidio, occisus est a Thebanis, 16 apud Haliartum. Quam vere de eo 15 foret judicatum, oratio indicio fuit, que post mortem in domo ejus reperta est, in qua suadet Lacedæmoniis ut regia potestate disfoluta, ex omnibus dux deligatur ad bellum gerendum: fed ita cripta, ut deorum videretur congruere sententiæ, quam ille se hacipua biturum, pecunia fidens, non dubitabat. Hanc ei scripsisse 17 Cle- 20 foleon Halicarnasseus dicitur.

Ga P. IV. Atoms

CAP. IV. Atque hoc loco non est prætereundum factum ⁸ Pharnabazi fatrapis regii. Nam quum Lyfander præfectes clafis, in bello multa crudeliter avareque fecisset, deque his rebus

NOTE,

& Diodorum lib. 12.

edæ-

intea

ope-

Vam

t A-

uam nibil

ote-

lam-

cem

po-

rum

con

per-

eo-

uum

9 fu-

babere-

; Vi-

Sylla

æ no-

fupra

Quan

, con

erfidia

forte

uæ L

abe

(eratu

II Primum itaque Delphos corrum-Templo Apollinis Delphici Oraculis Præerant.

12 Dodonam adortus est.] Urbem rbequernum illud nemus Dodoneum icum, ubi templum & oraculum veultiflimum. Lege Sophoclem in Tra-Id est, minis, & Herodotum, qui multa de filius condidit. Strabo lib. 9.

aceda loc oraculo fabulose scripserunt.

17 Cleon Halicarnasses.] Nor

13 Qua Jovi Hammoni solveret.] Jontur.] is oraculum fuit in Libya, toto orbe upiter colebatur. Vide Q. Curtium pora effeminani. b. 4. c. 7.

rum pars, fere tota sub Zona tor- cibiadem intersecit. Diodor. lib. 14. da. Ideo autem se Afros facilius cor

in Civitatibus constitutam abrogarent. rupturum putabat, quod sint lubricæ Videea de re Plutarchum in Lysandro, sidei, unde apud Livium, Fraus plusquam Punica.

15 Orchomeniis missus subsidio.] Orere est conatus. 1 Hos, nempe, qui in chomenus, seu Orchomenum Bootia oppidum, ad fluvium ejusdem neminis fitum, cui olim Thebani tributum pependerunt. Strabo l. 9. Fuit item ejus Chaoniæ in Epiro Jovi sacram; ab hac nominis in Arcadia, de quo non hic fermo eft.

> 16 Apud Haliartum.] Nomen urbis Beotiæ, quam Haliartus Therfandri

17 Cleon Halicarnasseus.] Nomen Sophistæ ex Halicarnasso urbe Cariæ principe, juxta quam fons Salmacis, eleberrimum, hic sub Arietis forma | quo veteres crediderunt lavantium cor-

18 Pharnabazi Surapis regu.] Hic 14 Existimans se Afros.] Afri ab A- alterius Pharnabazi filius, olim Darii ica dicti, quæ tertia est Orbis ter- & postea Artaxerxis Satrapes, qui Al-

fuspicaretur ad cives suos esse perlatum: petiit a Pharnabazo, ut ad Ephoros fibi testimonium daret, quanta sanctitate bellum gesfisset, sociosque tractasset, deque ea re accurate scriberet, magnam enim eius autoritatem in ea re futuram. Huic ille liberali-5 ter pollicetur: (e) librum gravem multis verbis conscripsit, in quo summis eum fert laudibus. Quem cum legisset, probassetque, dum obfignatur, alterum pari magnitudine, ut discerni non posset, signatum subjecit, in quo accuratissime ejus avaritiam persidiamque accusarat. Hinc Lysander domum quum redisset, postquam de 10 fuis rebus gestis apud maximum magistratum, quæ voluerat, dixerat, testimonii loco librum a Pharnabazo datum tradidit. Hunc fummoto Lyfandro, quum Ephori cognoffent, ipfi legendum dede runt. Ita ille imprudens ipse suus fuit accusator.

INTERPRETATIO.

(e) Prolixam Epistolam exaravit, & ponderosam.

VII.

ALCIBIADES, CLINIA

FILIUS, ATHENIENSIS.

Livitatibus confluction abrogation, confluction of a back one of the months of the second sec

15 IN hoc natura quid efficere possit, videtur experta. Constat e nim inter omnes, qui de eo memoriæ prodiderunt, nihil ille fuisse excellentius vel in vitiis vel in virtutibus. 2 Natus in am plissima civitate, summo genere, 3 omnium ætatis suæ multo for mosissimus: ad omnes res aptus, consiliique plenus. Namque 20 imperator suit summus mari & terra: disertus, ut in primis di cendo valeret: & tanta erat commendatio oris atque orationis, nemo ei dicendo posser resistere. 4 Dives; quum tempus posa

NOTE.

1 CLINIÆ FILIUS.] Vide | celebratur, & a Val. Max. lib. 7. 6 Plutarchum in Alcibiade.

2 Natus in amplissima civitate. 7 Id est, Athenis.

3 Omnium atatis sua multo formosissi- quasi interse pugnent divitiæ & labo mus.] Alcibiadis forma a Petronio in Alcibiade tamen conveniant.

præftantiffima dicitur.

4 Dives; quum tempus posceret, la riosus.] Id a Nepote referri videtu

ret, laboriosus, patiens, liberalis, splendidus non minus in vita quam victu: affabilis, blandus, 5 temporibus callidissime inserviens. (a) Idem, simul ac se remiserat, nec causa suberat, quare animi laborem perferret, luxuriosus, dissolutus, libidinosus, intemperans reperiebatur: ut omnes admirentur, in uno homine tantam morum diffimilitudinem, tamque diversam naturam,

C A P. II. 6 Educatus est in domo Periclis, 7 privignus enim ejus fuisse dicitur, 8 eruditus a Socrate. Socerum habuit Hipponicum, omnium Græcæ linguæ eloquentia ditissimum; (b) ut, si iple fingere vellet, neque plura bona reminisci, neque majora pos- 10 let consequi, quam vel fortuna vel natura tribuerat. Ineunte a-dolescentia, amatus est a multis, more Græcorum, in eis a Socrate, 9 de quo mentionem facit Plato 10 in Symposio: namque eum induxit commemorantem se pernoctasse cum Socrate, neque aliter ab eo surrexisse, ac filius a parente debuerit. Posteaquam robustior 15 est factus, non minus multos amavit, in quorum amore, quoad licitum est, odiosa multa delicate jocoseque fecit; que referremus, nisi majora potioraque haberemus.

CAP. III. 11 Bello Peloponnesiaco, hujus consilio atque autoritate Athenienses bellum Syracusanis indixerunt: ad quod ge-20 rendum ipse dux delectus est. Duo præterea collegæ dati, Nicias & Lamachus. Id quum appararetur, priusquam classis exiret, accidit, ut una nocte 12 omnes Hermæ, qui in oppido erant Athenis, dejicerentur, præter unum, qui ante januam Andocidis e-

in the second record of TATER PRETAIN TO THE STREET CHIEF CHICAGO

(a) Whi ille animum relaxaverat. (b) Ut si ipse excogisare cuperet.

NOTE.

iffe scribit Plutarchus, quem in eo Pericle. vincebat, quod Chamæleon colori can-

s ut gefmagerali-

quo

dum

fignque

dixelunc, lede.

S.

at e il illo

am-

o for mqu

is di

is, t

posce

7. C.

et, labe

videtu

& labo

BENE

inter Athenienses clariffimi, plurimumque authoritate pollentis, adeo ut per 40 annos remp. gubernaverit. Plutarch. vide.

7 Privignus enim ejus fuisse dicitur. Immo fororis filium, Diodor. Suidas. Aul. Gellius, lib. 25. c. 17. fuisse afserunt ; quod tamen facile conciliari potest; nam revera si Pericles non Alcibiadis, at saltem uxoris ejus vi-Aleibiades uxorem habuit ; hujus ve- nibus, & quorum capita mutari pote-

5 Temporibus callidissime inserviens.] ro Hipponici conjugem in uxorem Illum Chamæleonti non absimilem su- postea duxit Pericles. Plutarch. in

8 Eruditus a Socrate.] Philosodido se simulare non potest. pho Atheniensi, qui Apollinis Ora-6 Educatus in domo Periclis.] Viri culo omnium sapientissimus est judipho Atheniensi, qui Apollinis Ora-

9 De quo mentionem facit Plato.] De amore illo lege Aristophanem in

10 In Symposio.] Id est, in libro qui infcribitur Sympofium, feu convivi-

11 Bello Peloponnesiaco. De quo Thu-

12 Omnes Herma. 1 Id eft, Mercurii tricus fuit; quia Hipponici filiam, statuæ lapideæ quadratæ, & ad cubi quam Hyparetam vocat Plutarchus figuram conformatæ, nimirum fine ma-

rat

rat, 13 Andocidisque Hermes vocatus est. Hoc quum appareret, non fine magna multorum confentione effe factum, quod non ad privatam, sed ad publicam rem pertineret, magnus multitudini timor est injectus, ne qua repentina vis in civitate existeret, qua 5 libertatem opprimeret populi. 14 Hoc maxime convenire in Alcibiadem videbatur, quod & potentior & major, quam privatus, existimabatur. Multos enim liberalitate devinxerat, (c) plures etiam opera forensi suos reddiderat. Quare fiebat ut omnium oculos, quotiescunque in publicum prodisset, ad se converteret, neoque ei par quisquam in civitate poneretur. Itaque non solum in eo spem habebant maximam, sed etiam timorem, is quod & obesses plurimum & prodesse poterat. Aspergebatur etiam infamia, quod in domo sua facere mysteria dicebatur, quod nesas erat more Atheniensium, idque non ad religionem, sed ad conjurati-

15 onem pertinere existimabatur.

CAP. IV. (d) Hoc crimine in contentionem ab inimicis com-Sed instabat tempus ad bellum proficiscendi. pellebatur. intuens, neque ignorans civium fuorum confuetudinem, postulabat, ut si quid de se agi vellent, potius de præsenti quæstio habe-20 retur, quam absens invidiæ crimine accusaretur. Inimici vero ejus, quiescendum in præsentia, quia nocere se ei non posse intelligebant, & illud tempus exspectandum decreverunt, quo exisset, ut sic absentem aggrederentur: itaque secerunt. Nam postquam in Siciliam eum pervenisse crediderunt, absentem, quod sacra vio-25 lasset, reum secerunt. Qua de re quum ei nuncius a magistratu in Siciliam missus esset ut domum ad causam dicendam rediret, essetque in magna spe provinciæ bene administrandæ; non parere noluit, & in

INTERPRETATIO.

(c) Plurimos pariter judicio defensos sibi conciliarat. (d) Reatu illo ad causam de cendam eum adversarii compellebant. and contract made and

NOTE.

rant ; unde Cicero ad Attieum lib. 1. 1 omnes propterea a civibus concisi sunt Herma, inquit, illi tui Pentelici cum ca- Diod. 1. 13. pitibus aneis, de quibus ad me scripfifti, nnne admodum me delectant. Ideo autem fine manibus, quod omnia, ut inquit Festus, sermo sine manibus con-

13 Andocidifque Hermes. J Andocides unus ex 10 præcipuis Athen. Rhe-

toribus.

14 Hoc maxime convenire in Alcibiadem videbatur.] Non directe id factum vero duplicis erant generis, magna ka Alcibiadi imputatum esse quidam scri-bunt; sed Argis qui privato tunc Al-lia, qua de re consule Plin, I. 24. cibiadis hospitio continebantur, quique!

Herford Lucirchia

15 2nod & obeffe plurimum.] Ad hot refertur qued Timon ille hominum ofor unum Alcibiadem amabat, quod magno malo illum aliquando Athenienfibus fore præfagiret.

16 Quod in domo sua facere mysteru dicebatur. J Id est, Cereris sacra, Justi-no teste I. v. ab initio; quæ quiden nocte fiebant, eaque revelare nefas;

trire

T tł

m

8

D

lil

Th

in

0

du

mı

cla

Pic

triremem, quæ ad eum deportandum erat missa, ascendit: 17 ac Thurios in Italiam pervectus, multa fecum reputans de immoderata civium fuorum licentia crudelitateque erga nobiles; utiliffimum ratus impendentem evitare tempestatem, clam se a custodibus subduxit, & inde primum 18 Elidem, 19 deinde Thebas ve- 5 nit. Postquam autem se capitis damnatum, bonis publicatis, audivit, & id quod usu venerat, 20 Eumolpidas sacerdotes a populo coactos, (e) ut se devoverent, ejusque devotionis, quo testatior esset memoria, exemplum in pila lapidea incisum esse positum in publico; Lacedæmonem demigravit. Ibi (21 ut ipse prædicare 10 consueverat) non adversus patriam, sed inimicos suos bellum gesfit, quod iidem hostes essent civitati. Nam quum intelligerent, se plurimum prodesse reipublicæ, ex ea ejecisse, plusque iræ suæ quam utilitati communi paruisse. Itaque hujus consilio Lacedamonii cum Persarum rege amicitiam fecerunt: 22 deinde Deceliam in Attica 15 munierunt, præsidioque perpetuo ibi posto, in obsidione Athenas tenuerunt. Ejusdem opera Ioniam a societate averterunt Atheniensium: quo facto, multo superiores bello esse cœperunt.

CAP. V. Neque vero his rebus tam amici Alcibiadi funt facti, quam timore ab eo alienati. I am quum acerrimi viri præ-20 stantem prudentiam in omnibus rebu cognoscerent : pertimuerunt, ne charitate patrize ductus, aliquando ab ipsis descisceret, & cum suis in gratiam rediret. Itaque tem us ejus interficiendi quærere instituerunt. Id Alcibiadi diurius celari non potuit, erat enim ea fagacitate, ut decipi non posset; præsertim quum animum attendis-25

INTERPRETATIO.

(e) Ut se diris devincirent, & quo execrationis illius memoria magis innotesceret.

NOTA.

& ipsum oppidum Sybaris dicebatur. merum fuille traditur. De ea urbe Diodorus lib. 12. & Strabo lib. 6. Porro legitur Thurii, orum ; & Thurium, ru.

i

E

es

0-

e-

in

b-

12,

rat

ti-

n-

lle

la-

e-9c

ero

el-

let,

am

io-

in

unt

hot

num

uod

eni-

Reriu

ufti-

dem

; at

nna.

ire

18 Elidem.] Peloponnesi regionem in Occidentali tractu non procul ab

Olympia. Virg. Georg. 3. 19 Deinde Thebas.] Boeotiæ oppi-

Pida, ab Eumolpo quodam Rege, tem in oratione de Pace.

17 Ac Thurios in Italiam pervectus.] | quem Ægyptii generis fuisse refert Thurios, ab oppido Thurio inter Cra- Diodorus. Vel ut aliis placet, ab alio thim & Sybarim amnes sito; unde quodam Eumolpo. Atheniensi Poeta, Thurina regio ex qua Aug. Casaris quem Suidas Musai Poeta, quidam majores oriundi erant. Sueton. Olim Orphei filium dicunt. Hic ante Ho-

31 Ut ipse pradicare consucverat.] Extat apud Xenophontem lib. 1. c. 10. hac de re popularis excusatio & abso-

22 Deinde Decelium in Aitica munierunt.] Agri Attici locus est, de quo frequenter loquitur Thucydides, quo dum ad Ismenum amnem, cui proxi- munito Lacedæmonii Athenien sibus remus mons Cithæron Sphyngis fabula ditus cum e regione, tum ex argenti fodinis intercipiebant, & veluti obfi-20 Eumolpidas Sacerdotes.] Eumol- dione Athenas tenebant. Vide Isocra-

set ad cavendum. Itaque, ad Tissaphernem præsectum regis Darii se contulit. Cujus quum in intimam amicitiam pervenisset, & Atheniensium, male gestis in Sicilia rebus, opes senescere, contra Lacedæmoniorum crescere videret; initio 23 cum Pisandro prætore, 5 24 qui apud Samum exercitum habebat, per internuncios colloquitur, & de reditu suo facit mentionem. Erat enim eódem quo Alcibiades fensu, populi potentiæ non amicus, & optimatum fautor. 25 Ab hoc destitutus, primum 26 per Thrasybulum Lyci filium, ab exercitu recipitur, prætorque fit apud Samum.

10 Post, 27 suffragante Theramene, plebiscito restituitur, parique absens imperio præficitur simul cum Thrasybulo & Theramene. Horum imperio tanta commutatio rerum facta est, ut Lacedæmonii, qui paulo ante victores viguerant, perterriti pacem peterent. Victi enim erant quinque præliis terrestribus, 28 tribus

15 navalibus: in quibus ducentas naves triremes amiferant, quæ captæ in hostilum venerant potestatem. Alcibiades simul cum collegis receperat Ioniam, Hellespontum, multas præterea urbes Græ cas, quæ in ora fitæ funt Afiæ, quarum expugnaverant complures: 29 in his Byzantium. Neque minus multas confilio ad ami-20 citiam adjunxerant, quod in captos 30 clementia fuerant usi.

CAP. VI. Ita præda onusti, locupletato exercitu, maximis rebus gestis Athenas venerunt. 31 His quum obviam universa civitas in Pyræeum descendisset, tanta fuit omnium expectatio vifendi Alcibiadis, ut ad ejus triremem vulgus conflueret, perinde ac 25 si solus advenisset. Sic enim populo erat persuasum, & adversas

NOTÆ.

23 Cam Pisandro Pratore.] Scilicet, 26 Per Thrasybulum Lyci filium.] Thra-Athenienfium.

24 Qui apud Samum.] Samos, vel Samo infula eft Icarii maris, ab Ionia ftituit ; exulesque quos inter Alcibiabrevi freto discreta, nec procul ab Epheso, olim Junoni dicata, quod in ea Philipp. 1. & Val. Max. lib. 4. c. 1. nata effe crederetur. Eft & alia in mari Ægæo ad Thraciam, quæ idcirco Athenienfi, Agnonis filio. Vide Thu-Samothracia dicitur.

25 Ab hoc destitutus. 7 Legendum videretur, ad hoc, quod idem eft ac praterea, ita ut hic foret fenfus. Ad boc destitutus. Praterea ab amicis desertus: cem interfecit, Xenoph. lib. I. Nam a Pisandro non destitutum, immo adjutum scribit Thucydides. Ta- captum refert Xenophon, & proditomen ex eodem Thucydide legitur rum nomina recenset lib. 1. In quo revera ab eo fuisse destitutum postea, consentiunt Diodorus lib. 8. & Plu-& eo invito ab Atheniensibus Alcibia-tarchus in Alcibiade. dem fuiffe receptum, & rerum fummæ præpositum. Vide lib. 8. sub fi- zantinis nrbem suam reddiderunt, net nem; atque adeo nihil mutandum esse in eos sevierunt. Diodorus lib. 13.
arbiteor.

31 His quum obviam universa Civitas descendises. J De glorioso Alcibia:

sybulus Atheniensis dux, exul factus comparato exercitu omnia Athenis redes erat, plebiscito reduxit. Cicero

27 Suffragante Theramene.] Nobili

cydidem lib. 8.

28 Tribus navalibus.] Quorum postremum ad Cyzicum, in quo Alcibiades Mindarum Lacedæmoniorum Du-

29 In his Byzantium.] Proditione

30 Clementia fuerant ufi.] Nam By-

n

superiores, & præsentes secundas res, accidisse ejus opera. (f) Itaque & Siciliæ amissum, & Lacedæmoniorum victorias culpæ suæ tribuebant, quod talem virum e civitate expulissent. Neque id fine causa arbitrari videbantur. Nam postquam exercitui præesse cœperat, neque terra, neque mari hostes pares esse potuerant. 5 Hic ut navi egressus est, quanquam Theramenes & Thrasybulus eisdem rebus præfuerant, simulque venerant in Pyræeum, tamen illum unum omnes prosequebantur: (& id quod nunquam antea usu venerat, nisi Olympiæ victoribus) 32 coronis aureis æneisque vulgo donabatur. 33 Ille lacrymans talem benevolentiam civium 10 suorum accipiebat, reminiscens pristini temporis acerbitatem. (g) Postquam Astu venit, concione advocata, sic verba fecit, ut nemo tam ferus fuerit, quin ejus casum lacrymarit, inimicumque his se ostenderit, quorum opera patria pulsus fuerat; perinde ac si alius populus, non ille ipse qui tum flebat, eum 34 sacrilegii dam- 15 nasset. Restituta ergo huic sunt publice bona. 35 Iidemque illi Eumolpidæ sacerdotes (h) rursus resecrare sunt coacti, qui eum devoverant, pilæque illæ, (i) in quibus devotio fuerat scripta, in mare præcipitatæ.

CAP. VII. Hæc Alcibiadi lætitia minus fuit diuturna. Nam 20 quum ei essent omnes honores decreti, totaque respublica domi bellique tradita, ut unius arbitrio gereretur; & ipse postulasset ut duo fibi collegæ darentur, Thrafybulus & Adimantus, neque id negatum esset, classe in Asiam profectus, 36 quod apud Cymen minus ex sententia rem gesserat, in invidiam recidit. Nihil enim 25 eum non efficere posse ducebant. Ex quo siebat, ut cmnia minus prospere gesta, ejus culpæ tribuerent, quum eum aut negligenter, aut malitiose fecisse loquerentur, sicut accidit. Nam cor-

INTERPRETATIO.

(f) Quamobrem & quod Siciliam amisisent, & Lacedamonii vicisent, imputabant. (g) In urbem reversus. (h) Iterum ad eum sacris restituendum compulsi sunt, qui eum a sacris arcuerant. (i) Quibus execratio insculpta erat.

NOT Æ.

dis in Patriam reditu lege Xenophon | tem lib. 1. c. 10. Et Justin. lib. 5. c. 4.

ra

e,

1

m

a -

m

n.

ie

e.

e-

m

us

2-

1-

e.

u-

11-

is

i-

7i-

ac

as

2-115 e-

aro

ili

u-

10-2-

114

ne

0-

uo

u-

ec.

11-

2:

1-

32 Coronis aureis aneisque vulgo donabatur.] Sunt qui legant; Coronis aureis, tæniisque: Ego vero vulgatam lectionem fequor, ita ut hic fit verborum sensus, nimirum Alcibiadem pro cujuslibet facultatibus duplici Coronarum genere donatum; a Divitibus pon. l. 1. quæ & Cuma dicta eft, Æneis. Ita Gebhardus in Alcibiade.

33 Ille lachrymans.] Præ gaudio.

34 Sacrilegii damnasset.] Id est, Cereris mysteriorum sacrum silentium violaffe.

35 Iidemque illi Eumolpida Sacerdotes.]

Vide paulo supra.

36 Quod apud Cymen.] Urbs eft Aolidis prope Lesbum insulam; Pomquidem aureis, a Pauperibus vero æ- olicarum urbium maxima, & fere metropolis.

ruptum a rege, capere Cymen noluisse arguebant. (k) Itaque huic maxime imputamus malo causam fuisse nimiam opinionem inge-nii atque virtutis. Timebatur enim non minus quam diligebatur, ne secunda fortuna magnisque elatus opibus, tyrannidem concu-5 pisceret. Quibus rebus factum est ut absenti magistratum abro-garent, & alium in ejus locum substituerent. Id ille ut audivit, domum reverti noluir, 37 & se Perinthum contulit, ibique tria castella communivit, 38 Bornos, Byziam, Macrontichos; manuque collecta, primus Græciæ in Thraciam introiit, gloriosius existi-

10 mans barbarorum præda locupletari quam Graiorum. Qua ex re creverat cum fama tum opibus, magnamque amicitiam fibi 39 cum

quibusdam regibus Thraciæ pepererat.

CAP. VIII. Neque tamen a charitate patriæ potuit recedere. Nam quum 4º apud Ægos flumen Philocles prætor Athenien-15 fium classem constituisset suam, 41 neque longe abesset Lysander prætor Lacedæmoniorum, qui in eo erat occupatus, ut bellum quam diutissime duceret, quod ipsis pecunia a rege suppeditaba-tur: contra Atheniensibus exhaustis, præter arma & naves 42 nihil erat super: Alcibiades ad Atheniensium venit exercitum, (1) ibique præsente vulgo agere cœpit, si vellent, se coacturum Lysandrum aut dimicare, aut pacem petere. Lacedæmonios eo nolle confligere classe, quod pedestribus copiis plusquam navibus valerent. Sibi autem esse facile Seuthen regem Thracum deducere, ut eos terra depelleret. Quo facto necessario aut classe consticturos, 25 aut bellum composituros. Id etsi vere dictum Philocles animadvertebat, tamen postulata facere noluit, quod sentiebat se, Alcibiade recepto, nullius momenti apud exercitum futurum. Et si quid secundi evenisset, (m) nullam in ea re suam partem fore:

INTERPRETATIO.

(14) Quamobrem ex immoderata expettatione quam de prudentia, & ejus fortitudine conceperant, boc prasertim malum oriri putamus. (1) Hicque prasentibus militibus proponere orfus eft. (m) Nullatenus fe gloriæ participem futurum.

NOTÆ.

Thracia ad Propontidem, qua & He- excludens Thracia. Plin. ibid.

raclea dicitur.

38 Bornos, Byziam, Macroneichos.] Hos Diodorus lib. 8. Medocum & Seu-Bornos non alibi mihi occurriffe me-then vocat. mini. Byzia vero est arx regum Thra- 40 Apud Egos slumen.] Thracia, cia, a Terei nesando crimine hirundi- de quo jam supra. nibus invisa; Plin. lib. 4. c. 11. Ma-crontichos autem Oppidum est Thra-ciæ, non procul ab Isthmo Chersonesi, sic dictum a longo muro, quem Mil-bonem lib. 3. Diades ibi a Propontide ad Melanem | 42 Nibil erat surer.] Anastrophe,

37 Et fe Perinthum contulit.] Urbem | finum duxit, Chersonesum a reliqua

39 Cum quibusdam Regibus Thracia.]

contra ea, si quid adversi accidisset, se unum ejus delicti futurum reum. Ab hoc discedens Alcibiades, Quoniam, inquit, victoria patriæ repugnas, illud moneo, juxta hostes castra habeas nautica. Periculum est enim ne immodestia militum nostrorum occasio detur Lysandro nostri opprimendi exercitus. Neque ea res illum fefellit. 5 Nam Lyfander quum per speculatores comperisset, vulgum Atheniensium in terram prædatum exisse, navesque pene inanes relictas, tempus rei gerendæ non dimisit, (n) eoque impetu totum bellum delevit.

CAP. IX. At Alcibiades, victis Atheniensibus, non satis tu- 10 ta eadem loca fibi arbitratus, 43 penitus in Thraciam se supra Propontidem abdidit, sperans ibi facillime suam fortunam occuli posse: sed falso. Nam Thraces postquam eum cum magna pecunia venisse senserunt, insidias ei fecerunt : qui ea, quæ apportavit abstulerunt, ipsum capere non potuerunt. Ille, cernens nullum lo-15 cum fibi turum in Græcia, 44 propter potentiam Lacedæmoniorum, ad Pharnabazum in Asiam transiit. (o) Quem quidem adeo fua cepit humanitate, ut eum nemo in amicitia antecederet. Namque ei 45 Grunium dederat in Phrygia castrum, ex quo quinquaginta talenta vectigalis capiebat. Qua fortuna Alcibiades non e-20 rat contentus, neque Athenas victas Lacedæmoniis servire poterat pati. Itaque ad patriam liberandam omni ferebatur cogitatione, fed videbat id 46 fine rege Persarum non posse fieri: ideoque eum amicum fibi cupiebat adjungi; neque dubitabat facile se consequuturum, si modo ejus conveniendi habuisset potestatem. 47 Nam 25 Cyrum fratrem ei bellum clam parare, Lacedæmoniis adjuvantibus, sciebat. Id si ei aperuisset, magnam se ab eo initurum gratiam videbat.

INTERPRETATIO.

(n) Eaque aggressione bellum penitus confecit. (o) Cui quidem sua urbanitatis causa tam gratus fuit.

NOT Æ.

pro, nihil supererat.

ic

e-

ır, u-

0-

it,

a-

le

1-

re

m

e-

1-

er

n

1-

i-

i-

e

It

;,

43 Penitus in Thraciam fe supra Pro- maris imperium obtinebant. fugisse ait Plutarchus; quod non pro-fus alienum est a Nepotis mente; nam ensibus. De hoc Castro loquitur lib. 3. & Thraces Bithyniæ partem incole- de reb. gr. bant, atque ipfi Thraces Bithyni dicti postquam in Afiam transfretaffent. qui Dario successerat.

44 Propter potentiam Lacedamoniorum.] erat. Justin. lib. 5. C. II.

59 Mis in igneria dell'in L

Qui devictis Atheniensibus terræ &

46 Sine Rege Perfarum.] Artaxerxe

Unde Claudianus. Thyni Thraces erant, qua nunc Bithynia fertur. Vide Plin. & Darii filium, cui Pater testamento lib. 1. c. 31.

CAP. X. Hæc quum moliretur, peteretque a Pharnabazo, ut ad regem mitteretur, 48 eodem tempore Critias cæterique ty ranni Atheniensium certos homines ad Lysandrum in Asiam miferunt, qui eum certiorem facerent, nisi Alcibiadem sustulisset, nihil earum rerum fore ratum, quas ipse Athenis constituisset. Quare fi fuas res gestas manere vellet, illum persequeretur. 49 His Lacon rebus commotus, statuit accuratius sibi agendum cum Pharnabazo. (p) 50 Huic ergo renunciat, quæ regi cum Lacedæmoniis essent; nisi Alcibiadem vivum aut mortuum tradidisset. Non To tulit hoc fatrapes, & violare clementiam, quam regis opes minui maluit. 51 Itaque misit Sysamithren & Bagoam ad Alcibiadem interficiendum, 32 quum ille esset in Phrygia, iterque ad regem pararet. (q) Miss, 53 clam vicinitati in qua tum Alcibiades erat, dant negocium, ut eum intersiciant. Illi quum eum ferro aggre-15 di non auderent, noctu ligna contulerunt circa casam eam, in qua quiescebat, eamque succenderunt, ut incendio conficerent quem manu superari posse diffidebant. Ille autem sonitu flammæ excitatus, quod gladius ei erat subductus, (r) 54 familiaris sui subalare telum eripuit. Namque erat cum eo quidam ex Arcadia ho-20 spes, qui nunquam discedere voluerat. Hunc sequi se jubet, & id quod in præsentia vestimentorum suit, arripuit. 55 His in ig-

INTERPRETATIO.

(p) Illi igitur abnegat Regi cum Lacedamoniis quidquam fæderis esfe. (q) Ministri latenter iis quibus tum vicinus Alcibiades erat, curam imponunt, (r) Servi sui pugionem extrabit.

NOT Æ.

rannorum apud Athenienses immanis- iffe quidam volunt ex Plutarcho, quod fimus. Cic. lib. 1. Tufc. quæft. c. 96. 4.9 His Lacon.] Id est, Lyfander, Lacon dictus, quia Lacedæmon erat! in Laconia.

50 Huic ergo renunciat, qua Regi cum Lacedamoniis essent.] Aliquid sane hic supplendum effe, aut restituendum putarem, hoc fere modo: Huic ergo renunciat, fadera, que Regi cum Lacedemoniis effent, ftare non pose: nisi renunciare idem effet, ac irritum facere. Unde Cic. ad Atticum renunciare conductionem, id est irritam facere. Renunciare graphi; hancque fuisse Phrygiæ civitaalicui hospitium. Idem Cicero. Quod idem eft ac si Gallice diceretur, Declarer a quelqu'un qu'on renonce au droit d'hospita- Quod sica eft, seu pugio, sic dicium lite avec luy. Renuntiare vitæ. Suet. quia ejus erat brevitatis, ut sub alis ge-Declarer qu'on renonce a la vie.

51 Itaque mifit Sysamithren & Bagoam.]

48 Eodem tempore Critias.] 30 Ty-1 Sysamithren Pharnabazi patruum sunomen Perficum eft. Bagoam vero, non tam nomen este proprium, quam commune, apud Persas Eunuchum fignificans, verifimile eft.

52 Quum ille effet in Phrygia.] Min. Afiæ regione, Cariæ, Lydiæ, Myfiæ,& Bithyniæ finitima; duplex est, superior & inferior; in hac postrema situm erat Ilium ad Montis Idæ radices.

53 Clam vicinitati.] Hanc vicinitatem Melissam vocatam scribit Athenæusl. 13. Quam urbis nomen effe volunt Geotem testatur idem Athenæusibidem c.12.

54 Familiaris sui subalare telum eripuit. stari poslet.

55 His in ignem ejedis.] Ut nem.

net

effi

eju:

mo

tun

fto

ma

un

pra vit

is

fet

gu

nic

fic

pe

ren

Va

ali

ma

hij

fet

cre

lib

la

ra

fci

P

m

ut

th

ph fc

L

ne

nem ejectis, flammæ vim transit. Quem ut barbari incendium effugisse viderunt, eminus 5 telis miss interfecerunt, caputque eius ad Pharnabazum, retulerunt. 57 At mulier, quæ cum eo vivere consueverat, muliebri sua veste contectum, ædificii incendio mortuum cremavit, quod ad vivum interimendum erat compara-5 tum. Sic Alcibiades, annos circiter quadraginta natus, diem obiit Supremum. Automobile notice

C A P. XI. 48 Hunc infamatum a plerisque, tres gravissimi hiflorici summis laudibus extulerunt: 59 Thucydides, qui ejusdem gtatis fuit; Theopompus, qui fuit post aliquanto natus; & 60 Ti- 10 mæus; qui quidem duo maledicentissimi, nescio quomodo in illo uno laudando consenserunt. Nam ea, quæ supra diximus, de eo prædicarunt, atque hoc amplius: quum Athenis splendidissima civitate natus effet, omnes Athenienses splendore ac dignitate vitæ superasse. Postquam, inde expulsus, Thebas venerit, adeo studi-15 is corum infervisse, ut nemo cum labore corporisque viribus posset æquiparare. 61 Omnes enim Bœorii magis firmitati corporis quam ingenii acumini inserviunt. Eundem 62 apud Lacedæmonios, quorum moribus fumma virtus in patientia ponebatur, (1) sic duritiei se dedidisse, ut parsimonia victus atque cultus omnes 20

INTERPRETATIO.

(f) Adeo austeram vitam duxise.

NOT E.

¥-1

11-

et,

et. lis

r-

0-

n

ui

m

a-

it,

12

n

+

1-

56 Telis miffis interfecerunt.] Varii Herodotum. crematus eft. Contra vero Aristoteles Aliter Cicer. 2. de Orat. scissa funt aure.

ut Athenæus, lib. 13 c. 12.

thenæus lib. 12. cap. 9. refert Anti- valentes. phonem quendam librum contumeliæ nem conposuisse.

pe suo pondere vim slammæ obrue- 59 Theopompus. Chius olaco stemul, post Thucydidem &

varia de Alcibiadis morte referunt; 60 Timaus.] Qui a maledicentia sua alii in cubiculo in quo dormiebat cre-matum esse dicunt, ut Justin. 1.5. c.8. tor: Siculus historicus, ut Thucydi-hiis verbis: Cum occidi aperte non pos-dem & Philistum se facile superatuset, vivus in cubiculo in quo dormiebat, rum jactitaret. Plutarch. in Nicia.

lib. 6. de natura animalium c. 29. in E- 61 Omnes enim Baotii.] Boeotiæ ad lapho Asiæ monte occubuisse memo- Septentrionem Atticæ circa Ismenum rat, in quo monte omnes Cervæ amnem populi, qui plus studii & operæ impendunt in acquirendo confir-57 At mulier, que cum eo vivere consue- mandoque corporis robore.quam in exverat.] Alii Timandram vocant, ut colendo ingenio; quos aliqui prop-Plutarch. quam Laidis Corinthia terea apg 780 Bous denominatos vomatrem fuisse refert. Alii Theodotam, lunt. Cic. de fato. Athenis tenue calum, ex quo acutiores etiam cen fentur Attici : 58 Hunc infamatum a plerisque.] A- Crassum Thebis; itaque pingues Thebant &

62 Apud Lacedamonios, quorum moriscripfisse in Akcibiadem; & 1. 13. c. 12. bus summa virtus in patientia ponebatur.] Lysiam oratorem in eundem oratio- Propter austeritatem legum Lycurgi. Vide Hor. Od. 7. 1. 1. Carm.

Lacedæ-

Lacedemonios vinceret. Fuisse apud 63 Thracas, homines vino. lentos, 64 rebusque venereis deditos: hos quoque in his rebus an ri. tecessisse. Venisse ad Persas, apud quos summa laus esset 65 fortiter venari, luxuriose vivere. Horum sic imitatum consuetudi-5 nem, ut illi ipsi eum in his maxime admirarentur. Quibus rebus effecisse, ut, apud quoscunque esser, princeps poneretur, haberetur, que charissimus. Sed satis de hoc: reliquos ordiamur.

NOTE.

62 Thracas homines vinolentos.] Quos ihis Ovid. 6. Metamorph. Græci angatomoras vocarunt, ficut & Scythas: unde Horatius 1. Od.

Natis in usum latitia Scyphis Pugnare Thracum eft.

64 Rebusque venereis deditos.]

Digna quidem facies, fed & hanc in nata libido

mp

lus

m

ed

aft

rir

nii bara bm fine

ban

rie

Au ref

Extimulat, &c.

65 Fortiter venari.] Kenoph. lib. 1 De Cyropæd. & Strabo lib. 15.

edustructustructustructustructustructustructustructustructustructustructustructustructustructustructustructustr

THRASTBULUS, LYCI FILIUS, ATHENIENSIS.

CAP.

SI per se virtus sine fortuna ponderanda sit, dubito an hunc shi primum omnium ponam. Illi sine dubio neminem præsero, vire 10 fide, constantia, magnitudine animi, in patriam amore. Nam quod (e) multi voluerunt, pauci potuerunt, ab uno tyranno patriam liberare, 2 huic contigit, ut a triginta oppressam tyrannis, e servitute libertatem vindicaret. Sed nescio quomodo, quum eum nemo anteiret his virtutibus, multi 3 nobilitate præcucurrerunt. Primum 15 Peloponnesio bello 4 multa hic sine Alcibiade gessit: ille nullam

NOTE.

THRASYBULUS, LYCI in exilium pulsus fuerat.

2 Huic contigit ut a Tyrannis.] Quos nimirum Lacedæmonii victores Atheniensibus a Lysandro victis præfece-rant, & a quibus Thrasybulus ipse dor. 13. Et Cicero pro Muræna.

FILIUS. J Jam de Lyco Thrasy-buli patre in Alcibiade. 3 Nobilitate pracucurrerunt. Quædam editiones habent, pracurrerunt, que

ino em sine hoc; (a) quæ ille universa naturali quodam bono secit luran. Sed illa tamen omnia communia imperatoribus cum milifor bus & fortuna, (b) quod in prælii concursu abit res a consilio ad vires vimque pugnantium. (c) Itaque jure suo nonnulla ab apperatore miles, plurima vero fortuna vindicat: (d) seque his ctur, lus valuisse, quam ducis prudentiam vere potest prædicare. Quaillud magnificentiffimum factum proprium est Thrasybuli: Vam quum triginta tyranni, præpositi a Lacedæmoniis, servitute ppressas tenerent Athenas, plurimos cives, quibus in bello pepererat fortuna, partim patria expulissent, partim interfecissent, plu-10 morum bona publicata inter se divisissent: non solum princeps, ed & folus initio bellum his indixit.

CAP. II. 6 Hic enim quum Phylen confugisset, (quod est astellum in Attica munitissimum) non plus habuit secum 7 quam riginta de suis. Hoc initium fuit salutis Atticorum: hoc robur 15 b. 1. bertatis clarissimæ civitatis. Neque vero hic contemptus est rimo a tyrannis, (e) sed ejus solitudo: (f) quæ quidem res & lis contemnentibus perniciei, & huic despecto, saluti suit. Hæc nim illos ad persequendum segnes, (g) hos autem tempore ad comparandum dato, fecit robustiores. Quo magis præceptum illud 20 omnium in animis esse debet, Nihil in bello oportere contemni : nec ine causa dici, Matrem timidi slere non solere. (h) Neque ta-nen opinione Thrasybuli auctæ sunt opes, nam jam illis emporibus fortius boni pro libertate loquebantur, quam pugnabant. Hinc in Piræeum transiit, 9 Munychiamque munivit. Hanc 25

INTERPRETATIO.

(a) Que hic omnia optima quadam natura adeptus est. (b) Quod inter pugnandum Ducis consiliorum exitus ex bellatorum viribus animisque dependet. (c) Ideirco dum Ducis consiliorum exitus ex bellatorum viribus animisque dependet. (c) Idcirco sibi quadam, ut par est, a Duce miles, plura vero sors repetit. (d) Atque suas vires vistoria magis, quam Imperatoris consilium, contulisse, non salso valet gloriari. (d) (e) Sed, quod solus esset. (f) Qui quidem contemptus & bis qui contemnebatur salutem attulit. (g) Illes vero mora ad pugnandum data, viribus auxit. (h) Minus vero quam serebat opinio Theasybuli vires crevere.

NOT A.

5 Ad vires vimque pugnantium.] Va- 6 Hic enim quum Phylen confugisset.] rie a variis hic locus legitur. Lam- Locus erat munitus distans Athenis c. pugnantium. Alii denique ad vires undique c. 8. Justin. lib. 5. c. 9. nostrum cujusque pugnantium. At ego nihil mutandum effe arbitror, quia ta fuisse refert Xenophon ibidem. Authoris mens ea est, ut pugnæ exi-tum ad corporis vires, & vim animi referat.

8 Matrem timidi siere non so hoc Adagio vide Erasmum. 9 Munychiamque munivit.

binus enim ad vires vertutemque pugnan-ium. Puteanus ad vices, vimque pug-fcolia in Aristophanis Plutum. act. 5.

8 Matrem timidi fiere non solere.] De

9 Munychiamque munivit.] Muny-

bis tyranni oppugnare sunt adorti, ab eaque turpiter repulsi, pro ule tinus in urbem, armis impedimentisque amissis resugerunt. Usu me est Thrasybulus non minus prudentia quam fortitudine; (i) nam aq cedentes violari veruit, cives enim civibus parcere æquum cense in bat. Neque quisquam est vulneratus, nisi qui prior impugnare en

voluit. (k) 'o Neminem jacentem veste spoliavit: Nil attigit ni soni fi arma, quorum indigebat, & quæ ad victum pertinebant. In se me cundo prælio 11 cecidit Critias dux tyrannorum, quum quidem est

exadversus Thrasybulum fortissime pugnaret.

Lacedæmoniorum. Is inter Thrasybulum & eos, qui urbem tene bant, fecit pacem, his conditionibus: Ne qui, præter triginta tyran la nos, 12 & decem, qui postea prætores creati, 13 superioris more crude justitatis erant usi, afficerentur exilio: neve cujusquam bona publicaren.

que Thrasybuli, quod reconciliata pace, quum plurimum in civitate posset, legem tulit; ne quis anteastarum rerum accusaretur, neve mulctaretur: 15 eamque illi legem O B L I V I O N I S appellarunt. Neque vero hanc tantum ferendam curavit, sed etiam

20 ut valeret, effecit. Nam quum quidam ex his, qui simul cum eo in exilio fuerant, cædem facere eorum vellent, cum quibus in gratiam reditum fuerat; publice prohibuit, & id, quod pollicitus e rat, præstitit.

INTERPRETATIO.

(i) Nam non resistentibus vim inferri probibuit. (k) Nullum in acie casum Du

NOTÆ.

chia tumulus est in Chersonesi for- bello non Hippomachum, sed Hippomam curvatus, ingressum habens ore lochum & Critiam omnium tyrannoangusto, a quo murus 40 stadiorum rum savissimos periisse air, quod ad longitudinis protendebatur, Athena- idem referri puto. rum urbem cum Piræeo, duobusque aliis portubus conjungens. Ovid. 6. ati. 7 Ii funt qui in Piræco impera-Metamorph.

Munychiosque volans agros, gratamque Minerve

Despiciebat bumum.

19 Neminem jacentem veste Spoliavit. 7 Ut fe tantum adversus improbos & restitueretur. armatos cives pugnare oftenderet; præterquam quod turpe eft, & forti Duce larunt.] Græci auvnsian vocant, qui

12 Et decem, qui postea Pratores crebant; Xenoph. lib. 2. de reb. gr.

13 Superioris more crudelitatis erant us.] Hoc est, qui triginta tyrannorum inhumanitatem æmulati fuerant.

14 Reipublica procuratio populo redde retur.] Id eft, ftatus Democraticus

15 Eamque illi legem oblivionis appelre, ut refert Aristoteles Rhet. 11. lege cautum erat, ut ne qua rerum præteritarum mentio fieret, omnisque memoria sempiterna oblivione delepomacho cecidiffe narrat Xenoph. 1. 2. retur. Sic Cicero Philippica I. Et de reb. gr. Justinus vero 1. 5.c. 9. in eo Valer. Max. lib. 4. cap. 1.

CAP. IV. Huic pro tantis meritis, 16 honoris corona a poulo data est, 17 facta duabus virgulis oleaginis: (1) quæ, quod Use mor civium, non vis, expresserat, nullam habuit invidiam, magnam aque suit gloria. Bene ergo 18 Pittacus ille, qui septem sapienense im numero est habitus, 10 quum ei Mitylenzei multa millia jugnare erum agri muneri darent, Nolite, rogo vos, (inquit) mihi dare ni vod multi invideant, plures etiam concupifcant. Quare ex istis nolo fe mplius quam centum jugera, quæ & meum animi æquitatem & idem estram voluntatem indicent. Nam parva munera, diutina: (m) cupletia, non propria esse consueverunt. Illa igitur corona contentus 10 rex Thrasybulus, neque amplius requisivit, neque quenquam honore tene antecessisse existimavit. Hic sequenti tempore, quum prætor ran lassem 20 ad Ciliciam appulisset, neque satis diligenter in castris rude jus agerentur vigiliæ, 21 a barbaris, ex oppido noctu eruptione aren acta, in tabernaculo interfectus est.

civi. INTERPRETATIO.

ap. (1) Que, quia ex Civium benevolentia, non ex violentia, obvenerar. (m) Opulenta

NOTE.

purpose of the second and all second and the second second

of the control of the

etur,

grae,

nno. l ad

cre-

era-

ufi.]

in-

dde

icus

qua ·um

que

ele-Et

nos antequam Coronas e floribus tex-re didicissent. Unde Virg. 7. Æn.

Ire jubet, ramis velatos Palladis

is authores erant, olivæ frondibus coonabantur.

na de la constanta de la casta de la casta de la constanta de la constanta de la constanta de la constanta de constanta de la constanta de la

the manch metalants by an partial

A at Antiquiper and animity of any constitution

quisquis de Rep. bene meritus erat rum agri muneri darent.] Quandoqui-Præconis elogio. Cafaub. tyrannum ejecerat, & Phrynonem ho-17 Fasta duabus virgulis oleaginis.] stium ducem in singulari certamine tyrannum ejecerat, & Phrynonem ho-Quod etiam in usu fuit apud Roma- reti injecto implicitum superaverat. Vide Laertium, ibidem.

20 Ad Ciliciam appulisset.] Cilicia, Centum Oratores augusta al monia Asia, Syriæ proxima, Tauro monti subjecta. Hunc tamen non in Cilicia, sed in Pamphylia, prope Aspendum omnes.

ejusdem regionis urbem noctu, in castris intersectum fuisse scribit Xenoph. 1. 4. c. 17.
is authores erant, olivæ frondibus co-

diis, qui propter agrorum suorum 18 Pittacus ille.] Philosophus Mity- devastationem in eum infenfi, noche enzus, de quo vide Laertium in ejus urbe sua erumpentes trucidarunt,

* waster designed made up in angert, the la

IX. CONON

CONON ATHENIENSIS

CAP.

5 D Eloponnesio bello accessit ad rem publicam, in eoque ejus o Pera magni fuit; nam & prætor pedestribus exercitibus pra tuit, & præfectus classis res magnas mari gessit. Quas ob caus præcipuus ei honos habitus est. 2 Namque omnibus unus insul præfuit. In qua potestate 3 Theram cepit, coloniam Lacedæmo 10 niorum. Fuit etiam extremo Peloponnesio bello prætor, 4 quan apud Ægos flumen copiæ Atheniensium a Lysandro sunt devicta 5 Sed tum abfuit, eoque pejus res administrata est, (a) nam & pro

15 cepturos non fuisse.

CAP. II. Rebus autem afflictis quum patriam obfideri au disset, non quæsivit ubi ipse tuto viveret, sed unde præsidio esse civibus suis. Itaque contulit se ad Pharnabazum satrapem Ionia & Lydiæ, 6 eumdemque generum regis & propinquum: apud que

dens rei militaris, & diligens erat imperii. Itaque nemini erat h

temporibus dubium, fi adfuisset, illam Athenienses calamitatem at

INTERPRETATIO.

(2) Si quidem & artem militarem callebat, & ducis partes strenue implebat.

NOT Æ.

r CONON.] Is Timothei A-1 etiam urbe meminit Pausanias in Acha thenienfis, non Samii filius fuit.

2 Namque omnibus unus insulis prafuit.] Hæc opinio cum omnibus aliis pugnare videtur; nisi forte id tempus intelligatur quo victis ad Cnidum amnem Lacedæmoniis adjuvante Pharnabazo, Classi regis Persarum præfectus omnes infulas a Lacedæmoniis avertit, ut infra videbitur.

3 Theram cepit.] Neque sic legen-dum, neque ut quidem volunt Pheras, autumo; sed mihi magis arridet, Pharas cepit, ut colligi potest ex his verbis Xenoph. lib. 4. de reb. gr. Kara-MASTORS 3 mem Tov eis papas, de qua saxerxe.

cis, estque in Creta infula, a Messenii condita. De qua Plinius, 1. 4. c. 12.

ex co

rat bit per 20

fui

on

te

rit

N

ni

cu

ill

715

ti

gr

di

fes

tu

ta

fa

pr

4 Quam apud Agos flumen.] De ho

in Lylandro.

5 Sed tum abfuit.] Id Xenoph. l. 1 c. 3. de reb. gr. & Plutarchus in vit Lyfandri negant, eumque ex eo pra lio fugisse ad Evagoram Cypri Regen cum 8. triremibus testantur; quibu & Justinus 1. 6. & Isocrates in Ew gora non diffentiunt.

6 Eundemque generum regis.] Dun rat enim Pharnabazus Apamam una ex Xerxis filiabus. Plutarchus in Af

n multum gratia valeret, multo labore multifque effecit pericuis. Nam quum Lacedæmonii Athenienfibus devictis, in 7 focieate non manerent, quam cum Artaxerxe fecerant, Agefilaumque bellatum missifient in 8 Asiam, maxime impulsi a Tissapherne, qui ex intimis regis ab amicitia ejus defecerat, & cum Lacedæmoniis, coierat focietatem; hunc adversus Pharnabazus habitus est imperator: re quidem vera exercitui præfuit Conon, ejusque omnia arbitrio gesta sunt. Hic multum 9 ducem summum Agesilaum impedivit, sæpeque ejus confiliis obstitit. (b) Neque vero non fuit apertum, si ille non fuisset, Agesilaum Asiam Tauro tenus regi fuisse erepturum. Qui posteaquam domum, a suis civibus revocatus est, quod Bœotii & Athenienses Lacedæmoniis bellum indixerant: Conon mihil fecius apud præfectos regis versabatur, hisque omnibus maximo erat usui.

C A P. III. Defecerat a rege Tiffaphernes, neque id tam Ar-15 texerxi quam cæteris erat apertum. Multis enim magnisque meritis apud regem, etiam quum in officio non maneret, valebat. Neque id mirandum si non facile ad credendum inducebatur, reminiscens, ejus se opera Cyrum fratrem superasse. Hujus accusandi gratia Conon a Pharnabazo ad regem missus, posteaquam ve-20 nit, primum ex more Perfarum 10 ad Chiliarchum, qui secundum gradum imperii tenebat, " Tithraustem accessit, seque ostendit cum rege colloqui velle, nemo enim fine hoc admittitur. Huic ille inquit, Nulla mora est: sed tu delibera, utrum colloqui malis, an per literas edere, que cogitas. Necesse est enim, si in conspectum vene- 25 ris, venerari te regem. (c) quod regouveiv illi, vocant. Hoc si tibi

INTERPRETATIO.

(b) Manifestumque fuit, fi bic defuisset, fore ut Agesilaus Asiam ad Taurum ufque-Artaxerxi abstulisset. (c) Quod adorare hi nuncupant.

NOTE.

7 In societate non manerent.] Nepo- tris sui mortem regno potitus est. ti refragantur Xenoph. lib. 4 de reb. gr. & Plutarchus in Apophtheg. Illi enim narrant Agefilaum a Lacedæmoviis in Afiam effe missum, eo quod audierant Artaxerxem exercitum & clasles adversus Græcos parare. Non igitur Lacedæmonii, sed Persæ in societate non manebant.

pra

aula

nfuli

emo

uun ictz

pru

t hi

12.

ho

vit

prz

gen ibu

Eva

ux

8 Maxime impulsi a Tisapherne.] Tif-Saphernes præfectus Persarum, cui regis juffu caput absciffum est propter proditionem. Xenoph. in Agefilao; & Diodor. 1 14.

Græcis dicitur qui mille viris præponitur. Joseph. l. 3. de bello Judaico: Milites, inquit, ad Centuriones, illi ad Chiliarchos conveniunt. Sed ut dicam quod super ea re sentio; Chiliarchi gradus secundus erat a Rege, totiusque regiæ curationem habebat, quemadmodum apud Romanos Præfectus prætorio, & apud Francos olim, Le Maire du Palais; fine cujus venia nemo ad regem accedere poterat.

11 Tithraustem.] Nomen ipsius Chi-9 Ducem summum Agestlaum.] Hic liarchi, qui Regis justu Tiffapherni Archidami filius, qui post Agidis fra- caput abscidit. Xenoph, in Agesilao.

grave eft, (d) per me nihito fecius, editis mandatis conficin quod studes. Tum Conon: Mihi vero, inquit, non rest grave quemvis honorem habere regi; sed vereor ne civitati meæ sit on probrio, si, quum ex ea sim profectus que cæteris gentibus impe rare consueverit, potius barbarorum quam illius more fungar. Ita

que que volebat, huic scripta tradidit. anua manasolo da rain CAP. II. Quibus cognitis, rex tantum autoritate ejus mo tus est, ut Tissapharnem hostem judicarit, & Lacedæmonios bello persequi jusserit, & ci permiserit, 12 quem vellet, eligere ad dis 10 pensandam pecuniam. (e) Id arbitrium Conon negavit sui esse confilii, sed ipsius, qui optime suos nosse deberet. Sed se suadere Pharnabazo id negotii daret. Hinc magnis muneribus donatus, a mare est missus ut Cypriis & Phœnicibus, cæterisque civitatibus ma ritimis, naves longas imperaret, classemque quæ proxima æstate 15 mare tueri posser, compararet, dato adjutore Pharnabazo, sicu iple voluerat. Id ut Lacedæmoniis est nunciatum, (f) non fine cura administrarunt, quod majus bellum imminere arbitrabantur, quam fi cum barbaro folum contenderent. Nam ducem fortem & prudentem regiis opibus præfuturum, ac lecum dimicaturum vide 20 bant, quem neq; confilio neque copiis superare possent. Hac mente magnam contrahunt classem: proficiscuntur Pisandro duce Hos Conon 13 apud Cnidum adortus, magno prælio fugat, multa naves capit, complures deprimit. Qua victoria non folum Athena sed etiam cuncta Græcia, 14 quæ sub Lacedæmoniorum fuerat im 25 perio, 15 liberata est. Conon cum parte navium in patriam venit muros dirutos a Lyfandro utrofque & Piræei & Athenarum, refici endos curat, pecunizque quinquaginta talenta, quæ a Pharnabazo · acceperat, civibus fuis donat.

INTERPRETATION

INTERPRE

discourse as feet yet. (2) Good advisor in more part. (d) Mea pariter opera, scriptis arcana exponendo, quod optas exequeris. (Hanc electionem non ad fe, fed ad eum pertinere dixit. (f) Non absque sollicitudin res gefferunt.

The flater terms removed to be portale his most an recent posities a the remarkant of the A dat To N 24 Chare he was go of Plucarether in Apophony to acresisalizations and applications of the control of the con

12 Quam vellet eligere ad dispensandam pecuniam. I Is apud Romanos Quæftor dicebatur, qui scilicet cogendis administrandisque pecuniis præficie- rio.] Scilicet maritimo, de quo tamon

13 Apud Cnidum.] Urbs est in extremo cornu peninfulæ, Cariæ adhærentis, hodie vulgo Cabo-Erio, non longe ab Halicarnaflo, & Co infula; hac olim Praxitelis Venere nobilitata fuit, unde Horatius 1. Carm. Ode rum altera Cononi, altera Evagora C 30.

O Venus, Regina Chidi, Paphique, Sperne dilect am Cypron, &c.

14 Que sub Lacedamoniorum fuerat imfe certamen fuit inter Spartiatas, & Athe nienses.

15 Liberata eft. In perpetuum affert Græciæ libertatis monumentum, bina statuz, sumptu publico, erectæ funt pro pe Jovis Servatoris simulachrum, qui priorumRegi, teste Plutarcho, dicatat

CAR

T

n

e

n

C

2

n g

P

n

C

u

fa

il

li

re

CAP. V. Accidit huic, quod cæteris mortalibus, 16 ut inconsideratior in secunda, quam in adversa esset fortuna. Nam classe Peloponnesiorum devicta, quum ultum se 17 injurias patrize putaret, plura concupivit, quam efficere potuit. Neque tamen ea non pia & probanda fuerunt, quod potius patrize opes augeri, quam regis, 5. maluit. Nam quum magnam autoritatem fibi pugna illa navali, quam apud Cnidum fecerat, constituisset, non solum inter barbaros, sed etiam inter omnes Græciæ civitates: clam dare operam cœpit, ut Ioniam & Æoliam restitueret Atheniensibus. Id quum minus diligenter effet celatum, 18 Teribazus, qui Sardibus præ-10 erat, Cononem evocavit, simulans ad regem eum se mittere velle magna de re. Hujus nuncio parens, quum venisset, in vincula conjectus: In quibus aliquandiu fuit. Nonnulli eum ad regem abductum, ibique periisse scriptum reliquerunt. Contra ea 19 Dinon historicus, cui nos plurimum de Perficis rebus credimus, effu-15 gisse scripsit. Illud addubitat, utrum 20 Teribazo sciente, an imprudente fit factum.

moneon Nor A.

faciat.

ma-

tate icut

fine

ide

ice:

altas nx. im-

nit: fici

17 Injurias patrie.] A Lacedamoniis hensum.

liter istud refert Xenophon lib. 4. de Voss. 1. 4. de hist. gr. c. 8.
reb. gr. Diodorus lib. 14. Aiunt enim Teribazum Cononi, ob res proPræsecto. Diodor. lib. 16. spere ab eo gestas, invidiffe, & hac

in adversa esset fortuna. Idem de Conone resert Polybius 17, histor. Et reret, eum Sardeis perductum in vinterte, hoc velut in more positum est, cula conjecisse. Isocrates tamen per ur quos secunda fortuna amplectitur, omnia fere Nepoti consentit, & a-hos quoque cacitatis sua participes perte significat in Panegyrico, Cononem immerito a Perfis effe compre-

19 Dinon historicus.] Hic Persica 18 Teribazus.] Qui Sardibus præe- scripsit, Clitarchi pater suit, vixitque rat Cononem evocavit. At paulo a- tempore Artaxerxis Occhi, & Philipp.

(a) Com accoque Dionacho To anco al finitate fending.

plura concurivir, quant officere pontit. Neque tamen en non pia

DION, HIPPARIN LIUS, SYRACUSANUS.

In quibus shouted of kun Nonnasii eum ed rectus ibique persiste erriptum reliquerunt. Contra ea 19 Di-

magna de re. Hujus maneno parens, quena venifici.

TObili genere natus, (a) 2 utraque implicatus tyrannide Dionyforum. 3 Namque ille superior, 4 Aristomachen, sororem Dionis, habuit in matrimonio: ex qua duos filios, Hipparinum & Nyfæum, procreavit: totidemque filias, Sophrofynen & Areten. 5 Quarum priorem Dionysio filio eidem, cui regnum reliquit, nup-

tum dedit : alteram, Areten, Dioni : Dion autem præter nobilem propinguitatem, generolamque majorum famam, multa alia a natura habuit bona. In his ingenium docile, come, aptum ad artes optimas: magnam corporis dignitatem, 5 que non minimum

10 commendat : magnas præterea divitias a patre relictas, quas ipse tyranni muneribus auxerat. Erat intimus Dionysio priori, neque minus propter mores quam affinitatem. Namque etfi Dionyfil crudelitas ipfi displicebat, tamen salvum illum propter necessitudinem, 6 magis etiam suorum causa esse studebat. Aderat in mag-

15 nis rebus ; ejusque confilio multum movebatur tyrannus, nisi qua in re major ipfius cupiditas intercesserat. Legationes vero om-

oin Teribarum Cononi ob 121 pro- Preficia. INTERPRETATIO.

(a) Cum utroque Dionysio Tyranno affinitate junitus.

NOTE.

t DION, HIPPARINI FILIUS] alteram nomine Aristænetam Hippa-Hipparinum hunc Syracufanorum op rini filiam, Dionis fororem. Unde patimatum illustristimum fuife conftat ex Diodoro l. 16. Item ex Suide & Plutarcho.

2 Utraque implicatus tyrannide Dionyfiorum.] Scilicet, patris & filii, qui ambo tyranni dicti funt.

3 Namque ille Superior.] Pater, nem-

pe, qui ætate superior.

4 Aristomachen sororem Dionis.] Duas uxores uno die duxit Dionysius superior, teite Æliano l. 13. var. hift. Al. teram Locrensem nomine Doridem, &

rini filiam, Dionis fororem. Unde patet Ælianum & Nepotem circa nomen ultima diffentire. Ex Locrenfi Dionyfium juniorem habuit; ex Dionis forore Hipparinum & Nysæum filios, vel Narfæum, ut vult Diodorus. Vide Ciceronem 5: libro Tusc. Quæst.

3 Que non minimum commendat.] Alias, Commendatur, quod non impro-

6 Magis etiam suorum causa. 7 Nimi: rum, propter fororis fux liberos.

nes, quæ essent illustriores, per Dionem administrabantur. Quas quidem ille diligenter obeundo, sideliter administrando, crudelissimum nomen tyranni sua humanitate tegebat. Hunc a Dionysio missum (b) Carthaginenses suspecerunt, ut neminem unquam

Græca lingua loquentem magis fint admirati.

CAP. II. Neque vero hæc Dionysium sugiebant, nam quanto effet fibi ornamento, sentiebat. Quo fiebat, ut uni huic maxime indulgeret, neque eum fecus diligeret ac filium. Qui quidem, quum 7 Platonem Tarentum venisse fama in Siciliam esset perlata, 8 adolescenti negare non potuit, (c) quin eum arcesseret, quum to Dion ejus audiendi cupiditate flagraret. (d) Dedit ergo huic veniam, magnaque eum ambitione 9 Syracusas perduxit. Quem niam, magnaque eum ambitione Syraculas perduxit. Quem Dion adeo admiratus est atque adamavit, ut se totum ei traderet. 10 Neque vero minus Plato delectatus est Dione. Itaque quum a Dionysio tyranno 11 crudeliter violatus esset, quippe quem ve-15 nundari justisset, tamen 12 eodem rediit, ejustem Dionis precibus Interim in morbum incidit Dionysius: quo cum graviter conflictaretur, quæsivit a medicis Dion, quemadmodum se haberet: simulque ab his petiit, si forte majori esset periculo, ut sibi faterentur. Nam velle se cum eo colloqui de partiendo regno, 13 quod 20 sororis suæ filios ex illo natos, partem regni putabat debere habere. Id medici non tacuerunt, & ad Dionysium silium sermonem retulerunt. Quo ille commotus, ne agendi cum eo esset Dioni pote-

INTERPRETATIO.

(b) Pæni venerati sunt. (c) Quominus illum acciret. (d) Huic igitur facultateni adducendi fecit, & exquisito apparatu illum Syracusas advenit.

reign caque frig de bous eft que . A m & caque . Vothus as universon

7 Platonem Tarentum venisse. J Hodie vulgo Tarento, urbs est Apuliæ notissima, in intimo recessu sinus, qui ab ea dicitur Tarentinus.

8 Adolescenti negare non potuit.] Id est, Dioni, qui tum in florente juventa erat, quum Platonem prima vice audivit, valde docilis, & ingenio acerrimo.

Plutarch. in Dione.

9 Syracusas perduxit.] Civitatem totius Siciliæ tunc facile Principem, quæ sub Pachyno monte sita est, ubi sons Arethusa Poetarum carminibus celebratus. Vide Cicer. 6. in Verrem; hodie vulgo Saragosa.

Dione.] Vide Laertium in ejus vita. Hujus etiam rei argumento sunt versus ejus in Dionem, qui dilectum a Platone, atque ardenter amatum in-

dicant.

n.

r-

m

fe fii

i-

n-

2--

2-

en

0-

nis

OS,

de

.0-

11-

Platonem de virtute viri boni, & de justitia disputantem serre non potuit, quippe qui vitam justorum esse beatam, tyrannorum miseram diceret, ideo inhumaniter eum habuit tyrannus, & tanquam mancipium in soro venundari justit. Diodorus l. 15. & Plutarchus in Libello cui Titulus est;

Πῶς ἀν τις διακείνεις τον κόλακα:

12 Eodem rediit. I Iterum in Siciliam navigasse Plato ipsemet testis est, sed post mortem Dionysii prioris; quia secundus Dionysius literis ipsi promiserat fore ut si veniret, exulanti Dioni omnia concederet.

13 Quod sororis sua filios.] Eos nimirum qui ex Aristomacha sorore sua & Dionysio antiquiore nati erant.

fta

stas, (e) 14 patri soporem medicos dare coegit. Hoc æger sump-

to, somno sopitus, diem obiit supremum.

CAP. III. 15 Tale initium fuit Dionis & Dionysii simultatis; eaque multis rebus aucta est. Sed tamen primis temporibus ali-5 quandiu simulata inter eos amicitia mansit, quumque Dion non desisteret obsecrare Dionysium, ut Platonem Athenis arcesseret, & ejus confiliis uteretur; 16 ille, qui in alia re vellet patrem imitari, 17 morem ei gessit: eodemque tempore 18 Philistum historicum Syracusas reduxit, 19 hominem amicum non magis tyranno, 10 quam tyrannidi. Sed de hoc 20 in eo meo libro plura funt exposita qui de historicis Græcis conscriptus est. Plato autem tantum apud Dionysium autoritate potuit, valuitque eloquentia, ut perfuaserit tyrannidis facere finem, libertatemque reddere Syracusanis. 21 A qua voluntate Philisti consilio deterritus, aliquanto crude-15 lior effe coepit.

Qui quidem, quum a Dione se superari videret in-CAP. IV. genio, autoritate, amore populi; verens ne, si eum secum haberet, aliquam occasionem sui daret opprimendi, navem ei triremem dedit, 22 qua Corinthum deveheretur; (f) 23 ostendens, se id utrius-

INTERPRETATIO.

(e) Potionem soporiferam parenti a Medicis dari voluit. (f) Indicans, id a je fieri in commune utriufque bonum, ne, propter mutuam diffidentiam, alternter aiterum supplantaret.

NOT Æ.

14 Patri Soporem.] Daquaxov Un'wmid, soporiferam potionem quæ ex nigri papaveris, & cicutæ fucco parari folet, eaque frigidiffima eft, quo mortis genere Athenienses capite damnatos necare solebant. Unde Juven. Sat. 7.

- hunc inopem vidiftis Athena Nil prater gelidas aufa conferre ci-

15 Tale initium fuit Dionis & Dionysii simultaris.] Paulo aliter super ea re sentiunt Diodorus lib. 16. & Plutarch. in Dione.

16 Ille, qui in aliqua re vellet patrem imitari.] Nam Dionyfius superior Platonem acciverat, ut supra dictum

17 Morem ei gessit.] Id est, Dioni obtemperans ad Platonem scripsit, cujus epistolæ summa extat inter epi-Stolas Platonis.

18 Philistum historicum.] Qui a Dionysio patre regno pulsus fuerat ; re-

vocatus est autem in invidiam Dionis & Platonis; varias ille confcripfit historias de reb. Siculis, cum esfer Adria otiosus & exul. Vossius de historicis Græcis.

19 Hominem amicum non magis tyranno, quam tyrannidi.] Id est, qui non minus tyrannum, quam tyrannidem amabat; revera enim cum Dionyfio ftricto amore copulabatur, nec ejus indoles a tyrannide abhorrebat.

20 In eo meo libro.] Hunc nobis temporum injuria abstulit, solumque ejus

defiderium reliquit.

21 A qua voluntate Philisti confilio deterritus.] Hunc, ut mox diximus, ab exilio revocaverat Dionysius junior, ut aliquem haberet qui Platoni & Dioni adversaretur.

22 Qua Corinthum deveberetur.] Corinthus urbs Achaiæ celeberrima, duobus portubus inclyta, in Isthmo Peloponnefi, cujus veluti claustrum est, fita.

23 Oftendens, fe id utxiufque facere

que facere causa, ne, quum inter se timerent, alteruter alterum præoccuparet. Id quum factum multi indignarentur, (g) magnæque esset invidiæ tyranno; Dionysius omnia, quæ moveri poterant Dionis, in naveis imposuit, ad eumque misit. Sic enim existimari volebat, id se non odio hominis, sed suæ salutis secisse cau- 5 fa. Postea vero quam audivit eum in Peloponneso manum comparare, sibique bellum facere conari, 24 Areten Dionis uxorem alii nuptum dedit, 25 filiumque ejus fic educari jussit, ut indulgendo turpissimis imbueretur cupiditatibus. Nam puero, priusquam pubes esser, scorta adducebantur, vino epulisque obruebatur, (h) neque 10 ullum tempus fobrio relinquebatur. 26 Is usque eo vitæ statum commutatum ferre non potuit, postquam in patriam rediit pater, (namque appoliti erant custodes qui eum 27 a pristino victu deducerent) ut se e superiore parte ædium dejecerit, atque ita interi-

CAP. V. Sed illuc revertor. Postquam Corinthum pervenit Dion, & eodem perfugit 28 Heraclides ab eodem expulsus Dionysio, qui præsectus fuerat equitum; omni ratione bellum comparare coeperant: fed non multum proficiebant, 29 quod multorum annorum tyrannis, magnarum opum putabatur. Quam ob 20. causam 30 pauci ad societatem periculi perducebantur. Sed Dion, fretus non tam suis copiis, quam odio tyranni, maximo animo duabus onerariis navibus, quinquaginta annorum imperium, munitum quingentis longis navibus, decem equitum, centum peditum millibus, profectus oppugnatum, quod omnibus gentibus admirabile est 25

INTERPRETATIO.

(g) Mignamque in tyrannum invidiam concitasset. (h) Neque ut sobrius esset Spatium dabatur.

NOTE.

eausa.] Aliter Plutarchus, aliter Dio- plem, infidum, rei militaris imperitum dorus illud narrant ; Plutarchus qui- scribit Plutarchus. dem in Dione, Diodorus vero lib. 15.

24 Areten Dionis uxorem alii nurtum dedit.] Scilicet, Timocrati familia-

25 Filiumque ejus.] Hunc Aretæum alii, alii Hipparinum, alii Hippario-

26 Is usque eo vita ftatum commutatum ferre non potuit.] Ea de re fuse loquitur Plutarchus in Dione.

27 A pristino vietu deducerent.] Id eft, a pristino vivendi genere, corrup-

29 Quod multorum annorum tyrannis.] Non de Tyranno, sed de Tyrannide hic loquitur, quæ jam quinquari suo, sed invitam. Sic Plutarchus ginta abhine annis inceperat sub priore Dionysio, qui se relinquere filio cyrannidem adamante, seu vinculis adamantinis vinctam dicebat. Plutarchus in Dione. Diodor. lib. 15. Ælianus lib. 6.

30 Pauci ad Societatem.] Triginta Syracufanos, qui in Peloponneso exulabant, Dionem fecutos effe tradit Diodorus, fed multos in Gracia tisque moribus revocarent.

28 Heraclides ab codem expulsus.]

Hunc turbulentum, seditiosum, mobi-

visum, adeo facile perculit, ut post diem tertium, quam Siciliam attigerat, 31 Syraculas introierit. Ex quo intelligi potest, Nullum esse imperium tutum nisi benevolentia munitum. 32 Eo tempore aberat Dionysius, & in Italia classem operiebatur, adversariorum 5 ratus neminem fine magnis copiis ad se venturum: quæ res eum fefellit. Nam Dion his ipsis qui sub adversarii fuerant potestate, (i) regios spiritus repressit, totiusque ejus partis Siciliæ potitus est, quæ sub Dionysii potestate suerat : parique modo urbis Syracusarum, præter arcem 33 & insulam adjunctam oppido: eoque rem 10 perduxit, & talibus pactionibus pacem tyrannus facere vellet : Siciliam Dion obtineret, Italiam Dionysius, 34 Syracusas Apollocrates,

cui maximam fidem uni babebat Dion.

CAP. VI. Has tam prosperas, tamque inopinatas res consequuta est subita commutatio. Quod fortuna sua mobilitate, quem re paulo ante extulerat, demergere est adorta. Primum in filio, de quo commemoravi supra, suam vim exercuit. 35 Nam quum uxorem reduxiffet, quæ alii fuerat tradita, filiumque vellet revocare ad virtutem a perdita luxuria; accepit gravissimum parens vulnus morte filii: 36 deinde orta dissensione inter eum & Heracli-20 dem; qui quidem principatum non concedens, factionem comparavit. Neque is minus valebat apud optimates, quorum confenfu præerat classi, quum Dion exercitum pedestrem teneret. Non tulit hoc animo æquo Dion, & versum illum Homeri retulit 37 ex fecunda rhapsodia, in quo hæc sententia est: Non posse bene geri 25 rempublicam multorum imperiis. Quod dictum magna invidia consequuta est. Namque aperuisse videbatur se omnia in sua pote-state esse velle. Hanc ille non lenire obsequio, sed acerbitate op-

INTERPRETATIO.

(i) Tyrannicam superbiam arcuit.

NOTÆ.

31 Syracusas introierit.] Hujus redi- nysii filium suisse scribit Plutarchus, & tus magnificentiam, & lætitiam de- Strabo lib. 6. scribunt Plutarchus in Dione, & Diodorus ibidem.

32 Eo tempore aberat Dionysius.]
Tunc enim circa Cauloniam, seu Colonem erat, oppidum in prima Italia fronte apud Locros situm. Plin. lib. 3. c. 10. Nec nifi feptimo post Dionis reditum die Syracufas reversus eft. Diodorus lib. 15.

33 Et insulam adjunstam oppido. Infula portio erat urbis; nam Syracufæ constabant veluti ex quatuor urbibus.

Livius 25. annal.

34 Syracufas Apollocrates.] Hunc Dio-

35 Num quum uxorem reduxisset.] Nempe Areten, quæ, expulso Dione, Timocrati invita nupferat, ut fupra diclum eft.

36 Deinde orta diffenfione inter eum & Heraclidem.] Siquidem ille Dioni Principatum non concedebat. Porto, ut inquit Seneca in Agamemnone,

Nec regna Socium ferre, nec tada sciunt.

Lege Orationem Heraclidis apud Plutarchum.

37 Ex secunda Rhapsodia.] Id est

primere studuit; Heraclidemque, quum Syracusas venisset, interficiendum curavit.

m

1-

n n

C A P. VII. Quod factum omnibus maximum timorem injecit; nemo enim illo interfecto se tutum putabat. Ille autem adversario remoto, licentius eorum bona, quos sciebat adversus se s sensisse, militibus dispertivit, quibus divisis, quum quotidiani maximi fierent sumptus, celeriter pecunia deesse coepit, (k) 38 neque quo manus porrigeret, suppetebat, nisi in amicorum possessiones. Id ejusmodi erat, ut quum milites reconciliasset, amitteret optima-tes. Quarum rerum cura sfrangebatur: & (1) insuetus male au- 10 diendi, non æquo animo ferebat, de se ab his male existimari, quorum paulo ante in cœlum suerat elatus laudibus. Vulgus autem, offensa in eum militum voluntate, liberius loquebatur, & tyanie manuis rannum non ferendum dictitabat.

CAP. VIII. Hæc ille intuens, quum quemadmodum seda-15 ret, nesciret, & quorsum evaderent, timeret: 39 Callicrates quidam civis Atheniensis, qui simul cum eo ex Peloponneso in Siciliam venerat, homo & callidus & ad fraudem acutus, fine ulla religione ac fide, adit ad Dionem, & ait eum in magno periculo esse propter offensionem populi, & odium militum: quod nullo modo 20 evitare posset, nisi alicui suorum negotium daret, qui se simularet illi inimicum: quem si invenisset idoneum, facile omnium animos cogniturum, adversariosque sublaturum, quod inimici ejus dissidenti suos sensus aperturi forent. Tali consilio probato, excipit has partes ipse Callicrates, & se armat imprudentia Dionis. Ad eum 27 interficiendum focios conquirit: adverfarios ejus convenit, conjurationem confirmat. (m) Res, multis consciis quæ gereretur, elata refertur ad Aristomachen sororem Dionis, uxoremque Areten. Illæ timore perterritæ conveniunt, cujus de periculo timebant. At ille negat, a Callicrate fieri sibi insidias : sed illa quæ 30 agerentur, fieri præcepto suo. Mulieres nihilo secius Callicra-

INTERPRETATIO.

(7) Neque quod raperet, supererat, prater ea que ab amicis possidebantur. (1 Nec qui probra de se audire soleret. (m) Luia per multos conscios res aguawater, arvugata. All solders of the control of the

in the same that will No T. E. turning the murran a big

ex secundo Iliad. libro, ubi fic legi-[tebat.] Quidam legunt, Neque amplins

in) waterweek poor was a A

Our anadov modukolegin, es s noiear & isw,

α Γκυλομήτεω,

38 Neque quo manus porrigeret, Suppe-

quid porrigeret, suppetebat, nifi amico-rum possessiones. Qui sensus fere idem

39 Callicrates quidam.] Hunc Ca-Eis Bandeus, & Edwie Geds mais lippum nominant Plutarchus, Diodorus, Suidas, & Athenaus, lib. 11. cap. 23.

tem 40 in ædem Proserpinæ deducunt, 41 ac jurare cogunt, (n) nihil ab illo periculi fore Dioni. Ille hac religione non modo ab incepto non deterritus, fed ad maturandum concitatus est, verens ne prius confilium aperiretur suum, quam conata perfecisset.

5 CAP. IX. Hac mente, proximo die festo, quum a conventu se remotum Dion domi teneret, atque in conclavi edito recubuisset: consciis loca munitiora oppidi tradidit, domum custodibus seipsit, a foribus qui non discederent, certos præfecit. Navem triremem armatis ornat, 42 Philocratique fratri suo tradit, eam-

10 que in portu agitari jubet, ut si exercere remiges vellet : cogitans, si forte consiliis obstitisset fortuna, ut haberet, quo sugeret ad salutem. Suorum autem e numero 43 Zacynthios adolescentes quos dam elegit cum audacissimos, tum viribus maximis; hisque dat negotium, ut ad Dionem eant inermes, sic ut conveniendi gra-

Is tia viderentur venire. Hi propter notitiam sunt intromissi. At illi, ut limen ejus intrarunt, 44 foribus obseratis, in lecto cubantem invadunt, 45 colligant: fit strepitus, adeo ut exaudiri possit foris. Hic, sicut ante sæpe dictum est, quam invisa sit singularis potentia, & miseranda vita, qui se metui quam amari malunt, cuivis sache 20 intellectu suit. Namque illi ipsi custodes, 46 si propitia suissent

voluntate, foribus effractis servare eum potuissent, quod illi inermes, telum foris flagitantes, vivum tenebant. Cui quum succurreret nemo, Lyco quidem Syracufanus per fenestras gladium dedit, quo Dion interfectus est.

25 CAP. X. Confecta cæde, quum multitudo visendi gratia introiisset, nonnulli ab insciis pro noxiis conciduntur; nam celeri rumore dilato, Dioni vim allatam, multi concurrerant quibus tale

INTERPRETATIO.

(n) Nullatenus se Dioni nociturum.

NOTE.

Jovis filiz, que cum in Campis Ennæis flores legeret in Sicilia, a Plutone rapta eft, & in hujus honorem templum erectum est. Claudianus de rap-

tu Proferp.

ejusmodi, quod maxime formidandum existimabatur, hac solemnitate fiebat, tefte Plutarcho in Dione; qui fidem præstabat, in Cereris templum deperactis facrificiis, induebat, tumque facem tenens, fe fidem fervaturum jurabat.

40 In edem Proferpine.] Cereris &1 42 Philocratique fratri suo.] Alias

Philostratus nominatur.

43 Zacynthios adolescentes.] Zacytithus infula est non longe a Cephalenia in Ionio mari, nunc vulgo Zante. At vero quidam non Zacynthios, sed 41 Ac jurare cogunt.] Sacramentum Sagunthinos legunt, propter nominis affinitatem.

> 44 Foribus obseratis.] Intus ab iis qui intromissi fuerant; quanquam Plutarchus ab illis, qui extra erant clausas seu ad se adductas esse, dicit.

> 45 Colligant.] Vinculis astringunt. 46 Si propitia fuissent voluntate.] Alias, propria.

acir

erat

ilit

un

em

10

3 [

ian

om

ra

u

Qu

acinus displicebat. Hi falsa suspicione ducti, immerentes, ut sceratos occidunt. (o) Hujus de morte ut palam factum est, mirailiter vulgi immutata est voluntas. Nam qui vivum eum tyranum vocitarant, eundem liberatorem patriæ, tyrannique expulfoem prædicabant. Sic subito misericordia odio successerat, ut eum no fanguine, si possent, (p) 47 ab Acheronte cuperent redimere: Itaque in urbe, celeberrimo loco, elatus publice 49 fepulchri moumento donatus est. Diem obiit circiter annos quinquaginta quinue natus, quartum post annum, quam ex Peloponneso in Siciam redierat.

INTERPRETATIO.

(0) Ut mors ejus vulgata est. (p) Ad vitam optarent revocare.

NOT Æ.

47 Ab Acheronte cuperent redimere.] 49 Sepulchri monumento donatus est. 1 ic Cicero; Post reditum in Senatu, & Duplicis erant generis sepulchra; alia omnes Metellos præstantissimos cives sumptu publico facta; alia quæ tantum Duasi doloris fluvius.

6

18

n

-

it

n

s. t,

e t

ebant.

ane ex Acheronte excitatos. Porro ex decreto publico erigebantur : Prima cheron eft Epiri fluvius apud Geo- iis tantum concedebantur qui optime graphos, apud Poetas vero Infero- de Rep. meriti fuerant : Secunda vero um, fic dictus, soo is a ke D z jew. claris quidem viris permittebantur, quia in Athenienfium Rep. non licebat 48 Itaque in urbe, celeberrimo loco. Quod sepulchra defunctorum ornare, quanane eximii honoris indicium fuit, tum aut hæredum, aut ipsius etiam uia veteres quemquam, nisi forte defuncti ambitio postulastet; sed de mperatores, in urbe sepelire non so-tumulis majoris impensæ cognosce-batt. Casaubon.

professional car so con

ATHENIENSIS.

CAP. I.

NON tam magnitudine rerum gestarum, 2 quam disciplina mi litari nobilitatus est. Fuit enim talis dux, ut non solum a tatis suæ cum primis compararetur, sed ne de majoribus natu quidem quisquam anteponeretur. Multum vero in bello est vers s i 5 tus; sepe exercitibus præsuit; 3 nusquam culpa male rem gessit stus femper confilio vicit, tantumque eo valuit, ut multa in re militar partim nova attulerit, partim meliora fecerit. 4 Namque ille pe destria arma mutavit. Quum ante illum imperatorem maximi clypeis, brevibusque hastis, minutis gladiis uterentur; ille e contre 10 rio 5 peltam pro parma fecit, a quo postea peltastæ pedites ap (c) pellantur, ut ad motus concursusque essent leviores, (a) 6 hastæ modum duplicavit, gladios longiores fecit. Idem genus loricarum mutavit, 7 & pro ferreis atque æneis, (b) lineas dedit, Quo fa

INTERPRETATIO.

(a) Haftas duplo majores fecit. (b) Ex lino textas prabuit,

NOTÆ.

NIENSIS.] Iphicratem Sutoris fi-lium non pauci existimant, inter quos Aristoteles 1. Rhet. Xenoph. lib. 6. Plu-zarchus, Athenæus, Ælianus, & alii
Thraciæ quadrangulæ, teste Suida quam plures.

præterea optimus Rhetor. unde Justin. vius & mobilius, ac fere rotundum: lib. 6. c. 5. ait in Iphicrate non impe- formam Peltæ describit Xenoph. aput

In re militari tamen ejus confilium Segra nuonio uezedes. Id est, hasta reprehendit Xenoph. lib. 6. de reb. magnitudine sesqui altera auxit.
gr. in fine.

7 Et pro serreis atque aneis, lineas de dit.] Propterea quod ferrex & anti-

2 Quam disciplina militari.] Fuit & fere quadratum; parma vero, bre ratorias tantum, verum & oratorias Jul. Pollucem lib. 1. Onomast. c. 10.

6 Hasta modum duplicavit.] Quod pr 3 Nusquam culpa male rem gessit.] tet ex his Diodori verbis; 'HuEnos n

citu ce

her ate ati mq

tax he itio nni

bia

rur

jor am ent ; fi

tun le i ffit con

N S m S

irti itu it : H erfec

m te u odo

di ttis

nop

expeditores milites reddidit: nam pondere detracto, quod z-

e corpus tegeret, & leve esset, curavit.

CAP. II. Bellum cum Thracibus gessit: Seuthen socium heniensium in regnum restituit. Apud Corinthum tanta seveate exercitui præfuit, ut nullæ unquam in Græcia neque exer-s atiores copiæ, (c) neque magis dicto audientes fuerint duci, in nque consuetudinem adduxit, ut quum prælii signum ab impeore effet datum, fine ducis opera fic ordinatæ confisterent, ut guli a peritissimo imperatore dispositi viderentur. 9 Hoc excitu (d) moram Lacedæmoniorum interfecit, quod maxime to- 10 celebratum est Græcia. 10 Iterum eodem bello omnes copias rum fugavit, quo facto magnam adeptus est gloriam. " Quum taxerxes Ægyptio regi bellum inferre voluisset, Iphicratem ab heniensibus petivit ducem, (e) quem præficeret exercitui condumi tio, cujus numerus 12 duodecim millium fuit. Quem quidem fic 15 biani milites Romani appellati sunt, sic Iphicratenses apud Græries s in summa laude suerint. 14 Idem subsidio Lacedæmoniis prosit stus, Epaminondæ retardavit imperus. Nam nisi ejus adven-

INTERPRETATIO

(c) Nec magis obsequentes Dux habuerit. (d) Partem Spartanorum cecidit. Quem mercenariis copiis praponeret.

NOTE.

odo; linum aceto, cui fal effet adfum, imbuendo & macerando, dee ita cogebatur ut soliditatem ac ffitiem lintei decies & amplius in Nimirum Acori, ut vult Lambinus. complicati haberet. Vide super ea Nicetam Acominatum I. 1. rerum aci Angeli. B Seuthen socium Atheniensium. 7 Qui-Nicetam Acominatum I. 1. rerum

m Scothym legunt; hic est qui apud itur, quem non Regem Poliznus

it 7. Stratag.

um

fa-

un

ore

m:

pud

10, pa-

fta

Hoc exercitu moram Lacedamoniorum dus, & qui cunctando vires Annibalis erfecit.] Mora vox Græca est, quæ attrivit; sic Joviniani, Herculiani m valet ac usieg, hoc est Pars; qua milites apud Zozimum & Mamerte utebantur Lacedæmonii & Dores. odorus uso @ appellat.quod moram Hoc exercitu moram Lacedamoniorum odorus μέρ @ appellat, quod moram tis cladem multis verbis exponit ctram per Epaminondam egregium noph. 1.4. de reb. gr.

jori oneri & impedimento essent, 10 Iterum eodem bello omnes copias eoam commodo; linea vero maximo rum fugavit.] Et ubi & quando id ent ului, nullique fere impedimen- factum fit, difficile eft in aliis historifiebant autem linei Thoraces hoc cis detegere, nisi forte hæc sit pugna de qua loquitur Xenoph. lib. 6. de reb. gr. fere ab exordio.

11 Quum Artaxerxes Agyptio Regi,]

12 Exercitui conductitio.] Conductitius exercitus ille est qui ex militibus mercede conductis, ceu mercenariis constat.

13 Quemadmodum quondam Fabiani mirtium 1. 10. c. 1. Scuthes Odryfias lites Romani appellati funt, fic Iphicratenses apud Gracos, &c.] Fabiani milites a Fabio maximo, qui cunctator dichus, & qui cunctando vires Annibalis

14 Idem subsidio Lacedamoniis prodicimus. Hujus Turmæ seu Co- fettus.] Nimirum clade apud Leutus appropinquasset, non prius Thebani Sparta abscessissent quan

captam incendio delessent.

C A P. III. Fuit autem & animo magno & corpore, 15 impe ratoriaque forma, ut ipfo aspectu cuivis injiceret admirationem sui s fed in labore remissus nimis, parumque patiens, ut Theopompu memoriæ prodidit. Bonus vero civis, fideque magna: quod cui in aliis rebus declaraverit, tum maxime in 16 Amyntæ Macedon liberis tuendis. 17 Namque Eurydice mater Perdiccæ & Philipp cum his duobus liberis, Amynta mortuo, ad Iphicratem confugi 10 ejusque opibus defensa est. Vixit ad senectutem 18 placatis in fuorum civium animis. Causam capitis semel dixit bello socia fimul cum Timotheo, eoque judicio est absolutus. Menesthea lium reliquit 19 ex Thressa 20 Coti Regis filia. Is quum interro garetur, Utrum pluris patrem matremne faceret: Matrem, inquit. 15 quum omnibus mirum videretur; at ille, Merito, inquit, fain 24 nam pater, quantum in fe fuit, Thracem me genuit : contra ea mais Atbeniensem.

NOTE.

Thebanorum Ducem Lacedamoniis infra videbitur: Sed Polianus cu

15 Imperatoriaque forma.' Quæ in Erontis & corporis majestate consistit, unde pulchri dicuntur Imperio digni. Sic Plin. de Trajano in Panegyrico.

16 In Amynta Macedonis liberis.] Cujus filius Philippus Alex. magni pa-

17 Namque Eurydice mater Perdicce & Philippi. 1 Vide Q. Curtii supplementum in principio, ubi de Eurydice & Perdicca fermo eft.

18 Placatis in se suorum civium a-nimis. J Nam Athenienses irati Iphi-cratem & Timotheum in Judicium vo-catos multis talentis multaverant, & quantum potuit, Atheniensem se imperandi munere abdicarant, quod Iquia viro Atheniensi nupsit.

Nepote conveniens, Iphicratem & culatum effe fignificat, & absolutur

ug

m

ro

de bn fol & po

ap ii

o di

19 Ex Thresa.] Id eft, in Thrac nata.

20 Coti Regis.] Is Thraciæ Rex fui Alii Cotyis legi volunt.

21 Nam pater, quantum in se ful Thracem me genuit: contra ea mu Atheniensem.] Sic Patris cum barba matrimonium carpere videtur, eun que folum arguere, fi quid alienum Græcorum urbanitate & moribus h

remain felt A.H. John J. Charletter and S. Service many appropriate and ment time and aid of quan

fui

mpu Cun doni ilippi fugi in

locia ! ea terro

facio

mate

· fui mal

rbar eus ım

15 h

ore ate

fect

impe

XII.

ATHENIENSIS.

CAP. I.

IIC quoque in fummis habitus est ducibus, reique multas I memoria dignas gessit. Sed ex his elucet maxime Inventum us in prælio, quod apud Thebas fecit, quum Bœotiis subsidio enisset. Namque sin ea victoria fidente summo duce Agesilao, ugatis jam ab eo conductitiis catervis, reliquam phalangem loo vetuit cedere, (a) 3 obnixoque genu scuto, projectaque hasta, mpetum excipere hostium docuit. Id novum Agesilaus intuens, rogredi non est ausus, suosque jam incurrentes, (b) tuba revocavit. loc usque eo in Græcia fama celebratum est, ut illo statu Chafu prias sibi statuam fieri voluerit, quæ publice ei ab Atheniensibus ro n foro constituta est. Ex quo factum est, 4 ut postea (c) athletæ cæ-

INTERPRETATIO.

(a) Clypeoque ad genu firmiter acclinato, porrettaque bafta. (b) Receptui cecimit. c) Eo in corporis habitu statuas ponerent, in quo victoriam obtinuissent.

NOTE.

one in Leptinem; quem etiam non runt. folum res memoria dignas gessisse, sed pophthegm.

tonstans octo peditum millibus; apud tia. alios Græciæ populos, stabile dicitur vir viro, arma armis conserta sunt ; ejusmodi, quo fensu hie accipitur.

1 Resque multas memoria dignas ges- 3 Obnixoque genu scuto.] De hoe e reb. gr. Diodorus lib. 15. Plutar- de Marcellinum, & D. Ambrosium; thus in Phocione, Demosthenes orati- cui Romani testudinem substitue-

4 Ut postea Athleta.] Ii diceban-& dixisse testatur Plutarchus in A- tur qui certaminibus, que a Gracis a javes eioskasinoi vocantur, vicifient; 2 Reliquam Phalangem.] Dupliciter ii & Gymnici, quia nudi pugnabant apud Authores Phalangis nomen actipitur; apud Macedones turba erat tione, pugilatu, cursu, saltu, pancra-

5 Caterique artifices.] Quales funt agmen fine determinato numero, ubi Scenici, Mufici, Pantomimi, & alii

terique artifices, (c) his statibus in statuis ponendis uterentur,

quibus victoriam essent adepti.

CAP. II. Chabrias autem multa in Europa bella admin stravit, quum dux Atheniensium esset: (d) 6 multa in Ægyp 5 sua sponte gessit. Nam Nectanebum adjutum profectus, (e) re num ei constituit. 7 Fecit idem Cypri, sed publice ab Athenie fibus Evagoræ adjutor datus: neque prius inde discessit quam total infulam bello devinceret, qua ex re Athenienses magnam gloria funt adepti. Interim bellum inter Ægyptios & Persas conflatur x 10 est, & Athenienses cum Artaxerxe societatem habebant: Laceda Dur

monii cum Ægyptiis; 8 a quibus magnas prædas Agefilaus re to corum faciebat. Id intuens Chabrias, quum in re nulla Agefila cederet, 9 sua sponte eos adjutum profectus, Ægyptiæ classi pra

fuit, pedestribus copiis Agesilaus.

CAP. III. Tum præfecti regis Persiæ, legatos miserunt thenas questum, quod Chabrias adversum regem bellum geren cum Ægyptiis. Athenienses diem certam Chabriæ præstituerun quam ante, domum nisi redisset, capitis se illum damnaturos de en nunciarunt. Hoc ille nuncio Athenas rediit, neque ibi diutius e

noratus, quam fuit necesse. Non enim libenter erat ante oculo civium fuorum, quod & vivebat laute, & indulgebat fibi liberaliu quam ut invidiam vulgi posset essugere. Est enim hoc commun vitium in magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloria u mes sit, & libenter de bis detrabant, quos eminere videant altin 25 neq; animo æquo pauperes alienam 10 opulentium intuuntur fortunam no

Itaque Chabrias, quoad ei licebat, plurimum aberat. Neque ven folus ille aberat Athenis libenter, sed omnes fere principes secentrunt idem, quod tantum se ab invidia putabant absuturos, 11 quan interpretation in the second se

INTERPRETATIO.

(d) Plurima ad Nilum privato jure fecit. (e) Ille principatum affernit.

NOT E.

6 Multa in Agypto sua sponte gessit. I dasque fecisse. Id est, fine publica authoritate. Tulit 9 Sua sponte autem auxilium Ægyptiis quorum Id est, fine suffragio & decreto popul tunc Rex erat Tachus; vel, ut Polyæ- li, ut jam supra; nam Diodorus sor no placet, Thamus, cujus filius Netta- bit eum ab Acoride fuisse arcessitum nebus, alias Nectenabus, quem non fi-

vel fecit idem Cypri Regi.

8 A quibus magnas pradas Agefi- lib. 3. laus Rex eorum faciebat.] Sic Cicero in Verrem : maximos quæstus, præ cessssent.] Quia subductio sui ab

9 Sua sponte eos adjutum profestul 10 Opulentium intuuntur fortunam, lium, sed sororis ejus filium vocat Pro opulentorum; opulens, pro opulens Plutarchus in Agesilao.

Pro opulentorum; opulens, pro opulens, nece 7 Fecit idem Cypri. 7 Pro, in Cypro; gens, parcus fine sordibus egi. Well fecit idem Cypri Regi. lens, pro violensus, ex Horatio Od. 30

11 Quantum a conspectu suorum 10

2 1018110

un

run

fil

ur, im a conspectu suorum recessissent. Itaque Conon plurimum Cy-ri vixit, Iphicrates in Thracia, 12 Timotheus Lesbi, 13 Chares in dmin 1 14 Dissimilis quidem Chares horum & factis & moribus:

ed tamen Athenis & honoratus & potens.

CAP. IV. Chabrias autem periit bello fociali, tali modo. 5 Oppugnabant Athenienses Chium: erat in classe Chabrias pri-atus, sed omnes, qui in magistratu erant, authoritate anteibat, total umque magis milites quam qui præerant, aspiciebant. Quæ res
orial i maturavit mortem. Nam dum primus studet portum intrare,
statu k gubernatorem jubet eo dirigere navem, ipse sibi perniciei suit. 10
Quum enim eo penetrasset, cæteræ non sunt sequutæ. Quo sato circumfusus hostium concursu, quum fortissime pugnaret, 16 nais rostro percussa ccepit sidere. 17 Hinc quum refugere posset, fe in mare dejecisset; quod suberat classis Atheniensium, 18 quæ xciperet natantem: perire maluit, 19 quam armis abjectis na-15 em relinquere, in qua fuerat vectus. Id cæteri facere nolueunt, qui nando in tutum pervenerunt. At ille, præstare bonestam nortem turpi vita existimans, comminus pugnans telis hostium ins de erfectus est. A morroque antique con me cicas mortina in

hes insite de directes raionis confignificant. Have ille line di Publica imprope gopulo 10. T. o NAdversus Copyn bella griff ecque seille & decesse usessa prede n' publicura dens

Openior Chyster Olystine, to conjust Abigh ries Origin urby Thirtie. Then Africa with tuningal Editionen & Tanam legant and Delegant peracupation of the City and and applications of the control of

præcidit.

s re

gefila

eren

erun

culo

alius

ltius

nam

uan

um.

ec e

V10-

12 Timotheus Lesbi.] De Timotheo mox; Lesbos, infula est de qua supra. ven 13 Chares in Sigeo.] Chares Atheni-fece ensium Dux in promissis facilis & Et apud Senecam Rhet. Suasoriar. 1. promptus; unde istud Charetis polliciationes; Suidas. Sigæum Idæ promonorium est; Arist. 1. 5. animalium. Elianus vero & Pomponius oppidum dicunt. Apud Strabonem lib. 13: tamen duo sunt ejus nominis oppida sibi vicina; ut est apud Plinium.

re Diodorum & Plutarchum in A-

popthegm, confule.

15 Oppugnabant Athenienses Chium.] probandum mihi videtur. Chius insula est Ionum clarissima, 18 Que exciperet natantem. prope Erithras urbem min. Afix. Plin. legunt, Natantes.

Pro pessum ire, & demergi; nam fide-Sembly and the state of the seminary of

ulis vulgi lividi omnem invidiz viam [re Anchorz dicuntur qua fundo infixze hærent; unde illud Poetæ Horatii,

Priufque Calum fidet inferius mari.

Accumulat fragor ipfe metus, jam fidere limo

Navigia, & rapido desertam flamine

libi vicina; ut est apud Plinium. 17 Hinc quam resugere posset, si se in 14 Dissimilis quidem Chares.] Super ea mare dejecisset.] Alii cum negatione, leguntque, binc quum refugere non poffet, nifi fe in mare, &c. utrumque non im-

18 Qua exciperet natantem.] Quidam

lib. 5. cap. 31.

16 Navis rostro percussa capit sidere.] brum erat, & dedecus militare. 19 Quam armis abjectis.] Quia pro-

i

C

i

P q

12

V

& H

nı

G

la

al

D

in

PID

ef

lo

Ve

fe

CU

te

n

XIII.

TIMOTHEUS, CONONIS

FILIUS, ATHENIENSIS.

CAP. I. 1990 Musing

TTIC a patre acceptam gloriam multis auxit virtutibus. 2 Fuit enim difertus, impiger, 3 laboriosus, rei militaris peritus, neque minus civitatis regendæ. Multa hujus funt præclare facta, fed hæc maxime illustria. 4 Olynthios & Byzantios bello sube-5 gi: Samum cepit, in qua oppugnanda, superiori bello Athenienses mille & ducenta talenta consumpserant. Hanc ille sine ulla publica impensa populo restituit. 5 Adversus Cotyn bella gessit, ab eoque mille & ducenta talenta prædæ in publicum detulit. 6 Cyzicum obfidione liberavit. 7 Ariobarzani fimul cum Ageliolao auxilio profectus est: a 8 quo quum Lacopecuniam numeratam accepisser, ille cives suos agro atque urbibus augeri maluit quam id sumere, cujus partem domum suam ferre posset. Itaque accepit 9 Erichthonem & Seftum. Work affirment of zuch municipality

t CONONIS FILIUS.] Ex ille Thracum rex fuit. Threicia pellice, quæ postea mode-stiæ exemplum evasit. Athenæus lib. 13. c. 13.

2 Fuit enim disertus.] Idem testatur Cicero lib. r. de Offic. African's, inquit, cumulavit bellicam gloriam; quod idem fecit Timotheus Cononis filius, qui

quum belli laude non inferior fuiffet quam pater, ad eam laudem, doffrina & ingemii gloriam adjecit.

3 Laboriosus.] DINOMOV G feu laboris amicus.

4 Olynthios & Byzantios. 7 Olynthus, urbs Thraciæ, olim Atticæ ditionis. De Byzantio jam supra dictum quidam Crithonem: quidam etiam

Corym; quidam etiam Cotum, ut su- nienses, Miltiade Duce, incoluerunt, pra in Iphicrate. Hic Paphlagonum; ut supra dictum est in Miltiade, Suids

6 Cyzicum obfidione liberavit.] Cyzicus urbs antiqua in Myfia ad Propontidem, juxta Ptolemæum, & a-

7 Ariobarzani simul cum Agesilao.] Ariobarzanes ille Persarum Regis Satrapes fuit, qui jam pridem a Rege

8 A quo quum Laco.] Agefilaus de fignatur.

9 Itaque accepit Erichthonem & Sestum. Erichthonem Abydi fynonymum else conjicit Abrahamus Ortelius, Sunt qui Erithonem & Sextum legant; Crithoten : Eft vero Crithote urb 5 Adversus Cotyn bella gessit. 1 Vel in Chersoneso Thraciæ, quam Ather

CAP

CAP. II. Idem classi præfectus circumvehens Peloponnesum. Laconicam populatus, classem eorum fugavit. 10 Corcyram sub imperium Atheniensium redegit, sociosque idem " adjunxit Epiroras, 12 Athamanas, Chaonas, omnesque eas gentes quæ 13 mare illud adjacent. Quo facto Lacedæmonii de diutina contentione s destiterunt, & sua sponte Atheniensibus 14 imperii maritimi principarum concesserunt, pacemque his legibus constituerunt; ut Athenienses mari duces essent. Quæ victoria tantæ fuit Atticis lætitiæ, ut tum primum 19 aræ paci publicæ fint factæ, eig; 16 deæ pulvinar fit institutum. Cujus laudis ut memoria maneret, 17 Timotheo pub-10 lice statuam in foro posuerunt: qui honos huic uni ante hoc tempus contigit; ut quum patri populus statuam pesuisset, filio quoque daret. Sic juxta posita recens filii, 18 veterem patris renovavit memoriam:

CAP. III. Hic quum esser magno natu, & magistratus gere-15 re desisset: bello Athenienses undique premi sunt cœpti. Desecerat Samus, 19 descierat Hellespontus, 20 (a) Philippus jam tunc valens Macedo multa moliebatur: 21 cui oppositus Chares quum

INTERPRETATIO.

(a) Philippus Macedo jam tum potens, plurima machinabatur.

NOTE.

Hellespontum Abydo objecta in eadem poti repugnare videtur.

11-

lit,

euit

ue

ge

71.

ef-

us.

ıt;

m

bs

16nt, da P. nunc vulgo. Corfu; ut fupra.

11 Adjunait Epirotas.] Epiri regionis Græciæ versus Adriaticum mare incolas, qui primo Pyrrhidæ dicti funt.

Diodoro, quod non improbo, quia in eo tractu nulli inveniuntur populi qui superioribus cogniti suerint. De Acarnanibus autem jam dictum

13 Qua mare illud adjacent.] Antiqua loquendi forma; pro, quæ mari illi, vel, ad mare illud adjacent.

14 Imperii maritimi principatum.] Quem per septuaginta quinque annos servaverunt, postquam diu de illo cum Lacedæmoniis Athenienses contendiffent.

& Stephano testibus. Sestus vero ad | bit Plutarchus in Cimone, quod Ne-

16 Eique Dea pulvinat fit inflitutum.] Chersoneso sita, ut jam dictum est. 16 Eique Dea pulvinat sit institutum. 1
10 Corcyram sub Imperium Athenien- Quod apud Romanos in more posifum redegit] Infula eft in Ionio mari, tum eft, ut & apud Gracos, ex Livio, & aliis qui frequenter de Leclisterniis loquuntur, seu sacris pulvinaribus.

17 Timothen publice statuam in foro po-12 Athamanas.] Quidam Athamatas; [Suerunt.] Statuam hanc inter eas nualii Athamantios; alii Acarnanas; ex merat Pausanias, quæ in Arce Minervæ pofitæ funt.

18 Veterem patris renovavit memoriam.]. In aliis legitur memoria, quafi dicas; recens filii statua, veterem patris statuam memoria renovavit, quod parum mihi probandum videtur.

19 Descierat Hellespontus.] Id eft, ora Hellespontiaca ab Atheniensium partibus defecerat.

20 Philippus jam tunc velens.] Alex-

andri magni pater.
21 Cui oppositus Chares cum esset.] Hunc Athenienfium Ducem fegnem, 15 Ara paci publica sint sasta.] A- tardum, deliciisque affluentem scribit ras paci jam positas post victoriam Cimonis in Persas ad Eury medon tem scrib pompus lib. 45. Plutarchus vero in

esser, non satis in eo præsidii putabatur. 23 Fit Menestheus præ. tor, filius Iphicratis, gener Timothei, & ut ad bellum proficiscantur, decernitur. Pluic in confilium dantur duo, usu & sapientia præstantes, quorum consilio uteretur, 23 pater & socer: quod in his tanta erat authoritas, ut magna spes esset, per eos amissa posse recuperari. Hi quum Samum profecti essent, & eodem Chares eorum adventu cognito, cum suis copiis proficisceretur, ne quid absente se gestum videretur: accidit quum in insulam appropinquarent, ut magna tempestas oriretur: quam evitare duo veteres imperatores utile arbitrati (b) fuam classem suppresserunt. At ille temeraria usus ratione, non cessit majorum natu autoritati, &, ut in fua navi effet fortuna, quo contenderat, pervenit, codemque ut sequerentur, ad Timotheum & Iphicratem nuncium mist. Hinc male re gesta, compluribus amissis navibus, eodem, unde e-

15 rat profectus, se recepit, literasque Athenas publice misit, (c) sibi proclive fuisse Samum capere, nisi a Timotheo & Iphicrate desertus esser. Ob eam rem (d) in crimen vocabantur. Populus acer, fuspicax, mobilis, adversarius, invidus etiam potentiæ domum revocat: accusantur proditionis. *4 Hoc judicio damnatur Timo-20 theus, lifque ejus æstimatur centum talentis. Ille odio ingratæ ci-

vitatis coactus, 25 Chalcidem se contulit.

C A P. IV. Hujus post mortem, quum populum judicii sui poeniteret, multæ novem partes detraxit, & decem talenta Cononem filium ejus ad muri quandam partem reficiendam justit dare. 25 In quo fortunæ varietas est animadversa. Nam quos avus Conon muros ex hostium præda patriæ restituerat, eosdem nepos cum fumma ignominia familia, ex fua re familiari reficere coactus eft. Timothei autem moderatæ sapientisque vitæ quum pleraque possimus proferre testimonia, uno erimus contenti, quod ex eo facile 30 conjici poterit quam charus suis suerit. Quum Athenis adolescentulus causam diceret, non solum amici privatique hospites ad eum

INTERPRETATIO.

(b) Naves suas continuerunt. (c) A se facile Samum capi potuiffe. (d) Ut rei aceufabantur.

NOTE.

Phocione fic de eo censet; charetem! Oratorum ambitione, & studiis partium, cusatus fuisset, tamen absolvitur, ut buic expeditioni praficiunt.

22 Fit Menestheus Prator.] Menestheus Iphicratis filius, de quo jam su- boez ad Euripum; unde Virg. 6. Am

pra, in Iphicrate.

23 Pater & focer.] Id eft, Iphicrates, & Timotheus.

24 Hoc judicio damnatur Timothers fup. in Iphicrate.

25 Chalcidem se contulit. 7 Urbem Eu-

Chalcidicaque levis tandem Super adfinit

defen-

1

b

n S

n

L

ci

1

A

desendendum convenerunt, sed etiam in eis 26 Jason tyrannus, qui illo tempore suit omnium potentissimus. Hic, quum in patria sine satellitibus se tutum non arbitraretur, Athenas sine ullo præsidio venit, tantique hospitem fecit, ut mallet se capitis periculum adire, quam Timotheo de fama dimicanti deesse. Hunc adversus tamen, Timotheus postea populi jussu bellum gessit. 27 Patria enim sanctiora jura, quam hospitii esse duxit. Hæc extrema suit ætas imperatorum Atheniensium, Iphicratis, Chabriæ, Timothei, neque post illorum obitum quisquam dux in illa urbe suit dignus memoria. Venio nunc ad fortiffimum Virum, maximique confilii omnium barbarorum, exceptis duobus Carthaginiensibus Hamilcare & Hannibale. The control of the

26 Jason Tyrannus.] Non clarus ille 27 Patria enim santiora jura, quam Argonautarum Dux, sed, ut quidam hospitii esse duxis. 1 Quod ei veluti provolunt, Thessalorum tyrannus, cujus meminerunt Xenoph. Diodorus, Plutarchus, & alii complures.

i

o:

The second secon

rote it of the color of the color of the land of the color of the colo

INE quo hoc plura referemus, quod & obscuriora sunt ejus gesta pleraque, & ea, quæ prospere ei cesserunt, non magnitudine copiarum, sed consilii, 2 quo tantum non omnes supera-15 bat, acciderunt. Quorum nisi ratio explicata suerit, res apparere non poterunt. 3 Datames patre Camiflare, natione Care, matre Scythissa natus, primum militum numero fuit apud Artaxerxem, eorum, qui regiam tuebantur. Pater ejus Camissares, quod & manu fortis, & bello strenuus, & regi multis locis fidelis erat re-20

s Juste Cappalation days in To No Notice of the cold of the said Leucofriel Cappation is the regio I an

nes fere editiones incipiunt præter [Lambinianam, quæ ab his verbis incipit; Venio nune ad fortissimum virum, [Lambinianam, quæ ab his verbis incipit; Venio nune ad fortissimum virum, ex Scythia. Porro Caria, nune vulgo

Alias, quo tamen omnes superabat:

Timotheo adscribunt.

2 Quo tantum non omnes superabat.]

C. 27.

ormattanta aronim dia organ

pertus, habuit provinciam partem Ciliciæ juxta Cappadociam, quam incolunt Leucosyri. Datames militare munus fungens primum, qualis esset aperuit bello, quod rex adversus Cadusios gessit. Namque hic multis millibus intersectis, magni suit ejus opera. Quo sactum est, ut, quum in eo bello cecidisset Camisfares, paterna ei traderetur provincia.

CAP. II. Pari se virtute postea præbuit, 7 quum Autophradates justu regis bello persequeretur eos qui defecerant. Namque ejus opera hostes, quum castra jam intrassent, profligati sunt, 16 exercitusque reliquus conservatus regis est. Qua ex re majoribus rebus præesse cœpit. Erat eo tempore Thyus, Dynastes Paphlagoniæ, antiquo genere natus, a Pylæmene illo, quem Homerus Troico bello 9 a Patroclo interfectum ait. Is regi dicto audiens non erat: quam ob causam bello eum persequi constitu-15 it, eig; rei præfecit Datamen, propinquum Paphlagonis, namq; ex fratre & forore erant nati. Quam ob causam Datames omnia pri-mum experiri voluit, ut sine armis propinquum ad officium reduceret. Ad quem quum venisset sine præsidio, quod ab amico nullas vereretur infidias, pene interit, Nam Thyus eum clam intera 20 ficere voluit. Erat mater cum Datame, amita Paphlagonis; ea quid ageretur resciit, siliumque monuit; ille suga periculum evitavit, bellumque indixit Thyo. 10 In quo quum ab Ariobarzane, præfecto Lydiæ & Ioniæ, totiusque Phrygiæ, desertus esset, nihilo fegnius perseveravit, vivumque Thyum cepit cum uxore & liberis.

25 C A P. III. Cujus facti ne prius fama ad regem, quam ipse perveniret, dedit operam. Itaque omnibus insciis, eo ubi erat rex, venit, posteroque die Thyum, hominem maximi corporis terribilique facie, quod & niger, & capillo longo, barbaque erat promissa, 11 optima veste contexit, quam satrapæ regii gerere consue-

plant reprendes, quod '8' obliquiora fant cius

planaque es ca. A rock dere es cesserunt non mag-

quo centery non omnes fapera- 55 Quidam legunt, babuit provinciam Cili- trapes, de quo Diodorus 1. 15. ri non omnem Ciliciam incolebant, sed partem tantum cui præpofitus eft. Cilicia autem, nunc vulgo Caramania, regio est minoris Asiæ Tauro monti le litus versa. subjecta.

5 Junta' Cappadocium, quam incolunt Leucosyri.] Cappadocia est regio Pontica, quam Euphrates a majore Armenia dividit. Leucosyri vero eam Cappadociæ partem incoluerunt, quæ circa oftia Thermodontis. Plin. 1. 6.

6 Adversus Cadusios.] Sunt Mediæ populi ad Caspium mare. Vide Strab.

elen 190

4 Habuit provinciam partem Cilicia.] 7 Quum Autophradates.] Lydiæ Sa-

8 Thyus Dynastes Paphlagonia.] Hunc Paphlagoniæ Regem vocat Athenæus ex Theopompo lib. 4. Paphlagonia minoris Afiæ Regio ad Septemtriona-

9 A Patroclo interfectum ait.] Ex ipfo Homero, non a Patroclo Achillis amico, sed a Menelao Lacedæmoniorum Rege interemptum effe Pylæmenem cognoscimus. Iliad. lib. 5.

10 In quo quum ab Ariobargane.] De quo vide Diodorum, lib. 15.

11 Optima veste contexit. Nimirum purpura, auroque distincta, qua provinciarum rectores ornari folebant; ti

C

fe

ti

verant. 12 Ornavit etiam torque, atque armillis aureis, cætercque regio cultu. Ipse agresti, duplicique amiculo circundatus, hirtaq; tunica, 13 gerens in capite galeam venatoriam, dextra manu clavam, (a) finistra copulam, vinctum ante se Thyum agebat, ut fi feram bestiam captam duceret. Quem quum omnes prospice-5 rent, propter novitatem ornatus, ignotamque formam, ob eamque rem magnus esset concursus, suit nemo non qui agnosceret Thyum, regique nunciaret. Primo non accredidit. Itaque Pharnabazum misit exploratum; a quo ut rem gestam comperit, sta-tim admitti jussit, magnopere delectatus cum facto, tum ornatu:10 in primis quod non vilis rex in potestatem inopinanti venerat. Itaque magnifice Datamen donatum ad exercitum misit, 14 qui tum contrahebatur, duce Pharnabazo & Tithrauste ad bellum Agyptium, (b) parique eum atque illos imperio esse justit. Postea vero quam Pharnabazum rex revocavit, illi summa imperii tradita 15

CAP. IV. Hic quum maximo studio compararet exercitum, Ægyptumque proficisci pararet, subito a rege literæ sunt ei missæ, ut Aspim aggrederetur, 15 qui Cataoniam tenebat, quæ gens jacet supra Ciliciam, confinis Cappadociæ. Namque Aspis saltu-20 osam regionem castellisque munitam incolens, non solum imperio regis non parebat, sed etiam finitimas regiones vexabat, & quæ regi portarentur abripiebat. Datames, etsi longe aberat ab his regionibus, 16 & à majore re abstrahebatur, tamen regis voluntati morem gerendum putavit: Itaque cum paucis, sed viris for-25 tibus, navem conscendit; existimans, id quod accidit, facilius so imprudentem & imparatum parva manu oppressurum, quam paratum, quamvis magno exercitu. Hac delatus, in Ciliciam egres-

nde fus offer lodiguans. in formation and INTERPRETATIO. Sign inchang in ac

tue huic Paphlegoriam occupate celuna qua voluntare effer in (a) Lava vinculum. (b) Eumque illis imperio adaquavit.

NoTE.

unde Satrapæ, seu Dynastæ illi pur- 14 Qui tum contrabebatur.] Verifi-purati dicebantur. mile est exercitum hunc contractum

tius lib. 11. cap. 17.

mile est exercitum hunc contractum fuiss.] Torquis erat inter infignia regia apud Persas, ut & armillæ aureæ, quas Græci Legy shelæ vocant; suerunt autem circuli rotundi ex argento, vel auro, quibus summum brachium ornatus causa cingebatur. Liv. lib. 1. de Sabinis.

13 Gerens ipse in capite galeam venatoriam.] Galeæ venatoriæ siebant ex ferarum cæsarum exuviis, atque adeo hirsutis pellibus obductæ erant. Vegetius lib. 11. cap. 17.

fus, inde dies noctesque iter faciens, Taurum transit, eoque, quo studuerat, venit. Quærit quibus locis sit Aspis, cognoscit haud longe abesse; profectumque eum venatum. Quem dum speculatur; adventus ejus causa cognoscitur. 17 Pisidas cum iis quos se, scum habebat, ad resistendum Aspis comparat. Id Datames ubi audivit, arma capit, suos sequi juber: ipse equo concitato ad hostem vehitur; quem procul Aspis conspiciens ad se ferentem, pertimescit, atque a conatu resistendi deterritus, sese dedit. Hunc Datames vinctum ad regem ducendum 18 tradit Mithridati.

10 CAP. V. Hæc dum geruntur, Artaxerxes reminifcens (c) a quanto bello ad quam parvam rem principem ducum misisset, (d) seipsum reprehendit, & nuncium 19 ad exercitum Acen misit, quod nondum Datamen profectum putabat, qui ei diceret, ne ab exercitu discederet. Hic priusquam perveniret, quo erat prosectus, in itinere convenit, qui Aspim ducebant. Qua celeritate quum magnam benevolentiam regis Datames consequutus esset, non minorem invidiam aulicorum excepit, quod illum unum pluris, quam se omnes sieri videbant. Quo sacto, cuncti ad eum opprimendum consenserunt. Hæc Pandates, gazæ custos regiæ, amicus 20 Datami, perscripta ei mittit, in quibus docet, Eum magno fore periculo, siquid illo imperante in Ægypto adversi accidisset. Namque eam esse consuetudinem regum, ut casus adversos hominibus tribuant, secundos fortunæ suæ. 20 Quo facile sieri, ut impellantur ad eorum perniciem quorum ductu res male gestæ nuncientur. Illum hoc 25 majore fore discrimine, (e) quod quibus rex maxime obediat, eos habeat inimicissimos. Talibus ille literis cognitis, quum jam ad

exercitum Acœum venisset, quod non ignorabat ea vere scripta, désciscere a rege constituit. Neque tamen quicquam fecit, quod fide sua esset indignum. Nam Mandroclem Magnetem exerci-30 tui præfecit, ipse cum suis in Cappadociam discedit, conjunctamque huic Paphlagoniam occupat, celans qua voluntate effet in

INTERPRETATIO.

(c) A quanta belli expeditione pracipuum Ducem abstraxisset, ad rem tam levem suscipiendam, (d) Consilium mutavit. (e) Quia quos Rex prafertim audit.

NOT E.

populis Claudianus lib. 2. in Eutrop. literis Accho vocatur. Joseph. lib. 11.

18. Tradit Mithridati.] A quo postea belli Judiaci, c. 17.

perfide intersectus est, ut postea vide
20 Quo facile fieri.] Supple Solet.

Ladered off antibale.

17 Pisidas eum iis quos secum babe-bat. Pisidiz populus, qui antea Soly-mi dicebantur, teste Plin. lib. 20. Pisi-dia autem Asia regio est, Lycaoniz, I-sauriz, Pamphiliz sinitima; de his Stephano & Strabone, hæc in sacris

regem: " clam cum Ariobarzane facit amicitiam, manum com-

parat, urbes munitas suis tuendas tradit.

CAP. VI. Sed hee propter hyemale tempus minus prospere succedebant. 22 Audit Pisidas quasdam copias adversus se parare: filium eo Arsidæum cum exercitu mitiat. Cadit in prælio adolescens: proficiscitur eo pater non ita cum magna manu, celans quantum vulnus accepisset, quod prius ad hostem pervenire cupiebat, quam de male re gesta sama ad suos perveniret, ne cognita filii morte, animi debilitarentur militum. Quo contenderat, pervenit, hisque locis castra ponit, ut neque circumveniri multitudine adversariorum posset, neque impediri quo minus ipse ad dimicandum manum haberet expeditam. Erat cum eo Mithrobarzanes socer ejus præsectus equitum. Is desperatis generi rebus 23 ad hostes transfugit. Id Datames ut audivit, (g) sensit, si in turbam exisset, ab homine tam necessario se relicum; futurum ut 15 cæteri consi ium sequereatur: (h) 24 in vulgus edit, suo jussu Mithrobarzanem profectum pro perfuga, quo facilius receptus, interficeret hostes. Quare relinqui eum non par esse, sed omnes confestim sequi: quod si animo strenuo secissent, suturum ut adversarii non possent resistere, quum & intra vallum & foris cæde- 20 rentur. Hac re probata, exercitum educit, Mithrobarzanem persequitur, 25 qui dum ad hostes pervenerat, Datames signa interri jubet. Pisidæ, nova re commoti, in opinionem adducuntur, (i) perfugas mala fide, compositoque fecisse, ut receptu essent majori calamitati: primum eos adoriuntur. Illi, quum quid age-25 retur, aut quare fieret, ignorarent; coacti funt cum eis pugnare ad quos transierant, ab hisque stare quos reliquerant. Quibus cum neutri parcerent, celeriter sunt concisi. Reliquos Pisidas re-

INTERPRETATIO.

(g) Intellexit, fi pervulgatum effet. (h) Publice enunciat. (i) Transfugas proditorie to ex induftria veniffe, quo admiffi majorem ipfis perniciem afferzent.

the received and americal services Deposit and solution which in o T. E.

(. particularly sittle (and all any)

Datamen Duce Artabazo venisse narrat lib. 15.

lus sentit Diodorus ibidem.

24 In vulgus edit, suo jusu, &c. 1 Pau- 25 Qui dum ad hostes pervenerat. 1. lo aliter illud Datamis Rratagema Quidam legunt, qui viv dum ad hostes exposuit Frontinus lib. 11. c. 7. Data- pervenerat, mes, inquit, Dux Persarum adversus

21 Clam cum Ariobargane sacit amici-tiam.] De eo supra, eumque jampri-dem a rege desecisse diximus.

22 Audit Pisidas.] Contra Diodo-rus non Pisidas, sed Persas adversus eum acriter pracessifent; hortatusque est eos, ut fortiter hostem adorirentur. Pudor 23 Ad hostes transfugit. Idem pror- silium suum. quia non putabant deprebenfum, mutaverunt.

fiftentes

fistentes Datames invadit, primo impetu pellit, fugientes persequitur, multos interficit, castra hostium capit. Tali consilio uno tempore & proditores perculit, & hostes profligavit, & quod ad suam perniciem fuerat cogitatum, id ad falutem convertit. Quo neque 5 acutius ullius imperatoris cogitatum, neque celerius factum ufquam legimus.

C A P. VII. Ab hoc tamen viro 26 Syfinas maximus natu filius desciit, adque regem transiit, & de desectione patris dutulit. Quo nuncio Artaxerxes commotus, quod intelligebat fibi cum vi-10 ro forti ac strenuo negotium esse, qui quum cogitasset, facere auderet, & prius cogitare quam conari consuesset: Autophradatem in Cappadociam mittit. Hic ne intrare posset saltum 27 in quo Ciliciæ portæ sunt sitæ, Datames præoccupare studuit: sed tam subito copias contrahere non potuit. A qua re depulsus, cum ea 15 manu quam contraxerat, locum delegit talem, ut neque circumiretur ab hostibus, neque præteriret adversarius, (k) quin ancipitibus locis premererur: & fi dimicare eo vellet, non multum ob-

C A P. VIII. Hæc etsi Autophradates videbat, tamen statuit 20 congredi, quam cum tantis copiis refugere, aut tam diu uno loco sedere. Habebat barbarorum equitum viginti, peditum centum millia, 28 quos illi Cardaces appellant, 29 ejusdemque generis trià funditorum. Præterea 30 Cappadocum octo, 31 Armeniorum de-

esse multitudo hostium suæ paucitati posser.

INTERPRETATIO.

(k) Quominus a fronte, & a tergo urgeretur.

NOTE.

26 Syfinas maximus natu filius. J Qui- vivebant, nam Carda apud eos bel-dam Schysmas, sed Sisynas præsero, licosum & violentum significabat. Stra-quia ad Persica nomina propius ac- bo lib. 15. Polybius tamen, & Arrianus cedit.

27 In quo Cilicia porta sunt sita. 7 Cilicia undique fere perpetua montium Supple millia. catena cingitur, nec adiri potest nisi per tres angustias, quarum prima a-deo arcta est, ut instar portarum sit. Secunda non procul est ab Isto per Amanum montem, unde Amanicæ portæ dichæ funt. Tertia circa Sinum Ifficum. Plin. lib. 5. cap. 27. & alii fiæ pariter min.regio nobiliffima inter omnes Geographi. Vide & Curtium Taurum & Caucasum fita, quæ in lib. 3. cap. 4.

Perfas fic dicebantur qui ex rapto 4 Tabulam Afia.

illos Afiæ min. populos effe scribunt.

29 Ejusdem generis tria funditorum.]

30 Cappadocum offo. J Cappadocia Asiæ min. regio, quam in duas Satrapias a Perfis divisam fuisse tradit Strabo; vide & Plin. lib. 6. cap. 2. & 3.

31 Armeniorum decem.] Armenia Amajorem & minorem dividitur, vide 28 Quos illi Cardaces appellant.] Apud Plin. lib. 1. Strab. lib. 2. & Ptolemai cem;

quin cum

milli

pias,

huju

Aixit

ercit

am

quui

cede

rum

tanti

re :

que ille

ad

adv

giar

fusc

infi

nur

nut nec effe

fidi eiq

rat fto

gi

m

m

ti ro

ni

H

ne

em, 32 Paphlagonum quinque, 33 Phrygum decem, 34 Lydorum quinque. 35 Aspendiorum & 36 Pisidarum circiter tria, 37 Ciliduo, 38 Captianorum totidem, ex Græcia conductorum tria millia: levis armaturæ maximum numerum. Has adversus copias, spes omnis consistebat Datami in se locique natura; namque e hujus partem non habebat vigesimam militum: Quibus fretus confixit, adversariorumque multa millia concidit, quum de ipsius exercitu non amplius hominum mille cecidissent. Quam ob cauâm postero die tropæum posuit, quo loco pridie pugnatum. Hic num castra movisset, inferior copiis, superior omnibus præliis dis- 10 cedebat, quod nunquam manum consereret, nisi adversarios locorum angustiis clausisset: quod perito regionum, callideque cogianti, fæpe accidebat. Autophradates quum bellum duci majore regis calamitate, quam adversariorum videret, ad pacem atque amicitiam hortatus est, ut cum rege in gratiam rediret. Quam 15 le etsi non fidam fore putabat, tamen conditionem accepit, seque ad Artaxerxem legatos missurum dixit. Sic bellum quod rex adversus Datamen susceperat, sedatum: Autophradates in Phrygiam se recepit.

CAP. IX. At rex, quod implacabile odium in Datamen 20 susceperat, postquam bello eum opprimi non posse animadvertit, infidiis interficere studuit, quas ille plerasque vitavit : ficut quum nunciatum esset, quosdam sibi insidiari, qui in amicorum erant numero; 39 de quibus quod inimici detulerant, neque credendum, neque negligendum putavit; experiri voluit verum falsumne sibi 25 esset relatum. Itaque eo prosectus est, in quo itinere futuras infidias illi dixerant. Sed elegit corpore & statura simillimum sui. eique vestitum suum dedit, atque eo loci ire, quo ipse consueverat, jussit; ipse autem 40 ornatus vestitu militari, inter corporis custodes iter facere cœpit. At infidiatores, postquam in eum lo-32

NOT E.

32 Paphlagonum quinque.] Horum re- pido ad fluvium Eurymendonta fito. menia dicta, de qua jam supra.

33 Phrygum decem.] Phrygia duplex, major & minor, major inter Gala. lo supra dictum est. tiam & Lydiam sita est. Minor veto inter Bithyniam, Cariam, Lycao niam, & Hellespontum, unde etiam Hellespontiaca dicitur apud Strabo-

34 Lydorum quinque.] Lydia minoris Afiæ regio, Crœso rege, & Pactolo aurifero amne notiffima.

35 Aspendierum.] Ii Pamphiliæ populi, ab Aspendo ejus Provincia op- tem ex Schotto require.

36 Pisidarum.] De his supra.

37 Cilicum.] De Cilicia quoque pau-

38 Captianorum.] Quidam Caspia-norum legunt, sed hoc improbat Or-

39 De quibus quod inimici detulerant.] Non fui, fed amicorum fuorum inimici: alioquin quomodo eorum verba non effe negligenda putaffet?

40 Ornatus vestitu militari.] Hic locus varie legitur; fed lectionum diverfita-

cum agmen pervenit, decepti ordine atque vestitu, in eum faciunt que impetum, qui suppositus erat. Prædixerat autem his Datames, his cum quibus iter faciebat, ut parati essent facere quod ipsum vidit ur Ipfe ut concurrentes infidiatores animadvertit, tela in es aud 5 conjecit. Hoc idem quum universi fecissent, priusquam perveni-

rent ad eum, quem aggredi volebant, confixi ceciderunt.

CAP. X. Hic tamen tam callidus vir extremo tempore cap-ait, tus est, Mithridatis Ariobarzanis filii dolo. Namque is pollicitus con est regi, se eum intersecturum, si rex promitteret, ut quodcunque gitt so vellet, liceret impune facere, 41 fidemque de ca re more Persarum Port dextra dediffet. Hanc ut accepit, simulat se suscepisse cum rege qui inimicitiam, copias parat, & absens amicitiam cum Datame facit : regis provinciam vexat, castella expugnat, magnas prædas capit: quarum partem suis dispertit, partim ad Datamen mittit.

15 Pari modo complura castella ei tradit. Hæc diu faciendo, persuasit homini (1) se infinitum adversus regem suscepisse bellum, quum nihilo magis, ne quam suspicionem illi præberet insidiarum, neque colloquium ejus petivit, neque in conspectum venire su-duit. 42 Sic absens amicitiam gerebat, ut non beneficiis mutuis, 20 fed odio communi, quod erga regem susceperant, 43 contineri vi-

CAP. XI. Id quum fatis se confirmasse arbitratus est, certiorem facit Datamen, tempus esse majores exercitus parari, & bellum cum rege suscipi : de qua re, si ei videretur, quo vellet 25 in colloquium veniret. Probata re, colloquendi tempus sumitur, locusque quo conveniretur. Huc Mithridates cum uno cui maximam habebat fidem, ante aliquos dies venit, compluribufque locis separatim gladios obruit, eaque loca diligenter notat. Ipo autem colloquendi die utrique locum qui explorarent, atque ip-30 fos scrutarentur, mittunt : 44 deinde ipsi sunt congressi. Hic quum aliquandiu in colloquio fuissent, & (m) diversi discessissent, jam-

INTERPRETATIO.

(1) Irreconciliabili in Regem se implicuisse bello. (m) Et binc inde se recepillent. to Porgram decime J. Phrygia duplek,

NoTA.

dister.] Mos enim erat apud Persas, est, ipsi dextram daret; ut supra in Themistocle, illudque omni sacramento sanctius ducebantur, atque observato satur. Sic Author scholiorum in Aribatur. Sic Author scholiorum in Aribatur. Vich Idam docet Diodorus ftophanis Nub. Idem docet Diodorus runt, lib. 16.

CHIM

41 Fidemque more Perfarum dextra de-1 42 Sic absens amicitiam gerebat.] Id

nui

am

1

ipf

m

leg

idil-

eos

eni-

ap-

itus

que

fa-

edas ttit.

er-

m,

ım,

tuuis,

VI-

rti-&

llet ur,

Xiloolo

ipım

11

ium nie procul Datames abesset, Mithridates, priusquam ad suos pervenes, hiret, 45 ne quam suspicionem pareret, in eundem locum revertiur, atque ibi, 46 ubi telum erat impositum, resedit, ut si a lassiudine cuperet acquiescere, Datamenque revocavit, simulans se middam in colloquio effe oblitum: interim telum, quod latebat, protulit, nudatumque vagina, veste texit, ac Datami venienti it, digredientem se animadvertisse locum quendam, qui erat in conspectu, ad castra ponenda esse idoneum. 48 Quem quum dinto monstraret, & ille conspiceret, adversum ferro transfixit: & rum briusquam quisquam posset succurrere, interfecit. Ita ille vir, 10 ege qui multos confilio, neminem perfidia ceperat, fimulata captus est micitia.

NOTE.

45 Ne quam suspicionem pareret.] Id 1 47 Protulit.] Id eft, ex terra eduxeft, exhiberet, gigneret. 46 Vbi telum erat positum.] Hic te- 48 Quem quum digito monstraret.] Adi lum pro quocunque armorum offensi- Polyznum qui id fuse narrat 1.7. sed paulo aliter. vorum genere accipitur.

XV.

EPAMINONDAS, POLYMNI FILIUS, THEBANUS.

CAP. I.

DE hoc priusquam scribamus, 2 hæc præcipienda videntur lectoribus, (a) ne alienos mores ad fuos referant, neve ea, quæ ipsis leviora funt, pari modo apud ceteros fuisse arbitrentur. Sci-15 mus enim musicen nostris moribus (b) abesse a principis perso-

INTERPRETATIO.

(a) Ne ex patriis moribus extraneos metiantur. (b) Principem non decere.

NOT A.

POLYMNI FILIUS.] Alii fcripfit Neoclus, pro Neocles; item Pelegunt Polymnidis, ut Ælianus lib. 11. viclus, pro Pericles. Nepotem Latina terminatione formaf-bus. I Hæc eadem jam in præfatione se Græcum; quemadmodum supra legimus, unde sit ut Magius id memo-

na: 3 saltare etiam in vitiis poni. Quæ omnia apud Græcos & grata & laude digna ducuntur. Quum autem exprimere imaginem consuetudinis atque viræ velimus Epaminondæ, nihil vide. mur debere prætermittere, quod pertineat ad eam declarandam oft 5 Quare dicemus primum de genere ejus : deinde quibus disciplinis, & a quibus fit eruditus: tum de moribus ingeniique facultatibus. & si qua alia digna memoria erunt : postremo de rebus gestis, que itu a plurimis omnium anteponuntur virtutibus.

CAP. II. Natus igitur + patre, quo diximus, honesto gene-19 re: pauper jam a majoribus relictus. 5 Eruditus autem sic, ut 100 nemo Thebanus magis; 6 nam & citharizare & cantare ad chor. nur darum sonum, doctus est 7 a Dionysio, qui non minore fuit in muficis gloria, 8 quam Damon aut Lamprus, quorum pervulgata funt on nomina: Carmina cantare tibiis, 10 ab Olympiodoro; 11 fal-15 tare, a Calliphrone. At 12 philosophiæ præceptorem habuit Lyfim Tarentinum Pythagoræum; cui quidem fic fuit deditus, ut con adolescens tristem & severum senem omnibus æqualibus suis in um samiliaritate anteposuerit, neque prius eum a se dimiserit, quam con

NOTE.

riæ vitio Nepoti vertat; sed in eo ex- nus suit valde peritus. Plutarchus li-cusari potest, quod absoluto ac perse- bro qui inscribitur de Musica. do jam operi præfatio supervenerit, ut fieri folet.

coram apud Romanos saltationem fu- que Lydiam harmoniam remissam exiffe pluribus in locis innuit Cicero pro cogitaffe teftatur Plutarchus lib. fupra Murana, pro Plancio, & alibi. Quod citato; folebatque ebrios ac petulantes tamen de omni saltationum genere mi- homines harmonia sua ad molestiam nime intelligendum eft, Nam Quintilianus negat inhonestam fuisse Pyr- cho ibidem inter eos, qui recte movenrhicen saltationem, quam armati pe- dis instrumentis Lyricis excelluerunt, ragebant, & hoc laboriosum erat sal- annumeratur; quamvis a Platone imtationis genus, quia ejus opera jactus, peritus dicatur Muficus in Menexeno; ictusque declinabant, ut docet Plato qua in re non consentit Athenaus, lib. lib. 7. de legibus, & Plin. lib. 7. c. 57. 1. c. 16. & lib. 11. c. 2.

4 Patre bonefto genere.] Hæc verba generis ejus mediocritatem innuere vi- fuo libro abeffe, carmina, testatur P. dentur; quotiescunque enim Latini alicujus parentes obscuros dicere nolunt, eos quadam fermonis gratia, honestos vocant; unde Ælianus lib. 12. scribit Polymnum Epaminondæ pa- iffe testatur Athenæus lib. 4. c. ultitrem fuiffe obscurum & humilem.

5 Eruditus autem sic.] Vide Cicer. 3. de Orat. & Offic. 1. Plutarchum in alibi mihi occurriffe non memini. Pelopida, Diogenem Laertium in Pvthagora. Adi etiam Just. lib. 6. c. 8.

6 Nam & citharizare. | Pro citharam tangere; verbum obsoletum.

8 Quam Damon aut Lamprus.] Damonis meminerunt Plato dialogo de 3 Saltare etiam in vitus poni.] Inde- rep. & Athenæus lib. 14. c. 11. Huncreducere. Lamprus ab eodem Plutarperitus dicatur Muficus in Menexeno;

> Veteri 9 Carmina cantare tibiis.]

Daniel.

10 Ab Olympiodoro. \ Viro in sua arte versatissimo, præterquam tamen, & ab Orthagora Epaminondam doctum fumo.

11 Saltare, a Calliphrone.] Id nomen

12 Philosophia praceptorem habuit Ly-fim.] Laertius in vita Pythagoræ Lyfiden vocat. Porro Lyfis ille Epaminon dam & Philippum fimul Amyntæ fi-7 A Dionysio.] Hic Lyristes Theba- lium philosophiam Pythagoricam do-

ibu de

cui

rat

era

de

pu

te

offrinis tanto antecessit condiscipulos, ut facile intelligi posset, ari modo superaturum omnes in cæteris artibus. Atque hæc ad lam, oftram consuetudinem sunt levia, & potius contemnenda: at in inis, fræcia utique olim magnæ laudi erant. (c) Postquam ephebus bus, dus est, 13 & palæstræ dare operam cœpit, (d) non tam magqua itudini virium servivit, quam velocitati : illam enim ad athlerum usum; hanc, ad belli existimabat utilitatem pertinere. Itaene. ue exercebatur plurimum 14 currendo & luctando ad eum finem. ut word stans complecti posset, atque contendere. In armis plurinor hum studii consumebat.

mu- CAP. III. Ad hanc corporis firmitatem plura etiam animi funt sona accesserant. Erat enim modestus, prudens, gravis, tempofal, ibus sapienter utens, peritus belli, fortis manu, animo maximo;
Ly deo veritatis diligens, 15 ut ne joco quidem mentiretur. Item
ontinens, clemens, patiensque admirandum in modum; non so-15 um populi fed etiam amicorum ferens injurias, in primifque 16 ommissa celans : quod interdum non minus prodest, quam diserte am licere. Studiosus audiendi; ex hoc enim facillime disci arbitra-

INTERPRETATIO.

(c) Postquam pubertatem attigit, & gymnicis artibus exerceri orsus est. am corroborandis, viribus, quam celeritati applicuit.

NOT E.

ra cuit, quæ quidem ex Democriti philo- Vet atque contendere. Adftans, inquit; rator. Justin. lib. 6. c. 8.

lagi-

in

11-

2de

ncex-

ım

ırn-

n-

0;

b.

ri

P.

te

b

1-

n

S

nt, pua refert Virg. 1. 5. Æn.

bus audax.

Aut jaculo incedit melior, levibufque Jagittis.

finem, quod stans completti poset atque hift. anim. c. 23. contendere. Sic legendum olim Frein-shemius existimavit, nimirum: Ad minonda non adeo mirandum puto:

sophia prodiit; fuitque Epaminondas esset coram factus, igitur non modo cur-simul summus Philosophus, & Impe- rere discebat; id enim nibil aliud quam rator. Justin. lib. 6. c. 8. eum in periculum perduxisset, deinde 13 Et Palastra dare operam capit.] Hoc deservisset: Sed etiam luctari, quod aderat in more positum apud Græcos, ut stans, & prope hostem positus cum juventus omnis maxime gymnicis ar- completti, atqua cum eo contendere postibus exerceretur, & in eis præsertim fet. Quod mihi non improbandum incumberet : in Palæstra autem variis videtur ; nam revera is sensus Nedecertabant exercitiis, quorum præci- potis esse debet, ut scilicet Epaminondas eatenus curreret, & luctaretur, quatenus adstans complecti pos-Quique pedum cursu valet, & qui viri- fet adverfarium, atque cum illo contendere.

35 Ut ne joco quidem mentiretur.] Simile quidpiam de Ptolemæo Arrianus, de Juliano Mamertinus : de At-14 Currendo & lustando ad eum finem, tico idem Nepos in vita ejus. Ideo quoad stans completti posset, atque con-tendere.] Hic locus obscurus, varie a variis legitur: Quidam legunt cur-rendo, omissa voce, lustando, ad eum lassent. Super ea re vide Ælian. lib. 3.

eum finem quod adftans completti pof- quum enim Pythagorica philosophia

batur. Itaque 17 quum in circulum venisset in quo aut de re publica disputaretur, aut de philosophia sermo haberetur, nun quam inde prius discessit, quam ad finem sermo esset deductus Paupertatem adeo facile perpessus est, ut de republica nihi cultatibus; fide ad alios sublevandos sæpe sic usus est, ut posse judicari omnia ei cum amicis fuisse communia. Nam quum au civium suorum aliquis ab hostibus fuisser captus, aut virgo amici nubilis propter paupertatem collocari non posset; amicorum con-10 silium habebat, & quantum quisque daret, pro facultatibus imperabat: eamque summam quum faceret priusquam acciperet pecuniam, 19 adducebat eum, qui quærebat, ad eos qui conferebant, eique ut ipsi numerarent, faciebat; ut ille ad quem ea

res perveniebat, sciret quantum cuique deberet.

15 . CAP. IV. Tentata autem ejus est abstinentia 20 à Diomedonte Cyziceno. Namque is, rogatu Artaxerxis, Epaminondam pecunia corrumpendum susceperat. Hie magno cum pondere auri Thebas venit, & Micythum adolescentulum quinque talentis ad fuam perduxit voluntatem, quem tum Epaminondas plurimum and diligebat. Micythus Epaminondam convenit, & causam adventus Diomedontis oftendit. At ille Diomendonte coram, Nibil, inquit, opus pecunia est. Nam si ea rex vult, quæ Thebanis sunt uti-lia, gratis facere sum paratus.: sin autem contraria, non habet auti atque argenti satis: (f) namque orbis terrarum divitias accipere nolo pro patriæ charitate. Te, qui me incognitum tentasti, tuique similem existimasti, non miror: tibi ignosco. Sed egredere propere, m

INTERPRETATIO.

(e) Necessariorum opibus minime usus est, quibus se tueretur. (f) Major enim est in me amor patria, quam ut vellem cum cum terrarum orbis divitis commutare,

NOTE.

probe imbutus fuiffet, quæ religiofiffi- | Front. 1. 4. c. 3. qui refert Epaminonme filentium, ac fidem præcipiebat, dam, in supellectile fua, præter abeid facile de ipso crediderim.

culus, vulgo dicitur cœtus coeuntium nentiz est exemplum. ac confabulantium, qui veluti circulum faciunt & coronam. Vide Ovid. lib. eft, Procum, feu Virginis sponfum. 13. Metamorph.

Consedere Duces, & vulgi stante corona.

Vide Alianum, Var. Hift. lib. 11. tulerat. Vide Alianum lib. 11. c.9. c. 9. Justin, lib. 6. c, 8. Et Julium

num, & veru unum non habuiffe; 17 Quum in circulum veniffet,] Cir- quod quidem admirandæ ejus abfti-

19 Adducebat eum, qui quarebat.] Id

20 A Diomedonte Cyziceno.] Ex Cyzico Bithyniæ urbe. Tentatus etiam fuit a Jasone Thessalorum Tyranno, qui ad eum summa paupertate labo-18 Paupertatem adeo facile perpessus eft.] rantem quinquaginta auri talenta atD

C fi

n

n

d C

ir

C

d

1

ľ

f

lun-

Aus.

aihil fa-

offin

auc

on-

im-

eret

on-

ea

me-

lam

auri

ad

um

en-

in-

uti-

zuri

2010

mi-

oni

hele ;

Id

Cy.

am

no,

00-

at-

9.

alios corrumpas, quum me non potueris. Tu, Micythe, argentum buic redde; aut, nisi id confestim facis, ego te tradam magistratui. Hunc Diomedon quum rogaret, ut tuto exire, suaque quæ attulisset, liceret efferre: Istud, inquit, faciam; neque tua causa, sed mea: ne si fibi sit pecunia adempta, aliquis dicat ad me ereptum pervenisse,5 quod delatum accipere noluissem. A quo quum quæsisset, quo se duci vellet, & ille Athenas diceret; præsidium dedit, ut eo tuto perveniret. Neque vero id satis habuit, sed etiam ut inviolatus in navem ascenderet, per Chabriam Atheniensem, (de quo supra mentionem fecimus) effecit. Abstinentiæ erit hoc satis testimo- to nium. Plurima quidem proferre possemus, sed modus adhibendus est; quoniam uno hoc volumine vitam excellentium virorum complurium concludere constituimus, quorum separatim 31 multis millibus versuum complures scriptores ante nos explicarunt.

CAP. V. Fuit & disertus, ut nemo Thebanus ei par esset 15 eloquentia; neque minus concinnus in brevitate respondendi, quam in perpetua oratione ornatus. 22 Habuit obtrectatorem Meneclidem quendam, indidem Thebis, adversarium in administranda republica, satis exercitatum in dicendo, ut Thebanum scilicet. Namque illi genti plus inest virium, quam ingenii. Is, quod in 20 re militari florere Epaminondam videbat, horrari folebat Thebanos, ut pacem bello anteferrent, ne illius imperatoris opera desideraretur. Huic ille, Fallis, inquit, verbo cives tuos, quod bos a bello avocas. Otii enim nomine servitutem concilias, nam paritur pax bello. Itaque qui ea diutina volunt frui, bello exercitari 25 esse debent. (g) Quare si principes Gracia esse vultis, castris est vobis utendum, non palæstra. Idem ille Meneclides quum huic objiceret quod liberos non haberet, *3 neque uxorem duxisset; maximeque insolentiam, quod sibi Agamemnonis be'li gloriam videretur consequutus: at ille, Desine, inquit, Meneclide, de 30 uxore mihi exprobrare, (h) nam nullsus in ista re minus uti con-

INTERPRETATIO.

(g) Quamobrem fi Gracia principatum postulatis, belli laboribus, non Palastricis ludis, vobis assuescendum est. (h) Nam tu is omnium es cujus fententiam bos in negotio minus probo.

NOT E.

21 Multis millibus persuum.] Hic verlibros metiri olim folebant, & in ultima Cera adscribebant.

बंस्क्रेबड्क ने में मक्स्क्रिंग ने पर्धात्का.

23 Neque uxorem duxisset.] Contra Jus funt Lineæ ; ex quarum numero cenfet Polyanus l. 11. Stratagem. ubi indicat Epaminondam uxorem habuiffe, & genuiffe filium nomineStefibro-22 Habuit obtrettatorem Menecliden.] tum, quem juffit interfici, quod in bello De so Plutarchus in Pelopida, bunc adversus Lacedamonios, se absente, suque ait fuife Servoraror mer dezer, oque injustu, prælium commissister. I Plut. The Taganhany.

filio volo. (i) (habebat enim Meneclides suspicionem adulterit) Quod autem me Agamemnonem æmulari putas, faileris; 34 namque ille cum universa Gracia vix decem annis unam cepit urbem: ego contra ea 25 ex una urbe nostra, dieque uno, totam Græciam, Laceda-

5 moniis fugatis, liberavi.

C A P. VI. Idem quum in conventum venisset Arcadum, petens, ut societatem cum Thebanis & Argivis facerent, 26 contraque Callistratus Atheniensium legatus, qui eloquentia omnes eo præstabat tempore, postularet, ut potius amicitiam sequerentur Atticorum, & in oratione sua 27 multa invectus esset in Theba. nos & Argivos, in eisque hoc posuisset, Animadvertere debere At. cadas, 28 quales utraque civitas cives procreasset, ex quibus de cæteris possent judicare. Argivos enim fuisse 29 Orestem & Alcmæonem, matricidas: 30 Thebis Oedipum natum; qui quum patrem suum interfecisset, ex matre liberos procreasset. Hic in respondendo Epaminondas, (k) quum de cæteris perorasset, postquam ad illa duo opprobria pervenit, admirari se dixit stultitiam rhetoris Attici, qui non animadverteret, innocentes illos natos, domi scelere admisso quum patria essent pulsi, receptos esse ab Atheniensibus. (1) Sed maxime ejus eloquentia eluxit Spartæ legati ante pugnam Leuctricam;

INTERPRETATIO.

(i) Meneclides namque suspicione adulterii notabatur. (k) Cum ad catera capita respondisset. (1) At prasertim Lacedamoni legatus suam facundiam exhibuit.

NOTE.

Id notum est tum ex Homero, tum ex aliis omnibus antiquis scriptoribus, Agmemnonem cum omnibus Græciæ viribus & Principibus per Decennium ad Trojam pugnasse; quod Calchas vates fore prædixerat ex pafferum numero quos ferpens deglutiverat, ut Homerus refert Iliad. 2. Quos versus Latine vertit Cic. lib. 11. de Divinatione.

25 Ex una urbe nostra, dieque uno.] De pugna Leuctrica hic loquitur, in qua infra unum diem soli Thebani, duce Epaminonda, omnes Lacedæmo-

niorum vires fregerunt.

26 Contraque Callistratus.] Cujus orationem refert Xenophon 1. 6. c. 4. de reb. Græciæ, quam habuic apud Lacedæmonios. Fuit item Calliftratus nomen statuarii Plin, 1. 24. c. 8.

24 Namque ille cum universa Gracia.], Eodem utitur logeendi modo infra, ut nonnulla inveherentur in Timolemonta: quod alibi rarius invenies.

28 Quales utraque civitas cives procreaffet.] Hæc referuntur ad Orestem & Clytemnestram ejus matrem; ad Oedipum, Laium, & Jocastam.

29 Orestem, & Alemaonem. Orestes, Agamemnonis & Clytemnestræ filius, qui cruentam patris mortem ulturus, matrem interfecit; propter quod parricidium furiis agitatus est, quibus non ante purgari potuit, quam ad Aram Dianæ Tauricæ perpetratum scelus expiaverit. Alcmæon vero Amphiarai & Eriphyles filius, qui pariter matrem interfecit, quod illa monili aureo corrupta, Amphiaraum maritum fuum qui in bello Thebano hiatu terra ab forptus est, prodidiffet Polynici.

30 Thebis Oedipum natum, &c.] Pa-27 Multa investus effet in Thebanos. I ter ejus Laius, quem nescius occidit,

L

C

n

e

tu

P

20

tu

fe

e

di

CI

e ÇI

CE

te F

quo quum omnium fociorum convenissent legati, coram frequentiffimo legationum conventu fic Lacedæmoniorum tyrannidem coarguit, ut non minus illa oratione opes eorum concusserit, 31 quam Leuctrica pugna. Tum enim perfecit, quod post apparuit,

auxilio sociorum Lacedæmonii privarentur.

nque

con-

pe-

tra-

eo

itur

ba-

At-

ete-

em,

um

pa-

luo

qui 21712

ne

n;

S.

8

d

s,

CAP. VII. Fuisse patientem, suorumque injurias ferentem civium, 32 quod se patrize irasci nesas esse duceret, hæc sunt testi-Quum eum propter invidiam cives præficere exercitui noluissent, duxque esset delectus belli imperitus, (m) cujus errore eo esset deducta illa multitudo militum, ut omnes de salute perti- 10 mescerent, quod locorum angustiis clausi, ab hostibus obsidebantur: defiderari cœpta est Epaminondæ diligentia; erat enim ibi privatus numero militum. A quo quum peterent opem, nullam adhibuit memoriam contumeliæ; & exercitum obsidione liberatum, domum reduxit incolumem. Neque vero hoc femel fecit, 15 sed sæpius. Maxime autem fuit illustre, quum in Peloponnesum exercitum duxisset adversus Lacedæmonios, haberetque collegas duos, 33 quorum alter erat Pelopidas, vir fortis ac strenuus. Hic cum criminibus adversariorum, omnes in invidiam venissent, 34 ob eamque rem imperium his effet abrogatum, atque in eorum lo-20 cum alii prætores successissent; Epaminondas plebiscito non pa-

INTERPRETATIO.

(m) Cujus imperitia in eas angustias adductum effet numerosum illud agmen.

NOT Æ.

norum Regis filia, quam foluto Sphyn- Heliconi proximam. gis ænigmate uxorem pariter nescius duxit, ex qua Eteoclem, & Polynicem suscepit, qui de Regno disceptantes mutuis se vulneribus confoderunt. Hæc funt ipfiusmet verba apud Seneçam,

-occide patrem, Sed matrem amavi, prob! loqui bymenaum pudet.

31 Quam Leuttrica pugna. 7 De illa Diodorus lib. 15. Xenoph. 6. de reb. gr. Plutarchus in Pelopida. Paulanias in Bœoticis; in ea autem Cleom-brotus Lacedamoniorum Rex cecidit. multaque prodigia & oftenta cladem illam antecefferunt, Cicero. Xenoph. Diodorus. Porro Leucira vicus eft capitis accertiri funt, quoniam non de-

mater vero Jocasta Creontis Theba- Boeotia juxta Thespias urbem liberam

32 Quod patrio irasci nesas duceret.]. Vide apud Valer. Maxim. lib. 3. c. 7. patientiæ ejus exemplum, cujus hæc sunt verba: Siquidem Epaminondas, cum ei cives irati sternendarum in oppido viarum, contumelia causa, curam mandarent, (eraz enim illud ministerium apud eos fordidum) fine ulla cunctatione id recepit.

33 Quorum alter erat Pelopidas.] Vide Plutarchum in Pelopida, & ipsum

Nepotem postea.

34 Ob eamque rem imperium bis effet abrogatum.] Non abrogatum, sed elaplum tempus imperii lege præfinitum scribit Plutarchus in Pelopida. Ambo enim, inquit, (de Epaminonda & Pelopida loquitur) cum rediiffent,

ruit; idemque ut facerent, persuasit collegis, & bellum quod sus, ceperat, gessit. Namque animadvertebat, ubi id fecisset, totum exercitum propter prætorum imprudentiam inscitiamque belli periturum. 35 Lex erat Thebis, quæ morte mulctabat, si quis im. 5 perium diutius retinuisset, quam lege præfinitum foret. Hanc Epaminondas quum Reipublicæ conservandæ causa latam videret, ad perniciem civitatis conferre noluit; & quatuor mensibus diutius,

quam populus jusserat, gessit imperium. CAP. VIII. Postquam domum reditum est, 36 collegæ ejus 10 hoc crimine accusabantur. Quibus ille permisit (n) omnem ut causam in se transferrent, suaque opera factum contenderent, ut legi non obedirent. Qua defensione illis periculo liberatis, nemo Epaminondam responsurum putabat, quod quid diceret non habe-At ille in judicium venit; nihil corum negavit quæ adversarii crimini dabant, omniaque quæ collegæ dixerant, confel-sus est: neque recusavit quo minus legis pænam subiret: sed u-

num ab iis petivit, 37 ut in periculo suo conscriberent, EPAMI-NONDAS A THEBANIS MORTE MULCTA-TUS EST, QUOD EOS COEGIT APUD LEU-CTRA SUPERARE LACEDÆMONIOS, QUOS ANTE SE IMPERATOREM NEMO BOEOTIO, RUM 38 AUSUS FUIT ASPICERE IN ACIE: QUODQUE UNO PRÆLIO NON SOLUM

25 THEBAS AB INTERITU RETRAXIT, SED ETIAM UNIVERSAM GRÆCIAM IN LI BERTATEM VINDICAVIT: EOQUE RES

INTERPRETATIO.

(n) Ut omnem in se culpam relicerent.

NOTE.

posito magistratu primo futuro mense | culo : Longolius, perystilio : Aldus, sequo lex jubebat, quatuor item totos pulchro: alii, alio modo. Plutarchus, menses, præter legem eo functi essent; & Ælianus sunn vocant, quod idem quibus & in Messenia, Arcadia, & La- est ac Cippus, vel Titulus sepulchri;

c. 6. genialium dierum.

legi paruisse testatur Plutarchus in Pe- ante Epaminondam solo aspectu Lacelopida, præter Epaminondam, ipsum- dæmonii Bœotios debellarent : quod &

35 Lex erat Thebis.] Hujus legis me-minit Alexander ab Alexandro, lib. 4. adeo ut hic sit sensus. Ut in periculo fuo conscribant. Id est, ut in sepulchri Titulo enarrent.

6. genialium dierum.
38 Ausus fuit aspicere in acie.] Hoc
36 College ejus.] Reliquos duces huic est, oculis rectis, & irretortis, quasi que Pelopidam.

37 Ut in periculo suo conscriberent. I de Romanis testatur Cæsar lib. 1. de bello Gallico, his verbis; sapenumero cum iis congressos, ne vultum quidem, atque aciem oculorum serre potuisse. Memmius, in scapulo: Magius, brevi- Flor, lib. 11. 6, 18. Mancinum assiduis iuc

La

fer

fu cio

ne

ru nu

fer

qu in

ex

eu Vi fis

lin

im T

ex m

Ju

fe

P

ni

Ca n UTRORUMQUE PERDUXIT, UT THEBA-NI SPARTAM OPPUGNARENT, LACEDÆ-MONII SATIS HABERENT, SI SALVI ESSE POSSENT: NEQUE PRIUS BELLARE DE-STITIT, 39 QUAM MESSENA CONSTITU-5 TA, URBEM EORUM OBSIDIONE CLAU-SIT. Hæc quum dixisser, risus omnium cum hilaritate coortus est, neque quisquam judex ausus est ferre suffragium. Sic a judicio capitis maxima discessit gloria.

CAP. IX. Hic extremo tempore imperator 40 apud Man- 10 tineam, quum acie instructa audacius instaret hostibus, cognitus a Lacedæmoniis, quod in ejus unius pernicie patriæ fitam putabant falutem, universi in unum impetum fecerunt: neque prius abscefserunt, quam magna cæde facta multisque occisis, fortissime ipfum Epaminondam pugnantem, 41 sparo eminus percussum, con-15 Hujus casu aliquantum retardati sunt Bœotii; cidere viderunt. neque tamen prius pugna excesserunt, quam repugnantes profligarunt. At Epaminondas, quum animadverteret mortiferum se vulnus accepisse, simulque si ferrum, quod ex hastili in corpore remanferat, extraxisset, animam statim amissurum: 42 usque eo retinuit, 20 quoad renunciatum est vicisse Boeotios. Id postquam audivit, Satis inquit, vixi, invictus enim morior. Tum ferro extracto, confestim exanimatus est.

CAP. X. 43 Hic uxorem nunquam duxit: in quo quum reprehenderetur a Pelopida, qui filium habebat infamem; maleque 25 eum in eo patrize consulere diceret, quod liberos non relinqueret: Vide, inquit, ne tu pejus consulas, qui talem ex te natum relicturus ss. Neque vero stirps mihi potest deesse, namque ex me natam relinquo pugnam Leuctricam, quæ non modo mihi superstes, sed etiam immortalis sit, necesse est. Quo tempore, duce Pelopida, exules 30 Thebas occupaverunt, & præsidium Lacedæmoniorum 44 ex arce expulerunt; Epaminondas quamdiu facta est cædes civium, domi se retinuit, quod neque malos defendere volebat, neque im-

NOT Æ.

Justineret.

mut

peım-

pa-

ad ius,

ejus

ut

ut

mo

be-

ad-

fel-

U-

11-

A-

U-

OS

0,

E:

M

D

I.

S

15,

m 1; lo

ri

00

fi

2-

&

0

1,

39 Quam Messena constituta.] Mesfena civitas Peloponnesi ad mare prope Panisum amnem, unde finus Messe-

40 Apud Mantineam.] Urbem Ar- hoc supra diximus. cadiæ, de qua lege Diodor. 15. & Xenoph. 7. de rebus gr.

41 Sparo eminus percusum.] Sparus, in-

cadibus ita subegerunt, ut ne oculos qui- quit Servius, telum est rusticum, in dem, aut vocem Numantini viri quisquam modum pedis recurvum, quo frequenter Græci utebantur.

42 Usque co retinuit quoad nunciatum eft vicife Baotios.] Vide Just. lib. 6.

43 Hic uxorem nunquam duxit.] De

44 Ex arce expulerunt.] Scilicet, Cadmæa Thebarum arce.

pugnare, ne manus suorum sanguine cruentaret. Namque omnem civilem victoriam sunessam putabat. Idemque, postquam apud Cadmæam pugnari cum Lacedæmoniis cœpit, in primis stetit. Hujus de virtutibus vitaque satis erit dictum, si hoc unum adjunxero quod nemo eat inficias: Thebas & ante Epansinondam natum, 45 & post ejusdem interitum, perpetuo alieno paruisse imperio: contra ea quamdiu ille præsuerit reipublicæ, caput suisse totius Græciæ, ex quo intelligi potest, (0) 46 unum hominem pluris quam civitatem suisse.

INTERPRETATIO.

(o) Plus unum hominem, quam urbem, valuisse,

NOT A.

45 Et post ejus interitum.] Hac de 46 Unum bominem pluris quam civitate lege Xenophon. lib. ultimo de tem suisse.] Consule Polybium 1.6, reb. gr.

ಭೂರ್ನೆಯಾಗುವುದು ನೈ ಚಿತ್ರಬರುವುದು ಬಿತ್ತಾರ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ್ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾಮ ಕ್ರಾ

XVI.

PELOPIDAS. THEBANUS.

CAP. I.

Magis i historiis quam vulgo notus. Cujus de virtutibus dubito quemadmodum exponam: quod vereor, (a) si res explicare incipiam, non vitam ejus enarrare, sed historiam videar scribere; si tantummodo summas attigero, ne rudibus literarum Græcarum minus lucide appareat, quantus fuerit ille vir. Itaque utrique rei occurram, quantum potero, & medebor cum satietati,

INTERPRETATIO.

(a) Si fatta extendere aggrediar.

NOTE.

Aliqui legunt, bistoricis; sed res eo rum versari, quam in scriptorum modem recidir. Ita ut seulus sit, Pe- numentis.

rum

er

ce

pa

re

T

ec

ec

ci

lo

tu

el ti

A

C

t

tum ignorantiæ lectorum. 2 Phœbidas Lacedæmonius quum exercitum 3 Olynthum duceret, iterque per Thebas faceret, 4 arcem oppidi, quæ Cadmæa nominatur, occupavit, 5 impulsu perpaucorum Thebanorum, qui 6 adversariæ factioni quo facilius relisterent, Laconum rebus studebant. Idque suo privato, 7 non 5 publico, fecit confilio; quo facto, eum Lacedæmonii ab exercitu removerunt, e pecuniaque mulcharunt : neque eo magis arcem Thebanis reddiderunt, 9 quod susceptis inimicitiis, satius ducebant eos obsideri, quam liberari. Nam post Peloponnesium bellum, Athenasque devictas, cum Thebanis sibi rem esse existimabant, & 10 eos esse folos, qui adversus resistere auderent. Hac mente 10 amicis suis summas potestates dederant, 11 alterius factionis principes partim interfecerant, alios in exilium ejecerant : in quibus Pelopidas hic, de quo scribere exorsi sumus, pulsus, patria care-

Hi omnes fere Athenas se contulerant, non quo sequerentur otium, (b) fed ut quemque ex proximo locum fors obtidisset, eo patriam recuperare niterentur. Itaque quum tempus est visum rei gerendæ, communiter cum his, qui Thebis idem sentiebant, 12 diem delegerunt ad inimicos opprimendos, civitatem-20

INTERPRETATIO.

(b) Verum ut quamcumque statim occasionem fortuna dediffet, ca domos suas recuperaturi uterentur.

NOTE.

2 Phabidas Lacedamonius.] De quo vide, clam mandasse ut Cadmaam occupa-Diodorum lib. 15. & Xenoph. lib. 5. rent.

and the first cancer to labout, with

de reb. gr. Athon montem, & Pallenam urbem, ut tradit Suidas; hanc Thraciæ urbem maximam vocant Xenophon, & Liba-

em

bud

lu-

ero

m,

0:

2-

m

1-

es ar

m

le

Agenoris regis Phoenicum filius adifi- quam liberari.

5 Impulsu perpaucorum.] Hos fuisse Archiam, Leontidem, & Philippum testatur Plutarchus, quos vocat avdes १रे। उद्यूष्ट्र प्राची के क्षेत्र कार्य में प्रधान के प्रधान के कि CUSEN DEGNENTES.

droclides, & Epaminondas, quamquam lib. 5. de reb. gr. c. 8. 10 34 mus hic propter philosophiam & paupertatem minus timebatur.

8 Pecunia mulitarunt.] Decem my-3 Olynthum duceret.] Urbs est inter riadibus drachmarum, ut refert Plutarchus.

9 Quod Susceptis inimicities, fatius ducebant eos obfideri, quam liberari.] Hoc est. quod quum jam propter istud facinus 4 Arcem oppidi, que Cadmea nomina- inter le commotæ effent inimicitiæ,

10 Amicis swis.] Id eft, viris suz potentia fautoribus, de quibus mox.

II Alterius factionis principes.] Nimirum Imeniam, Androclidem, Pelopidam, ut supra, ex quibus Ismeniam capitis accusatum damnarunt, Andro-6 Adversarie factioni.] In qua erant clidem dolo interficiendum curavit Le-Ismenias, Pelopidas, Pherenicus, An- ontidas. Sic Plutarchus, & Kenoph.

12 Diem delegerunt ad inimicos opprimendos, civitatemque liberandam, eum, 7 Non publico fecit confilio.] Diodo- quo maximi Magistratus simul con-

que liberandam, eum, quo maximi magistratus simul consueverant epulari. Magnæ sæpe res non ita magnis copiis sunt gestæ: sed profe. Eto nunquam ab tam tenui initio tantæ opes sunt profligatæ. 13 Nam duodecim adolescentuli coierunt ex his, qui exilio erant mulctati, quum omnino non essent amplius centum, qui tanto se offerrent periculo, qua paucitate percussa est Lacedæmoniorum potentia Hi enim non magis adversariorum factioni, quam Spartanis eo tempore bellum intulerunt, qui principes erant totius Græciæ 14 quorum imperiosa majestas, neque ira multo post Leuctrica pug-10 na ab hoc inicio perculfa, cecidit. Illi igitur duodecim, quorum erac dux Pelopidas, (c) quum Athenis interdiu exissent, ut vesperascente cœlo Thebas possent pervenire; cum canibus venaticis exierunt, retia ferentes vestitu agresti, quo minore suspicione facerent iter. Qui quum tempore ipso, quo studuerant, pervenis-15 sent, 15 domum Charonis devenerunt, a quo & tempus & dies cinnes fore Athenia fo conti erat datus

C A P. III. Hoc loco libet interponere, etsi sejunctum a re proposità est, 16 Nimia siducia quanta calamitati soleat esse. Nam magistratuum Thebanorum statim ad auras pervenit, exules in 20 urbem devenisse. Id 17 illi, vino epulisque dediti, usque eo de spexerunt, ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. Acces-

OTTATERTECTS INTERPRETATIO.

(c) Quum de die Athenis profecti effent, ut recurrente noche Thebas ingredi valerent.

als elsignment [animore seems as used]. NoTE. House & ...

nus implicatus mihi videretur, si hoc Græciam; scribit enim Plutarchus ordine legeretur. Ad immicos opori in Pelopida, ante Leuctricam pugmendos, civitatemque liberandam diem nam tantas Lacedamonjorum vires fueum delegerunt quo maximi Magistra- iffe & tam sirmis vinculis eorum imtus simul epulari conju verant. Rem perium fuiffe adftrictum, ut vulgo omhanc fuse narrat Xenoph. lib. 5. nes existimarent, solvere illud, aut de reb. gr. c. 14. aitque eum diem frangere neminem unquam valitufuife quo Veneris celebratur feftum, rum. duoque Magistratus suum Imperium deponere solebant. Vide ibidem reliquam hujus rei narrationem. Plutarchus idem refert, sed aliis circumstan- 1. 5. c. 14. jam sape citato; quem patus. (men') I such paro

mandaffe at Cadmanam octust.

. 13 Nam duodecim adolescentuli.] De eorum numero cum Nepote consentit our mage Xagwi mit. Plutarchus; at fex tantum Exules fuisse cum Melone uno ex Thebanis exusoleat esse.] Oui simillimum est istud
libus, qui septimus erat, refert XeVelleii Paterc. lib. 11. cap. 118. Ne-

14 Quorum imperiosa majestas.] Hac met, & frequentissimum initium esse cal-dicuntur ad oftentationem eximit mitatis securitatem. Spartanorum Imperii super omnem 17 Illi vino epulisque dediti.] Simile

15 Domum Charonis.] In quibusdam editionibus legitur Coronis; fed nihil muto, quia fic legitur apud Xenoph. riter unum ex Conjuratis, fed minime a tyrannis suspectum ait : dienuntept-

16 Nimia fiducia quanta calamitati nouh. lib. 5. c. 14. de rebus gr. minem celerius opprimi, quam qui nibil ti-

fit etiam, quod magis aperiret eorum dementiam; allata est enim epistola Athenis, 18 ab Archia Hierophante, Archiæ, qui tum maximum magistratum Thebis obtinebat, in qua omnia de profectione exulum perscripta erant. Quæ quum jam accubanti in convivio esset data, sicut erat signata, in pulvinum subjiciens, 19 In crastinum, 5 inquit, differo res severas. At illi omnes, quum jam nox processisset, vinolenti, ab exulibas, 20 duce Pelopida, sunt interfecti. Quibus rebus confectis, vulgo ad arma libertatemque vocato, non folum qui in urbe erant; sed etiam undique ex agris concurrerunt: 21 præsidium Lacedæmoniorum ex arce pepulerunt: patriam ob-10 sidione liberaverunt: autores Cadmææ occupandæ partim occiderunt, partim in exilium ejecerunt.

CAP. IV. Hoc tam turbido tempore (ficut fupra diximus) Epaminondas, quod cum civibus dimicatum est, domi quietus Itaque hæc liberandarum Thebarum propria laus est Pelo-15 pidæ: cæteræ fere omnes, communes cum Epaminonda. Namque in Leuctrica pugna, imperatore Epaminonda, 22 hic fuit dux delectæ manus, quæ prima phalangem proftravit Laconum. Om-nibus præterea periculis adfuit: ficut Spartam quum oppugnavit, alterum tenuit cornu: (d) quoque Messena celerius restitueretur, 20 13 legatus in Persas est profectus. Denique 14 hæc fuit altera perso-

INTERPRETATIO.

(d) Et ut promptius Messena instauraretur.

NOTÆ.

exemplum refert Livius lib. 22. de Sy- Jadhibet circumstantias. Eandem etiam racufis captis inter vini epularumque refert Plutarchus. copiam. Sunt & præterea innumera ejusdem rei exempla.

rant

ofeam

tati,

rent

atia.

eo æ:

oug-

um

spe-

ex-

ice-

nif-

dies

re

am

in de-

cef-

edi

1113 ıg-fu-

m-

n-

ut

u-

m

il

h.

2-

10

1-

fi

d

6-

1-

e

18 Ab Archia Hierophante, Achia.] Varie hic locus legitur, quibus tamen Lectionibus prætermissis, referam illud folum quod mihi arridet magis. Certum eft enim Plutarchum fcripfiffe, med Apxis To isegoavis, wegs Ag you. Ergo ille Atheniensis qui scripsit, nomen habuit Archias, qui Hierophantes. id eft, Ædituus, seu facrorum custodiæ præfectus erat; & ille cui fcribebatur, Archias etiam nuncupabatur; & fummam Thebis potestatem tenebat. Vid. Xenoph. loco citato.

19 In crastinum, inquit, differo res severas.] Schottus mayult ferius; quod fere eodem recidit.

Vide Xenophontem loco citato, qui Hac translatio a scena sumpta est. hans hiftoriam fuse describit, sed alias

21 Prasidium Lacedamoniorum ex Arce pepulerunt.] Cadmaa, quam quum occupassent, ut supra dictum est, Lacedæmonii, Duce Phœbida, semper retinuerunt valido præsidio.

22 Hic fuit Dux delecte manus.] Scilicet, Cohortis trecentorum militum fibi mutuo amore amicitiæ conjunctorum, qui una vivere, aut una perire femper parati erant ; hæc etiam facra cohors dicebatur, cujus Author Gorgias fuit. Polyænus l. 11.

23 Legatus in Persas est profectus.] Ne scilicet legati a Lacedæmoniis prius missi de societate cum Persis ineunda impedirent ne Messena diruta atque eversa instauraretur, atque incolis frequentaretur.

24 Hac fuit altera persona Thebis, 1

na Thebis, sed tamen secunda, (e) ita ut proxima esset Epaminondæ.

CAP. V. Conflictatus autem est cum adversa fortuna. Nam & initio (ficut oftendimus) exul patria caruit: &, quum Theffa-5 liam in potestatem Thebanorum cuperet redigere, 25 legationisque jure satis tectum se arbitraretur, 26 quod apud omnes gentes sanctum esse consuesset : a Tyranno 27 Alexandro Pheræo, simul cum Ismenia comprehensus, in vincula conjectus est. Hunc Epaminondas recuperavit, 28 bello persequens Alexandrum. Post id factum to nunquam is animo placari potuit in eum, a quo erat violatus. Itaque persuasit Thebanis, ut subsidio Thessaliæ proficiscerentur, tyrannosque ejus expellerent. Cujus belli quum ei summa esset data, eoque cum exercitu profectus esset, 29 non dubitavit, simul ac conspexit hostem, consligere. In quo prælio Alexandrum ut 15 animadvertit, incensus ira, equum in eum concitavit, proculque digressus a suis, conjectu telorum confossus cecidit. (f) Atque hoc secunda victoria accidit : nam jam inclinatæ erant tyrannorum copiæ. Quo facto omnes Thessaliæ civitates intersectum Pelopidam 30 coronis aureis & statuis æneis, liberosque ejus multo agro donaverunt.

INTERPRETATIO.

(f) Idque incli-(e) Adeo ut secundum ab Epaminonda locum teneret. mante in Thestalos belli fortuna evenit.

NOTE.

25 Legationisque jure satis tectum se ar- humanoque vallatum prafidio. bitraretur.] Nihil de hac legatione Plutarchus. Diodorus vero lib. 15. dum Thessaliæ; unde Pheræus. scribit Pelopidam & Ismeniam cum Alexandro Pherarum tyranno occur exitum bellum illud habuit, ut tyranrissent, temere & fine ulla ratione ab nus impetratis triginta dierum indueo comprehensos este, & in carcerem ciis Pelopidam liberaret. Plutarchus conjectos.

26 Quod apud omnes gentes sintium esse consuesset.] Quanta ubique gentium, legatorum nomini habeatur veneratio, fatis notum est : Unde Statius 1. 11.

27 Alexandro Pheras.] Pheræ oppi-

28 Bello persequens Tyrannum.] Hunc in Pelopida.

29 Non dubitavit, simul ac conspexit hostem, confligere.] Licet Alexander haberet militum amplius viginti millia,

Diodorus.

30 Coronis aureis.] Quæ etiam mor-Santtum populis per sacula nomen le- tuis imponi folebant, ut scribit Cic. in oratione pro Flacco: Sic honoris ergo auream Coronam Castricio mortuo Et Cic. Verr. 3. Legatorum jus divino, imponendam Pergamenos decrevisse.

mi-

am Maque

um ne-

das

um tus. ur,

ffet nul

ut que

ue

10-Pe-

lto

cli-

pi-

inc ın-

uus

xit 12-

ia,

1-

in

go

uo

MENTER CONTROL OF THE PROPERTY OF THE PROPERTY

XVII.

SILAU E

LACEDÆMONIUS.

CAP. I.

CUM a cæteris scriptoribus, tum eximie a Xenophonte So-Cratico collaudatus est, 2 eo enim usus est familiarissime. Hic primum de regno cum 3 Leotychide, fratris filio, habuit contentionem. Mos est enim a majoribus Lacedæmoniis traditus, ut duos haberent semper reges, nomine magis quam imperio, ex duabus familiis 4 Proclis & Eurysthenis, qui principes ex progenie Herculis, Spartæ reges fuerunt. (a) Harum ex altera, in alterius familiæ locum 5 fieri non licebat. Itaque uterque suum retinebat Primum ratio habebatur, qui maximus natu effet ex liberis ejus, qui regnans deceffisset. Sin is virilem sexum non reliquisset, tum deligebatur, qui proximus esset propinquitate. Mortuus erat Agis rex, frater Agefilai; 6 filium reliquerat Leotychidem, quem ille vivens non agnorat; eundem, moriens, suum esse Is de honore regni cum Agefilao fuo patruo contendit:

INTERPRETATIO.

(a) Fas non erat quemquam ex altera familia, alterius familia vices occupare.

NOT Æ.

fuerunt & alii ejusdem nominis viri e- tione scribuntur. gregii, de quibus vide Suidam.

fit, mihi vero id potius ad Agesi- Eurysthenidarum familia esset; & laum, quam ad Xenoph. referri vide- vice versa.

3 Cum Leotychide.] Idem ipfi nomen quo mox diximus.

I A Kenophonte Socratico.] Socratis, 4 Proclis & Euryfthenis.] Hi ambo auditore: una enim cum Platone So- erant ex Heraclidarum familia, quocratem audivit, cujus meminit Gellius rum Successionis Catalogum ab Herlib. 14. c. 3. & Cicero lib. 5. epist. 12. cule enumerat Pausanias. De his etiam ad Luceium: & lib. 2. de Oratore; quædam a Cicer. lib. 11. de divina-

egii, de quibus vide Suidam. 5 Fieri non licebat. Qui enim ex 2 Eo enim usus est familiarissime. Du- Proclidarum familia erat, non potebium est uter altero familiariter usus rat Rex fieri in locum ejus, qui ex

6 Filium reliquerat Leotychidem.] De

neque id quod petivit, consequutus est. Nam 7 Lysandro suffragante, homine, ut ostendimus supra, factioso, & his temporibus

potente Agefilaus antelatus est.

CAP. II. Hic, simul atque imperii potitus est, persuasit La-5 cedæmoniis, nt exercitum emitterent in Asiam, bellumque regi facerent, docens, satius esse in Asia quam in Europa dimicare. Namque fama exierat Artaxerxem comparare classem, pedestresque exercitus, ques in Graciam mitteret. Data potestate, tanta celeritate usus est, ut prius in Asiam cum copiis pervenerit, quam

regii satrapæ eum scirent prosectum. Quo sactum est, ut omnes imparatos imprudentesque offenderet. 8 Id ut cognovit Tissaphernes, qui summum imperium tum inter præfectos habebat regios; inducias a Lacone petivit, fimulans se dare operam, (b) ut Lacedæmoniis cum rege conveniret: re autem vera ad copias

15 comparandas, easque impetravit trimestres. Juravit autem uterque, se sine dolo inducias conservaturum. In qua pactione summa fide mansit Agesilaus. Contra ea, Tissaphernes nihil aliud quam bellum comparavit. Id etsi sentiebat Laco, tamen jusjurandum servabat, multumque in eo consequi se dicebat, Quod 20 Tissaphernes perjurio suo & homines suis rebus abalienaret, & deos

sibi iratos redderet. (c) Se autem servata religione confirmare exercitum, quum animadverteret (d) deorum numen facere secum, hominesque sibi conciliari amiciores, quod its studere consuessent, quos con-

Jervare fidem viderent.

25 CAP. III. Postquam induciarum præteriit dies, barbarus non dubitans, quod ipsius erant 10 plurima domicilia in Caria, & ea regio his temporibus multoi putabatur locupletissima, eo potissimum hostes impetum facturos, omnes suas copias eo contraxerat. At Agesilaus in Phrygiam se convertit, eamque prius 3º depopulatus est, quam Tissaphornes usquam se moveret. Mag-

INTERPRETATIO.

(b) Ut Lacedamonios cum Rege conciliaret. (c) Se vero non violato sacramento suos milites corroborare. (d) Duos fibi esse adjutores.

NOTE.

7 Lysandro suffragante.] Lysander proditorie gerere videretur. Vide Xe-ille de quo jam supra, Agesilaum pue- noph. de rebus Græciæ lib. 3. c. 11.

Cyrum minorem apud Artaxerxem Xenoph. lib. 3. c. 8.
fratrem criminando, causa suit ejus 10 Plurima domicilia in Caria. Diobelli quod postea inter fratres exarsit; dorus refert lib. 4. in ejusmodi dooccifus est tandem ejusdem Artaxerxis miciliis seu castellis hortos fuisse a-

fandro & Agesilao. | 9 Inducias a Lacone petivit.] Id est, ab Agesilao; de isidem induciis pro-8 Id ut 'cognovit Tisaphernes.] Ille ditorie a Tissapherne faciis loquitur

Justu, quod adversus Agentaum rem moenistimos, omnibusque rebus ad vo-

na præda militibus locupletatis, 11 Ephefum hyematum exercitum reduxit, atque ibi officinis armorum inftitutis magna industria bellum apparavit: & quo studiosius armarentur, insigniusque ornarentur, 12 præmia propofuit, quibus donarentur, quorum egregia in ea re fuisser industria. Fecit idem in exercitationum generibus, ut qui cæteris præstitissent; eos magnis afficeret muneribus. His igitur rebus essecit, 13 ut & ornatissimum & exercitatissimum haberet exercitum. Huic quum tempus esset visum copias extrahere ex hybernaculis, vidit, si, quo esset iter facturus, palam pronunciasset, hostes non credituros, aliasque regiones oc-10 cupaturos, nec dubitaturos aliud esse facturum ac pronunciasset. Itaque quum ille Sardeis se iturum dixisset, Tissaphernes eandem Cariam defendendam putavit. In quo quum eum opinio fefellifset, victumque se vidisset confilio, 14 sero suis præsidio profectus est. Nam quum illo venisset, jam Agesilaus multis locis expug-15 natis, magna erat præda potitus. Laco autem quum videret hostes equitatu superare, (e) nunquam in campo sui secit potestatem. & his locis manum conferuit, quibus plus pedestres copiæ valerent. Pepulit ergo, quotiescunque congressus est, multo majores adversariorum copias: & sic in Asia versatus est, ut omnium opi-20 nione victor duceretur.

CAP. IV. Hic quum animo meditaretur proficisci in Persas, & ipsum regem adoriri: nuncius ei domo venit ephorûm jussu, bellum Athenienses & Bœotios indixisse Lacedæmoniis: quare venire non dubitaret. In hoc non minus ejus pieras suspicienda est, 25 quam virtus bellica, qui quum victori præesset exercitui, maximamq; haberet fiduciam regni Persarum poriundi: (d) tanta modestia dicto audiens fuit jussis absentium magistratuum, ut si privatus 15 in

INTERPRETATIO.

(e) Nusquam in patenti loco suas copias explicuit.

NOT Æ.

structos.

duxir.] Quia exta facrificanti parum versatos. læta fuerant, & victimæ fine fibris etiam extiterant, ideo longius non pro-gressus est. Sic refert Diodorus lib. 14. ingressus erat, & jam populatus erat Adde quod id etiam factum est, quia Agesilaus. Sic refert Xenoph. lib. 3. iph equitatus deficiebat, cujus defectu | c. 11. barbaris impar effe videbatur. Xe-

Xenoph. ibidem.

ta

m

es

2-

at

)

as

id

ıf-

nd

20

Y-

0-

12-

us

a,

05

1us

to

e-

ſŧ, 0-

ur

0-

00

luptatem & delicias comparatis in- citum omnibus instrumentis bellicis optime instructum, & milites in om-11 Ephesum byematum exercitum re- ni exercitationum genere apprime

14 Sero suis prasidio profectus est.]

15 In Comitio.] Id est, in loco ubi noph. lib. 3. de reb. gr.

12 Pramis proposuir.] De hac re cabulo in eodem sensu utitur Cic. in Cratione pro Sextio. & in Verrem. Oratione pro Sextio, & in Verrem. 13 Vt & ornatissimum, & exercitatifi- Agefilao autem miffam fuiffeScytalen, mum baberet exercitum. Id est, exer-qua semper in revocandis suis ducibus comi:10

comitio effet Spartæ. 16 Cujus exemplum utinam imperatores nostri sequi voluissent. Sed illuc redeamus. Agefilaus opulentissimo regno præpoluit bonam existimationem, multoque gloriofius duxit, si institutis patrize paruisset, quam si bello superasset 5 Asiam. Hac igitur mente Hellespontum copias trajecit, tantaque usus est celeritate, (g) 17 ut quod iter Xerxes anno vertente confecerat, hic transierit triginta diebus. Quum jam haud longe abesset a Peloponneso, obsistere ei conati sunt Athenienses & Bœotii, 18 cæterique eorum focii, 19 apud Coroneam: quos omnes gra-

Yo vi prælio vicit. Hujus victoriæ vel maxima fuit laus, quod quum plerique ex fuga se 20 in templum Minervæ conjecissent, quærereturque ab eo, quid his fieri vellet; etsi aliquot vulnera acceperat eo prælio, & iratus videbatur omnibus, qui adversus arma rulerant, tamen antetulit iræ religionem, & cos vetuit violari. Ne-

15 que hoc solum in Græcia fecit, ut templa deorum sancta haberet, fed eriam apud barbaros summa religione omnia simulacra arasque conservavit. Itaque prædicabat, mirari se, non sacrilegorum numero haberi qui supplicibus eorum nocuissent, aut non gravioribue pænis affici, qui religionem minuerent, quam qui fana spoliarent.

20 CAP. V. Post hoc prælium collatum est omne bellum circa Corinthum; ideoque Corinthium est appellatum. Hic quum una pugna decem millia hostium Agesilao duce cecidissent, eoque facto opes adversariorum debilitatæ viderentur: tantum abfuit ab insolentia gloriæ, ut commiseratus fit fortunam Græciæ, quod tam 25 multi a se victi, 21 vitio adversariorum concidissent. (h) Namque illa multitudine, si sana mens esset Græciæ, supplicium Persas

INTERPRETATIO.

(f) Tam modeste absentium Magistratuum mandatis obtemperavit. (g) Ut quam viam anni spatio Kerxes emensus fuerat. (h) Per banc enim multitudinem, f Graci faperent, Perfas supplicio affici potnife.

NOTA.

utebantur Lacedæmonii, teftis eft Xe- (centenis armatorum millibut. noph. lib. 4. c. 2. Porro de Scytala

vide supra in Pausania.

16 Cujus exemplum utinam imperatores nostri. | Hæc in Julium Cæs. dici videntur, qui invito etiam Senatu exercitum retinuit, nec Romam armis pofitis redire voluit.

17 Ut quod iter Kerxes anno vertente confecerat. | Quum nimirum bellum

18 Caterique eorum focii. 1 Scilicet, Eubæenses, Locri, Argivi, Corinthii, & quidam alii, nt Xenoph. refert lib. 4. de reb. gr.

19 Apud Coroneam.] Boeotiæ urbem, 20 In templum Minerva. 1 Cognomento Itonia, teste Pausania in Laco-

nicis.

bishous bring all as he may 113

21 Vitio adversariorum. I Id est, per-Gracia intulit ftipatus decies fepties tinacia & culpe caterorum Gracorum, dare potuisse. Idem, quum adversarios inter mœnia compulisset ut in Corinthum oppugnaret multi hortarentur: negavit id suæ vir-Se enim eum esse dixit, qui ad officium peccantes retuti convenire. dire cogeret, non qui urbes nobilissimas expugnaret Gracia. Nam si (inquit) extinguere voluerimus qui nobiscum adversus barbaros stete-5 runt, nosmetipsi nos expugnaverimus, illis quiescentibus: quo facto, sine megotio, quum voluerint, nos oppriment.

CAP. VI. 22 Interim accidit illa calamitas apud Leuctra Lacedæmoniis, (i) quo ne proficiscerentur, quum a plerisque ad exeundum premeretur, ut si de exitu divinaret, exire noluit. quum Epaminondas Spartam oppugnaret, 23 effetque fine muris oppidum; talem se imperatorem præbuit, ut eo tempore omnibus apparuerit, (k) nisi ille fuisset, Spartam futuram non fuis-In quo quidem discrimine celeritas ejus confilii saluti suit u-Nam quum quidam adolescentuli, hostium adventu per-15 terfiti, ad Thebanos transfugere vellent, & locum extra urbem editum cepissent: Agesilaus, qui perniciosissimum fore videret, si animadversum esset, quenquam ad hostes transfugere conari, cum suis eo venit, atque, ut si bono animo fecissent, laudavit consilium eorum, quod eum locum occupassent, & se id quoque sieri debere 20 animadvertisse. Sic adolescentulos 24 simulata laudatione recuperavit: & adjunctis de suis comitibus, locum tutum reliquit. que illi, aucto numero eorum, qui expertes erant confilii, commovere se non sunt ausi: eoque libentius, quod latere arbitrabantur, quæ cogitarant.

INTERPRETATIO.

(i) Quem in locum ne pergerent, quasi eventum prasentiret, pluribus ad proficiscendum illum urgentibus, proficifci recufavit. (k) Si non ille viciffet, Lacedomonem porituram fuiffe.

NOT Æ.

qui adversus Lacedæmonios fordus pe-

*

3

12

b

m

eci

et,

il, ib.

m.

10-

CO+

err m,

uc

22 Interim accidit illa calamitas apud Leuftra.) De illa ingenti pugna quæ Thebanos inter & Spart. commissa est qua ultimi magna internecione victi funt, ut fupra diximus.

23 Essetque sine muris oppidum.] Omnes olim Græciæ urbes fine muris fu- lerunt. Just. lib. 14. c. 5. iffe testatur Thucydides in Procemio: amorph. X, ait.

Cum Deus Eurotam, immunitamque frequentat Sparten.

apud Leuctra loquitur hic Nepos, in Hanc tamen muris fuisse circumdatam docet Livius, lib. 4. c. 5. & 8. Decad. 4. Quin tandem Spartani armis diffifi, urbem suam murorum præsidio clau-

24 Simulata laudatione recuperavit.] At vero inter cæteras Spartam fine Hoc loquendi modo jam supra usus mænibus fuisse ex eo constat, quod ex est Nepos in Pelopida; scilicet, bunc præcepto Lycurgi, viri fortitudine sua Epaminondas recuperavit bello; quampro moenibus effent: Unde Ovid. Me- quam verbum illud rarius de Persona dicitur.

CAP.

C A P. VII. Sine dubio post Leuctricam pugnam (1) Lacedæmonii 25 se nunquam refecerunt, neque pristinum imperium recuperarunt. Quum interim Agesilaus non destuit, quibuscunque rebus posset, patriam juvare. Nam quum præcipue Lacedæmonii indigerent pecunia, 26 ille omnibus, qui a rege defecerant, præfidio fuit, a quibus magna donatus pecunia, patriam sublevavit. Atque in hoc illud in primis fuit admirabile, quum maxima munera ei ab regibus & dynastis civitatibusque conferrentur unquam in domum fuam contulit, 27 nihil de victu, nihil de 10 vestitu Laconum mutavit. Domo eadem fuit contentus, 28 qua Eurysthenes progenitor majorum suorum fuerat usus. intrarat, nullum fignum libidinis, nullum luxuriæ videre poteplurima patientiæ atque abstinentiæ. rat: 29 contra, Sic enim erat instructa, ut nulla in re differret a cujusvis inopis atque 15 privati.

C A P. VIII. Atque hic tantus vir, ut naturam fautricem habuerat in tribuendis animi virtutibus; 30 fic maleficam nactus est in corpore, exiguus, & claudus altero pede. Quæ res etiam nonnullam adferebat deformitatem: 31 atque ignoti, faciem ejus 20 quum intuerentur, contemnebant: qui autem virtutem noverant, non poterant admirari satis. Quod ei usu venit, quum annorum

INTERPRETATIO.

(1) Spartani se nunquam restituerunt.

NOT Æ.

statum est ab iis qui a deliquio, aut taverit; quo primum bellare capit, perseve-gravi morbo vires reparant. Sic Sal-raverit, ut quivis gregarius miles ipso Im-lust. Quo & caterorum animos reficeret, peratore opulentior videretur. Et infra in Hamilcare idem Nepos; fi paululum modo res effent refecta.

prafidio fuit. Tacho in primis qui Agypti, & Maufolo qui Cariæ Rex erat, a quibus etiam maxima dona accepit.

Xenoph. in Agefilao.

27 Nibil de vietu, nibil de vestitu Laconum mutavit.] Hoc veluti fummum moderationis exemplum proponitur, arguiturque principum ac populorum vanitas qui post victorias secundasq; res, folent fibi cultum opulentiorem circumdare, ac victu lautiore uti : fimile quidpiam refert author nofter infra in Attico. Et Justinus lib. 44. c. 2. Viriathi, inquit, ea virtus continentiaque fuit, ut cum Consulares exercitus frequenter vicerit, tantis rebus gestis, non armorum,

25 Se nunquam refecerunt. 1 Id tran- | non vestis cultum, non denique victum mu-

ir P

li

ræ

eft

ftr

ner

fer

der

int

28 Qua Eurysthenes progenitor.] Qui fuit Aristodemi filius, & Proclis fra-26 Ille omnibus, qui a Rege defecerant ter, de quo paulo supra in eodem Age-

29 Contra, plurima patientia atque ab-stinentia.] Vide Plutarch. in Agestlao, qui de ejus frugalitate in victu cultuque corporis plurima verba facit.

30 Sic maleficam nactus est. 1 Namque & ftatura fuit hnmili, & exiguo corpore, ita ut vere erga eum natura difficilis dici possit. Quemadmodum Ovid. Epistola Sapphus,

Si mibi difficilis formam natura negavit, Ingenio forma damna rependo mea.

31 Atque ignoti, faciem eins quum octoginta octoginta 32 subsidio Thaco in Ægyptum ivisset, (m) & in acta cum suis accubuisset, sine ullo tecto, stratumque haberet tale, ut terra tecta esset stramentis, 33 neque huc amplius quam pellis esset injecta, eodemque comites omnes accubuissent, vestitu humili atque obsoleto, ut eorum ornatus non modo in his regem neminem significaret, (n) sed hominis non beatissimi suspicionem præberet. Hujus de adventu fama 34 quum ad regios effet perlata, celeriter munera eo cujusque generis sunt allata. His quærentibus Agesilaum, vix sides facta est unum esse ex his, qui tum adcubabant. Qui quum regis verbis, quæ attulerant, dedissent: il 10 le præter vitulina, & hujusmodi genera obsonii, quæ præsens tempus desiderabat, nihil accepit: unguenta, 35 coronas, (o) secundamque mensam, servis dispertiit: cætera referri justit. Quo facto, eum barbari magis etiam contemferunt, quod eum ignorantia bonarum rerum illa potissimum sumpsisse arbitrabantur. Hic quum 15 ex Ægypto reverteretur, 36 donatus a rege Nectanebe ducentis viginti talentis, quæ ille muneri populo suo daret, 37 venissetque in portum, qui Menelai vocatur, 38 jacens inter Cyrenas & Ægyptum, in morbum implicitus decessit. Ibi eum amici, quo Spartam fa-

INTERPRETATIO.

(n) Sed bominem non valde fortunatum fe (m) Et in littore cum suis sedisfet. exhiberet. (0) Et secunda fercula famulis distribuit.

NOT Æ.

vulgus eos tantum magnarum rerum capaces existimat, quos eximia specie instructos videt : digna enim est imperii forma.

32 Subsidio Thaco in Agyptum ivisfet.] Nectanabo, non Thaco suppetias tuliffe ait Polyænus lib. 11. in Agefilao. Sed Athenæus lib. 14. & Plutarchus in Agefilao cum Nepote conveniunt.

33 Neque hoc amplius quam pellis effet injetta.] De Tuberone Stoico fimile aliquid narrat Cic, pro Mu-

1

0

24 Quum ad Regios effet perlata.] Id eft, quum ad Regis Ægypti ministros pervenisset.

35 Coronas. | Ægyptios Agefilao in Agyptum proficiscenti inter alia munera Papyrum coronariam mififie refert Athen zus lib. 15. c. 6. Hocque i-dem esse conjicio quod per Coronas intelligit Nepos; nam Coronæ ejuf-l

intuerentur, contemnebant.] Siquidem, modi fiebant ex gramine quodam quod Buchon Græci vocant, unde Charta feu Papyrus conficiebatur. Præterea Plin. ait lib. 13, cap. 11. Papyri florem ad Deos coronandos usui fuisse. Adde quod Coronarum frequens usus fuit in conviviis apud veteres, quas primo ex rosis, deinde ex Nardi folio contexebant, & unquentis pretiosissimis aspergebant. Qua de re vide Carol. Pafschalium in opere Coronario.

36 Donatus a Rege Nettanebe.] Polyænus, Nectanebo, loco paulo supra laudato. Nam Nectanebus, Nectanabis, & Nectanebis inveniuntur.

37 Venissetque in portum, qui Menelai vocatus.] De quo portu vide Strab.

38 Jacens inter Cyrenas.] Quod de Libya Cyrenaica intelligendum eft, Cyrenæ autem infigne Lybiæ oppidum ; Vulgo, Corenacilius perferre poffent, 39 quod mel non habebant, cera circumfuatque ita domum retulerunt.

NOTE.

39 Quod mel non babebant, cera circum- doto lib. 1. & Cic. in Tuscul. fuderunt.] Contra Diodorus scribit 40 Atque ita domum retulerunt.] Le-Agesilai corpus in melle Spartam de-portatum este; nam antiquitus cada-vera quæ servari vellent, melle condie-bant. Persarum tamen mos suit non ro ducibus non sic jubebatur. Tuimelle fed cera circumlinire tefte Hero-lneb. lib. 26. c. 33.

XVIII.

EUMENES CARDIANUS.

CAP. I.

HUjus si virtuti par data esset fortuna, non ille quidem major, sed multo illustrior, atque etiam honoratior: 2 quod magnos 5 homines virtute metimur, non fortuna. Nam quum ætas ejus incidisset in ea tempora 3 quibus Macedones slorerent, (a) multum ei detraxit inter eos viventi, 4 quod alienæ erat civitatis. que aliud huic defuit, quam generosa stirps, (b) etsi ille domestico

INTERPRETATIO.

(a) Quia alienigena erat, ipsum inter illos degentem valde depressit. (b) Hic quama quam ex summa familia ortus erat.

NOT Æ.

Quidam Sardianus, fed male; nam ex Cardia urbe Thraciæ oriundus erat Eumenes, in cujus gratiam immunem a tributis fecisse Philippum scribit A-

lexander Myndius.

2 Quod magnos bomines virtute metimur mon fortuna.] Proprie enim homines magni, majorefve fola virtute dicunzur; At fortuna illustriores atque honoratiores; hinc Q. Curtius lib. 9. strum. cap. 54. Sed fortuna que rebus famam preciumque constituit, boc quoque militia probrum vertit in gloriam.

IEUMENES CARDIANUS.] namque tempore Philippi Macedonum Regis, & Alex. Mag. qui res maximas gesterunt.

4 Quod aliena erat civitatis. 1 Alienigenis enim non tanta tribuitur fides & favor, quantus civibus & propinquis. Unde apud Curtium lib. 8.c.8. de Calisthene loquentem fic scribitur, Quem si Macedo effet, tecum introduxissem, dignissimum te discipulo Magi-Nunc Olynthio non idem juris

5 Neque aliud buic defuit, quam generofa stirps, etfi ille domestico fummo ge-3 Quibus Macedones florerent.] Vixit nere erat, 1 Hac duo fibi parum

le

D

fr

be

in

fu

ca

ev

de

fummo genere erat, tamen Macedones eum fibi aliquando anteponi, indigne ferebant: Neque tamen non patiebantur; vincebat enim omnes cura, vigilantia, patientia, calliditate & celeritate ingenii. 6 Hic peradolescentulus ad amicitiam accessit Philippi, Amyntæ silii ; brevique tempore in intimam pervenit samiliarita-5 tem. 7 Fulgebat enim jam in adolescentulo indoles virtutis. Itaque eum habuit ad manum, 8 scribæ loco; quod multo apud Graios honorificentius est quam apud Romanos. Nam apud nos revera, ficut funt, 9 mercenarii scribæ existimantur. At apud illos contrariò, nemo ad id officium admittitur nisi honesto loco, & si-10 de, & industria cognita: quod necesse est omnium confiliorum eum esse participem. Hunc locum tenuit amicitiæ apud Philippumannos septem. Illo interfecto, 10 eodem gradu fuit apud Alexandrum annos tredecim. Novissimo tempore præsuit etiam alteri equitum alæ (c) 11 quæ betærice appellabatur. 12 Utrique autem 15 confilio semper affuit, & omnium rerum habitus est particeps.

(c) Que socialis dicebatur.

ida and it NoT E. stage antequal (8)

coherere videntur. Quomodo enim | defuit illi ftirps generofa, fi ille domeftico fummo genere erat ! Itaque hæc paulo clarius explicanda funt; & hic fensus mihi effe videtur, nimirum Eumenem reipsa ex parentibus summæ fortis & nobilitatis ortum effe, fed parum magnanimis & belli facinoribus

۲, 08

n-

m

e-

cq

atta

do-

res

eni-

ides

oin-

c. 8.

tur.

lux-Tagijuris

gene-

rum

amo

dive ut)

6 Hic peradolescentulus in amicitiam accessit Philippi.] Vix ille siquidem 23 atatis annum attigerat, quum in Philippi Macedonis amicitiam & familiaritatem venit : Quum enim ipfum Philippus inter reliquos juvenes de certantem luctantemque conspexisset, suis dominis addicti. fibi affumpfit ejus fortitudine & fo-Deinde Philippo mortuo eum fimili benevolentia fibi devinxit Alexander infra. Magnus.

bonitatem cognoscimus; ita ex puerili & sodalitate regia. Sic Arrian. de reb. indole virtutem plenioris ætatis præsumimus: Unde Paterculus lib. 2.

tap. 94. Ut per id quod agebat, quantus
evasurus esset, eluceret. Et Claud. lib. licis plurimum valuit. de Laudib. Stilicon.

- mens ardua sempez A puero, tenerisque etiam fulges gebat in annis.

8 Scriba loco.] Scribæ ejusmodi tales erant tunc temporis, quales fere hodie funt Cancellarii ; unde fit ut Plutarchus eum non scribam simpliciter, led Principem feuPræfectum fcribarum

9 Mercenarii Scriba existimantur.] Ii funt quos abufive hodie fecretarios Magistratuum appellamus, quique revera ferviles funt ministri, & serviliter

10 Eodem gradu fuit apud Alexandrum lertia delectatus, ut refert Plutarchus. annos tredecim.] Cujus & filiis tutor etiam postea datus est, ut videbitur

11 Que hetærice appellabatur.] A 7 Fulgebat enim jam in adolescentulo voce Graca stateun, que socialis est, indoles virturis.] Quemadmodum ex atque ita vocabatur ala equitum hono-fructuum præludio futuram arboris ris causa apud Macedones, ab amicitia

and the suctions of the second

CAP. II. Alexandro Babylone mortuo, 13 quum regna sin-gulis familiaribus dispertirentur, & summa rerum tradita esset tu-enda eidem, 14 cui Alexander moriens annulum suum dederat, Perdiccæ: ex quo omnes conjecerant, 15 eum regnum ei commen-5 dasse, quod liberi ejus in suam tutelam pervenissent: (16 aberant enim Craterus & Antipater, qui antecedere hunc videbantur: Taterus & Antipater, qui antecedere hunc videbantur; mortius erat Hephæstio, quem unum Alexander, quod facile intelligi posset, plurimi fecerat) hoc tempore 18 data est Eumeni Cappadocia, (d) sive potius dicta. 19 Nam tum in hostium erat potestate. Hunc sibi Perdiccas adjunxerat magno studio, quod in homine sidem & industriam magnam videbat; non dubitans, (e) si eum pellexisset, magno usui sore sibi in his rebus, quas apparabat. Cogitabat enim (quod fere omnes in magnis imperiis concupicunt) omnium partes cortinere atque amplesti. cupicunt) omnium partes corripere atque amplecti. Neque ve-15 ro hoc solus fecit, sed cæteri quoque omnes, qui Alexandri suerant amici. 20 Primus Leonnatus Macedoniam præoccupare de-Is multis magnis pollicitationibus persuadere Eumeni stinaverat.

INTERRETATIO.

(d) Seu potius affignata. A To (e) Si bunc fibi sociaffet.

chertere videntur. Quomodo anip o N detuit alle dome. o N

tenerisque enum luger OYSU dispertirentur.] Hoc notum eft ex omnibus Hiltoricis, præsertimque ex Q Curtio, Justino, Orofio, Arriano multique aliis, cum facris, tum prophanis of medical non mus son

-mens ardus femiliet

14 Cur Alexander moriens annulum Juum dederat. | Scilicet, Perdicca, ut dicitur paulo infra. Vide Just, lib. 12. locus ille posset aliquatenus effici cla rior, li immutato piulisper ordine fic legeretur. Et summa verum tradita effet tuenda eidem Perdicca, cui A-Lander moriens annulum fuum dedegeleg ugeus elle ut vid ter e

15 Eum regnum ei commenda Je.] Alex. Magn. Regnum Macedonum Perdicca commendalle ex co liquet, quod an-tiquitus per transmillionem figilli vi debatur fier, transmillio hæreditatis; quod Casaub, ad Suetonium norat, putatque id caufæ fuifle cur Tiberio morienti Cains annulum ademerit. Quod quidem secundum juris privati Hanc enim Ariarathes Rex analogiam factum fuille apparet : Nam tenebat, nec Imperio Macedonico tune ut videtur tutius patrimonii jus tradi, suberat. traditis clavibus ædjum; ita & pol- 20 Pri

13 Qum regna fingulis familiaribus, festio regni tradi quoque videbatur, tradito Principum figillo.

.. 16 Aberant enim Craterus & Antipater. Craterus qui, ut ait Curtius, erat Regi carus in paucis. Antipater vero Jolai filius, qui inter præcipuos Alexandri Duces & Successores annumera-

17 Mortuus erat Hephaftio. Qui cariffimus Alex. fuit, & ob cujus mortem, quæ morbo eyenis ad Ecbatana, incredibili affectus dolore multa regi indecora fecisse dicitur. Ælianus Var. Hift. lib. 12. cap. 7. refert Alexandrum Achillis monumentum coronalle, Hephæstionem Patrocli; ut oftenderet ita se carum Alexandro, ut Patroclus Achilli olim fuit.

18 Data est Eument Cappadocia.] Cappadociam cum Paphlagonia ei datam fuiffe fcribit Juft. lib. 13. quæ funt regiones ad mare Ponticum vergentes & finitimæ.

19 Nam tum in boftium erat potestate. tunc

20 Primus Leonnatus. Hic Euni fi-

lit re

DO

fit

liu

qu

ex

bel

&

pai

Jul

mo

cip

ens

&

arm

An

2

mon

pad

qua Tau

2.

fuduit, ut Perdiccam desereret, ac secum faceret societatem. Quum perducere eum non posset, interficere conatus est: & secisset,

nisi ille clam noctu ex præsidiis ejus effugisset.

ni

at

n

e)

n-

e-

e-

c-

ni

ur,

er.

rat ero an-

ra-

rif-

m,

in-

egi ar.

ar-

ffe,

ide-

10-

ap-

am

unt

ntes

ate.

unc

unc

uita

CAP. III. Interim 21 conflata funt illa bella, quæ ad internecionem post Alexandri mortem gesta sunt, 22 omnesque concurrerunt ad Perdiccam opprimendum. Quem etsi infirmum videhat, quod unus omnibus refistere cogebatur; tamen amicum non deseruit, neque salutis quam sidei suit cupidior. Præsecerat eum Perdiccas 23 ei parti Asia, qua inter Taurum montem jacet atque Hellespontum; & illum unum opposuerat 24 Europæis ad- 10 Iple Ægyptum oppugnatum 25 adversus Ptolemæum erat profectus. Eumenes, quum neque magnas copias, neque firmas haberet, quod inexercitatæ & non multo ante erant contradæ; alventare autem dicerentur, Hellespontumque transiisse Antipater & Craterus magno cum exercitu Macedonum, viri cum 15 claritate, tum usu belli præstantes: (Macedones vero milites ea tunc erant fama, qua nunc Romani feruntur: etenim semper habiti sunt fortissimi, 26 qui summam imperii potirentur) Eumenes intelligebat, si copiæ suæ cognoscerent, 27 adversus quos ducerentur, non modo non ituras, sed simul cum nuncio dilapsuras. Ita-20 que hoc ejus fuit prudentissimum confilium, ut deviis irineribus milies duceret, in quibus vera audire non possent: & his persuaderet, se contra quosdam barbaros proficisci. Itaque tenuit hoc propositum, & prius in aciem exercitum eduxit præliumque commisit, quam milites sui scirent, cum quibus arma conferrent. 28 Ef-25

NOTE.

belight administration Sed exiles res maint magnitudinem

que Hellespootum attingit, fueratque multifque aliis.

ex Alexandri corporis cuftodibus. 21 Conflata sunt illa bella, &c.] De his bellis quæ sane atrocissima fuerunt, & Imperium Macedonicum in mille partes sciderunt, lege Curt. lib. 10. Jult. & alios.

22 Omnesque concurrerunt ad Perdiccam opprimendum. \ Invidia, scilicet, commoti, quod ab Alexand. figillum acapiens, jus quoque & dominium in eos accepisse videretur: Craterus autem & Antipater primi fuerunt, qui in eum arma movere, quos postea sequutus est Antigonus.

23 Ei parti Afie que inter Taurum montem jacet, atque Hellespontum.] Cappadociam & Bithyniam fuiffeexiltimo, Taurum interjacent. non auditang ita

24 Europais adversariis.] Cratero and auffangut mung mit nel familie

lius Pellæ natus, cui obtigerat Phrygias scilicet, & Antipatro, de quibus mox,

25 Adversus Ptolemaum.] Lagi filium, qui ex gregario milite inter Duces & Successores Alex. habitus eft, atque illo mortuo Ægyptum occupavit, a quo postes omnes Ægypti Keges Ptolemæi dicti funt.

26 Qui fummam Imperii patirentur.] Pro summa Imperii : nam id secundum veterem loquendi modum in acculativo

cafu ponitur.

H 2

27 Adversus quos ducerenturi Sedulo Milites suos celare studuit se adversus Craterum proficisci, quia intelligebat id fi rescirent, confestim elapsuros, ut: infra dicitur.

28 Effecit etiam illud locorum praoccupatione.] Id est, ut posset prius que revera Hellespontum, & montem loca ad pugnandum sibi idonea occu-

pare.

fecit etiam illud locorum præoccupatione, ut equitatu potius dimicaret, quo plus valebat, quam peditatu, quo erat deterior.

CAP. IV. Quorum acerrimo concursu quum magnam partem diei esset pugnatum, cadit Craterus dux, 29 & Neoptolemus, 5 qui secundum locum imperii tenebat. Cum hoc concurrit ipse Eumenes. 30 Qui quum inter se complexi in terram ex equis decidissent, ut facile intelligi posset inimica mente contendisse, ani-moque magis etiam pugnasse, quam corpore, (f) non prius distracti sunt, 31 quam alterum anima reliquerit. Ab hoc aliquot pla-togis Eumenes vulneratur: neque eo magis ex prælio excessit, sed acrius hostibus institit. Hic equitibus profligatis, interfecto duce Cratero, multis præterea & maxime nobilibus captis, pedestris exercirus, quod in ea loca erat deductus, ut invito Eumene elabi non posset, pacem ab eo petiit, quam quum impetrasset, in side 15 non mansit, & se, simul ac potuit, ad Antipatrum recepit. Eumenes Craterum ex acie semivivum elatum recreare studuit. Quum id non potuisset, pro hominis dignitate, proque pristina amicitia (namque illo usus erat Alexandro vivo familiariter) amplo sunere extulit, offaque in Macedoniam uxori ejus ac liberis remi-10 fit.

CAP. V. Hæc dum apud Hellespontum geruntur, 32 Perdiccas apud flumen Nilum interficitur 33 a Seleuco & Antigono, rerumque summa ad Antipatrum defertur. 34 Hic qui deseruerant, exercitu suffragium ferente, capitis absentes damnantur; in 25 his Eumenes. Hac ille perculfus plaga, non fuccubuit, neque eo secius bellum administravit. Sed exiles res animi magnitudinem

INTERPRETATIO.

er de lintipatro, de Ausbus mon, (f) Non ante avulfi funt, quam alter vitam amiserit. Adverted Processing like agi fillings.

Signal and and and Nor E.

29 Et Neoptolemus, qui secundum locum, Perdiceas, quum per seditionem ob-Imperii tenebat.] Neoptolemus ille truncatur. Vide Diodorum lib. 18. De finistro cornu præerat, teste Diodoro ejus tamen morte variæ sunt authorum

30 Qui quum inter se complexi in terram dem lib. cap. 36. decidiffent.] Vide Plutarchum in Eumene, a quo lepide hæc monomachia describitur.

31 Quam alterum anima reliquerit.] Scilicet, Neoptolemum, qui tefte Plu- Diodorus, & alii. Antigonus vero valide diuque Eumeni integro restitit; minore diu dominatus est. fed denique accepto in collo yulnere

32 Perdiccas abud flumen Nilum interficuur.] Vix Ægyptum ingressus erat

opiniones. Vide eundem Diodor, eo-

33 A Seleuco & Antigono.] Seleucus Antiochi filius Philopator dictus, qui mortuo Alexandro Syria & Babylone potitus eft : Sie Cedrenus, Arrianus,

34 Hic qui deserverant. Id est, omnes illi qui apud flumen Nilum ab Anti-

patri partibus non steterant.

æ

rib

etsi non frangebant, tamen imminuebant. Hunc persequens Antigonus, quum omni genere copiarum abundaret, sæpe in itineribus vexabatur, neque unquam ad manum accedere licebat, nifi his locis, quibus multis possent pauci resistere. Sed extremo tempore quum confilio capi non posser, multitudine circumventus est. Hinc ? tamen multis suis amissis se expedivit; 35 & in castellum Phrygia, quod Nora appellatur, confugit. In quo quum circumsederetur, & vereretur, ne uno loco manens equos militares perderet, quod spatium non esset agitandi; callidum fuit ejus inventum; quemadmodum stans jumentum calefieri exercerique posset, quo liben- 10 tius & cibo uteretur, & a corporis motu non removeretur. 36 Substringebat caput loro altius, quam ut prioribus pedibus plane terram posset attingere: 37 deinde post verberibus cogebat exultare, & calces remittere: qui motus non minus sudorem excutiebat, quam si in spatio decurreret. Quo factum est, quod om-15 nibus mirabile est visum, (g) ut jumenta æque nitida ex castello educeret, quum complures menses in obsidione fuisset, ac si campestribus ea locis habuisset. 38 Ea conclusione quotiescunque voluit, & apparatum & munitiones Antigoni alias incendit, alias difjecit. Tenuit autem se uno loco, quandiu suit hyems, quod ca-20 stra sub dio habere non poterat. Ver appropinquabat: 39 Simulata deditione, dum de conditionibus tractat, præfectis Antigoni imposuit, seque ac suos omnes extravit incolumes.

CAP. VI. Ad hunc 40 Olympias, mater quæ fuerat Alexandri, quum literas & nuncios missifiet in Asiam, consultum utrum 25 repetitum iret Macedoniam, (nam tum in Epiro habitabat) & eas res occuparet: huic ille primum suasit, ne se moveret, & expe-

of the Mer prog nale. Vide Juffie, then duemoding or

INTERPRETATIO.

Alexander ver Rosane conservat Los so primagent Chippin of prin (g) Ut equos tam comptos ex arce expromeret. den, alli verg, idque probabilius ex azime exters quo Principes se lee

not be substantial transfer N o T.E.

dociæ ac Lycaoniæ finibus effe scribit videtur. Plutarchus: At vero juxta Taurum montem locat Strabo lib. 12. Et sua hoc in castello conclusus eft. atate Neroassam appellari dicit.

11-

17-

is,

se! e-

ni-

ra-

la-

ed

ice

ex-

abi ide

ne-

ım itia

funi-

erno,

ue-

eo

em

ob-De

um

e0-

cus

qui

one

us,

ero

fia

nes

ti-

cth

36 Substringebas caput loro. 1 Meminit ejus industriæ Front. lib. 12. Stratag. his verbis : Certis quotidie boris ita suspendebat, ut posterioribus pedibus innixi, prioribus allevatis, cum naturalem appeterent obsidionem hanc solutam suisse. consuctudinem, ad sudorem usque crura 40 Olympias. 1 Neoptolemi Molosconsuetudinem, ad sudorem usque crura actarent.

dedignatentiat ad Europeann

35 Et in castellum Phrygia, quod Nora rioribus, pro post verberibus; quod magis eppellatur, confugit.] Noram in Cappa | Frontini verbis mox citatis conforme

38 Ea conclusione.] Id est, quandiu

39 Simulata deditione. 1 Paulo aliter Plutarchus; ait enim Antigono Noram oblidente Antipatrum obiiffe, qui Justino teste lib. 14. c. 2. auxilia Eumeni miserat, atque aliam ob causam

forum Regis filia, que Myrtale pri-37 Deinde post verberibus cogebat exulus appellata est quam Philippus Mace-Macedonice Ducen. for his Polyanus

ctaret, 41 quoad Alexandri filius regnum adipisceretur. Sin all. qua cupiditate raperetur in Macedoniam, omnium injuriarum oblivisceretur, & in neminem acerbiore uteretur imperio. Horum nihil ea fecit; nam & in Macedoniam profecta est, 42 & ibi crudelissime se gessit. Perivit autem ab Eumene absente, ne pateretur Philippi domus & familie inimicissimos stirpem quoque interimere, ferretque opem liberis Alexandri. (h) Quam veniam fi daret, quamprimum exercitus pararet, quos sibi subsidio adduceret. Id quo facilius faceret, se omnibus præsectis, qui in officio manebant, 43 missise literas, ut ei parerent, ejusque consiliis uterentur. His verbis Eumenes permotus, fatius duxit, si ita tulisset fortuna, perire bene meritis feferentem gratiam, quam ingratum vivere. CAP. VII. Itaque copias contraxit, bellum adversus Antigonum comparavit. Quod una erant Macedones complures no-15 biles, 44 in his Peucestes, qui corporis custos fuerat Alexandri, tum autem obtinebat Persidem: 45 & Antigenes, cujus sub imperio phalanx erat Macedonum: Invidiam verens (quam tamen effugere non potuit) si potius ipse alienigena summi imperit potiretur, quam alii Macedonum, quorum ibi erat multitudo: 46 in 20 principiis 47 nomine Alexandri statuit tabernaculum, in eoque sellam auream cum sceptro ac diademate justit poni, 48 eoque omnes

INTERPRETATIO.

to me a modulood anate (h) Quod fo concederet. & resont

Macedonians (nami turn in Early habitabat) hais alle p. A. Tro (V. e moveres. &

drum Mag. progenuit. Vide Justin. 1 lib. 4. quemadmodum & Nepos, fe-

lib. 9. cap. 7.

41 Quoad Alexandri filius.] Quem Alexander ex Roxane genuerat, quemque alii Philippum, alii Herculem, alii vero, idque probabilius ex patris nomine Alexandrum appellatum fuiffe fcribunt; ut teftatur Paufanias in Atticis & Bœoticis, & Diodorus 19.

42 Et ibi crudelissime se gessit.] Quia, ut refert Juft. lib. 13. c. 6. muliebri potius iracundia quam regio animo fe gerens multas virorum illustrium cæ-

des edidit.

43 Misife literas. 1 Lege Diodorum lib. 18. & Plutarchum in Eumene, apud quos harum literarum formulas & argumenta invenias.

44 In his Peucestes.] Hicprimum Clypeigerulus, postea factus est unus ex 7. Alexandri custodibus post victum Po-

rum. Arrianus lib. 6.

45 Et Antigenes.] Hunc Phalangis

cundumque Imperii gradum obtine

46 In principiis.] Certum eft principia in hoc loco defignare loca quadam in castris quo Principes ac Duce conveniebant deliberaturi : non definitur autem utrum in medio, vel in extremo caftrorum effent; tamen Poly ænus medium locum occupare innue re videtur, εν μεσφ σρατοπεδφ. Ε fensu apud Just. lib. 11. cap. 5. scrip tum legimus: Ordines quoque nemo ni Jexagenarius duxit; ut si principia castro rum cerneres, Senatum te alicujus prisc reip. videre diceres. Sic Tacitus, fic Florus, fic Val. Max. fic Frontinus, mul tique alii Scriptores.

47 Nomine Alexandri Statuit tabernach lum.] Ut non suo nomine bellum mo vere videretur, fed regio, ficque fe al omni affectatæ tyrannidis suspicion

expediret.

. 48 Eoque omnes quotidie convenire.] N Macedonica Ducem scribit Polyanus fi dedignarentur ad Eumenem tan

quotida

quotidie convenire, ut ibi de fummis rebus confilia caperentur; credens, minore se invidia fore, si specie imperii nominisque simulatione Alexandri bellum videretur administrare: quod & fecit. Nam quum non ad Eumenis principia, sed ad regia convenirerur, atque ibi de rebus deliberaretur, quodammodo latebat, quum ta-s men per eum unum gererentur omnia.

ali-

ob-

um

cru-

ere-

nte-

i fi

ice-

icio

ren-

for-

ere.

nti-

no-

idri,

ipe-

ef-

tire-

6 in fel-

nnes

, fe-

tine

luxuces fini-

ex

oly

nue-

E rip

nif

rife

Flo

núl

nacu mo e al

ion N

tan

C A P. VIII. 49 Hic in Parætacis cum Antigono conflixit, non acie instructa, sed in itinere: eumque male acceptum in Mediam hyematum coegit redire, ipse in finitima regione Persidis hyematum copias divifit, non ut voluit; fed militum id cogebat volun- 10 tas. 50 Namque illa phalanx Alexandri Magni quæ Aliam peragraverat, deviceratque Persas, inveterata cum gloria tum etiam licentia, non parere se ducibus, sed imperare postulabat, 51 ut nunc veterani faciunt nostri. Itaque periculum est, ne faciant, quod illi fecerunt sua intemperanti nimiaque licentia, ut omnia perdant, 15 neque minus eos, cum quibus steterint, (i) quam adversus quos Quod si quis illorum veteranorum legat facta, paria horum cognoscat, neque rem ullam, nisi tempus interesse judicet. Sed ad illos revertar. Hyberna sumpserant, non ad usum belli, sed ad ipsorum luxuriam, longeque inter se discesserant. Hoc 20 Antigonus quum comperisser, intelligeretque se parem non esse paratis adversariis, statuit aliquid sibi consilii novi esse capiendum. Dux erant vix, qua ex Medis, ubi ille hyemabat, ad adversariorum hybernacula posset perveniri. Quarum brevior per loca deserta, quæ nemo incolebat propter aquæ inopiam: cæterum dierum 25 erat fere decem. Illa autem qua omnes commeabant, (k) altero tanto longiorem habebat anfractum, sed erat copiosa; omniumque rerum abundans. Hac si proficisceretur, intelligepat prius adversarios rescituros de suo adventu, quam ille tertiam partem confecisset itineris sui: (1) sin per loca sola contenderet, sperabat se 30 imprudentem hostem oppressurum. Ad hanc rem conficiendam

(1 (0) INTERPRETATIO

of south coffeerum of it. (v) Lariterque quarta rigilia egant. (i) Quam contra quos pugnaverint. (k) Duplo majorem babebat circuitum. (l) Sin per locorum folitudinem incederet.

3 TO V

NOTE. er Sufricio allate ell al Lumenem. I Mi ferepidentibus. Monius, titubare tre-

quam ad alienigenam accedere, ipfe & Perfidem fieum effe, quia Antigo-

quoque non erubesceret ante ipsorum num in Mediam redire coegit.

tentoria conspici, qui Dux exercitus 50 Namque illa Fhalanx. 1 De phaesset.

1 lange illa mox dictum est. 1 lange illa mox d rætaceni Medie accensentur. Tamen gantiam, in quam etiam Cito acriter ex Nepotis verbis conjicere est locum invehitor Philipp. 1. cap 6, & multis hunc non in Media, fed Mediam inter aliis in locis.

imperat

imperat quam plurimos utres atque etiam culleos comparari: Poft hæc pabulum, præterea cibaria cocta dierum decem, utque quam minime fieret ignis in castris. Iter quod habebat, omnes celat.

5 C A P. IX. Sic paratus, qua constituerat, proficiscitur. Di-midium fere spatium confecerat, quum ex sumo castrorum ejus 52 suspicio allata est ad Eumenem, hostem appropinquare. Conveniunt duces, quæritur quid opus sit sacto. Intelligebant omnes, tam celeriter copias ipsorum contrahi non posse, quam Antigonus

10 adfuturus videbatur. 53 Hic omnibus titubantibus. & de rebus fummis desperantibus, Eumenes ait: Si celeritatem velint adhibere, & imperata facere, quod ante non fecerint, se rem expediturum. Nam quod diebus quinque bostis transire posset, effecturum, ut non minus totidem dierum spatio retardaretur. 54 Quare circumirent, su-

15 as quisque copias contraberet. Ad Antigoni autem refrænandum impetum tale capit confilium: (m) certos omittit homines ad infimos montes, qui obvii erant itineri adversariorum, hisque præcipit, (n) ut prima nocte quam latissime possint, ignes faciant quam maximos, atque hos secunda vigilia minuant, tertia perexi-

20 guos reddant: (0) & 55 adfimulata castrorum consuetudine, suspicionem injiciant hostibus, his locis esse castra, ac de eorum adventu esse prænuntiatum: (p) Idemque postera nocte faciant. Quibus imperatum erat, diligenter præceptum curant. Antigonus tenebris obortis ignes conspicatur; credit de suo adventu esse 25 auditum, & adversarios illuc suas contraxisse copias. Mutat con-

filium, & quoniam imprudentes adoriri non posset, slectit iter suum, & illum anfractum longiorem copiosæ viæ capit: ibique di-em unum opperitur, ad latissitudinem sedandam militum, ac resicienda jumenta, (q) quo integriore exercitu decerneret.

INTERPRETATIO.

(m) Fidos relinquit milites ad montium radices. (n) Ut prima vigilia. (o) Et observato castrorum usu. (p) Pariterque quarta vigilia agant.

NOT A.

mirum a Barbaris qui non fumum, pidare est. sed ignium fulgorem videntes, tefte Plutarcho, ex summitate collium cir-circumeundo Milites suos congrega-cumjacentium Camelis cursoribusnun-rent. cium Eumeni & Peucestæ attulerunt, ut resert Diodorus; Plutarchus vero Ignes scilicet accendendo, rumores & soli Peucestæ, quippe qui propior es strepitum excitando, & cætera ejus

52 Suspicio allata est ad Eumenem.] Ni-[trepidantibus. Nonius, titubare tre-

(1) Partie contint quos pugueros sincint terminates and the second statement and the colors of the

54 Quare circumirent.] Sua hyberna

thostibus.

1 modi castrensia exhibendo.

2 modi castrensia exhibendo.

3 modi castrensia exhibe

oft

am

Ce-

Di-

ius

ve-

les,

nus

m-

re,

m.

2012

lu-

m ifi-

æ.

int

Xi-

oi-

d-

nt.

0-Te

1+

u-

CAP. X. Hic Eumenes callidum imperatorem 56 vicit conceleritatemque impedivit ejus, neque tamen multum profe-Nam invidia ducum, cum quibus erat, 57 perfidiaque militum Macedonum veteranorum, 58 quum superior prælio discesfisset, Antigono est deditus, 59 quum exercitus ei ter ante se-5 paratis temporibus jurasset se eum defensurum, nec unquam deserrurum. Sed tanta fuit nonnullorum virtutis obtrectatio, ut fidem amittere mallent, quam eum non prodere. Atque hunc Antigonus, (r) quum ei fuisset infestissimus, conservasset, si per suos esset licitum, quod ab nullo se plus adjuvari posse intelligebat in his re-10 bus, quas impendere jam apparebat omnibus. 60 Imminebant enim Seleucus, Lyfimachus, Ptolemæus, opibus jam valentes, cum quibus ei de summis rebus erat dimicandum. Sed non passi sunt hi, qui circa erant, quod videbant, Eumene recepto, omnes præ illo parvi futuros. Ipse autem Antigonus adeo erat incensus, ut 15 nisi magna spe maximarum rerum leniri non posset.

C A P. XI. Itaque quum eum in custodiam dedisset, & præfectus custodum quæsisset, Quemadmodum servari vellet: ut acerrimum, inquit, leonem, aut ferocissimum elephantum. Nondum enim statuerat, eum conservaret necne. (f) Veniebat autem ad Eumenem utrumque genus hominum, (t) & qui propter odium fructum oculis ex ejus casu capere vellent, & qui propter veterem amicitiam colloqui consolarique cuperent. Multi etiam, qui ejus formam cognoscere studebant, qualis esset, quem tamque valde timuissent, cujus in pernicie positam spem habuissent victo-25 riæ. At Eumenes, quum diutius in vinculis esset, ait Onomarcho,

INTERPRETATIO.

(r) Quamvis eum maxime odisset. (f) Conveniebat vero Eumenem duplex hominum genus, (t) Et qui pra odio, ex illius infortunio oculos voluptate pascerent.

NOT Æ.

Windedomina pergraphy taken bakun eterator miniobeenivi

56 Vicit confilio.] Idem fentit Plu- compellit eos in aciem descendere. Ibi dum Ducis imperia contemnunt, hostium virtute

57 Perfidiaque militum.] Ad hanc Superantur. & quæ in prælio amiserant, ab Antigo- jurando obstricti estis, lib. 14. cap. 4. no reciperent.

gonum venire cum exercitu nunciatum effet, quo jam fupra.

proditionem impulsos fuisse milites 59 Quum exercitus ei ter, &c.] Qua-Justinus scribit lib. 14. & Plutarchus ter Just, ut patet ex his illius verbis: in Eumene, ut uxores & liberos fuos, Quater intra hone annum in mea verba jure-

60 Imminebant enim Seleucus, Lyfima. 58 Quum superior pralio discessifet.] Im chus, Ptolemaus.] Seleucus Babyloniæ mo Antigonum superiorem suisse scri præsectus. Lysimachus Thraciam ocbit Just. eodem 1. 14. c. 3. cujus hæc cupaverat cum regionibus finitimis. verba sunt: Ad postremum quum Anti- Ptolemæus Ægyptum invaserat, de

penes quem summa imperii erat custodiæ, Se mirari, quare jam ter. tium diem sic teneretur, non enim hoc convenire Antigoni prudentia. (u) ut fic fe uteretur victo, quin aut interfici, aut miffum fieri jube. ret. Hic quum ferocius Onomarcho lequi videretur: Quid tu? inquit, animo si isto eras, cur non prælio cecidisti potius, quam in potestatem inimici venires? Huic Eumenes, Utinam quidem istud e. venisset, inquit: sed eo non accidit, quod nunquam cum fortiore sum congressus. Non enim cum quoquam arma contuli, quin is mibi succubuerit. Non enim virtute hostium, 61 fed amicorum perfidia decidi. Neque id falsum, (x) nam & dignitate fuit honesta, & viribus ad lab orem ferendum firmis, neque tam magno corpore, quam

figura venusta.

CAP. XII. De hoc Antigonus, quum folus constituere non auderet, ad confilium retulit. Hic quum 62 plerique omnes prino perturbati admirarentur, non jam de eo sumptum esse supplicium, a quo tot annos adeo essent male habiti, ut sæpe ad desperationem forent adducti, quique maximos duces interfecisset; (y) denique in quo uno esset tantum, ut, quoad ille viveret, ipli securi esse non possent; interfecto, nihil habituri negotii essent: po-20 stremo, si illi redderet salutem, quærebant quibus amicis esset ufurus; sese enim cum Eumene apud cum non futuros: Hic cognita confilii voluntate, tamen usque ad septimum diem deliberandi

fibi spatium reliquit. Tum autem quum vereretur, ne qua sedi-tio exercitus oriretur, vetuit ad eum quenquam admitti, & quotidianum victum amoveri jussit. 63 Nam negabat se ei vim allaturum, qui aliquando fuisset amicus. Hic tamen non amplius quam triduum fame fatigatus, cum castra moverentur, Antigono, jugulatus est a custodibus.

CAP. XIII. Sic Eumenes annorum quinque & quadraginta, 30 quum ab anno vigesimo (ut supra ostendimus) (z) septem annos Philippo apparuisset; & tredecim apud Alexandrum eundem lo-tum obtinuisset; in his uni equitum alæ præfuisset; post autem Alexandri Magni mortem imperator exercitus duxisset, summosque duces partim repulisser, partim interfecisser; captis non Antigoni 35 virtute, sed Macedonum perjurio, talem habuit exitum vitae. De et Beir conflio. I Idem fentit. Plus constellir ear in etiene dele neuere.

INTERPRETIATION OF THE PRETING

proditionem impulsos finifie milites .. so Lannesceitat d'un Call Qua-(u) Vt fic abuteretur. (x) Nam & decoram speciem habeit. (y) Qui tandem unu * santum valeret. (z) Septem annos cum Philippo fuiffet. & seronu an & qua in pra ho amsferantjab Antico-,

NOT A. Polis other serveral man 9 87

ma Antigonum luperiorem 61 Sed amicorum perfidia decidi. Id Quasi vim inferre non fuisset, inedia est, de mea fortuna dejectus sum. & fame hominem necare ; immo sane 62 Plerique omnes. Hellenismus est. illud inter crudelitatis exempla reserri 63 Nam negabet je ei vim allututum.] debet.

quo quanta fuerit omnium opinio eorum, qui post Alexandrum Magnum reges funt appellati, ex hoc facile potest judicari, 64 quod nemo Eumene vivo rex appellatus est, sed præfectus. Iidem post hujus occasum statim regium ornatum nomenque sumpferunt: neque quod initio prædicarunt, se Alexandri liberis regnum servare, id præstare voluerunt: & uno propugnatore sublato, quid sentirent aperuerunt. Hujus sceleris principes suerunt Antigonus, Ptolemæus, Seleucus, Lysimachus, Cassander. Antigonus autem Eumenem mortuum propinquis ejus sepeliendum tradidit. Hi militari honestoque funere, comitante toto exercitu, hu- 10 mayerunt, ossaque ejus in Cappadociam 65 ad matrem atque uxorem liberosque ejus deportanda curarunt. remarks oder inches reader

NOTE.

64 Quod nemo Eumene vivo Rex appel- or ejus Barfine natione Perfica, filia latus est.] Hoc non Eumenis, sed Artabazi, ex qua filium nomine Herverecundiæ causa fecisse scribit Juft. culem susceperat Alexander, ut refert Q. Curtius, lio. 10. lib. 15. 65 Ad matrem atque uxorem.] Ux-

Street of Street and XIX. Sales of the

PHOCION

ATHENIENSIS. At verd pour rare estella, ur in viget a Philippe, fed ab Air randre vertuent colo di una viste prefessa y at cas parcias prefesta Photocult mille fund

marana esak a di e venerano es est C. A. P. . Is entrelle a collet dente o son

ancularità all'ibicina deligere ini-The 2 fape exercitibus præfuit, summosque magistratus cepit; tamen multo ejus notior integritas est vitæ, 3 quam rei militaris labor. 4 Itaque hujus memoria est nulla, illius autem mag-14 policy of the control of the control

1 PHOCION.] Hujus patrem mam ac fere incredibilem ejus integriquem Suidas Phocum vocat, Fabrum tatem suisse necesse ett, quum etiam Cochlearium suisse scribit Alianus notiot dicatur ejus belli laboribus; si-

interfuiffet.

Var. Hist. lib. 22. c. 43.

2 Sape exercisibus prasuis. Id præfersim ex Plutarcho patet, quod quinquies & quadragies exercisibus præfuit, & octogesimum etiam quies & quadragies exercisibus præfuit, cum ne semel quidem Comitiis est, ex eodem Plutarcho.

A Itaque b jus memoria est mulla. I Id 3 Quam rei militaris labor.] Sum- sane respective dicitur, & habita ra-

tertie. ubetu? po-l e-

Sum Succidi. bus

iam non

priplipe-(y)

fepo-U-

Ogndi

diotilla-

ius nte

ita, 108 0-

Aue

mi

45

ne

ri

na fama: 5 ex quo cognomine BONUS est appellatus. 6 Fui it enim perpetuo pauper, quum ditissimus esse posset, propter frequentes delatos honores, potestatesque summas, quæ er a populo dabantur. Hic quum 7 a rege Philippo munera magnæ pecuniæ 5 repudiaret, legatique hortarentur accipere; simulque admonerent, (a) Si ipfe bis facile careret, liberis tamen suis prospiceret, quibus difficile effet in summa paupertate tantam paternam tueri gloriam: His ille, Si mei similes erunt, idem bic, inquit, agellus illos alet qui me ad banc dignitatem perduxit: sin distimiles sunt futuri, nolo meis im-10 pensis illorum ali augerique luxuriam.

CAP. II. Eidem quum prope ad annum octogelimum profpera permanlisset fortuna, extremis temporibus magnum in odium 8 Primo cum Demade de urbe tradenpervenit fuorum civium. da 9 Antipatro consenserat, ejusque consilio Demosthenes cum cæ-15 teris, qui bene de republica mereri existimabantur, plebiscito in

exilium erant expulsi. Neque in eo solum offenderat, quod patriæ male consuluerat, sed etiam quod amicitiæ sidem non præstiterat. Namque auctus adjutusque a Demosthene, eum, quem tenebat, ascenderat gradum, 10 quum adversus Charetem eum sub-

INTERPRETATIO.

(a) Si corum egestatem non agre pateretur.

NOTA.

tione ejus eximiæ integritatis; alio- | Athenæum lib. 10. cap. 3. Et Plutarquin falfum effet, quum toties bellis chum, al oidonderiag. præponi non potuerit quin res præclare gefferit, & quin earum memoria fuerit. cunia. 1 Ælianus lib. 1. Var. Hift. non At vero non raro evenit, ut in viro bono si una virtus prælucens cæteras non obruat, saltem palmam, & gloriæ

locum præripiat.

5 Ex quo cognomine bonus est appellatus.] Sic Aristides dictus fuit justus propter morum æquitatem, ut supra in Aristide. Cæterum olim gloriæ ducebatur a virtutibus moralibus nomen imponi; quod postea vitio temporum obsolevit. Phocion vero multis præclaris virtutibus id fibi cognomen comparaverat, quod ex Valer. Max. verbis lib. 3. c. 8. evidenter patet. Placidi & misericordes & liberales, omnique suavitate temperati mores Phocionis, quos optime profecto consensus omnium bonitatis cognomine decorandos censuit : Unde Xongos a Suida dictus est, quia aliis omnibus magis quam fibi utilis erat.

7 A Rege Philippo munera magna pea Philippo, sed ab Alexandro centum argenti talenta Phocioni missa fuisse scribit, & quatuor Civitates, quarum quamcumque ad libitum deligere juffit, oblatas : Quæ omnia Phocion repudiavit. Sic etiam Plutarch us nA pophtheg. & vita Phocionis.

8 Primo cum Demade.] Demades Atheniensis Orator fuit æmulus Demostheni, qui ex Macedonum gratia potestatem fibi & opes quærebat : contra vero Demosthenes ad solam Patrix

libertatem spectabat.

9 Antipater. \ Qui ab Alexandro Magno ad expeditionem Perficam dilcedente, Macedoniæ præpositus est, & in qua ipfo mortuo, regnavit.

Athe-10 Quum adversus Charetem.] nienfium Ducem, in promittendo facilem & promptum : Unde Proverb. 6 Fust enim perpetuo paujer. Vide Charetis pollicitationes, Suidas.

ornaret.

ornaret, ab eodem in judiciis, quum capitis causam diceret, desenfus aliquoties, liberatus discesserat. Hunc non solum in periculis non defendit, sed etiam prodidit. Concidit autem maxime uno crimine; quia 11 quum apud eum summum esser imperium populi, 12 & Nicanorem Cassandri præsectum insidiari Piræeo Atheniensium 13 a Dercyllo moneretur: idemque postularet, ut provideret, ne commeatibus civitas privaretur: hic audiente populo, Phocion negavit effe periculum, seque ejus rei obsidem fore pollicitus est. Neque ita multo post Nicanor Piræeo est poritus. Ad quem recuperandum, fine quo Athenæ omnino esse non pos- 16 funt, quum populus armatus concurrisset, ille non modo neminem ad arma vocavit, fed ne armatis quidem præesse voluit.

CAP. III. Erant eo tempore Athenis duæ factiones; quarum una 14 populi causam agebat, altera optimatum. In hac erant Phocion & 15 Demetrius Phalereus. Harum utraque Mace-15 donum patrociniis nitebatur. 16 Nam populares Polyperchonti favebant, optimates cum Cassandro sentiebant. Interim a Polyperchonte Cassander Macedonia pulsus est. Quo facto populus superior factus, statim duces adversariæ factionis, capitis damnatos, patria propulit: In his Phocionem & Demetrium Phalereum: 20 deque ea re legatos ad Polyperchontem misit, qui ab eo peterent, ut sua decreta confirmaret. Huc eodem protectus est Phocion, quo ut venit, causam 17 apud Philippum regem verbo, re ipsa quidem apud Polyperchontem jussus est dicere. Namque is tum

-N con a manufacture but N o T E.

11 Quum apud eum summum effet imperium populi.] Archontem tunc fuiffe ftudebat tunc temporis Phocion cum scribit Plutarchus in ejus vita; idque Demade Demosthenis æmulo; Callieft summum imperium populi tenere; medonte & Pericle, ut refert Plutar. nam Archontes exordium habuerunt chus in Phocione. Athenis ab excessu Codri ultimi Regis, quorum primus fuit Medon Co- ophrasti discipulus suit, cui propter dri filius; Vell. Paterc. initio Hift. eximias ejus virtutes trecentas lexagin. Rom. Et penes eos totius reip. regimen, lummaque rerum erat.

membered known house loggermen

re-

ulo

112

nt.

lif-

lis

me

m-

of-

m

n-

æin

iæ e-

> 12 Et Nicanorem Cassandri prafectum.] ribus, qui ipso mortuo regium nomen accepit, & Macedoniam invadens Olympiadem Alex. Mag. matrem occidi juffit, & immani fævitia omnem familiam regiam abolevit. Just. lib. 14. cap. 6.

13 A Dercyllo moneretur.] Atticæ præfecto; illum enim ei regioni Anchus, tipater præposuerat, ut refert Plutar tum Regis nomen, potestas vero & Imperium penes Eurydicen uxorem e-

of extinences inducerant.

14 Populi causam agebat. 1 Cui parum

15 Demetrius Phalereus.] Hic Theta statuas æreas Athenienses erexerunt. Vide Polyænum, lib. 4.

16 Nam populares Polyperchonti fave. Cassander Antipatri filius unus fuit | bant.] Ille præpositus fuerat ab Anex Alex. Ducibus & mortis ejusautho- tipatro Gracia & Macedonia, tandemque occisus est cum Neoptolemo in prælio quod adversus Eumenem commiserat. Just. lib. 13. c. 8. Populares autem seu Democratia studiosi hujus partes suftinebant.

17 Apud Philippum Regem.] Non Philippum Alex. magni Patrem, fed Philippum Aridæum, quem penes tanregis rebus præerat. 18 Hic quum ab Agnonide accusatus esset, quod Piræeum Nicanori prodidisset, 19 ex consimili sententia in custodiam conjectus, Athenas deductus est, ur ibi de eo legibus

fierer judicium.

5 C A P. IV. Huc ubi perventum est, quum propter ætatem (b) pedibus jam non valeret, 20 vehiculoque portaretur, magni concursus sunt facti, quum alii reminiscentes veteris samæ, ætatis misererentur; plurimi vero irâ exacuerentur propter proditionis suspicionem Pirzei, maximeque quod adversus populi commoda in senectute steterat. Qua de re ne perorandi quidem ei data est facultas, & dicendi causam. Inde judicio, 21 legitimis quibus-dam confectis, damnatus, 22 traditus est undecimviris, quibus ad supplicium, more Atheniensium, publice damnati tradi solent. Hic quum ad mortem duceretur, 23 obvius ei fuit Emphyletus, 15 quo familiariter fuerat usus. Is quum lacrymans dixisset, O quam indigna perpeteris Phocion! huic ille, At non inopinata, inquit, 24

THE REPRETATIO

words factors which duces (b) Pedes incedere tunc non pesset.

deque es re legaros ad Polyperchontem milita qui ab lea peterent, fur decrea confirmates. A T o N cm projectus est Phocier.

Fidiopum regent verbo, re ipia aliosque adulatores. Qua de rejad accusandum & audiendum reum;

vide Juft. lib. 14. c. 5.

18 Hic quum ab Agnonide.] In quibusdam exemplaribus legitur, Agnone: & reipsa Athenæus lib. 12. c. 18. meminit Agnonis hominis deliciis affluentis. Verum legendum effe Agnonide. patet ex Plutarcho, qui eum Agnonidem sycophantam fuisse ait in Pho-

19 Ex confimili fententia.] Quidam legunt, confilii sententia, hancque lecti-onem interpretatione tuetur Savaro, quam fane non improbandam cenferem, nifi jam prius lata fuisset senten-tia Athenis, cui relativum est verbum,

confimili.

20 Vehiculoque portaretur.] Sic folebant deferri antiquitus, quemadmodum & hodie, omnes capite damnati, non quidem propter rationem a Nepote allatam'; fed potius ignominiæ caula & ut omnium aspectui facilius paterent : Unde Ammianus Marcellinus lib. 29. cap. 11. ait, Promiseue juvenes alique membris omnibus capti ad Supplicia | pum vocat; Ariftidem, Seneca in confellis gestatoriis ducebantur.

21 Legitimis quibusdam confedis,] nihil mutandum arbitror. Quæ legitima confecta fuerint parum 24 Hunc enim exitum plerique clari liquet; illa enim lege constituta era u viri Athenienses babuerunt.] Vide e-

At vero ne ipfi quidem causam dicendi data est facultas; unde factum est ut plerique, præsertim boni cives, ju-dicium illud aversati sint. Vide Valer, Max. de fato Phocionis loquentem lib. 5. c. 3. extern. 3.

peon vi minimas this vin out

report a opernates cura. Cal

22 Traditus est undecim viris.] Hos

νομοφυλακας & επάρχοις Græci v ocabant, nec Romanis triumviris capitalibus multum abfimiles fuiffe fcribit Budæus. Ad id autem præsertim in-Stituti fuerant, ut facinorosos homines comprehenfos in carcerem conjicerent, & capitis damnatos ad supplicium ducerent ; quod ex Platone in Phædone, Aristot. lib. 6. c. ultimo, de optima admiftrandæ reip. forma, & aliis manifestum est.

22 Obvius ei fuit Emphyletus.] De hujus viri nomine dubium est; quidam enim Evippum vocant nitunturquePlutarchi authoritate, qui viri hujus nominis meminit in Phocione. A. lianus vero lib. 13. c. 41. hunc Thudipfolat. ad Helviam cap. 13. Ego tamen

bunc

hunc enim exitum plerique clari viri habuerunt Athenienses. In hoc rantum fuit odium multitudinis, 25 ut nemo ausus sit eum liber se-tibus mana napia etata frances tyrameno interneredum curavi

stole non mode manus non. Attio M fed ne statere quidem to remum Local on voluit, Nam dam res confections process to

orum Catalogum apud Lucianum in patet ex ipfis Valer. Max. verbis, lib. Dialogo, de non temere credendo calum- 1. 5. c. 3. Phocion non tantum equuleo

Tet,

in

ous

em.

zni itis.

nis da

f 16ad.

it.

S

m 4

ab Atheniensibus impositus est; sed certe post obitum nullam Atticæ re-proprer legem Atticam, qua non lice-bat proditionis damnatos sepelire, ut bulam invenit; justus extra sines projam dictum in Themistocle; & ut jici, intra quos optimus civis vixerat. cut nonneuto am vine finem facere volucità arque ex ingratoren

The Manuel of the Color of the Diagnost of the Color of t

clementic e setti ciudeitalia Foltremo, ur non soluri auribus co

eiger oricing/ ka 25, chang querenta class for change to

Sine dubio magnus omnium judicio hic vir extitit. Namque huic uni contigit, quod nescio an ulli, ut patriam, in qua e-5 rat natus, 2 oppressam a tyranno liberaret; & a Syracusis quibus auxilio erat missus, inveteraram servitutem depelleret, totamque 3 Siciliam multos annos bello vexatam, 4 a barbarisque oppressam, suo adventu in pristinum statum restitueret. Sed in his rebus non fimplici fortuna conflictatus est: &, id, quod difficilius 10 putatur, multo sapientius tulit secundam quam adversam sortunam. Nam quum frater ejus Timophanes dux a Corinthiis delectus, tyrannidem per milites mercenarios occupasset, particepsque regni posset esse: tantum absuit a societate sceleris, ut ante-Common tin Ulind ramen by Plo- | ma non videstur; noto qui terva

Shavonest idil etal manual No T A. hipan mus in as pit odiret

TIMOLEON CORINTHIUS.] bitur.

Cujus Parer fuit Timanetus, ex Dio- 3 Siciliam multos annos bello vexatam.]

2 Oppressim a Tyranno.] Nimirum Ex Diodori loco mox citato.

doro, lib. 16. Ex Plutarcho vero in Partim regnante Dionysio majore, ut Timoleonte, Timodemus Quo ad ety- supra in Dione ; partim Dione intermologiam nominis nihil moror; alii fecto, per tyrannidem Callippi, Hipenim feribunt Timoleon; and TI- parini, & Dionytii Junioris, polluns; alii Tymoleon 300 78 Ouus. | quam amissum Imperium recuperavit.

timenera voluntil art.

a fratre suo Timophane, ut infra vide- 4 A barbarisque oppressam, 7 Nimi-

tuleric

tulerit suorum civium libertatem fratris saluti, & patrize legibus obtemperare fanctius duxerit, quam imperare patrix. Hac mente per aruspicem communemque affinem, cui soror ex iisdem parentibus nata, nupta erat, fratrem tyrannum interficiendum curavit. 5 Ipse non modo manus non attulit, 5 sed ne aspicere quidem fraternum sanguinem voluit. Nam dum res conficeretur, procul in præsidio fuit, ne quis satelles posset succurrere. Hoc præclarissimum ejus facinus non pari modo probatum est ab omnibus. Nonnulli enim læsam ab eo pietatem putabant, & invidia laudem so virtutis obterebaut. Mater vero post id factum neque domum ad se filium admisit, neque aspexit, quin eum fratricidam impiumque detestans compellarer. Quibus verbis adeo est commotus, out nonnunquam vitæ finem facere voluerit, atque ex ingratorum

hominum conspectu morte decedere.

CAP. II. Interim Dione Syracufis interfecto, Dionysius turfus Syracusarum potitus est. Cujus adversarii opem a Corinthiis petiverunt, ducemque, quo in bello uterentur postularunt. Huc Timoleon missus, incredibili felicitate Dionysium tota Sicilia depu-Quum interficere posset, noluit, 7 tutoque, ut Corinthum 20 perveniret, effecit, quod utrorumque Dionysiorum opibus Corinthii sæpe adjuti fuerant. Cujus benignitatis memoriam volebat exstare, eamque præclaram victoriam ducebat, 8 in qua plus esset clementiæ quum crudelitatis. Postremo, ut non solum auribus acciperetur, sed etiam oculis cerneretur, quem, & ex quanto regno

od NoTationo anasan oidale

rum a Carthaginienfibus.

voluit. \ Quod moderatioris animi indicium eft suam patriam vindicantis, quia qui vultum sanguine imbuit, oculosque supplicio pascit, hic certe plus Ie, quam Parriam vindicat.

6 Ut nonnunguam vite finem facere voluerit. Id magnanimitati ejus parum respondere videretur, quod propter clamores & mulieris querelas tantopere commoveretur. Illud tamen ex Plutarcho liquet, qui eum inedia se ex-

tinguere voluisse ait.

Tutoque ut Corinthum perveniret, effecit. 1 Ubi, scilicet, propter inopiam literas puerulos docuit; unde Proverb. Dionysius Corinthi. Qua de re vide Plutarchum in Timoleonte. Cic. ad Atticum 9. Valer. Max. lib. 6. c. 9.

8 In qua plus effet clementia, quam cridetitatis.] Dubitari, nec abs re, po- alienam de capite suo sententiam ex-

tiam, quam ad acerbiorem vindiciam 5 Sed ne africere fraternum Janguinem spectaverit, quum ad tantos calamitatis sensus Dionyfium reservavit. Nam iph vitam fervando eo miferiorem efficiebat, & supplicium ejus magis protrahebat: omni quippe morte acerbius est tota vita supplicium pati, & quotidie magis ac magis sentire se perire. Attamen quum vita omnum rerum fit pretiofistima, hacque concessa recuperandæ alias fortunæ spes adempta non videatur; ideo qui fervavit incolumem, fatis fibi temperasse putandus est: unde Tacitus lib. 12. cap. 19. ait, Bellorum egregios fines esfe, quo-ties ignoscendo transigatur. Et c. 37. ibid. Et si incolumem servaveris, aternum clementia exemplar exo. Quam fententiam verba Senecæ egregie illufrant lib. 1. de Clementia c. 21. Et quisquis ex alto ad inimici pedes abjettus teft utrum Timoleon magis ad cleme . · pestavit, in fervatoris sui glorium viad quam fortunam detrufisset. Post Dionysii decessum, cum Iceta bellavit, qui adversatus fuerat Dionysio: (a) quem non odio tyrannidis dissensisse, sed cupiditate, indicio fuit, quod ipse, expulfo Dionysio, imperium dimittere noluit. Hoc superato, Timoleon maximas copias Carthaginienfium 10 apud Crimeffum flumen 5 fugavit, (b) ac fatis habere coegit, si liceret Africam obtinere, qui jam complures annos possessionem Siciliæ tenebant. 11 Cepit etiam Mamercum Italicum ducem, hominem bellicosum & poten-

tem, qui tyrannos adjutum in Siciliam venerat.

CAP. III. Quibus rebus confectis, quum propter diuturni-10 tatem belli non folum regiones, sed etiam urbes desertas videret; conquisivit quos potuit, primum Siculos, deinde Corintho arcessivit colonos, quod ab his initio Syracusæ erant conditæ: Civibus veteribus sua restituit, novis bello vacuesactas possessiones divisit; urbium mœnia disjecta, fanaque deleta refecit; civitatibus leges 15 libertatemque reddidit; ex maximo bello tantum otium toti infulæ conciliavit, ut hic conditor urbium earum, non illi, qui initio deduxerant, videretur. 12 Arcem Syracufis, quam municrat Dionysius ad urbem obsidendam, a fundamentis disjecit; cætera tyrannidis propugnacula demolitus est, (c) deditque operam, ut 20 quam minime multa vestigia servitutis manerent. Quum tantis effet opibus, ut etiam invitis imperare poffet, tantum autem haberet amorem omnium Siculorum, ut nullo recufante regnum obtineret; 13 maluit se diligi, quam metui. Itaque, quum primum

INTERPRETATIO.

(a) Qui non tanquam tyrannidis ofor, sed ambitiofus rebellasse visus est, quoniam post ejectum Dionysium, a dominatione discedere recusavit. (b) Eque ipsos adegit, ut satis fibi esse crederent, si Africa potiri fas esset. (c) Curavitque ut quam paucissima servitii reliquia superessent.

F. 15. de Antonino Pio, his verbis i dol Ktur cajuloam Dec. Quidamper lates remember com, come amanda Tiochim fortuitum ; quidam fortum

triumpho cito transiffet.

2 Cum Iceta bellavit.] Hic unus ex

amicis Dionis fuit.

bus

nte

en-

vit.

fra-

·in

Mi-

on-

em ad

ım-

tus,

um

urhiis

luc

pu-

um rin-

bat

ffet

ac-

gno

tam

ita-

Jam

ef-

pro-

cer-, &

e pen re-

cessa

em-

avit

pu-

cap.

quo-

37.

ater -

fen-

illa-

Et

ectus

ex-

vi-

ad

10 Apud Crimefjum. 1 Plutarcho, Keinnor, Auvius eft Sicilia. Dionyfio. Halicarnaff. lib. 1. Straboni 6. & Suidæ Crimisum; Lycophroni vero Crimifum.

11 Cepit etiam Mamercam.] De quo lege Polyæn. lib. Strat. & Plutarchum qui hunc Catania tyrannum fuiffe ait.

12 Arcem Syracufis.] Arces enim mile guidpiam refert Aurelius Victor

enadic Regions, Mercondulque, & gos forcuciam intelligi volucie. Ono collevet, plusque nomini ejus conferet incolumis, jobsidione perpetua, & quasi compediquam fi ex oculis ablatus effet : affiduum bus, cives premunt, & Tyrannis æterenim spectaculum aliena virtutis est; in nam securitatem pollicentur. Unde Seneca in Thyefte : an an maine old

In Arce Summa Pelopis una est pars

Conversa in Austros, cujus extremum Litus

Aquale monti crescit, atque urbem pre-Claudius Cacina ledictima Sana

Et contumacem Regibus populum fuis Habet sub ittu.

13 Maluit fe diligi, quam metui. Si-

potuit

potuit, imperium deposuit, & privatus Syracusis, quod reliquum vitæ fuit, vixit. Neque vero id imperite fecit. Nam quod cæteri-reges imperio vix potuerunt, hic benevolentia tenuit. Nullus honos huic defuit : neque postea Syracus res ulla gesta est publica, de qua prius sit decretum, quam Timoleontis sententia cognita. Nullius nunquam confilium non modo antelatum, sed ne comparatum quidem est: neque id magis benevolentia factum est, quam prudentia.

CAP. IV. Hic quum ætate jam provectus esset, sine ullo 10 morbo 14 lumina oculorum amisit, quam calamitatem ita moderate tulit, ut neque eum querentem quisquam audierit, neque eo minus privatis publicisque rebus interfuit. Veniebat autem in theatrum, quum ibi concilium populi haberetur, (d) 13 propter valetudinem vectus jumentis junctis, atque ita de vehiculo, quæ 15 videbantur, dicebat; neque hoc illi quisquam tribuebat superbiæ. Nihil enim unquam neque insolens, neque gloriosum ex ore ejus exiit. Qui quidem quum suas laudes audiret prædicari, nunquam aliud dixit, quam se in ea re maximas diis gratias agere atque babere, quod quum Siciliam recreare constituissent, tum se po-20 tissimum ducem esse voluissent. Nihil enim rerum humanarum sine deorum numine agi putabat.

CAP. V. 16 Iraque sux domi sacellum aurouarias constituerat, idque sanctissime colebat. Ad hanc hominis excellentem bonitatem mirabiles accesserunt casus. Nam prælia maxima 17 na-25 tali die suo fecit omnia: quo factum est, ut ejusdem natalem fe-

INTERPRETATIO.

(d) Infirmitatis causa bigis deductus.

NOTA

c. 15. de Antonino Pio, his verbis : dubitatur cujusnam Dez. Quidam per Adeo trementibus eum, atque amantibus id casum fortuitum ; quidam fortem pulis, ut parentem suum, patronum ma- riori sensu accipiendum esse puto: quia gis quam Dominum Imperatorem vere pu- Siculi fortunam tanquam omnium.

Clark the Angelog

14 Lumina oculorum amifit.] Diastole. Sic etiam de eo Plutarchus; & Cic. Tufc. 5. multos qui & oculis capti fuerunt, moderateque eum casum tulerint, enumerat.

15 Propter valetudinem vettus jumentis junctis.] Sie apud Romanos Appius Claudius Cac us lectica in Senatum

cujus nomen fuiffe sertum eft; fed cos retulerat.

cuntis Regibus, Nationibusque, & po- fortunam intelligi volunt. Quo poste-Siculi fortunam tanquam omnium actionum, laborumque humanorum Dominam venerabantur; cui & Graci, Romanique multa monumenta consecrarunt, & ad hujus Dea auspicia ac Numen Timoleon retulit quidquid fibi unquam prospere evenit.

17 Natali die suo fecit omnia.] Sic præterito faculo Carolus V. Imperator die Divo Matthiæ sacro, quo natus erat, Regnum Hispaniæ obtinuerat, 16 Itaque sua domi sacellum 'Automa- Imperator proclamatus fuerat, & memas constituerat.] 'Automatia Dez ali- morabilem Ticini victoriam in Fran-

flum haberet universa Sicilia. Huic quidam 18 Laphystius, homo petulans & ingratus, (e) vadimonium quum vellet imponere, quod cum illo se lege agere diceret, & complures concurrissent, qui procacitatem hominis manibus coercere conarentur: Timoleon oravit omnes, ne id facerent. Namque id ut Laphystio, caterisque liceret, se maximos labores summaque adiisse pericula. Hanc enim speciem libertatis effe, si omnibus, quod quisque vellet, legibus experiri liceret. Idem, quum quidam Laphystii similis nomine Demænetus, in concione populi rebus gestis ejus detrahere coepisset, ac nonnulla inveheretur in Timoleonta, dixit, (f) Nunc demum se voti esse dam-10 natum, namque boc a diis immortalibus semper precatum, ut talem libertatem restituerent Syracusanis, in qua cuivis liceret, de quo vellet, impune dicere. Hic quum diem supremum obiisser, publice a Syracufanis 19 in gymnafio, quod Timoleonteum appellatur, tota celebrante Sicilia, sepultus est.

INTERPRETATIO.

(e) In Judicium conaretur traducere. (f) Nunc denique finem optatum obtinu-

NOTE

habent codices.

uum

Cæ-

Vul-

eft

entia

fed

tum

ullo

ode-

eo

in

pter

quæ

oiæ.

ejus ungere

po-

fine

uebo-

nafe-

per m te-

na m

ım 2-

ita pid-

æ. or

us

it,

n-

n

19 In Gymnasie, quod Timoleonteum jus gratiam fuisse constitutum.

18 Laphystius.] Sie legendum ex Plu- thoelem lib. 5. Plutarchus tamen in tarcho, non Lamestius, ut quidam foro, non in Gymnasio sepultum seribit; at vero Gymnafium illud in hu-

REGES.

CAP. I.

H I fere fuerunt Græciæ I gentis duces, qui memoria digni videantur, I præter reges. 3 Namque eos attingere noluimus, quod omnium res gestæ 4 separatim sunt relatæ: neque tamen hi

NOTE.

- legitur, Grace Gentis. Sed nihit muto, aljungere, id eft, vitis excellentium quia Græcia gens dicitur, quemad- Græciæ Imperatorum. modum Italia terra, Hifpania regio, 4 Separatim.] Id est, alio in libro
- Gentium, quæ aliis præluxerant.
- I Gracia gentis.] In quibuscham ; 3 Namque eos attingere. Legitur &
- qui Regum viras complectebatur, qui 2 Prater Reges.] Nimirum earum quidem liber injuria temporum perinfentium, quæ aliis præluxerant. se creditur.

admo-

admodum funt multi. Lacedæmonius autem Agefilaus, 's nomine, non potestate, fuit rex, sicut cæteri Spartani. Ex his vero, qui dominatum imperio tenuerunt, excellentissimi fuerunt, ut nos judicamus, Persarum, 6 Cyrus, & 7 Darius Hystaspis filius; 8 quo-5 rum uterque privatus, virtute regnum est adeptus. 9 Prior horum apud Massagetas in prælio cecidit : 10 Darius, senectute diem obiit supremum. Tres sunt præterea ejusdem generis, 11 Xerxes, & duo Artaxerxes, Macrochir & Mnemon. Xerxi maxime est illustre, quod maximis post hominum memoriam exercitibus terra marique bellum intulit Græciæ. At Macrochir præcipuam habet laudem ampliffimæ pulcherrimæque corporis formæ, quam incredibili ornavit virtute belli. Namque illo Persarum nemo fuit manu fortior. Mnemon autem justitiæ fama storuit. 12 Nam quum matris suæ scelere amisisset uxorem, 13 tantum in-15 dulsit dolori, ut eum pietas vinceret. 14 Ex his duo eodem nomine, morbo naturæ debitum reddiderunt. 15 Tertius ab Arrabano præfecto ferro interfectus est.

NOTE.

5 Nomine, non potestate, fuit Rex.] | premum.] Eum regnasse 36 annos He-Vide quæ jam dicta funt a Nepote in Agefilao, ubi dictum est morem este Lacedamoniorum, ut duos Reges femper haberent, nomine magis quam imperio. Unde Dionyfius Halicarnaffenfis Reges improprie dictos fuisse scribit.

6 Cyrus.] Ex Mandane Aftyagis filia, & Cambyle Perla natus, qui fua virtute Medorum Regnum adeptus eft, ac Imperium a Medis ad Persas trans-

7 Et Darius Hystaspis filius.] De hoc

jam fupra.

8 Quorum uterque privatus.] Cyrus enim Persarum armis adjutus Astyagem Kegno expulit. Darius vero, Magis occifis, qui Perfarum Regnum fraude usurpaverant, ex privato Rex per equi sui hinnitum salutatus est.

Vide Just. lib. 1. c. 10.

9 Prior borum apud Massagetas.] Quum Cyrus adversus Thomyrim Reginam Scytharum, vel Maffagetarum, bellum moviffet, fecundo prælio victus inter mortuos inventus est. Porto Massagetæ Gentes erant supra mare Caspium fitæ; unde Getæ & Scythæ, eas circiter regiones incolebant, que hodie Catai nominantur. Vide Ptolemæum.

to Darius Sepestute diem obiit Su-llege lib. 3. c, 1.

rodotus ait lib. 4. Quanquam non-nulli 31 tantum & dies 30 afferunt,

11 Xernes, & duo Artanernes.] Jam de Xerxe supra. Notandum tamen est Xerxis nomen commune fuisse Perlarum Regibus, quemadmodum & Cyri. Quantum vero ad duo Artaxerxes; alter Xerxis filius fuit, & dictus eft Macrochir, seu Longimanus : alter Cyri junioris frater, cognomento Mnemon, seu Memor.

12 Nam quum matris sua scelere amiss. set uxorem.] Scilicet, Statiram, quam ejus mater veneno peremerat. Ctelias

13 Tantum indulfit dolori, ut eum pietas vinceret.] Pietas, scilicet, erga matrem, non erga uxorem occisam, quia folam matris ancillam fceleris ministram supplicio affecit. Idem Ctefias ibidem.

14 Ex bis duo eodem nomine.] Scilicet duo Artaxerxes, quorum prior regnavit 41 annos fine consorte, Sulpic. & præterea 16 cum patre Xerxe. Pofterior autem regnavit, teste Plutarcho, & Sulpicio, 62 annos; licet Euseb. 40 tantum numeret.

15 Terrius ab Artabano prafecto ferro interfectus est.] Qua de re Justinum

CAP. II. Ex Macedonum autem genere, duo multo cæteros antecesserunt rerum gestarum gloria, Philippus Amyntæ filius, & Alexander Magnus. Horum alter Babylone 16 morbo confumptus est: 17 Philippus Ægis a Pausania, quum spectatum ludos iret, juxta theatrum occifus est. 18 Unus Epirotes, Pyrrhus; qui s cum populo Romano bellavit. Is quum 19 Argos oppidum oppugnaret in Peloponneso, 20 lapide ictus interiit. 21 Unus irem Siculus, Dionyfius prior, nam & manu fortis & belli peritus fuit, &, id quod in tyranno non facile reperitur, minime libidinofus, non luxuriofus, non avarus, nullius rei denique cupidus, nili fin-ro gularis perpetuique imperii, ob eamque rem crudelis. (a) Nam dum id studuit munire, nullius pepercit vitze, quem ejus infidiatorem putaret. Hic quum virtute (b) tyrannidem fibi pepetiffet, magna retinuit felicitate, majorque annis fexaginta natus, 22 decessic florente regno. Neque in tam multis annis cujusquam ex sua stirpe funus vidit, 23 quum ex tribus uxoribus liberos 15 procreasset, multique ei nați essent Nepotes.

CAP. III. Fuerunt præterea multi reges 24 ex amicis Alex-

INTERPRETATIO.

(a) Quamdiu enim illud afferere curavit.

mi-

qui

Ju-

uo-

ho-

tute

eris,

axi-

rci-

eci-

næ,

um

uit.

in-

10rta-

Te-

on-

m est la-

y. es; ft er ie-

G.

m

as

12

15

(b) Regnum adeptus effet.

16 Morbo consumptus eft.] Seu potius; cum Nepote de lapidis ichu consentiunt veneno, ætatis anno trigefimo secundo quo Pyrrhus interiit. At vero Plucum tribus mentibus, & regni 12. tarchus, Pausanias. Polyænus, & Strabo cum 8. mensibus. Arrianus. Sed tamen de hoc tempore varii Authores, quitur Ovid. in Ibin. varias opiniones habent. Quapropter vide Cic. Euseb. Just. Strabon. Gellium, & alios.

17 Philippus Ægis a Pausania.] Ægis Macedoniæ oppidum, ubi olim Macedonum Regum sepulcuræ erant; ut Plinius refert. Paufanias vero juvenis inter Macedones nobilitate clarus, ob neglectam a Philippo vindictam, quam ab ipio petebat de injuria fibi turpiter illata, eundem interfecit; qua de re vide Curtii supplementum, & alios.

18 Unus Epirotes, Pyrrbus.] Hic, quemadmodum Alexander, paterno genere ab Hercule, materno ab Achille le effe gloriabatur. Just. 17.

19 Argos oppidum.] Duo funt, ut jam dictum est, ejus nominis oppida in hoc tractu, quamobrem vide qua lupra diximus.

30 Lapide ictus interiit.] Just. lib. 25.

Aut ut Achilleidem cognato nomine clarum.

Opprimat hoftili tegula jatta manu.

Vide quæ de illo apud Cic. v. Tusc. dicuntur; & apud Just. lib. 20.

22 Decesit florente regno.] Præ gaudio quod habuit ex nuncio reportatæ victoriæ, cum amicis suis vino & epulis largius usum in morbum incidiffe, quo mortuus eft, refert Diodorus. Quantum vero temporis regnaverit, ex his Ciceronis verbis accipe: Duo de quadraginta Dionyfius Tyrannus annos fuit opulentiffma O beatiffma civita-

23 Quum ex tribus uxoribus libero's procreasset.] De his in Dione jam dichum

24 Ex amicis Alex. Mag.] De ejus andri

andri Magni, qui post obitum ejus imperia ceperunt. 25 In his Antigonus, 26 & hujus filius Demetrius: 27 Lyfimachus, Seleucus, Ptolemæus. Ex his Antigonus, quum adversus Seleucum Lysimachumque dimicaret, in prælio occifus est. 28 Pari leto affectus 5 est Lysimachus a Seleuco. 1 Nam societate dissoluta, bellum inter se gesserunt. At Demetrius, quum filiam suam Seleuco in matrimonium dedisset, neque eo magis fida inter eos amicitia manere potuisset, (c) 29 captus bello in custodia socer generi 30 periit morbo. Neque ita multo post Seleucus 31 a Prolemzo Cerauno dolo rointerfectus est; quem ille a patre expulsum Alexandria, alienarum opum indigentem, receperat. Ipse autem Ptolemæus, quum vivus filio regnum tradidisset, 32 ab illo eodem vita privatus dicitur. De quibus quoniam fatis dictum puramus, non incommodum videtur non præterire Hamilcarem & Hannibalem, quos & animi magni-15 tudine, & calliditate omnes in Africa natos præst itisse constat.

INTERPRETATIO.

(c) In generi vinculis pralio victus socer morbo extinctus est.

NOT A.

Ducibus hie loquitur, qui eo mortuo iu qua occisus est Lysimachus, nimirum omnes sibi diademata imposuerunt, ut anno 42 ab Alex. interitu. fert Author Machab.

25 In bis Antigonus.] Afiæ & Syriæ Satrapes primus, qui tandem a Seleuco

& Ptolemzo victus eft.

Urbium obseffor dictus eft. Plin. lib. 7. fed feipfum Seleuci fidei tradidit, ut cap. 38. Quam nominis arrogantiam arguit Plutarchus in Demetrio: Seleuco Nicanori Syriæ Regi filiam fuami Stratonicen uxorem dedit, & expulso Athenis Demetrio Phalereo, pristinam Reip. ac libertatis formam Athenienfibus restituit.

27 Lyfimachus, Seleucus, Ptolemans.] Lyfimachus unus quondam e Cultodib. Alex. Mag. illustri Macedoniæ loco natus, sed virtute illustrior. Vide Juft. lib. 15. c. 3. Seleucus qui cognominatus est Nicanor Rex Syria, de quo jam dictum est. Prolemaus vero omnibus Ægyptiis Regibus nomen fuum dedit, vir quoque magnus fuit, & prudentia insignis, de quo jam fupradictum est in Eumene.

28 Pari leto affectus est Lyfimachus.] Demetrio mortuo Lyfimachus cum Seleuco conflixit; & hæc ultima pingna fuit Successorum Alexandri Magni

anno 42 ab Alex. interitu.

29 Captus bello.] Nimirum in Idumæa ad urbem Gazam, ut vult Juft. Plutarchus, & Arrianus. Hune a Macedonibus relictum scribit Cic. Offic.2. 26 Et bujus filius Demetrius.] Hic At & Justino credimus, non captus est, patet ex his verbis ! Demetrins quoque a tot exercitibus circumventus, cum poffet boneste mori, surpiter se dedere Seleuco maluit.

> 30 Perit morbo.] In quem incidit, ut refert Plutarchus biennio post, cum a Seleuco perhumaniter exceptus fuilfet, & regio apparatu ; fed quum inertiæ otioque le dediffet, neque folito vivendi more uteretur, ex nimia cruditate in morbum incidit, & ita interut. Plutarch. in Demet.

> 31 A Ptolemao Cerauno.] Hic filius fuit Ptolemæi prioris, Ceraunus didus ab audacia. & ingenii velocitate; Repauvos enim fulmen fignificat. Cel.

lib. 24. cap. 6.

32 Ab illo codem vita privatus dicitur.] Huic opinioni adverfatur Juft. 1ib. 24. qui eum a Gallis, quos spreverat, victum, vita & regno fpoliatum feri-

1 HAMIL

HAMILCAR, HANNIBALIS

FILIUS, 2 COGNOMINE BARCHAS, CARTHAGINIENSIS.

PRimo Punico bello, 3 fed temporibus extremis, admodum adolescentulus, in Sicilia præesse cœpit exercitui. Quum ante ejus adventum & mari & terra male res gererentur Carthaginienfium; ipse ubi adfuit, nunquam hosti cessit, neque locum nocendi dedit : sæpeque e centrario occasione data, lacessivit, semperque superior discessit. Quo facto, quum pene omnia in Sicilia Pœni amilissent, 4 ille Erycem sic defendit, ut bellum eo loco gestum non videretur. Interim Carthaginienses classe 5 apud insulas Ægates a C. Luctatio Confule Romanorum superati, statuerunt belli finem facere, eamque rem arbitrio permiserunt Hamilcaris. 10 Ille etsi flagrabat belli cupiditate, 6 tamen paci serviendum putavit, quod patriam exhaustam sumptibus, diutius calamitatem belli ferre non posse intelligebat : sed ita ut statim mente agitaret, si pau-

NOT E.

HAMILCAR, HANNIBALIS Siciliæ ad Montem ejusdem nominis FILIUS.] Hamilcar nomen est Punicum, quod Regem significat, hic patrem habuit Hannibalem antiquiorem, inter alios scribit Polybius lib. 1. How ipse pater suit magni Hannibalis die, Monte S. Juliano.

his cus,

natus iter triere

orolo ım

/us De ur

ni-

Serrana prisei Barca de Gente.

finem hujus primi belli Punici. 4 Ille Erycen fic defendit.] Eryx urbs

eterni Romanorum hostis.

2 COGNOMINE BARCHAS.]

Hoc gentile nomen fuisse patet ex his siliz insulæ a Polybio, suntque ad Prosili Italici verbis, lib. 1. in princimontorium Lilybæum, juxta quas classis Romanorum, quam trecentarum Navium fuiffe tradit Plinius de viris illustribus, Classem Carthaginienfium, cui Dux Hanno erat, superavit.

6 Tamen paci serviendum putavit.] 3 Sed temporibus extremis.] Id est, sub Quibus conditionibus facta fuerit, vide

Polybium lib. 3.

lulum modo res essent refectæ, bellum renovare, Romanosque arr mis persequi: 7 donicum aut vi certe vicissent, aut victi manum dediffent. Hoc confilio pacem conciliavit; (a) in qua tanta fuit ferocia 8 ut quum Catulus negaret se bellum compositurum, nisi 5 ille cum suis, qui Erycem tenuerant, armis relictis, Sicilia decederent : succumbente patria, Ipse periturum se potius dixerit, quam cum tanto flagitio domum rediret. Non enim suæ esse virtutis, arma a patria accepta adversus hostes, adversariis tradere. Hujus pertinaciæ ceffit Catulus.

10 CAP. II. At ille 9 ut Carthaginem venit, multo aliter, ac sperabat, rempublicam se habentem cognovit. Namque diuturnitate externi mali 10 tantum exarsit intestinum bellum, ut nunquam pari periculo fuerit Carthago, 11 nisi quum deleta est. 12 Primo mercenarii milites, qui adversus Romanos fuerant, desciveis runt, quorum numerus erat viginti millium. 13 Hi totam abalienarunt Africam, ipsam Carthaginem oppugnarunt. Quibus malis adeo sunt Pœni perterriti, ut auxilia etiam a Romanis petiverint, eaque impetraverint. Sed extremo, quum prope jam ad despe-

rationem pervenissent, 14 Hamilcarem imperatorem fecerunt. 20 non folum hostes a muris Carthaginis removit; quum amplius centum millia facta effent armatorum, sed etiam eo compulit, ut locorum angustiis clausi, plures fame quam ferro interirent. Om-

INTERPRETATIO.

(a) In que tantam exhibuit firmitatem.

TATON TO NOT E.

Donicum aut vi.] Donicum, prostantum Caribago babuisset opum sexcentos donec, apud veteres.

duality bene on

Sammer and

modul

torius Africa terra marique florentifi- tiunt Autores hac in re. Caterum mem. Roma amulam, a Phoenici-bus in Libya littore conditam ad mare finternum; quaque tertio Punico incendium extingui. Flor. lib. 2. bello a Scipione Amiliano penitus cap. 15.

für, ut mox dixinus, a Scipione anno 567. postquam condita fuerat, Cn. Gornelio Lentulo, L. Mummio Coss. Velleius Paterc. lib. 1. cap. 12. Ad quam opinionem quodam modo accedit Cic. 1. de Rep. his verbis; Nec.

fere annos; fine confiliis & disciplina; cui 8 Vt quum Catulus.] Scilicet, Q. Lu-eriam opinioni Orosius non multum ciatius Catulus, Consul Rom. dissentit lib. 4. c. 6. Alii plus, alii 9 Vt Carthaginem venis.] Urbem olim minus, adeo ut parum inter se consen-

diruta est.

12 Primo mercenarii milites,] Quos ex variis gentibus suisse memorant, nimi-Hujus beili causa narratur a Polybio, qui etiam ejus Authores recenset.

13 Hi totam abalienarunt Africam.]

nia

tiff

eti

dit

fe

n

nia oppida abalienata, 15 in his Uticam atque Hipponem, valentissima totius Africæ, restituit patriæ; neque eo fuit contentus, sed etiam fines imperii propagavit: tota Africa tantum otium reddi-

dit, ut nullum in ea bellum videretur multis annis fuisse.

CAP. III. Rebus his ex sententia peractis, sidenti animo atque infesto Romanis, quo facilius causa bellandi reperiretur, effecit, ut imperator cum exercitu in Hispaniam mitteretur, eoque fecum duxit filium Hannibalem annorum novem. Erat præterea cum eo adolescens illustris & formosus, Hasdrubal, 16 quem nonnulli diligi turpius, quam par erat, ab Hamilcare loquebantur. 10 Non erim maledici tanto viro deesse poterant. Quo sactum est, 17 ut a præfecto morum Hasdrubal cum eo vetaretur esse. Huic ille filiam suam in matrimonium dedit, 18 quod moribus eorum (b) interdici non poterat socero gener. De hoc ideo mentionem fecimus, 19 quod Hamilcare occifo, ille exercitui præfuit, 20 ref-15 que magnas gessit, 21 & princeps largitione vetustos pervertit mo-

INTERPRETATIO.

(b) A soceri contubernio gener probiberi non poterat.

NoT E.

occasum versus, inquit Appianus, ad Bagradam amnem; ea quemadmodum & Carthago a Tyriis condita fuit, sed longe ante, quod videtur testari Silius Italicus lib. 3.

Proxima Sidomis Utica est effusa mani- generi. Prisca situ, veteresque ante Arces con-

dita Byrfa.

Quod ad Hipponem vero, quam & Diodorus lib. 20. vocat Hippuacram, urbs eft ad Hippi Promontorium fita, a quo nomen habere videtur, cui stag num adjacet Hipponense, unde aGracis Diappur G dicta est propter aquarum irrigua. Vide quid Plinius de ea scribat .lib. 9. Epift.

15 Quem nonnulli diligi turpius.] Vide quid super ea re referat Livius 21. an-

11-

m

uit

nifi

e-

m

na

4-

ac r-

n-

7. e-

1-

16 Ut a prafecto morum Hasdrubal. Quales apud Rom. Censores erant, pe- erat, faventem populum redderet,

15 In his Vticam atque Hipponem,] Uti- | fecti feu Magistri morum apud Carca urbs totius Africæ, fi Carthaginem thaginienses, ad quos pariter pertine-excipias, claristima, quæ sexaginta bat morum censura & animadverstadiis ab ipsa Carthagine distabat sio, & præterea facultatum cujusque æstimatio.

18 Quod moribus eorum interdici non poterat socero gener.] Apud Rom. tamen fummum inter urrumque erat verecundiæ argumentum, quod ut ait Cic. I. 1. Offic. Non lavantur cum soceris

19 Quod Hamilcare occiso.] In prxlio, scilicet, contra Vetrones citerioris Hispaniæ populos, ut postea dicetur, intra Anam & Tagum fluvios, Plin. lib. 4. cap. 20. Reliquitque quatuor filios quos se Romanorum perniciem alere dicebat, veluti quatuor Catulos Leoninos, quorum tamen nullus in locum patris miffus eft ftatim ab eius morte, propter immaturam ata-tem. Valer. Max. lib. c. cap. 3.

20 Resque magnas gessit.] De quibus

Polybius lib. 11.

21 Et Princeps largitione vetuftos pervertit mores Carthaginiensium.] Is namque ut Barcinæ factioni, cujus autor nes quos erat jus animadvertendi in immodicis largitionibus utebatur : & mores Civium ; tales fere erant Præ- ut ait Livius 21. Annal. Plura confilio res Carthaginiensium: 22 ejusdemque post mortem Hannibal ab

exercitu accepit imperium.

CAP. IV. At Hamilcar 23 posteaguam mare transit, in Hi. spaniamque venit, magnas res secunda gessit fortuna, maximas bel-5 licosissimasque gentes subegit: equis, armis viris, pecunia, totam locupletavit Africam. Hic quum in Italiam bellum inferre meditaretur, nono anno postquam in Hispaniam venerat, in prælio pugnans 24 adversus Vettones occisus est. Hujus perpetuum odium erga Romanos maxime concitasse videtur secundum bellum 10 Punicum. 25 Namque Hannibal, filius ejus, affiduis patris obtestationibus eo est perductus, ut interire, quam Romanos non experiri mallet.

NOT A.

quam vi gerens, auspiciis regulorum magis, | columnas. conciliandisque per amicitiam principum novis Gentibus, quam bello aut armis rem mox diximus, quorum Metropolim, E. auxit.

22 Ejusdemque post mortem.] De cu- Anas prætersluit. Prudentius Hymno jus mortis genere non consentiunt hi- de S. Eulalia. Storici. Livius 21. Annal. & Ap- 25 Namque Hannibal filius ejus affiduis pianus, ipsum in venatione interfectum patris obtestationibus.] Vide Valer. lib. fcribunt. Justinus & Valer. Max. a 9. cap. 3. ubi ait quod quum Hamilcar Servo sui domini mortis ulciscendæ trajecturus estet exercitum in Hispacausa occisum esse aiunt. Polybius ve- niam, & ob id sacrificaret, Hanni ro de nocte in diversorio suo a quodam balem filium ejus 9 annos natum al-Gallo privatarum injuriarum causa taria tenentem jurejurando promisife, interemptum refert.

cet, fretum Gaditanum, & Herculis rum.

the form of the mount of a minute system Commence of the Commence of th

and the kind of the property of the contract o

the course of the control of the state of the course of th

densiber mulagage memberitation entanoners targittonnals erebette

so an Little to Action Chara double

24 Adversus Vettones. 7 De quibus meritam Vettonum dictam, flumen

banan at Lagrand

fe cum primum per ætatem poffet, 23 Posteaquam mare transit.] Scili- acerrimum hostem pop. Rom. sutu-Land and the state of the State Sugar

and the still amounts from the company which are many case 2 and

are the minimum terminal and the up

HANNIBAL, HAMILCARIS

FILIUS, CARTHAGINIENSIS.

CAP. I.

CI verum est, quod nemo dubitat, ut populus Romanus omnes gentes virtute superarit, non est inficiandum, I Hannibalem tanto præstitisse cæteros imperatores prudentia, quanto populus Romanus antecedebat fortitudine cunctas nationes. Nam quotiescunque cum eo congressus est in Italia, semper discessit superior. Quod nisi domi 2 civium suorum invidia debilitatus esset, Roma-nos videtur superare potuisse. Sed multorum obtrectatio devicit unius virtutem. Hic autem, velut hæreditate relictum, odium paternum erga Romanos fic confirmavit, ut prius animam, quam id deposuerit; qui quidem quum patria pulsus esset, & aliena-10 rum opum indigeret, nunquam destiterit animo bellare cum Ro-

C A P. II. Nam, 3 ut omittam Philippum, quem absens ho-ftem reddidit Romanis; 4 omnium his temporibus potentissimus rex Antiochus fuit. Hunc tanta cupiditate incendit bellandi, ut 15

NOT Æ.

git, quanquam tamen a Scipione in c. 9. Vide & Just. lib. 29. ipsius Carthaginis conspectu superatus est. Vide apud Lucianum in Dialogis Ille enim septem & triginta annos Asimortuorum, ludicram illam contentionem de præstantia Scipionis, Hanninut; præster Hiram, Bæctrianiam,

Hi. beltam meælio

odilum ob-

non

bus

,E.

nen

ino

luis

ib.

car

pa. ni.

Te, et,

u.

fortiter incumbebat. 3 Ut omittam Philippum.] Hic De-

I Hannibalem tanto prastitisse cateros metrii filius suit, & pater Persei Regis Imperatores prudentia.] Prudentissimum Macedonum, quem devictum acie, & quidem & sagacissimum suisse ex ejus bellicis facinoribus nemo non intelli-

balis, & Alexandri Magni.

2 Civium suorum invidia debilitatus esfet.]

Hujus in Hannibalem invidiæ causas
recenset Livius lib. 30. Quæ quidem scitur. Porro Antiochus ille Magni nullæ sunt aliæ præter optimam Reip. cognomentum accepit propter victoriadministrationem, & remotos Magi-arum amplitudinem, huncque ad inferendum Rom. bellum impulit Hannibal. Idem Just. lib. 32.

usque , a rubro mari arma conatus sit inferre Italiæ. & Ad quem quum legati venissent Romani, qui de ejus voluntate explorarem, darentque operam confiliis clandestinis, 7 ut Hannnibalem in suspicionem regi adducerent, tanquam ab ipsis corruptum alia at-5 que antea sentire; neque id frustra fecissent; idque Hannibal comperisser, seque ab interioribus confiliis segregari vidisset: tempore dato adiit ad regem, atque quum multa de fide sua, & odio in Romanos commemoraffet, hoc adjunxit: Pater (inquit) meus Hamilcar, 8 puerulo me, utpote non amplius novem annos nato, in Hi-10 spaniam imperator proficiscens Carthagine, Jovi Optimo Maximo beflias immolavit. Que divina res dum conficiebatur, quefivit a me, vellemne secum in castra proficisci. Id quum libenter accepissem, atque ab eo petere capissem, ne dubitaret ducere: tum ille, Faciam (inquit) si fidem mibi quam postulo dederis: simulque ad aram adduxit, 15 apud quam sacrificare instituerat, 9 eamque, cæteris remotis, tenentem jurare just, nunquam me in amicitia cum Romanis fore. Id ego jusjurandum patri datum, usque ad bane diem ita conservavi, ut nemini dubium effe debeat, quin reliquo tempore eadem mente sim futu-Quare (a) si quid amicè de Romanis cogitabis, non impruden-20 ter feceris, si me celaris; quum quidem bellum parabis, teipsum fru-straberis, si non me in eo principem posueris.

CAP. III. Hac igitur ætate cum patre in Hispaniam profectus est. Cujus post obitum 10 Hasdrubale imperatore suffecto, equitatui omni præfuit. Hoc quoque interfecto, exerci-

INTERPRETATIO,

(a) Si alicujus amicitia cum Romanis incundæ confilium tibi erit.

NOTE.

5 A rubro mari.] Cujus finus Ara- confule. bicus est porcio, qui Ægyptum ab O-| 7 Vt Hannibalem in suspicionem regi riente alluit, & abArabia difterminat. adducerent.] Quod affequuti funt tefte Pars est Oceani sinu Persico termina-ta. 2013 por Sanasay Graci vocant, 8 Puerulo me.] Quia vix tunc ad 9 ta, Egudegiv Sahaarav Græci vocant, ab Erythra Rege qui ibi regnasse dici- atatis annum pervenerat, ut supra in tur; cui opinioni subscribit Arrianus Hamilcare. Author tamen de Viris lib. 8. Ideo autem a Latinis dictum illustrib. 11. annos natum testatur. eft mare rubrum, quod quum audirent a Gracis Erythraum vocari, exi- Vide qua supra sunt in Hamilcare, fimaverunt a rubedine aquarum ita dicium.

6 Ad quem quum legati venissent Romani.] Justinus pariter lib. 31. ad ram tenerent. Cic. pro Flacco: Ergo Antiochum legatos a Rom. fuiste misfos scribit, eodem confilio quo Nepos mo, per Epistolam, quod volet, injuratus refert, sed eorum nomina non recen- probabit. fet. Quapropter Livium Dec. 4.

9 Bamque, cateris remotis, tenentem.] quæque Valer. Max. I. 9. cap. 3. fuper ea re refert. Vide & Livium 35. Mos autem erat antiquitus ut jurantes a-

10 Hastrubale Imperatore suffecto.] Is lib. 5. & Plutarchum in Flaminio gener erat Hamiltaris, ut fupra.

tus 41 summam imperii ad eum detulit. Id Carthaginem delatum, publice comprobatum est. Sic Hannibal minor quinque & viginti annis natus, imperator factus, 12 prox mo triennio omnes gentes Hispaniæ bello subegit. 13 Saguntum foederatam civita-14 vi expugnavit: 15 tres exercitus maximos comparavit. Ex his unum in Africam misit, 16 alterum cum Hasdrubale fratre in Hispania reliquit, tertium in Italiam secum duxit: 17 saltum Pyrenæum transiit: quacunque iter fecit, cum ornnibus incolis conflixit: neminem nifi victum dimisit. 18 Ad Alpes posteaquam venit, quæ Italiam ab Gallia sejungunt, quas nemo unquam cum ro exercitu ante eum 19 præter Herculem Graium transierat (20 quo

NOT Æ.

11 Summam imperii.] Huic etiam Aarunt. Livius lib. 21.

opinioni suffragatur Polybius lib. 3.

qui uno ore, & communi omnium mi- Vide Polybium, & Livium ibidem. litum confensu electum fuisse Imperatorem Hannibalem fcribit.

utilium erat alterutrius partibus qui

iem

ent,

fu-

at-

ibal

em-

odio

neus

Hi-

bo-

me,

que (incit,

en-

ego

netuen-

ru-

10-

fe-

ci-

te

in

15

e,

er

05 3-

20

15

gas, & Saguntinos etiam excipias, seriarum angustias redegit, & urbem maritimæ tutelam. Idem ibidem. eorum ferro flammaque diruit. Vide Liv. lib. 21.

12 Saguntum fæderatam civitatem. Quanta fuerit olim hæc civitas intelligi potest ex his Livii verbis : Civiras ea longe opulentissima ultra Iberum fuit, sita passus mille ferme a mari. Cui sententia subscribit Florus; Saguntus, inquit, vetus Hispania civitas & opulenta, fideique erga Romanos magnum guidem, sed triste Pœno. monumentum. Hæc ad stumen Duriam 19 P fira erat prope urbem Valentiam, quæ hodie caput est regni hujus nominis in Hispania. Plinius lib. 16. cap. 40. re fert conditam fuiffe ducentis annis ante Trojæ excidium, quod maximæ anargumentum eft. hodie vulgo, Morvedre.

14 Vi expugnavit.] Anno ab urbe cond. 535. bello Punico z. post octa-vum obsidionis mensem, ut refert Polybius. Porro Saguntus partim Hannibalis, partim Civium manibus diruta eft, qui quum ad extremam rerum omnium inopiam & famem redacti effent, se suaque omnia in pyram conlecerunt, nec victoris arbitrium expe- | ad Celtiberos.

16 Alterum cum Hasdrubale.] Hannibalis fratre, quem ad tuendam Hifpa-12 Proximo triennio omnes gentes His niam cum Afrorum peditum undecim frania bello subegit.] Id verum est, si millibus & amplius, præter ingentem Gentes ultra Iberum amnem intelli- aliarum gentium muititudinem cum Elephantis 14 reliquit. Præterea quos postea obsessos ad extremas mi- Classis ipsi data est maxima ad oræ

17 Saltum Pyrenaum , transit.] . Id. est, Montes Pyrenzos, qui saltibus & sylvis circumducebantur, postquam Celtiberos aliofque earum regionum accolas dejecit. Vide Appianum, &

18 Ad Alpes posteaquam venit.] Quæ, ut refert Plin. lib. 3. hift. natur. cap. 17. Poeninz dictz funt ab Hannibale

19 Prater Herculem Graium.] de Silius Italicus,

> Primus inexpertas adiit Tirynthius Arces.

Hæc Et apud Livium Hannibal se Herculis itinerum æmulum effe gloriatur.

20 Quo fatto is hodie Saltus Graius appellatur.] Multa etiamnum supersunt transitus Herculis per Alpes vestigia, nimirum Herculis Monœci Portus, Alpium Graiæ fauces, quæ indicant hac ipsum transivisse; & Herculea via apud Aristotelem de admirandis, quæ ducit ex Italia per Galliam ufque

facto is hodie faltus Graius appellatus) 21 Alpicos conantes prohibere transitum concidit, loca patefecit, itinera muniit, effecitque ut ea elephantus ornatus ire posset, qua antea unus homo inermis vix poterat repere. 22 Hac copias traduxit, 23 in Italiamque per-5 venit.

C A P. IV. 24 Conflixerat apud Rhodanum cum P. Cornelio Scipione consule, eumque pepulerat. 25 Cum hoc eodem de Clastidio apud Padum decernit, 26 saucium inde ac fugatum dimittit. Tertio idem Scipio 27 cum collega Ti. Longo, 28 apud Tre-10 biam adversus eum venit. Cum his manum conseruit, 29 utros-

NOT A.

21 Alpicos conantes probibere transitum futurum erat alterutrius partibus graconcidit.] Id est, Alpinos, seu Alpium ve momentum. Nam revera post il-incolas. Viam autem hac aperuit sibi lam pugnam ad Padum sumen, ex multo labore magnaque industria; qua Hannibal victor discessit, misit nam, ut Livius refert, magnas strues statim sui exercitus partem ad oppiex arboribus quas cædebant erectas in- dum illud occupandum, quia frumen-cendebant, & ardentia faxa superfuso ti inopia laborabat; & hoc primum aceto molliebant, & comminuebant. fuit Scipionis cum Hannibale certa-Vide Livium ad Hannibalis transitum men. Livius ibidem. in Italiam.

22 Hac copias traduxit.] Vulgaris opinio est Hannibalem traduxisse suum exercitum per eam Alpium partem, quam vulgo montem Cinisum vocant, perque vallem Segufianam; quod Plutarchus fentire videtur.

23 In Italiamque pervenit.] Consumptis in Alpium transitu 15 diebus teste

Polybio, & Livio 21.

24 Conflixerat apud Rhodanum cum P. Cornelio Scipione.] Huic opinioni Livius refragatur, afferitque; P. C. Scipionem triduo fere postquam Hannibal ab ripa Rhodani movit, quadrato agmine ad castra hostium venisse, nullam dimicandi moram fa-Sturum: caterum ubi deserta munimenta videt, ad naves rediise, tutius faciliusque ita descendenti ab Alpibus Hannibali occur surum. Ita etiam Polybius refert ; ita Florus, Eutropius, & alii fere omnes Romani scriptores.

25 Cum boc eodem de Clastidio apud Padum decernit.] Nihil hic arbitror deeffe; fed fic ifte locus mihi videtur explicandus: scilicet, Iterum Hannibal cum Scipione decertat: ut videret utri Clastidium cederet : quia oppidum erat, ut tradit Livius, quo magnam frumenti copiam Romani congesterant, atque adeo cum Scipione Hannibal decernit de Clastidio utri esfet, quod

26 Saucium inde ac fugatum dimittit.] Kevera Scipio in illo certamine ad Padum, non ad Trebiam, ut vult Plinius, vulnus accepit, Livio & Floro te. stibus; & in manus hostium prope e. rat, ut veniret, Nif periculum intercur. fu tum primum pubescentis filii propulsatum. Livius; Hinc Florus etiam his verbis: Tunc Scipione Duce fusus exercitus, saucius etiam ipse venisset in manus hoflium Imperator, nifi protectum patrem pratextatus admodum filius ab ipfa morterapuiffet.

27 Cum collega Tiberio Longo.] Tiberius Sempronius Longus Conful factus est eum Cornelio Scipione, quumque ad Siciliam tuendam profectus effet, hinc revocatus eft, ut jundis viribus Hannibali refisterent; hune tamen Livius non Tiberium, sed

Titum vocat.

28 Apud Trebiam.] Fluvius est prope Placentiam in Gallia Cifalpina.

29 Utrosque profligavit.] Utrumque Confulem in hoc prælio adfuisse testatur Appianus, quidam negant; Livi-us tamen Sempronium adfuisse testari videtur, eumque priore prælio fuperatum, Romam venisse, deinde in castra rediisse, & ad Placentiam cum Hannibale conflixisse.

que profligavit. 30 Inde per Ligures 31 Apenninum transit, 32 petens Hetruriam. Hoc itinere adeo 33 gravi morbo afficitur oculorum, (b) 34 ut postea nunquam dextro æque bene usus sit. valetudine quum etiam premeretur, lecticaque ferretur, 35 C. Flaminium consulem apud Trasimenum 36 cum exercitu insidiis cir-5 cumventum occidit. Neque multo post 37 C. Centenium prætorem, 38 cum delecta manu 39 faltus occupantem. 40 Hinc in Apuliam pervenit. Ibi obviam ei venerunt duo consules, C. Terentius & Lucius Æmilius. 41 Utriusque exercitus uno prælio fu-

INTERPRETATIO.

(b) Ut deinceps dextrum debiliorem semper senserit.

NOTE.

30 Inde Ligures.] Hæc duo prælia | Sunt tibi Flaminius, Thrasumenaque antequam in Liguriam Hannibal perveniret, commifia funt,ut teftatur Livius. Porro Ligures inter Varum & Macram amnes in imis Alpium jugis adhærent. Florus.

ohi-

que

mis

per-

elio

Cla-

nitrerof-

gra-

t il-

ifit

pi-

en-

um

rta-

it.]

Pa-

ini-

te_ e e_

CEUY_

lla-

his

701-

bo-

pra-

74-

Hic

riul

one,

ofe.

un-

nt ;

fed

ro-

que sta-

VI-

tari

era-

tra

mi-

que

31 Apenninum.] Montem altissi-

ne discretam, cujus hodie Metropolis prædixerant. Florentia.

etiam Livius lib. 22.

usus fit.] Factum eft enim Luscus, unde Poeta Satyricus 10.

O qualis facies, & quali digna ta-

Cum Getula Ducem portaret bellua vero, fi Polybio, & Livio. Luscum.

minius videre eft ex his Livii verbis : a tergo circumventus periit. Consul ferox ab consulatu priore, & gro Perufino, nunc vulgo, Lago di ternecione ab Hannibale nobilitatus. Pergia; de quo Ovid. lib. 6. Fasto-

littora testes.

36 Cum exercitu infidits circumventum occidit.] Flaminium cum Romanis circumclufit lacu & montibus Hannibal, hostemque sie circumclusum mimum; Italiam mediam secundum liti suo ad satietatem præbuit cædenlongitudinem intersecat; in cujus dum. Quanta autem fuerit Rom. Vide Livium locis jam citatis. Clades disce ex Polybio, & Livio. At 32 Petens Hetrurium.] Italiæ regio ab Hannibale, sed à Gallis in eadem nem ad primam usque Tiberis ripam pugna interemptum, cui quidem proprotensam, & a Liguribus Macra am- digiosa signa imminentem illi cladem

37 C. Centenium.] Alii Centronium, 33 Gravi morbo afficitur oculorum.] Sic quem a Senatu contra Hannibalem miffum feribit Livius. Polybius vero 34 Vt postea nunquam dentro aque bene hune a Cn. Servilio altero Confule, audito Hannibalis in Etruriam tranfitu, præmiffum, refert.

38 Cum deletta manu.] Nimirum cum fex vel octo equitum millibus, fi Appiano credimus in Hanmbale; quatuor

39 Saltus occupantem.] Hoc eft, juga montium prærupta, & viarum an-35 C. Flaminium Confulem apud Trafi- fractus fylvis obductos. qua tranfeunmenum.] Qualis fuerit Conful Fla- dum erat Hannibali, ubi a fronte &

40 Hine in Apuliam pervenit. Apulia non modo legum, aut Patrum majesta- Italiæ regio mari Adriatico contermitis, sed ne Deorum quidem satis metwens na, quæ & Japygia dicta juxta Aufierat: Trafimenus vero lacus est in a- dum amnem; ingenti Romanorum in-

41 Utriusque exercitus uno pralio fug.t-Quanta fuerit Rom. clades gavit, 42 Paulum consulem occidit, & aliquot præterea consulares. In his Cn. Servilium Geminium, qui anno superiore suerat conful.

CAP. V. Hac pugna pugnata, 43 Romam profectus est nul. 5 lo refistente. 44 In propinquis urbis montibus moratus est. Quum aliquot ibi dies castra habuisset, & reverteretur Capuam, 45 Q. Fabius Maximus, 46 dictator Romanus, 47 in agro Falerno ei 48 Hic clausus locorum angustiis, noctu sine ullo detrimento exercitus se expedivit. 49 Fabio callidissimo imperatori 10 dedit verba. Namque obducta nocte, so farmenta in cornibus jumentorum deligata incendit, ejusque generis multitudinem mag-Quo repentino objectu viso, tantum nam dispalatam immisit. terrorem injecit exercitui Romanorum, ut egredi extra vallum ne-

NOT Æ.

ad Cannas, ex hoc intelligi potest, quod, ut Florus refert, duo illi exercitus cæfi funt, donec Hannibal diceret militi fuo, parce ferro; quod altero Confule fugiente, alter occifus eft; quod cruentus aliquandiu Aufidus amnis; quod Pons Hannibalis justu ex cadaveribus factus est; quod modii duo annulorum Carthaginem miffi funt ; quod 80 Senatores, Consulares atque Prætorii, aut Ædilitii triginta ibi fuerunt trucidati. Qua de re vide amplius Polybium, & Livium, lib. 22.

42 Paulum Consulem occidit, & aliquot praterea Consulares. J Vide annotatio-nem superiorem. Paulus secundum confulatum agebat quo tempore mortuus eft. Vide Livium lib. 22.

43 Roman profectus est.] Immo relicia Roma Campaniam Tarentumq; peragrare maluit. Vide Liv. ibidem; & iterum lib. 23. 26. 30. & Florum

44 In propinquis urbis montibus moratus eft. 7 Scilicet, ad flumen Anienum, fed longe post Cannensem pugnam, ac dum fe Capuam frumentum & fubfidium intromittere, obsidionemque solvere posse desperavit: nam ut Florus ibidem ait, ejus amissio tantum Pœno Duci dolorem dedit, ut inde totis viribus Romam converteretur; fed moventi castra a tertio lapide Hannibali. tanta vis imbrium effuia, tanta ventorum violentia coorta eft, ut divinitus fummoveri ab Urbis mænibus & Capitolio videretur.

45 Q. Fabius Maximus.] Qui novam de Hannibale victoriam commentus est, non pugnare. Hinc cognomen illi novum & reip. falutare, Cunctator, Hinc imperii scutum dictus est, isque primus fuit qui ex ea familia Maximus est appellatus.

46 Dictator.] Jus Dictatoris supremum fuit, creabaturque Dietator in summo Reip. periculo, summus erat Magistratus, fine provocatione, & tantum semestris. Porro Fab. Maximus factus fuerat Dictator statim a pugna ad Trasimenum. Vide Polyb. lib. 3.

47 In agro Falerno.] Campaniæ pars eft, ubi vites generosissimæ, unde vinum Falernum. Consentit autem Author de Viris illustribus in vita Fabil cum Nepote, his verbis: Hannibalem in agro Falerno inclusit. Et Florus lib. 2. Itaque per Samnium totum, per Falernos, Gauranosque saltus sic mace-ravit Hannibalem, ut qui frangi virtute non poterat, mora comminuere-

48 Hic clausus locorum angustiis.] Vide ea de re Appianum in Hanni-

49 Fablo callidiffimo imperatori.] Id ex ejus præclaris facinoribus & bellicis artibus facile cognoscitur, atque ex præclaris titulis & nominibus quibus in fuis triumphis donatus est.

50 Nam farmenta in cornibus. 7 Vide Frontinum in Stratagem. Appianum ibidem, & alios.

I I affirm

1

P op. ii d

1

d

0

e

P

C

te vi

2

V

b

n

ti

Se

L

pi fe

A

Co fu

mo fit ausus. Hanc post rem gestam, non ita multis diebus, M. Minutium Rufum magistrum equitum, 51 pari ac dictatorem imperio, dolo perductum in prælium, fugavir. 52 T. Sempronium Gracchum, iterum consulem, 53 in Lucanis absens, (c) in insidias inductum fustulit. 54 M. Claudium Marcellum quinquies con-5 fulem, 55 apud Venusiam pari modo interfecir. Longum est enumerare prælia. Quare hoc unum satis erit dictum, ex quo intelligi possit, quantus ille fuerit. 56 Quandiu in Italia fuit, nemo ei in acie restitit, nemo adversus eum post Cannensem pugnam, in campo castra posuit.

C A P. VI. 57 Hic invictus patriam defensum revocatus, bellum gessit 58 adversus P. Scipionis filium, quem ipse primum apud Rhodanum, iterum apud Padum, tertio apud Trebiam fu-Cum hoc, exhaustis jam patrize facultatibus, cupivit inpræsentiarum bellum componere, quo valentior postea congre-15 In colloquium convenit, conditiones non convenerunt.

INTERPRETATIO.

(c) Infidiis circumventum interemit.

NOTE.

71 Pari ac distatorem imperio.] Quod | T. Quincio Crispino, ut ex fastis nunquam fuerat ante pugnam cum Hannibale; idque prima vice accidit quum suffragante Metello, M. Minucius, confilio Varronis a Senatu obtinuit, ut jus Dictatoris & Magistri equitum æquaretur. Polyb. & Appianus ibidem.

52 T. Sempronium Gracchum, iterum Consulem.] Hunc bis Consulem fuisse testatur Plutarchus in Gracchorum vita, habuitque collegam in secundo Consulatu M. Juventium Helvam,

anno urbis conditæ 591.

53 In Lucanis absens, in insidias indudum sustulit.] Quidam in agro Beneventano interemptum volunt ab hostibus inter salicta latentibus. Sed Florus lib. 2. cap. 6, cum Nepote consentit, ut patet ex his verbis : Aufus & Sempronio Graccho Duce per Lucaniam Sequi, & premere terga cedentis. Sic etiam Liv. Decad. 3. 5. Lucani autem populi funt Italiæ a Samnitibus oriundi, secundum mare extensi, a Picentinis Huvio Silaro, a Brutiis Lacu sejuncti. Plin. lib. 3. c. 5.

54 M. Claudium Marcellum quinquies Consulem.] Alii legunt, Quintum Confulem. Conful autem tunc fuit cum

constat.

55 Apud Venusiam pari modo interfecit.] Venusia Colonia Roman, inter Apuliam & Lucaniam; quantum vero ad modum quo interfectus est, Vide Liv. lib. 27. Annal. & Appianum in Hannibale.

56 Quandiu in Italia fuit.] Sex decim annos, Livius lib. 30. Annal. & Just.

lib. ultimo, & alii.

57 Hic invictus patriam defensum revocatus.] Quanam ratione invictus dicatur, vix intelligi potest, qui a Fabio Maximo fractus; a Valerio Flacco, repulsus, a Graccho & Marcello fugatus, mox in Africam revocatus, & a Sci-pione superatus. Author de Viris illustribus in Hannibale.

58 Adversus Scipionis filium.] Qui patrem in pugna, quæ ad Padum commiffa est, objectu corporis morti subduxerat, aut vinculis; cuique, ut inquit Florus, tam grande de Africa nomen fata decreverant; nam ille victo Hannibale, subactaque Africa, Africanus dictus est: quamvis nomen illud commune fuerit duobus Scipionis

Post id factum, paucis diebus 59 apud Zamam eum eodem conflixit. Pulsus, incredibile dictu, biduo & duabus noctibus 60 A. drumetum pervenit, quod abest a Zama circiter millia passuum trecenta. In hac fuga Numidæ, qui fimul cum eo acie excesserant, infidiati funt ei : quos non folum effugit, sed etiam ipsos op. pressit. Adrumeti reliquos ex fuga collegit, novis delectibus,

paucis diebus multos contraxit. CAP. VII. Quum in apparando acerrime effet occupatus, Carthaginienses 61 bellum cum Romanis composuerunt. Ille ni-10 hilo secius exercitui postea præfuit, resque in Africa gessit. Itemque Mago frater ejus, 62 usque ad Publium Sulpicium & Caium Aurelium Cost. His enim magistratibus legati Carthaginienses Romam venerunt, qui senatui populoque Romano gratias agerent, quod cum his pacem fecissent, ob eamque rem co-15 rona aurea eos donarent, simulque peterent, 63 ut obsides eorum Fregellis effent, captivique redderentur. His ex senatusconsulto responsum est, Munus eorum gratum acceptumque esse; obsides quo loco rogarent futuros; captivos non remissuros, quod Hannibalem, cujus opera susceptum bellum foret, inimicissimum nomi-20 ni Romano, & nunc cum imperio apud exercitum haberent; itemque fratrem ejus Magonem. Hoc responso Carthaginienses cognito, Hannibalem domum Magonemque revocarunt. Huc ut rediit, 64 prætor factus est, 65 postquam rex suerat anno secundo & vigefimo. Ut enim Romæ consules, sic Carthagine quotannis 25 annui bini reges creabantur. In eo magistratu pari diligentia se

Hannibal præbuit, ac fuerat in bello. Namque effecit, ex novis vectigalibus non folum ut esset pecunia, quæ Romanis ex sædere penderetur, sed etiam superesset, quæ in ærario poneretur.

NOTE.

59 Apud Zamam. 7 Urbem Africa, 1 apud quam Hannibal a Scipione victus fuit, de qua Silius Italicus, lib. 3.

Et Zama, & uberior Rutulorum Sanguine Tapfus.

60 Adrumetum pervenit.] Civitatem Libyæ maritimam non procul a Carthagine.

61 Bellum cum Romanis composuerunt.] Vide quibus conditionibus apud Eutrop. lib. 3. Præter quas, plures alias addit Livius, lib. 30.

eft, ad annum Urbis conditæ 540, idem est apud Carthaginienses. ut scribit Livius 31. Annal. ut patet

dragesimo ab Urbe condita, P. Sulpicio Galba, C. Aurelio Cotta Coff. bellum cum Rege Philippo initum est, paucis mensibus post pacem Carthagintensibus datam.

63 Ut obfides corum Fregellis esfent.] Fregellæ civitas clariffima inter Sinuelsam & Formias sita, non procul a Liri amne, nunc vulgo Ponte Corvo, de qua Silius, lib. 8.

Obsessa Campo squallente Fregella.

64 Prator fattus eft.] Juftin. 1. 31. 62 Vfque ad Publium Sulpicium.] Id fcribit eum factum effe Confulem, quod

65 Postquam Rex fuerat.] Improex his verbis : Anno quingentesimo qua- | prie Rex dicitur, quemadmodum & Deinde anno post præturam, 66 M. Claudio, Lucio Furio Coss. Romani legati Carthaginem venerunt. Hos Hannibal sui expolcendi gratia missos ratus, (d) priusquam his senatus daretur, navem conscendit clam, atque in Syriam ad Antiochum profugit. Hac re palam facta, Pœni naves duas, quæ eum comprehenderent, si possent consequi, miserunt; bona ejus publicarunt, domum a

fundamentis disjecerunt; ipsum exulem judicarunt.

C A P. VIII. At Hannibal anno tertio postquam domo profugerat, L. Cornelio, Quinto Minutio Coss. cum quinque navibus Africam accessit 67 in finibus Cyrenæorum, si forte Cartha-10 ginienses ad bellum, Antiochi spe siduciaque inducere posset, cui jam persuaserat, ut cum exercitibus in Italiam proficisceretur. 68 Huc Magonem fratrem excivit. Id ubi Pœni resciverunt, Magonem, eadem qua fratrem pœna affecerunt. Illi desperatis rebus quum solvissent naves, ac vela ventis dedissent, Hannibal ad 15 Antiochum pervenit. De Magonis interitu duplex memoria prodita est. Namque alii naufragio, alii a servis ipsius interfectum eum, scriptum reliquerunt. Antiochus autem si tam in agendo bello parere voluisset confiliis ejus, quam in suscipiendo instituerat, propius Tiberi quam Thermopylis de summa imperii dimi-20 casset. Quem etsi 69 multa stulte conari videbat, tamen nulla deseruit in re. Prætuit paucis navibus, quas ex Syria jussus erat in Asiam ducere, hisque adversus Rhodiorum classem 70 in Pamphilio mari conflixit. Quo quum multitudine adversariorum sui Superarentur, ipse quo cornu rem gessit suit superior.

INTERPRETATIO:

(d) Antequam in Senatum admitterentur,

NOTE.

Reges apud Lacedæmonios improprie Reges erant, ut dictum est in Agen-

anno urbis conditæ 558.

n

es

-

29

it

0 is

> bello Jugurthino. Cyrena autem Afri in Insubribus. Livius 30. & alii. cæ civitas eft intra magnam Syrtem, & Hammonis templum, de qua Lucanus lib. 9.

rum, Gc.

Ab ea tota Regio Cyrenza dieta Hannibali.
70 In Pampbilio mari.] Quod &

68 Huc Magonem fratrem excivit.] Vel duos fratres hujus nominis habuiffe Hannibalem necesse eft, vel certe 66 M. Claudio Lucio Furio Coff.1 Id est, hoc verum minime est; quia Mago mo urbis conditæ 578. Hannibalis frater occisus fuerat in præ-67 In finibus Cyrenaorum.] Vel Cy- lio adversus P Quintilium Varum Præ-renensium, ut scribit Salust in torem, & M. Cornelium Proconsulem

69 Muita stulte conari.] Id intelligitur ex his Gellii verbis 1.5. c.5. Noct. Attic. Hiene, inquit, (feilicet Antiochus) exercitus Romanis Sufficiet? Suffi-Proximus in muros & monia Cyrena- ciet, respondit Panus, vel maxime avaris. Nam exercirum conscripserat Antiochus armis inauratis, quem oftendie

C A P. IX. 71 Antiocho fugato, verens ne dederetur, (quod fne dubio accidisset, si sui fecisset potestatem) 72 Cretam ad Gortynios venit, ut ibi quo se conferret, consideraret. Vidit autem vir omnium callidissimus, magno se fore periculo, nisi quid præ-5 vidisset, propter avaritiam Cretensium. Magnam enim secum pe-cuniam portabat, (e) de qua sciebat exisse samam. Itaque capit tale confilium. Amphoras complures complet plumbo, (f) summas operat auro & argento. Has Gortyniis præsentibus, deponit in templo Dianæ, simulans se suas fortunas illorum sidei credetore. His in errorem ductis, statuas æneas, quas secum portabat, omnes fua pecunia complet, easque in propatulo domi abjicit. Gortynii templum magna cura custodiunt, non tam a cæteris quam ab Hannibale, ne quid ille inscientibus illis tolleret, secumque asportaret.

CAP. X. Sic conservatis suis rebus Pœnus, illusis Cretenfibus omnibus, 73 ad Prusiam in Pontum pervenit: apud quem eodem animo fuit erga Italiam: neque aliud quicquam egit quam regem armavit & excitavit adversus Romanos. Quem quum videret domesticis rebus minus esse robustum, conciliabat cæteros 20 reges, adjungebatque bellicosas nationes. Dissidebat ab eo 74 Pergamenus rex Eumenes, 75 Romanis amicissimus, bellumque inter eos gerebatur & mari & terra. Quo magis cupiebat eum Hannibal opprimi: sed utrobique Eumenes plus valebat, propter Romanorum societatem. Quem si removisset, faciliora sibi cætera

INTERPRETATIO.

(e) De qua rumorem sparsum fuisse noverat. (f) In summitate aurum & argengum apponit.

NOT E.

71 Antiocho fugato.] Vide Justin.

72 Cretam ad Gortynios venit.] Creta infula est maris Mediterranei celeberrima. De qua Virg. 3. Aneid.

Creta Jovis magni medio jacet insula

Gortynii vero funt dichi a Gortyna e- nius. Is Eumenes Attali Regis pa-Jus insulæ civitate, in parte meridio- ter fuit. Flor. lib. 2. c. 20. nali fita. Plin. lib. 4. cap. 12.

73 Ad Prufiam in Pontum pervenit. Is Prufias Rex Bithypiæ fujt, qui vocat Florus ibidem. Et Valer. Max.

Phaselicum mare dicitur, in confinio | Hannibalem hospitio excepit, post-Lyciæ & Pamphiliæ. Vide Livium quam ab Antiocho, facta cum Romanis pace, discessir. De quo vide Valer. Max. 3. 7. Juft. 23. Cicer. 2. de Divinatione.

> 74 Pergamenus Rex Eumenes.] Pergamum, five Pergamus, Urbs infignis Afiæ, non procul a Caico amne: ex qua urbe Galenus medicorum præstantistimus. Porro a Pergameno Re. ge Eumene primum repertas esse membranas Varronis testimonio refert Ph-

75 Romanis amicissimus. Hunc 10cium & Commilitonem pop. Rom,

fore arbitrabatur. Ad hunc interficiendum, talem iniit rationem. Classe paucis diebus erant decertaturi. Superabatur navium multi-tudine, dolo erat pugnandum, quum par non esset armis. 76 Imperavit quam plurimas venenatas serpentes vivas colligi, easque in vasa sictilia conjici. Harum quum confecisset magnam multi-s tudinem, die ipso quo facturus erat navale prælium, classiarios convocat, hisque præcipit, Omnes ut in unam Eumenis regis concurrant navem, a cæteris tantum satis habeant se defendere: id facile illos serpentum multitudine consequuturos. Rex autem, qua nave ve-beretur, ut scirent, se facturum : quem si aut cepissent, aut interfecis- 10

sent, magno his pollicetur præmio fore.

CAP. XI. Tali cohortatione militum facta, classis ab utrif-que in prælium deducitur. Quarum acie constituta, priusquam fignum pugnæ daretur, Hannibal, ut palam feceret suis quo loco Eumenes esset, 77 tabellarium in scapha cum caduceo mittit. 15. Qui ubi ad naves adversariorum pervenit, epistolam ostendens, se regem professus est quærere. Statim ad Eumenem deductus est, quod nemo dubitabat aliquid de pace esse scriptum. Tabellarius ducis nave declarata suis, eodem unde ierat, se recepit. At Eumenes, soluta Epistola nihil in ea reperit, nisi quod 78 ad irri-20 dendum eum pertineret. Cujus etsi causam mirabatur, neque reperiebatur: tamen prælium statim committere non dubitavit. Horum in concursu, 79 Bithyni, Hannibalis præcepto, universi navem Eumenis adoriuntur: quorum vim quum rex sustinere non posset, suga salutem petiit: quam consequutus non esset, nisi intra 25. fua præsidia se recepisset, quæ in proximo littore erant collocata. Reliquæ Pergamenæ naves quum adversarios premerent acrius, repente in eas vasa sictilia (de quibus supra mentionem secimus) conjici cœpta sunt. Quæ jacta initio risum pugnantibus excitarunt. Neque quare id fieret poterat intelligi. Postquam autem 30 naves completas conspexerunt serpentibus, nova re perterriti, quum quid potissimum vitarent non viderent, puppes averterunt, seque ad sua castra nautica retulerunt. Sic Hannibal consilio arma

the supplied and A cobom proving NoTE.

AfiaRex Eumenes amantisfimus nostra urbis. | Caducei fit origo, consule Plinjum 29. Ideoque dictus est a Plutarcho in Ca- 3. Servium ad 4. & 8. Aneid. tone pirocouaio.

restricted from the annual field bugs for an in-

76 Imperavit quam plurimas venenatas Serpentes. 1 Lege Front. lib. 4. Statag. c. 7. Justinum lib. 32. Serpentum loco alii alias teras venenatas fuisse ferunt, quales funt Nepæ, Scorpiones, & alia id genus.

77 Tabellarium sum caduceo.] Ca- ceperat. duceus, indicium pacis. Unde autem!

78 Ad irridendum eum. 1 Pro, ad irridendum fe, Sic paulo supra, Ne quid ille inscientibus illis tolleret; pro, inscienti-

79 Bithyni. J Prufiæ fubditi, quia Prufias Kex erat Bithyniæ, ut fupra dictum eft, ad quem Hannibal fe remaling object and to early

Pergamenorum superavit. Neque tum solum, sed sæpe alias pede

stribus copiis pari prudentia pepulit adversarios.

CAP. XII. Quæ dum in Asia geruntur, accidit casu, ut legati Prusiæ Romæ 80 apud L. Quintium Flamininum consularem 5 coenarent: Atque ibi de Hannibale mentione facta, ex his unus diceret, eum in Prusiæ regno esse. Id postero die Flamininus senatui detulit. Patres conscripti, qui Hannibale vivo nunquam se fine infidiis futuros existimabant, legatos in Bithyniam miserunt, 81 in his Flamininum, qui a rege peterent, ne inimicissimum suum fosecum haberet, sibique dederet. His Prusias negare ausus non est. Illud recusavit, ne id a se sieri postularent, quod adversus jus hospitii esset : ipsi si possent, comprehenderent : locum ubi esset, facile inventuros. Hannibal enim uno loco se tenebat, in castello quod ei ab rege datum erat muneri, idque sic ædisicarat, 1582 ut in omnibus partibus ædisicii exitus haberet, semper verens ne usu veniret, quod accidit. Huc quum legati Romanorum venissent, ac multitudine domum ejus circumdedissent; puer ab janua prospiciens, Hannibali dixit, plures præter consuetudinem armatos apparere. Qui imperavit ei, ut omnes fores ædificii cir-30cumiret, ac propere sibi renunciaret, num eodem modo undique obsideretur. Puer quum celeriter, quid esset renunciasset, omnesque exitus occupatos ostendisset, sensit id non fortuito factum, sed se peti, neque sibi diutius vitam esse retinendam; quam ne alieno arbitrio dimitteret, memor pristinarum virtutum, 25 num, quod semper secum habere consueverat, sumpsit.

CAP. XIII. Sic vir fortissimus, multis variisque perfunctus laboribus 84 anno acquievit septuagesimo. Quibus consulibus in-

NOTE.

80 Apud L. Quinstium Flamininum. I funt qui cruci affixum volunt : plericifus eft, filius fuit.

refert Livius 39. Annal.

82 Ut in omnibus partibus adificii exitus censet. baberet.] Sic etiam fentit Livius. Et Plutarchus in Hannibale scribit locum Fabio Labeone, & M. Claudio Marin quo commorabatur Hannibal, Ly- cello Coff. anno urbis conditæ 571, ut biffum dictum fuifle.

cons everat. De Hannibalis morte non bene consentiunt; sunt enim qui lapidibus obrutum suisse a CarthaginienScipionis Africani. Just. lib. 32. cap. fibus ob rem male gestam dicant ; fultimo.

Vel ut quibusdam placet Flaminium. que tamen veneno periiffe afferunt, Hic C. Flaminii Consulis, qui apud quod sub annuli gemma servabat, licet Trafimenum in acie ab Hannibale oc- diverso modo. Alias opiniones refert Plutarchus. Porro Livius hac fupre-81 In his Flamininum.] Ad Prusiam ma fuisse Hannibalis verba refert : legatus Quintius Flamininus venit; ut Solvamus diuturna cura populum Rom. quando mortem senis exspectare longum

84 Anno acquievit septuagesimo.] Q. flum dictum fuisse.

83 Venenum, quod semper secum babere nis hic annus trium toto orbe maxi-

terierit, non convenit. Nam- 85 Atticus, M. Claudio Marcello, & Q. Fabio Labeone Coss. mortuum, in Annali suo scriptum reliquit: Polybius, 86 Æmilio Paulo, & Cn. Bæbio Tamphilo: 87 Sulpitius autem, P. Cornelio Cethego, & M. Bæbio Tamphilo. Atque hic tantus vir, tantisque bellis districtus, nonnihil temporis tribuit literis. Namque aliquot ejus libri funt Græco fermone confecti. In his ad Rhodios 88 de Cn. Manlii Volsonis in Asia rebus gestis. 89 Hujus bella gesta multi memoriæ prodiderunt: sed ex his duo qui cum eo in castris fuerunt, simulque vixerunt quam diu fortuna passa est, Philinus, 90 & Sosilus Lacedæmonius. 10 Atque hoc Sosilo Hannibal literarum Græcarum usus est doctore. 91 Sed nos tempus est 92 hujus libri facere finem, & Romanorum explicare imperatores, quo facilius collatis utrorumque fadis, qui viri præferendi fint, possit judicari.

NOT E.

fert Cic. de Oratore; & lib. 1. de Ætolia vero M. Fulvio Nobiliori. legibus idem Tullius scribit. Nam Plura Livius. Plin. Flor. & alii. quid Attium commemorem? Cujus 89 Hujus bella gesta.] Quidam legunt loquacitas habet aliquid argutiarum, belli gefta. nec id tamen ex erudita illa Græcorum

Tampbilo.] Qui Consules fuerunt anni in Diodoro. fequentis, ut ex Cashodori Chronicis

87 Sulpitius autem, P. Cornelio Cethego, & M. Babio Tamphilo. \ Qui immediate superioribus in consulatu successerunt. Ibid.

88 De Cn. Manlii Volsonis.] Hic habuit llibro qui de externis agit.

THE REPORT OF THE PARTY.

85 Atticus. Vel, Atrius, ut alii Collegam in consulatu M. Fulvium Volunt, qui annorum septingentorum Nobiliorem. De ipso Livius 38. Anhistoriam uno libro colligavit, ut re-nal. Asia autem illi sorte obtigerat,

90 Er Sofilus.] Alii putant legendum effe Sofbius; quidam Sofilus; fed in Po-86 Lucio Amilio Paulo, & Cn. Babio lybio nomen Swork G invenitur, &

91 Sed nos tempus.] Vulgati; nunc

tempus eft.

92 Hujus libri facere finem.] Nam hi de quibus hactenus locutus eft, extranei funt Duces : cumque jam fit dicturus de Romanis, finem facit primo

I prairie and a Margardian tracket man

FRAGMENTUM

Quod ex

CORNELII NEPOTIS

Libro Posteriore fuperest.

M. PORCII CATONIS VITA

CAP. I.

CATO ortus 2 municipio Tusculo, adolescentulus, (a) priusquam honoribus operam daret, versatus est in Sabinis: quod ibi hæredium 3 a patre relictum habebat. Hortatu L. Valerii Flacci, quem in consulatu censuraque habuit collegam, (4 ut M. Perperna Censorinus narrare solitus est) Romam demigra-

INTERPRETATIO.

(2) Antequam in dignitatibus versaretur

NOT Æ.

eus Porcius. Anno postquam primum Latii celeberrima, quæque municipaego natus fum : sic eum de seipso loquentem introducit Cic. in lib. de Senectute.

2 Municipio Tusculo. 3 Hine Cic. Num, quando vides Tusculanum aliquem, dam legunt Consobrinus. Is Gracus & de M. Catone illo in omni virtute principe, peregrinus fuit, & tamen consul factus num de T. Coruncanio municipe suo, num est antequam civitatem esset adeptus, de tot Fabiis gloriari? Et Val. Max. quod legibus erat prohibitum. Val. lib. 3. c. 4. M. Porcius Cato, qui nomen Max. lib. 3. cap. 4. Juum Tufculi ignobile, Roma nobilifimum!

r CATO.1 Cujus prænomen Mar-freddidit. Porro Tusculus civitas olim Consul fuerat Q. Fabius Maximus lis fuit, id est suo jure & legibus utens, Verrucosus, qui Tarentum receperat, muneribus tamen pop. Rom. atque honoribus perfungens.

3 A patre relittum.] Id eft, pra-

dium avitum,

4 Ut M. Perperna Cenforinus.] Qui-

oru

ello iit, ius rate

o C

Helv

Dua

(b

lecer oro Dia

iun resc

CI

qui tra

P

ha

it, (b) in foro esse cœpit. (c) 5 Primum stipendium meruit au-orum decem septemque, Q. Fabio Maximo, M. Claudio Marello COSS. 6 Tribunus militum in Sicilia fuit. Inde ut reiit, castra sequutus est 7 C. Claudii Neronis; magnique opera jus æstimata est in prælio 8 apud Senam, quo cecidit Hasdrubal 5 rater Hannibalis. 9 Quæstor obtigit P. Cornelio Africano consuli, cum quo non pro sortis necessitudine vixit. 11 Namque ab o perpetua dissensit vita. 12 Ædilis plebis factus est cum C. 13 Prætor provinciam obtinuit Sardiniam, 14 ex qua Duzstor superiore tempore ex Africa decedens, 15 Q. Ennium po-or

(b) Rebus forenfibus primum vacavit. (c) Militiam ingressus eft 17. annos

NOT E.

rtem militarem juvenes incipiebant erat. profiteri. Lipfius 1. de Militia Rom.

quum exercitu recenti cinctus, Alpes plebe. trangreffus effet, eumque tandem cum

in Bruto.

Prætores aut Confules liberorum loco Phocicis. habebant Quastores.

Livii verba 38. Morte Africani exevere cendis, & maleficiis puniendis.

g Primum stipendium meruit annorum it Marcus Porcius Cato, qui, vivo quoque ecem septemque.] Ea ætas erat qua eo, allatrare ejus magnitudinem folitus

12 Ædilis plebis fattus eft.] Ædiles plebis dicti funt, quod ædes facras & 6 Tribunus militum in Sicilia suit. 1 M. privatas curarent: il quoque curato-Claudio Marcello, T. Quintio Coff. res erant urbis, annona, ludorumque Tribunus autem militum talis erat folennium; duo tantum ab initio fuunc, qualis fere hodie apud nos Ma-lerunt. Pomp. lib. 2. de Orig. Juric. reschallus, seu præsectus militum.

7 C. Claudii Neronis, 7 Is magnis to sex creau sunt, duo Patricii, qui Cladibus Hannibalis fratrem affecit, Cereales dicti sunt, & quatuor ex

13 Prator provinciam obtinuit Sardiquinquaginta sex millibus hominum niam. Penes Prætorem omnis pub-occidit ad Metaurum Umbriæ amnem. lici privatique Juris erat potestas, ut Liv. 27. & novum jus condere, & vetera abro-8 Apud Senam.] Senogalliam urbem gare : primo quidem unus creatus est, in Umbria non procul a Metauro am- cui suffectus alter propter concursum advenarum, & eorum multitudinem, 9 Quaftor obtigit P. Cornelio Scipioni hicque dictus est Prætor extraneus seu Africano Consuli.] Catonem Scipioni peregrinus. Deinde postquam Sardi-Quastorem fuiste testatur Livius 29. niam, Siciliam, Hispaniam, & Narbo-Annal. Iterumque Cethego & Tu- nensem provinciam subegerunt Komaditano Confulibus, ut teftatur Cic. ni, tot instituti funt Prætores, quot erant subactæ Provinciæ. Quod spe-10 Cum quo non pro fortis necessitudine chat ad Sardiniam, insula est maris vivi.] Quandoquidem, ut refert Ci- Libyci, fic dicta a Sardo quodam Her-tero pro Plancio, & in Verrem 1. 1. culis Africani filio, teste Pausania in

14 Ex qua Quaftor. 7 Magistratus 11 Namque ab eo perpetua dissensit vir pecuniæ publicæ præpositus. Prære-

etam deduxerat: quod non minoris æstimamus, quam quemlibe

amplissimum Sardiniensem triumphum.

CAP. II. Consulatum gessit cum L. Valerio Flacco; 16 for te provinciam nactus Hispaniam citeriorem: 17 ex qua triumphum deportavit. Ibi quum diutius moraretur, P. Scipio in Africano consul iterum, cujus in priori consulatu Quæstor fuerat, 18 volui eum de provincia depellere, & ipse ei succedere. 19 Neque ho per senatum efficere potuit, quum quidem Scipio in civitate prin cipatum obtineret: quod tum non potentia, sed jure respublica ad zo ministrabatur. Qua ex re iratus, 20 senatu peracto, privatus in At Cato Censor cum eodem Flacco factus, 21 seven urbe mansit. præfuit ei potestati. 22 Nam & in complutes nobiles adimadver tit, & multas res novas in edictum addidit: qua re luxuria reprimeretur, quæ jam tum incipiebat pullulare. 23 Circiter anno 15 octoginta, usque ad extremam ætatem, ab adolescentia, reipublica causa suscipere inimicitias non destitit. 24 A multis tentatus, non ta modo nullum detrimentum existimationis fecit, sed quoad vixit fri virtutum laude crevit.

NOTE.

Hic Tarentinus fuit, fi Eusebio credi-, Propter simultates & repugnantia mus; sed Pompon. Mela eum esse Ca- utriusque, de quibus paulo supra. labrum scribit, cui suffragatur Silius :

Miserunt Calabri, Rudia genuere vetu-

Hunc quoque Cic. pro Archia Poeta, Ennium Rudium hominem vo-

16 Sorte provinciam nactus Hispaniam.] Consulibus creatis Provinciæ nominabantur, ut eas ipfi vel inter fe compararent, vel sortirentur, quos ire ad bellum, quos præesse exercitibus o-porteret; Vide Livium lib. 33. cujus hæc funt verba: L. Valerius, & M. Porcius Cato, quo die Magistratum inierunt. de Provinciis quum ad Senatum retulissent ; Patres censuerunt, cum in Hispania tantum glisceret bellum, ut jam consulari & duce, & exercitu opus esset; placere Consules Hi-Spaniam citeriorem. & Italiam provincias, aut comparare inter fe, aut fortiri.

17 Ex qua triumphum deportavit. 7 Triumphasse Catonem testatur Appianus in Ibericis, & Plutarchus in vita ejus, qua de re utrumque con-

fule.

18 Voluit eum de Provincia depellere. Il quagies accusatum suisse scribit,

19 Neque boc per Senatum efficere po tuit.] Testatur paulo aliter Plutat chus; scibitque folummodo Scipionem non potuisse assequi, ut Catonis acta Senatus improbaret, sed Hispanian provinciam obtinuise.

Quidam le 20 Senatu peratto.] gunt Consulatu peratto; quod valde

probo.

21 Severe prafuit buic potestati.] Unde illi Censorium nomen inditum et. Hinc Lucanus de Catone ipso scrip.

rigidi servator honesti.

22 Nam & in complures nobiles animadvertit.] Vide Livium 39. Et Sext. Aurelium Victorem in Catons Censorio.

23 Circiter annos octoginta. 7 Octogenarius erat quum Galbam accusavit, accusator affiduus malorum. Idem Aurel, Victor

ibidem.

24 A multis tentatus.] Infe quadragies quater accufatus, gloriofe abfolutus. Idem ibid. Immo & Plutarchus fere quinEX

to

na

lio

C

nlibe CAP. III. In omnibus rebus fingulari fuit prudentia & inultria. 25 Nam & agricola folers, & reipublicæ peritus, & jufor is consultus, & magnus imperator, 26 & probabilis orator, & cuphun idissimus literarum suit. Quarum studium etsi senior arripuecanu at, tamen tantum progressum fecit, ut non facile reperire possis, solui neque de Græcis, neque de Italicis rebus, quod ei fuerit incognium: 27 Ab adolescentia confecit orationes: senex historias scriprin bere instituit, quarum sunt libri septem. Primus continet res gelas regum populi Romani. Secundus & tertius, unde quæque civitas orta sit Italica: 28 ob quam rem omnes Origines videtur aple pellasse. In quarto autem, bellum Punicum primum: in quinto,
siver secundum. Atque hæc omnia capitulatim sunt dicta. Reliqua
epri bella pari modo persecutus est 29 usque ad Præturam Ser. Galbæ,
mus qui diripuit Lusitanos. Atque horum bellorum duces non nomilica savit, sed sine nominibus res notavit. In issem exposuit quæ in 15
non stalia Hispaniisque viderentur admiranda. In quibus multa induvixit tria & diligentia comparet, multa doctrina. Huius de vira & rixit fria & diligentia comparet, multa doctrina. Hujus de vita & moribus plura 3º in eo libro persequuti sumus, quem separatim de eo fecimus rogatu Titi Pomponii Attici. Quare studiosos Catonis ad illud volumen relegamus.

NOTE:

hoo

eft.

28 Ob quam rem omnes Origines vide- lib. 9. c.6.

29 Vique ad Praturam Servii Galba.] apud Gellium lib. 2 c. 8.

For a limit water to the processor

leten process that replante and week

The state of the s

25 Nam & agricola solers: Id patet ex libris quos scripsit de re rustica.
26 Et probabilis Orator. Alii legunt probatissimus Orator; Oratorem autem suisse patet ex hoc Plinii textu lib. 7.

Cato tres summas in homine res prælie fitisse existimatus est, optimus Orator. Optimus Orator. Optimus Orator. Optimus Orator. Optimus Orator. Optimus Section. Optimus imperator, optimus Section. nator.

27 Ab adolescentia confecis Orationes.] Que citantur a Cic. & GelCic. lib. 1. de Oratore. De eodem Servio Galba loquitur Valer. Max.

catone. De his lege Cic. in 30 In eo libro.] Qui non apparet, sed cujus fragmentum elegans extat

r. POMPONII ATTICI

EX

CORNELIO NEPOTE

CAP. I.

Omponius Atticus, 2 ab origine ultima stirpis Romanæ ge dignitatem. Patre usus est diligente, indulgente &, ut tum eran tempora, diti, imprimisque studioso literarum. Hic, prout ip fe amabat literas, omnibus doctrinis, quibus puerilis ætas imper tiri debet, filium erudivit. Erat autem in puero, præter docilitatem ingenii, summa suavitas oris ac vocis, (a) ut non solum ar celeriter acciperet, quæ tradebantur, sed etiam excellenter pro-tu nunciaret: qua ex re in pueritia nobilis inter æquales ferebatur. (b) clariusque exsplendescebat, quam generosi condiscipuli animo

INTERPRETATIO.

(a) Ut non modo fine mora conciperet que doccbantur. (b) Splendidiusque emicaba quam quod a generofis scientiarum amulis fine invidia ferri valeret.

NOTE.

De quo jam in præfatione. Porro gens nam Pompilium, qui inter 4. filios " Pomponia familias habuit Bassorum, num Pomponem vocavit, arquo po Secundorum, Labeonum, & Attico- stea Pourponii dicti sunt; quumque rum: quod si ita est, male opina- esset ultimus, ideo hic dicitur ab tur Manucius, eum ideo Atticum dici, rigine ultima. Vel, ut aliis place quia sic Græce loquebatur, ut Athe- ultima pro prima sumitur, ut apunis natus videretur: id nihilominus Virgil. lib. 8. Ænied. de Saturo Cic. confirmat authoritate fua lib. 5. primo Latini regis progenitore, lo de finibus, his verbis. "Ita enim A- quens ait : thenis se collocavit, ut fit pæne unus " ex Atticis, ut id etiam cognomine yideatur habiturus."

2 Ab origine ultima stirpis Romana.] retro, five ante respicias. Scilicet, regia; nam gens Pompo-

I POMPONIUS ATTICUS.] nia originem fuam referebat ad Nu stea Pomponii dicti sunt; quumqu

> - qui sanguinis ultimus Author. Ultimus enim, quafi ultra omnia, fir 3 Equeftrem obtinuit dignitatem. No

ob Sul ur

lte

fle

01

equo ferre possent. Itaque incitabat omnes suo studio: quo in numero suerunt L. Torquatus, 4 C. Marius C. F. M. Cicero: quos consuetudine sua sic sibi devinxit, ut nemo iis perpetuo fue-

craffinitatem 5 P. Sulpitii, qui Tribunus pl. interfectus est, non expers fuit illius periculi. Namque Anicia, Pomponii conforma, nupserat M. Servio fratri Sulpicii. Itaque, interfecto Sulpicio, posteaquam vidit 6 Cinnano tumultu civitatem esse perurbatam; neque sibi dari facultatem pro dignitate vivendi, quin 10 lterutram partem offenderet, dissociatis animis civium, cum aii Syllanis, alii Cinnanis faverent partibus, idoneum tempus raus studiis obsequendi suis, Athenas se contulit: neque eo secius aolescentem Marium, hostem judicatum, juvit opibus suis: cujus ugam pecunia sublevavit. Ac, ne illa peregrinatio detrimentum liquod afferret rei familiari, eodem magnam partem fortunarum rajecit suarum. Hic ita vixit, ut universis Atheniensibus merito esset carissimus: nam præter gratiam, quæ jam adolescentulo inui nagna erat, sæpe suis opibus inopiam eorum publicam levavit.

(c) Cum enim versuram sacere publice necesse esset, neque ejus 20 ip conditionem æquam haberent, semper se interposuit, atque ita ut aper seque usuram unquam ab iis acceperit, (d) neque longius, quam socili lictum esset, eos debere passus sit; quod utrumque erat iis saludum are. (e) Nam neque indulgendo inveterascere eorum æs alieprosum patiebatur, neque multiplicandis usuris crescere. Auxit hoc 25 tur, officium alia quoque liberalitate. Nam universos frumento dona-

INTERPRETATIO.

(c) Luum enim publica necessitas ea esset ut as alienum alieno dispungeretur, nec nis ajori fænore id fieri posset. (d) Neque ultra diem datam ad solvendum veniam dederit. e) Neque enimindulgentia sua debita eorum prorogari finebat.

NOTE.

po fectando; quia eam recusantibus fed cum Tribunus plebis esset & perniciosas leges authore Mario ferre vellet, occisus est. Cic. Catilin. 3 & lib. 3. de oratore.

put innulus aureus. Census vero ad hunc richina obtinendum requirebatur bas excitaverint in repub. Sylla, Mario fente de la control de la control

imo

lo uadringentorum millium nummo- rius, & Cinna, nemo nescit qui vel um: hic ordo medius erat inter tantillum historiam Rom. delibave-

Atricios & Plebeios.

4. C. Marius.] Is Caius Marius C. 7 Quum enim versuram sacere publiciti septies consulis silius suir.

vit; ita ut singulis VI. modii tritici darentur, 8 qui modus mensu

ræ Medimnus Athenis appellatur.

CAP. III. Hic autem fic se gerebat, ut communis infimis par principibus videretur, quo factum est, ut huic omnes honore quos possent, publice haberent, civemque facere studeren Quo beneficio ille uti noluit: quod nonnulli ita. interpretantu amitti civitatem Romanam alia adscita. Quandiu affuit, ne qu fibi statua poneretur, restitit; absens prohibere non potuit. 10 taque aliquot Pnyce & Pœcile locis sanctissimis posuerunt. Hun

to enim in omni procuratione Reip. actorem auctoremque habe bant. Igitur primum illud munus fortunæ, quod in ea potifi mum urbe natus est, in qua domicilium orbis terrarum estet im & perii, ut eandem & patriam haberet, & domum. Hoc specime um prudentiæ, quod cum in eam se civitatem contulisset, 11 quæ an ret. 15 tiquitate, humanitate, doctrina præstaret omnes; ei unus ante al

os fuerit cariffimus.

C A P. IV. 12 Huc ex Asia Sulla decedens cum venisset (f) quamdiu ibi fuit, secum habuit Pomponium, captus adolescen huj tis & humanitate & doctrina. Sic enim Græce loquebatur, ut A am thenis natus videretur. Tanta autem erat suavitas sermonis La ens tini, ut appareret in eo nativum quendam leporem esse, non as ex scitum. 13 Idem poemata pronuntiabat & Græce, & Latine, so por ut supra nihil posser addi. Quibus rebus sactum est, ut Sulla nun quam eum a se dimitteret, cuperetque secum deducere: qui cun siar 20 thenis natus videretur. 25 persuadere tentaret; Noli, oro te, inquit Pomponius, adversum et mic

NOTE.

dicuntur, qui mutato creditore fatisfa- rem certum eft ex Cicerone, & cuju ciunt ea pecunia quam a novo acce- nuptiis adfuisse ipsemet testatur Epit

citur, & utrumque Cic. usurpat. 15. & alibi. Qui aliter legunt, nih Medimnus autem genus mensuræ e- nifi obscuritatem offundunt. rat continens fex modios, teste Suida & aliis.

9 Quo beneficio ille uti noluit.] Ra- gia Athenarum. Quantum ad ant zionem subjungit; nam reipsa jure quitatem, hac Just. 1. 2. c. 6. Non a Quiritium idem duarum civitatum ci. vena, neque paffim colletta populi collun vis effe non poterat. Cic. pro Cacinna. & pro Cornelio Balbo; Duarum tate vero, & doctrina quis amb civitatum civis effe nostro Jure civili nemo git ? poteft. &c.

10 Itaque aliquot Pnyce & Pacile locis Dictator fuit postquam Mariana santisse misposuerunt. Hic locus varie legitur, & plurimi reponunt, Itaque 13 Idem Poemata pronuntiabat Grace aliquot ipsi, & Pilia, &c. Quod valde Latine. Commentarium de Cice

Perunt pari vel majore foenore.

8 Qui modus mensura Medimnus Athenis appellatur.] Medimnum etiam diticum Epistola 4. Item lib. 14. Epist.

ann

tun

am

om

gier

aut

(

24

run

epif

1 Epi

Hu iffe

Epi

Con

um que Reg

I

11 Qua antiquitate, bumanitate, d Arina praftaret omnes.] Hæc funt ele originem urbi dedit, &c. De humanit

12 Hunc ex Afia Sulla decedens.] Qui

probo; nam Piliam Attici fuiffe uxo-l Confulatu Græce feripfiffe, fed P

nsi me velle ducere, cum quibus ne contra te arma ferrem, Italiam reliqui. At Sulla, adolescentis officio collaudato, omnia munera ei, quæ Athenis acceperat, proficiscens justit deferri. Hic complures annos moratus, cum & rei familiari tantum operæ daret, quanrum non indiligens deberet paterfamilias, & omnia reliqua tempo-14 aut literis, aut Atheniensium Reip. tribueret, amicis urbana officia præstitit, nam & ad comitia eorum ventitavit: & si qua res major acta est, non defuit: sicut Ciceroni in omnibus ejus periculis fingularem fidem præbuit; cui ex patria fugienti HS. CC. & quinquaginta millia donavit. Tranquillatis 10 autem rebus Romanis, remigravit Romam, ut opinor, L. Cotta, & L. Torquato COSS, quem sic universa civitas Atheniensium prosecuta est, ut lacrymis desiderii futuri dolorem indicaret.

CAP. V. 15 Habebat avunculum Q. Cæcilium, equitem Ro-15. manum, 16 familiarem L. Luculli, divitem, difficillima natura; (f) cujus fic asperitatem veritus est, ut, quem nemo ferre posset, en hujus fine offensione ad summam senectutem retinuerit benevolentiam; quo facto, tulit pietatis fructum. 17 Cæcilius enim moriens testamento adoptavit eum, (g) hæredemque fecit ex dodrante, 20 ex qua hareditate accepit circiter centies HS. 18 Erat nupta foror Attici Q. Tullio Ciceroni: easque nuptias M. Cicero conciliarat, cum quo a condiscipulatu vivebat conjunctissime, multo eun tiam familiarius, quam cum Quincto: ut judicari possit 12 plus in amicitia valere similitudinem morum, quam affinitatem.

INTERPRETATIO.

(f) Cujus acerbitatem ita excolendo demulfit. (g) Reliquitque baredem ex novem partibus.

NOT Æ.

rum compte testatur ipse Cic. lib. 2. epift. 1. ad Atticum.

tui

qu

0

un

abd

iffi

im

ner an

La

fic

eld

nt

ועש

it nb

15 Habebat avunculum Q. Cacilium.] norum reliquit haredem. Hunc quoque avunculum Attici fu-

Epift. 1. lib. 2. 19. 16 Familiarem Lucii Luculli.] Hic niam Attici fororem.

Rege superavit.

17 Cacilius moriens testamento adoptavis eum. Quod etiam patet ex his Valer. 14 Aut literis] Scilicet Philosophia Max. verbis lib. 7. cap.9. Pomponium At-Epicurez, ut Cicer. testatur de legibus. ticum testamento adoptavit, omniumque bo-

Hunc quoque avunculum Attici fu-iffe testatur Cic. lib. 1. ad Atticum, Ciceroni. Hic M. T. Cic. Oratorum principis frater fuit, qui duxit Pompo-

Consul adversus Mithridatem missus 19 Plus in amicitia valere similitudinem est, cujus res ferro & fame afflixit, e- morum.] Hinc Cic. in Lælio. Nihil umque regno suo Pontico expulit, at- est quod ad se rem tam alliciat, tam que iterum cum Tigrane Armeniorum attrahat, quam ad amicitiam similitudo.

autem intime Q. Hortensio, 20 qui ils temporibus principatum el loquentiæ tenebat, ut intelligi non posset, uter eum plus diligeret. Cicero an Hortensius: & id, quod erat difficillimum, efficiebat, ut inter quos tantæ laudis esset æmulatio, nulla intercederet obtre-

ctatio, effetque talium virorum copula.

5 C A P. VI. In Repub. ita est versatus, ut semper Optimatum partium & esset, & existimaretur; neque tamen se civilibus succibus committeret; quod non magis eos in sua potestate existima bat esse, qui se iis dedissent, quam qui maritimis jactitarentur. Ho nores non petiit, cum ei paterent propter vel gratiam, vel dignita

tem; 21 quod neque peti more majorum, neque capi possent, conservatis legibus, in tam esfusis ambitus largitionibus, neque retineri sine periculo, corruptis civitatis moribus. (h) 22 Ad hastam publicam nunquam accessit. Nullius rei 23 neque præs, neque manceps factus est; neminem suo nomine, neque subscribens accu-

15 favit. In jus de sua re nunquam iit; judicium nullum habuit. Multorum Consulum Prætorumque præfecturas delatas sic accepit, ut neminem in provinciam fit secutus, honore fuerit contentus; rei familiaris despexerit fructum, 24 qui ne cum Q. quidem Cicerone voluerit ire in Asiam, cum apud eum legati locum obtine-

20 re posset. Non enim decere se arbitrabatur, cum Præturam gerere noluisser, asseclam esse Prætoris. Qua in re non solum dignitati serviebat, sed etiam tranquillitati, cum suspiciones quoque vitaret criminum; quo fiebat, ut 25 ejus observantia omnibus esfet carior, cum eam officio, non timori, neque spei tribui vide

25 rent.

C A P. VII. 26 Incidit Cæfarianum civile bellum, cum habe-

INTERPRETATIO.

(h) Publica venditioni nunquam adfuit.

NOTA.

20 Qui iis temporibus principatum elo-falsum est, si, ut refert Cicero lib. 1, quentia tenebat. 1 Præsertim autem e- Epist. 19. apud Sicyonios vectigalia loquentiæ vis Hortensii in incredibili exercuit. gestus fuavitate consistebat. Cicer. 24 Qui ne quidem cum Q. Cicerone voan Bruto.

rum in postulandis dignitatibus de- fortitus Lucio Flacco successit. Vide

22 Ad bastam publicam nunquam acceffr.] Quod veniebat, haftæ subjici ipse alios observabat.

23 Neque pras, neque maneeps.] Quod | Mar. Marcello, & Servio Sul-

luerit ire in Afiam.] Is, ut mox dictum 21 Quod neque peti possent more majo- est, sororem Attici duxerat, & Pra-rum. Hic Nepos sui sæculi vitia car-pit, quibus mos & consuetudo majo- sio Pisone Cost. Asiam Provinciam Cic. ad Atticum lib. 1.

25 Ejus observantia.] Qua, scilicet,

26 Incidit Casarianum civile bellum.]

r

ret annos circiter sexaginta. (i) 27 Usus est ætatis vacatione, neque se quoquam movit ex urbe. Quæ amicis suis opus fuerant ad Pompeium proficiscentibus, omnia ex sua re familiari dedit; ipsum Pompeium non junctus non offendit, (k) 28 nullum enim ab eo habebat ornamentum, ut cæteri, qui per eum aut honores, aut 5 divitias ceperant : quorum partim invitissimi castra sunt secuti, 29 partim summa cum ejus offensione domi remanserunt. Attici autem quies tantopere Cæsari fuit grata, ut victor cum privatis pecunias per epistolas imperaret, huic non solum molestus non suerit, sed etiam sororis filium & Q. Ciceronem ex Pompeii castris 10 concesserit. Sic vetere instituto vitæ effugit nova pericula.

CAP. VIII. Secutum est illud, 30 occiso Cæsare, cum Respub. penes Brutos videretur esse, & Cassium, ac tota civitas se ad eum convertisse videretur: sic M. Bruto usus est, (1) 31 ut nullo ille adolescens æquali familiarius, quam hoc sene: neque 15 folum eum principem consilii haberet, sed etiam in convictu. cogitatum est a quibusdam, ut privatum ærarium Cæsaris interfectoribus ab Equitibus Romanis constitueretur. Id facile effici posfe arbitrati funt, fi & principes illius ordinis pecunias contuliffent: itaque appellatus est a C. Flavio, Bruti familiari, Atticus, ut ejus 20 rei princeps esse vellet : at ille, qui officia amicis præstanda sine factione existimaret, semperque a talibus se consiliis removisset, respondit, si quid Brutus de suis facultatibus uti voluisset, usurum,

INTERPRETATIO.

(1) Senectutis immunitate fruitus est, nec pedem Roma extulit. (k) Nullam enim ab co dignitatem acceperat. (1) Ut ipsi juveni coavus nemo familiarior suerit, quam fenex ille.

NOT Æ.

Urb. Cond. 705. L. Corn. Lentulo, & Claudio Marcello Cost. ex Cassio-

dori Chronicis.

eret

ebar.

btre

itum

ucti-

ima.

Ho-

nita.

fent.

re

tam

que

ccu-

ouit.

cce-

tus;

Ci-

ine-

que efde

be-

lia

vo-

ım

æ.

יווי

m

de

et,

27 Usus est atatis vacatione.] Vacationes funt excufationes a muneribus publicis militaribus, & aliis, quæ fenibus concedebantur. Unde Quintil. Declam. 206. Est pracipuum jus senectutis, quoniam non munia subit omnis atas, non perpetuo Senatorem citat Consul; est sua Legationibus requies,

28 Nullum enim ab eo habebat ornamentum.] Quidam rectius legi putant, autoramentum.

29 Partim Summa cum ejus offensione domi remanserunt.] Quod Cic. pro Li- narium effe oportebat. Attamen a 17,

picio Coff. vel, ut aliis placet, anno | gario, & Seneca Philosophus comprobant; aiunt enim Pompeium pro hostibus se habere dixisse, qui extra castra sua essent. Cæsarem vero eos, qui in hostium castris non effent, pro

amicis habiturum.

30 Occiso Casare.] Nemo nescit Jul. Casarem tribus & viginti vulneribus in curia occifum fuiffe a Bruto & Cafsio cædis autoribus, postquam devictis Pompeianis partibus Dictaturam perpetuam invaliffet, idibus Martiis anno Urbis Cond. 15ccx. ipso Julio Cæsare, & M. Antonio Coff.

31 Ut nullo ille adolescens.] Ille vocatur adolescens qui Praturam exercebat, ad quam exercendam quadrage-

quantum ex paterentur; se neque cum quoquam 32 de ea re collocuturum, (m) neque coiturum. (n) Sic ille 33 consensionis globus hujus unius dissensione disjectus est. Neque multo post superior esse coepit Antonius, ita, ut Brutus & Cassius provincia-5 rum, 34 que necis iis causa datæ erant a consulibus, desperatis rebus, in exilium proficiscerentur. Atticus, qui pecuniam simul cum cæteris conferre noluerat florenti illi parti, 35 abjecto Bruto, Italiaque cedenti HS. centum millia muneri misit: eidem in Epiro absens CCC. justit dari: neque eo magis 36 potenti adulatus est

10 Antonio, neque desperatos reliquit. *CAP. IX. 37 Secutum est bellum gestum apud Mutinam, in quo si tantum eum prudentem dicam; minus, quam debeam, prædicem; cum ille potius divinus fuerit; fi divinatio appellanda

est perpetua naturalis bonitas, quæ nullis casibus augetur, neque 15 minuitur. 38 Hostis Antonius judicatus, Italia cesserat; spes restituendi nulla erat. Non folum 39 ejus inimici, qui tum erant potentissimi, & plurimi, sed etiam amici 40 adversariis ejus se dabant; & in eo lædendo se aliquam consecuturos sperabant commoditatem, familiares insequebantur, uxorem Fulviam omnibus 20 rebus spoliare cupiebant, liberos etiam extinguere parabant. At-

INTERPRETATIO.

(m) Neque in concilium venturum. unus illo diffentiens difturbavit.

(n) Ita bunc consentientium cœtum,

NOT Æ.

ad 46. annum, adolescentia antiquitus fuerant, & veluti exulati. Sic etiam pertingebat, ut ab antiquis observatum loquitur Cic. lib. 1. epist. 18. ad At-

32 Ea de re collocuturum, neque coiturum. Id eft, neque privatim, ea de re cum quoquam loqui velle, neque tunc Antonius supremam rerum admipublice & palam in Concilio agere; quia colloqui, potest esse privatorum; hic vero, coire, est concilium habere publicum ; unde Comitia.

33 Confentionis globus. Sic Val. Max. pugnantium globos, hostium globos

34 Que necis iis causa data erant a Consulibus.] Sic legit Savaro ex MSS. Sed contra Lambinus ac Schottus dicis causa legunt: quod magis pro- sam hujus judicii accipe a Cic. Phi-bo; nam hæc antiqua loquendi for- lipp. 2. mula dicis causa, dicis gratia, Anglice, For Form or Fathion-lake | acerrimus fuit Cicero. Quia Brutus & Cassius per speciem 40 Ac & nomen provinciarum e Rep. remoti cedebant.

est. Nihilominus Varro ad 30. tan- ticum, pro Muræna, & alibi.
tum pertingere ait. 35 Abjecto Bruto.] Restante fortuna

prostrato.

36 Potenti adulatus est Antonio. Quia nistrationem cum Lepido invaserat.

37 Secutum oft bellum gestum apud Mutinam.] Cujus belli causa fuit testamentum Cæsaris. Vide Florum lib. 4. c. 4. Hoc autem inter Antonium & Octavium Casarem tum juvenem motum est. Mutina vero urbs est Galliæ Cisalpinæ, nunc vulgo, Modena.

38 Hostis Antonius judicatus. 7 Cau-

39 Ejus inimici.] Ex quorum numero

40 Adversariis ejus se dabant.] Pro,

ol-

0-

uia-

tis

nul

to,

ro

eft

n,

m,

da

ue

ti-

0-

2-

n-

IT-

77,

m

r-

na

12

1-

ud

6-

m

0-

1-

bs 0,

u-1-

10

0,

us

ticus, cum Ciceronis intima familiaritate uteretur, amicissimus effet Bruto, non modo nihil iis indulfit ad Antonium violandum, sed e contrario familiares ejus, ex urbe profugientes, quantum potnit, texit; quibus rebus indiguerunt, adjuvit : 41 P. vero Volumnio ea tribuit, ut plura a parente proficisci non potuerint. Ipsis autem Fulviæ, cum litibus distineretur, magnisque terroribus vexaretur, tanta diligentia officium suum præstitit, (o) ut nullum illa stiterit vadimonium sine Attico, sponsor omnium rerum suerit; quin etiam, (p) cum illa fundum secunda fortuna emisset in diem; neque post calamitatem versuram facere potuisset, ille se in-10 terposuit; pecuniamque sine scenore, sineque ulla stipulatione credidit, maximum existimans quæstum, memorem gratumque cognosci, simulque aperire, se non fortunæ, sed hominibus solere esfe amicum: quæ cum faciebat, nemo eum temporis causa facere poterat existimare. Nemini enim in opinionem veniebat, Anto-15 nium rerum potiturum. Sed sensus ejus a nonnullis optimatibus reprehendebatur, quod parum odiffe malos cives videretur.

CAP. X. (q) Ille autem sui judicii, potius, quid se facere par esset, intuebatur, quam quid alii laudaturi forent. Conversa fortuna est: ut Antonius rediit in Italiam, nemo non magnozo in periculo Atticum putarat, propter intimam familiaritatem Ciceronis & Bruti. Iraque ad adventum Imperatorum de foro decesserat, 42 timens proscriptionem: latebatque apud P. Volumnium, cui, ut ostendimus paulo ante, opem tulerat. Tanta varietas in his temporibus fuit fortunæ, ut modo hi, modo illi in fum-25 mo essent aut fastigio, aut periculo. Habebat secum 43 Gellium Canium, æqualem, fimillimumque fui. Hoc quoque fit Attici bonitatis exemplum, quod cum eo, (r) quem puerum in ludo cognorat, adeo conjuncte vixit, ut ad extremam ætatem amicitia eorum creverit. Antonius autem, etsi tanto odio ferebatur in Ci-30 ceronem, ut non folum ei, sed etiam omnibus suis amicis esset

INTERPRETATIO.

(0) De illa nufquam in judicium venerit absente Attico. pradium in prosperitate emisset certo tempore solvendum; nec adversante fortuna (q) Hic vero suo judicio nitens, quid aquum sibi lebat. (r) Qui a pueritia in scholis sibi notus ab alio Solvere valuisset. faciendum effet, magis perpendebat. fuerat.

NOTÆ.

nii familiaristimos erat, qui & Eutra- nibus denique clientibus, & amicis, pelus dicebatur, præsectus fabrum, de proscriptus est. quo Cic. epilt. 26. lib. 9.

42 Timens proscriptionem.] Hanc Flo-rus Sullanam vocat ob immanem ejus bit Martialis, lib. 1. crudelitatem. Et ea est qua Cicero | Gaudent jocosa Canio suo Gades.

41 P. vero Volumnio.] Is inter Anto- cum filio, fratre, fratrisque filio, om-

43 Gellium Canium.] Quidam Canum,

inimicus, eosque vellet proscribere; multis hortantibus tamen, Attici memor fuit officii: & ei, cum requisisset ubinam esset, sua manu scripsit, ne timeret, statimque ad se veniret: se eum, & Gellium Canium de proscriptorum numero exemisse, ac, ne quod

5 periculum incideret, quod noctu fiebat, præsidium ei misit. (s) Sic Atticus in summo timore non solum sibi, sed etiam ei, quem carissimum habebat, præsidio suit; (t) neque enim suæ solum a quoquam auxilium petiit salutis, sed conjunctim; ut appareret nullam sejunctam sibi ab eo velle fortunam. Quod si gubernator

10 præcipua laude fertur, qui navem ex hyeme, marique scopuloso servat; cur non singularis ejus existimetur prudentia, qui ex tot, tamque gravibus procellis civilibus ad incolumitatem pervenit?

CAP. XI. Quibus ex malis ut se emerserat, nihil aliud egit, quam ut plurimis, quibus rebus posset, esset auxilio. (u)

15 Cum proscriptos præmiis Imperatorum vulgus conquireret, nemo in Epirum venit, cui res ulla defuerit. Nemini non ibi perpetuo manendi potestas sacta est: quin etiam, 44 post prælium Philippense, interitumque C. Cassii, & M. Bruti, L. Julium Mocillam Prætorium, & silium ejus, Aulumque Torquatum, cæterosque pa-

20 ri fortuna perculsos institerit tueri, atque ex Epiro iis omnia Samothraciam supportari jusserit: difficile enim est omnia persequi, & non necessaria. Illud unum intelligi volumus, (c) illius liberalitatem neque temporariam, neque callidam fuisse. Id ex ipsis rebus, ac temporibus judicari potest, (y) quod non florentibus se

Bruti matrem non minus post mortem ejus, quam slorentem, coluerit. Sic liberalitate utens, nullas inimicitias gessit, quod neque lædebat quenquam; neque, si quam injuriam acceperat, non malebat oblivisci, quam ulcisci. (z) Idem immortali memoria

3º percepta retinebat beneficia, quæ autem ipse tribuerat, tamdiu meminerat, quoad ille gratus erat, qui acceperat. Itaque hic se-

INTERPRETATIO.

(1) Hos patto Atticus se non tantum a maximo metu, verum etiam eum, quem summopere diligebat, liberavit. (t) Nec enim separatim quenquam sua vita protectorem quasivit. (11) Cum plebs triumvirorum mercede illecta exules investigaret. (x) Hujus muniscentiam nec temporis causa fattam, nec captatricem exsitisse. (y) Quod potentibus non obsequutus est. (z) Idem perpetuo beneficiorum a se ante acceptorum recordabatur.

NoT E.

44 Post pralium Philippense.] In quo erat soror Catonis Uticensis, eamque Brutus & Cassius, intersectores J. Cæ-Julius Cæsar adolescens amaverat, unsaris, perierunt, & pænas cædis ejus de quidam crediderunt Brutum a Julio dederunt.

45 Serviliam Bruti matrem.] Hæc chum & Suetonium.

cit, ut vere dictum videatur, (a) SUI CUIQUE MORES FINGUNT FORTUNAM. Neque tamen prius ille fortunam, quam se ipse, finxit, qui cavit, 46 ne qua in re plecteretur.

CAP. XII. His igitur rebus effecit, 47 ut M. Vipsanius A-5 grippa, intima familiaritate conjunctus adolescenti Cæsari, cum propter suam gratiam, & Cæsaris potentiam (b) nullius conditionis non haberet potestatem, potissimum ejus diligeret affinitatem, præoptaretque equitis R. filiam generosam nuptiis; atque harum nuptiarum conciliator fuit (non enim est celandum) M. Antonius 10 Triumvir Reip. constituendæ; cujus gratia cum augere possessiones posset suas, tantum absuit a cupiditate pecuniæ, ut nulla in re usus sit ea, (c) nisi in deprecandis amicorum, aut periculis, aut incommodis: 48 quod quidem sub ipsa proscriptione perillustre suit. Nam cum L. Saufeii, equitis R. æqualis sui, qui complures 15 annos, studio ductus philosophiæ, Athenis habitabat, habebatque in Italia pretiofas possessiones, Triumviri bona vendidissent, consuetudine ea, qua tum res gerebantur; Attici labore atque industria factum est, ut eodem nuntio Saufeius fieret certior, se patrimonium amisisse, & recuperasse. Idem L. Julium Calidium, quem 20 49 post Lucretii, Catullique mortem multo elegantissimum poetam, nostram tulisse ætatem, vere videor posse contendere; neque mi-

INTERPRETATIO.

(a) Quisque fibi pro moribus suis fortunam statuit. (b) Penes eum omne con-(c) Nisi ut ab amicis aut pericula, aut incommoda propulsaret, jugium elfet.

NOT Æ.

46 Ne qua in re plecferetur.] Addunt quidam ex manufcriptis, jure pletteretur; quod Nepotis menti conformius eft, ut legenti cuilibet patebit.

d

a-

r

d

1)

0

n

rum prima Pomponia Attici filia, al- Atticus. tera Marcella Octaviæ filia, tertia Julia Aug. Cæfaris, ex qua Caium & Lucretius Poeta infignis & Philosophus Lucium Cæsares, Posthumum Agrip Epicureus, qui scripsit de rerum napam, Agrippinam & Juliam habuit; tura libros fex. Catullus vero Vero-Dux quoque belli peritistimus fuit, de nensis Poeta mordax & lascivus, qui quo Virg. lib. 8. Æneid.

Parte alia ventis, & Diis Agrippa Je-Arduus agmen agens, cui belli infigne Juperbum

Tempora navali fulgent rostrata corona.

48 Quod quidem sub ipsa proscriptione perillustre fuir.] Quia cum æmulatione, 47 Ut M. Vipsanius Agrippa.] Hic, & certatim proscriptorum bona tunc ut fert Seneca epist. 21. Attici gener-temporis ab omnibus triumvirorum er at, atque tres habuit uxores, qua- amicis postulabantur, quod recusavit

> 49 Post Lucretii Catullique mortem.] vixit Syllæ & Marii temporibus, de quo Ovid. 2. Triftium :

> > Sic sua lascivo cantata est sape Catullo Famina,

nus virum bonum, optimisque artibus eruditum, post proscriptionem Equitum, propter magnas ejus Africanas possessiones, in proscriptorum numerum a P. Volumnio, 50 præfecto fabrûm Antonii, absentem relatum, expedivit, quod in præsenti utrum ei la-5 boriosius an gloriosius fuerit, difficile fuit judicare, quod in eorum periculis non fecus absentes, quam præsentes amicos Attico esse curæ, cognitum est.

CAP. XIII. Neque vero minus ille vir, bonus paterfamilias habitus est, quam civis. Nam cum esset pecuniosus, 51 nemo illo cominus fuit emax, minus ædificator. (d) Neque tamen non in primis bene habitavit, omnibusque optimis rebus usus est. Nam domum habuit 52 in colle Quirinali 53 Tamphilianam, ab avunculo hæreditate relictum, cujus amœnitas non ædificio, sed silva constabat: (e) ipsum enim tectum, antiquitus constitutum, plus salis, 15 quam sumptus, habebat; in quo nihil commutavit, nisi si quid ve-

tustate coactus est. Usus est familia, si utilitate judicandum est, optima; si forma, vix mediocri. Namque in ea erant pueri literatissimi, (f) 54 anagnostæ optimi, & plurimi librarii; ut ne pedissequus quidem quisquam esset, qui non utrumque horum pulchre

20 facere posset. Pari modo artifices cæteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni. Neque tamen horum quenquam, nili domi natum, domique factum, habuit : quod est fignum non solum continentiæ, sed etiam diligentiæ. Nam & non intemperanter concupiscere, quod a pluribus videas, continentis debet duci;

25 & diligentia, quam pretio, parare, non mediocris est industriæ. Elegans, non magnificus; splendidus, non sumptuosus; omni diligentia munditiam non affluentem affectabat. 55 Supellex non modica, non multa; (g) ut in neutram partem conspici posset. Nec

INTERPRETATIO.

(d) Et tamen inter optimates commodas ades habuit. (e) Nam ipsa domus ab antiquo fructa, plus venuftatis, quam impensa, exhibebat. (f) Lectores pevitisimi, & amanuenses multi. (g) Ut nec quid fordidi, nec quid superflui videri valeret.

NoTA.

50 Prafecto fabrum.] Ille erat, qui | primum erat ædificandi defiderium. fabris, corumque operibus & machinis locus extar apud Suidam. quibus maxime in bellis opus eft, præ- 52 In colle Quirinali. Unus ex 7. ur-

51 Neme illo minus fuit emax, minus ftatim post templum Quirini. adificator.] Ex publica Attici vita ad privatam transit Nepos, cujus fenten- quodam Tamphilo Rom. tiæ subscribit Cic. parad. 6. his ver- 54 Anagnoste optimi.] Hi erant lectobis, Non effe emacem vettigal eft. Et res apud Romanos. Lacones, si cui mala imprecabantur, 55 Supellex non modica, non multa.] quatuor ipsi accidere optabant, quorum Id est, modo, non copia astimanda.

bis Romæ montibus, est in 6. regione,

53 Tamphilianam.] Sic dictam a

ho

pr

20

ric

tu te

b

tu

re

d

r

tı

hoc præteribo (quanquam nonnullis leve visum iri putem) cum in primis lautus effet eques R. & non parum liberaliter domum suam omnium ordinum homines invitaret; scimus non amplius, 56 quam terna milia æris peræque in fingulos menses 57 ex ephemeride eum expensum sumptui ferre solitum : atque hoc non audi-5 tum, sed cognitum prædicamus. Sæpe enim, propter familiaritatem, domesticis rebus interfuimus.

C A P. XIV. (h) Nemo in convivio ejus 58 aliud angoana audivit, 59 quam anagnosten: quod nos quidem jucundistimum arbitramur: neque unquam fine aliqua lectione apud eum cœna-10 tum est; 60 ut non minus animo, quam ventre, convivæ delectarentur, namque eos vocabat, quorum mores a fuis non abhorrerent. Cum tanta pecuniæ facta esset accessio, nihil de quotidiano cultu mutavit, nihil de vitæ consuetudine: tantaque usus est moderatione, (i) ut neque in HS. vicies, quod a patre acceperat, pa- 15 rum se solendide gesserit, neque in HS centies, affluentius vixerit, quam instituerat, parique fastigio steterit in utraque fortuna : nullos habuerit hortos, 61 nullam suburbanam, aut maritimam sumptuosam villam; neque in Italia, 62 præter Ardeatinum, & Nomentanum, rusticum prædium: omnisque ejus pecuniæ reditus 20 The south the control of the control of

INTERPRETATIO.

fundication, the rei fight indicto, prefer cos libros.

(h) Nullus ex ejus convivis alium recitantem audivit, quam lestorem. (i) Ut nec in viginti Sestertium millibus sibi a patre relictis.

abult to amore mine of Nore. musto assessed menotic

tunc temporis 250 sestertios, denarios liis. 62. faciebat. Vide Gronovium lib. 3. de pecunia vetere.

57 Ex Ephemeride. 7 Id est, ex libello seu commentario quotidianarum ex-

pensarum, & erogationum.

58 Alind angóana andivir.] Partim feriis partim jocofis recitationibus, adjunctis etiam Cantorum & Tibicinum modulis constabant axpoduata. Vide Plutarchum in Symposio, Macrobium

59 Quam anagnosten.] Is est, qui re-

60 Ut non minus animo, quam ventre, conviva delectarentur.] Unde Cic. in Catone majore : Neque, inquit, ipsorum conviviorum delectationem voluptatibus corporis magis, quam eutu amicorum, Germonibus metiebar, &c. Antiquif-fimus autem mos illi fuit, ut inter conandum recitaretur aliquid, ut patet ex Macrobio lib. 1. Saturn. ex

56 Quam terna millia aris.] Mille æris Gellio lib. 3. cap. 2. & ex multis a-

institute their spillson

Amount midlanders outs use leaster (8)

61 Nullam suburbanam, aut maritimam sumptuosam villam.] Huic opinioni videtur repugnare Cic. lib. 1. ad Atticum, ubi fic habet : Ego te arbitror casis apud Amaltheam tuam victimis, statim effe ad Sicyonem oppugnandum profeetum. Et rursus ibidem ; Velim ad me scribas cujusmodi sit 'Auax Deiov tuum, &c. Unde deducimus Pomponium ha-buisse villam sumptuosam & magni-

62 Prater Ardeatinum, & Nomentanum.] Ardeam Danni Regis Rutulorum regiam fuisse ex Virg. 10. in Æneid. discimus, quæ in decimo octavo ab Urbe milliario posita erat, & inter Rom. Colonias annumerat Livius; unde Ardeatinum prædium. Nomentum vero Latinorum urbs mediterranea, nunc vulgo Lamentana, unde Nomentana via.

consta-

constabat 63 in Epiroticis, & urbanis possessionibus; ex quo cog, nosci potest, eum usum pecuniæ, non magnitudine, sed ratione me, tiri folitum.

CAP. XV. Mendacium neque dicebat, neque pati poterat. L'Itaque ejus comitas non fine severitate erat, neque gravitas fine facilitate : ut difficile effet intellectu, utrum eum amici magis vererentur, an amarent. Quidquid rogabatur, religiose promittebat; quod non liberalis, sed levis arbitrabatur, polliceri quod præstare non posset. Idem in nitendo quod semel admissset, tanta erat cu-10 ra, ut non mandatam, sed suam rem videretur agere. Nunquam fuscepti negotii eum pertæsum est: suam enim existimationem in ea re agi putabat, qua nihil habebat carius; quo fiebat, ut omnia Marci & Quintii Ciceronum, Catonis, Marii, Q. Hortensii, A. Torquati, multorum præterea Equitum Romanorum negotia pro-15 curaret : ex quo judicari poterat, non inertia, sed judicio fugisse

Reipub. procurationem.

CAP. XVI. Humanitatis vero nullum afferre majus testimonium possum, 64 quam quod adolescens idem seni Sullæ suerit jucundissimus, senex adolescenti M. Bruto; cum æqualibus autem 20 suis Q. Hortensio, & M. Cicerone sic vixerit, ut judicare difficile sit, cui ætati fuerit aptissimus : quanquam eum præcipue dilexit Cicero, ut ne frater quidem ei Quinctus carior fuerit, aut familiarior. Ei rei sunt indicio, præter eos libros, in quibus de eo facit mentionem, qui in vulgus funt editi, 65 fexdecim volumina epistolarum, ab Consulatu ejus usque ad extremum tempus ad Atticum missarum: quæ qui legat, (k) non multum desideret historiam contextam eorum temporum: sic enim omnia de studiis principum, vitiis ducum, ac mutationibus Reip. perscripta sunt, ut nihil in his non appareat; & facile existimari possit, pruden-30 tiam quodammodo esse divinationem : non enim Cicero ea solum, quæ vivo se acciderunt, 66 futura prædixit; sed etiam, quæ nunc usu veniunt, cecinit ut vates.

INTERPRETATIO.

(k) Implicitam bujus saculi bistoriam non valde ignoret.

NOT A.

63 In Epiroticis.] Huic opinioni (ta, aut scripto codice, volumen dice-subscribit Cic. lib. 1. Epist. his verbis: batur; id autem patet ex 16. Epist. Epiroticam emptionem gaudeo tibi pla-lib. ad Atticum.

66 Futura pradirit. 1 Multa sane hic 64 Quam quod adolescens idem seni afferri possent exempla, quibus Cice-sulla.] Qua de re paulo supra.
65 Sexdecim volumina Epist.) Quicquidem exempla passim in Epist. ejus quid olim circumvolvi solebat in charlegentibus occurrunt; sed illud instar mo

tris

fex

cu

be

m

qu

na

rat

ea

vi

ft

di

ro

fe ft

0

CAP. XVII. De pietate autem Attici quid plura commemorem? cum hoc ipsum vere gloriantem audierim in funere matris suæ, quam extulit annorum nonaginta, cum esset septem & sexaginta, Se nunquam cum matre in gratiam rediisse, nunquam cum sorore fuisse in simultate, (1) 67 quam prope æqualem ha-5 bebat. Quod est fignum, aut nullam unquam inter eos querimoriam intercessisse, aut hunc ea fuisse in suos indulgentia, ut, quos amare deberet, irasci eis, nefas duceret. Neque id fecit natura folum, (68 quamquam omnes ei paremus) sed etiam dodrina. Nam & principum Philosophorum ita percepta habue-10 rat præcepta, ut his ad vitam agendam, 69 non ad ostentationem, uteretur.

CAP. XVIII. Moris etiam majorum summus imitator fuit, antiquitatifque amator; quam adeo diligenter habuit cognitam, ut eam totam in eo volumine exposuerit, 7º quo magistratus orna-16 vit. Nulla enim lex, neque pax, neque bellum, neque res illustris est populi R. quæ non in eo suo tempore sit notata; &, quod difficillimum fuit, sic familiarum originem subrexuit, ut ex eo clarorum viorum propagines possimus cognoscere. Fecit hoc idem separatim in aliis libris, ut M. Bruti rogatu, 71 Juniam familiam a 20 stirpe ad hanc ætatem, ordine enumeravit, notans, qui a quoque ortus, quos honores, quibusque temporibus cepisset. Pari modo

INTERPRETATIO.

(1) Qua illi fere coava erat.

NOTE.

excerptum est, ubi M. Antonio futu ram ejus perniciem prædicit his verbis: Quis autem meum consulatum prater P. Clodium, qui vituperaret, inventus eft ? Cujus quidem te fatum, sicuti C. Curionem malorum utrique fatale.

67 Quam prope aqualem habebat.] Qui-

dam legunt, etate aqualem.

at.

a-

e-

re

1-

n n

ia

)-

it

1

68 Quamquam omnes ei paremus.] Sic Chrysippus: To TENO ED anoxidos Th oure Egy. Et Seneca de vita beata c. 3. Interim, quod inter omnes Stotia eft.

omnium erit, quod ex Philippica 2. 34. Philosophus gloriæ animal, & popularis auræ vile mancipium.

70 Quo magistratus ornavit.] Vossus censet legendum esse ordinavit 1. de hift, Latin. 2. De eo autem Attici volumine fic loquitur Cic. in Bruto. net; quoniam id domi tua est, quod fuit il- Eam utilitatem habuit Attici liber, quam requirebam; ut explicaris ordinibus temporum, uno conspectu omnia viderem. Vide eundem ibidem paulo poft; & Epist. 23. lib. 12. ad Atticum.

71 Juniam familiam aftirpe.] Gens Junia una est ex nobilissimis que a Troicos convenit, rerum naturæ affentire, janis & Ænea originem sumpserunt,ex ab illa non deerrare, & ad illius le- qua Brutus fuit, cujus rogatu Atticus gem exemplumque formari, sapien- de ea stirpe scripsit, ab ejus Antiqui Bruti tertio filio, qui fratrum conju-69 Non ad oftenrationem.] Eorum in-ftar, de quibus D. Hieronymus Epist. patre reges ejecit, originem ducens,

72 Marcelli Claudii, de Marcellorum: 73 Scipionis Cornelii, & Fa. bii Maximi, de 74 Fabiorum, & 75 Æmiliorum: quibus libris nihil potest esse dulcius iis, qui aliquam cupiditatem habent notitize clarorum virorum. Attigit quoque poeticen, credimus, ne ejus 5 expers esset suavitatis. Namque versibus, qui honore, rerum gestarum amplitudine cæteros Romani populi præstiterunt, exposuit, ita ut sub singulorum imaginibus, facta magistratusque eorum non amplius quaternis, quinifve verlibus descripserit: quod vix credendum sit, tantas res tam breviter potuisse declarari. 76 Est etiam 10 unus liber Greece confectus De consulatu Ciceronis.

C A P. XIX. Hactenus, Attico vivo, edita hæc a nobis funt: nunc, quoniam fortuna nos superstes ei esse voluit, reliqua persequemur: & quantum poterimus, rerum exemplis lectores do-cebimus, sicut supra significavimus, suos cuique mores plerumque 15 conciliare fortunam. Namque hic contentus ordine Equestri, quo erat ortus, in affinitatem pervenit Imperatoris, (m) 77 Divi filii, cum jam ante familiaritatem ejus effet consecutus, nulla alia re, quam elegantia vitæ, qua cæteros ceperat principes civitatis, dignitate pari, fortuna humiliore: tanta enim prosperitas 20 Cæsarem est consecuta, ut nihil ei non tribueret fortuna, quod cuiquam ante detulerit, & conciliarit, quod civis Romanus quivit confegui. 78 Nata autem est Attico neptis ex Agrippa, cui vir-

INTERPRETATIO.

(m) Julii Cafaris filii.

NOT E.

ut ait Cic. Tufc. Quæft. 4. & Philip- | Plutarchus in Maximo. Vide eundem pica 1. Huic tamen sententiæ refraga Streinium de Gente Fabia. tur Dionyfius lib. 4.

72 Marcelli Claudii, de Marcellorum.] Vide Plutarchum, Posidonium, & bant: Festus. Plutarchus vero eosa Livium, inter quos Plutarchus Mar-

cellum a Marte deducit.

73 Scipionis Cornelii, & Fabii Maximi, de Corneliorum. Certum est apud omnes historicos Gentem Corneliam am- De hoc a principio in Atrico. plissimam, & nobilissimam omnium esse five dignitatem, five res præclare gestas consideremus. Vide C. Sigonium in suo Scipione Æmiliano, & Streinium de Gente Cornelia.

ad Fabium Herculis filium referunt, tus Viplaniam vocat.

75 Emliorum.] Qui similiter ab Æmilio Ascanii filio se ortos crede-Mamerco Numæ Regis filio natos fuifle feribit. Unde Æmilii dieti funt & Mamertini.

76 Est etiam unus liber Grace confectus.]

77 Divi filii.] Inserendum est, Julii, ut legitur in aliis, qui Augustus

78 Nata est Attico neptis ex Agrippa.] Hanc Agrippinam vocat Suetonius 74 Fabiorum. | Qui suam originem in Tiberio cap. 7. Hanc tamen Taci-

ginem

ine

Cla

loci

oro

co

ber

vis

cie ris

qua

fapi

det

ton orb

cor

10.

fuc

nu

&

Au

da

int

had

bei

He fui

tel

inem filiam collocavit. Hanc Cæfar (n) vix anniculam 79 Tiberio Claudio Neroni, Drufilla nato, privigno suo, despondit, quæ conunctio 80 necessitudinem eorum fanxit, familiaritatem reddidit frenuentiorem.

CAP. XX. Quamvis ante hæc sponsalia non solum cum ab. rbe abesset, nunquam ad suorum quenquam literas misit, 81 quin Artico mitteret, quid ageret; imprimis, quid legeret, quibusque in ocis, & quamdiu esset moraturus; sed & cum esset in urbe, & propter suas infinitas occupationes minus sæpe, quam vellet, Attifrueretur, nullus dies temere intercessit, quo non ad eum scriberet, quo non aliquid de antiquitate ab eo requireret; modo aiquam quæstionem poeticam ei proponeret; interdum jocans eus verbosiores eliceret epistolas: ex quo accidit, 82 cum ædes Jovis Feretrii in Capitolio, ab Romulo constituta, vetustate atque incuria detecta prolaberetur, ut Attici admonitu Cæfar eam refi-15 ciendam curaret. Neque vero a M. Antonio minus absens literis colebatur, adeo ut accurate ille 83 ex ultimis terris quid ageret, quid curæ sibi haberet, certiorem faceret Atticum. Hoc quale sit, facilius existimabit is, qui judicare poterit, quantæ sit fapientiæ, eorum retinere usum benevolentiamque, inter quos maxi-20 marum rerum non folum æmulatio, sed obtrectatio tanta intercedebat, quantam fuit intercedere necesse inter Cæsarem, atque Antonium; cum se uterque principem non solum urbis Romæ, sed orbis terrarum esse cuperet.

CAP. XXI. Tali modo 84 cum septem & septuaginta annos 25 complesset, atque ad extremam senectutem non minus dignitate,

INTERPRETATIO.

(n) Vix annum babentem.

da main tant san 13 (o) NoTE.

& Livia Imperatrix, & uxor ejusdem | construxit. Augusti, nec non Tiberii mater.

hac affinitate adaucia est.

81 Quin Attico mitteret.] Id eft, scri-

beret, feu nunciaret.

ni-

iæ

us

re-

lit,

on

n-

m

t:

T-

0-

ue

ri,

i-

as

d

82 Cum ades Jovis Feretrii in Capitolio. dita 10ccxxi. Cn. Domitio & C. Sossio Hoc templum a Romulo, conditum Coss. anno xi. post mortem Ciceronis, suit, ex spoliis hostium, sic distum, ut dicetur postea. teste Livio I. 1. quia hostium Rege oc-

79 Tiberio Claudio Neroni, Drufilla na- cifo, spolia ejus suspensa fabricato ad 10.] Is Tiberius Imperator fuit, & id apte Feretro gerens, in Capitolium successor Augusti Cataris, & privig- ascendit, & ejus templi fines designanus ejus; Drufilla vero dicta eft, quæ vit, & sub nomine Jovis Feretrii

83 Ex ultimis terris. I Id eft, ut in-80 Necessitudinem eorum sanxit.] Qui- terpretatur Manucius, ex Egypto. Alii dam legunt wuxit, quia jam Cæfarem legunt, exul tum his terris; quia hostis inter & Atticum necessitudo erat, quæ judicatus Antonius Italia cesserat; sed hanc lectionem minus probo.

> 84 Cum septem & septuaginta annos compleffet. Nimirum anno ab Urbe Con-

quam gratia fortunaq; crevisset, (multas enim hæreditates nulla ali re, quam bonitate, consecutus) tantaq; prosperitate usus esset valetu ess dinis, ut annis xxx medicina non indiguisset: nactus est morbum, co quem initio & ipse, & medici contempserunt: (0) 85 nam putarunt ς esse πινεσμών: cui remedia celeria, faciliaq; proponebantur. In hoc cum tres menses fine ullis doloribus, præterquam quos ex curati one capiebat, consumplisset, subito tanta vis morbi in unum inte stinum prorupit, ut extremo tempore per lumbos fistula putris e ruperit: at hoc prius quam ei accideret, postquam indies dolore 10 accrescere, febresque accessisse sensit; Agrippam generum ad se arcessiri justit, & cum eo 86 L. Cornelium Balbum, Sextumque Pe ducæum. Hos ut venisse vidit, in cubitum innixus, Quantam, in quit, curam diligentiamque in valetudine mea tuenda hoc tempore adbibuerim, cum vos testes babeam, nibil necesse pluribus verbis comme-15 morare: quibus quoniam ut spero, satisfeci, me nihil reliqui fecisse quod ad sanandum me pertineret, reliquum est, ut egomet mibi con-Julam. Id vos ignorare nolui, nam 87 mihi stat, alere morbum dest. nere. Namque his diebus quicquid cibi sumpsi, ita produxi vitam, ut auxerim dolores sine spe salutis. Quare à vobis peto, primum, u 20 consilium probetis meum; deinde ne frustra debortando conemini. C A P. XXII. Hac oratione habita, tanta constantia vocis at que vultus, ut non ex vita, sed ex domo in domum videretur migrare; cum quidem Agrippa eum flens, atque osculans oraret atque obsecraret, Ne id quod natura cogeret, ipse quoque sibi as-25 celeraret; (p) & quoniam tum quoque posset temporibus superesse, le

sibi suisque reservaret; 88 preces ejus raciturna sua obstinatione depressit. Sic cum biduum cibo se abstinuisset, subito febris de cessit, leviorque morbus esse cœpit: tamen propositum nihilo secius peregit. Itaque die quinto postquarn id consilium inierat, pri-

INTERPRETATIO.

(0) Existimarunt enim levem esse dysenteriam. (p) Et quia tunc etiam aliquandi vitam producere poffet.

NOTÆ.

85 Nam putarunt effe Tenesmon. 7 Hich morbus eft dyfenteriæ affinis, & veluti prænuncius, estque crebra & inanis voluntas egerendi, ut refert Plin. lib. 28. Hift. Natur.

86 L. Cornelium Balbum, Sextumque Peducaum.] Attici familiarissimos, quorum alter, scilicet Balbus, genere Gaditanus erat; quem, cum de civitate in periculum vocaretur, Cicero

defendit, cujus extat oratio. Alter ve. ro prætor fuit.

87 Mibi stat alere morbum definere. Ci

bum fumendo, & vitam prorogando 88 Preces ejus taciturna sua obstination depressit.] In aliis, compressit, quod i dem videtur atque cohibuit. Sicut os alicui comprimere; To trop ones mouth.

5

alie die Kal. April. Cn. Domitio, C. Sofio COSS. decessit. lette eft in lecticula, ut ipse præscripserat, 90 sine ulla pompa funeris, oum comitantibus omnibus bonis, maxima vulgi frequentia. trum tus est juxta viam Appiam, 92 ad quintum lapidem, in monuhoc mento Q. Cæcilii avunculi fui.

NOTE.

ro efferebantur: at inferioris fortis Cic. in Milone. Sandapila, cui subjuncti homines 4. Vide Marcialem, lib. 8.

Irati inte

s elores

i fe Pe-

in-

ad

nme-

ciffe,

con-

defitam,

> 11

atmi-

46e, fe ione defecipri

andi

r ve. Ci ndo. TRONE d i icut ne's

die

ei pompam requirerent.

91 Sepultus est juxta viam Appiam.] writo. Quam Appius Claudius Conful lapi-

89 Elatus est in lecticula.] Honestio- dibus stravit, juxta quam celebriora ris conditionis mortui lectica hexapho- erant Romanorum sepulchra; vide

92 Ad quintum lapidem.] Nam tunc temporis in urbe sepeliri vetitum lege 90 Sine ulla pompa funeris.] Sic Ta- 12. Tabularum, quam legem his vercitus 3. Annal. fuerunt qui funeris publi- | bis refert Cic. 11. de Legibus : Hominem mortuum in urbe ne sepelito, neve

Hactenus de Vitis Virorum Illustrium Cornelii Nepotis.

COR-

CORNELII NEPOTIS

FRAGMENT

CHRONICORUM Lib. I.

17 7 Ixit Homerus ante Romam conditam annis circiter C. & LX Agell. Noct. Attic. l. xvii. c. xxi.

2 Roma condita Olympiadis septimæ anno secundo.

bistoris, cap. XI.

3 Archilochus Tullo Hostilio Romæ regnante jam tunc Poeman clarus & nobilis. Agell. l. xvii. c. xxi.

NOT Æ.

annis circiter C. & LX.] Homerum & etiam C. fexaginta octo, ut Herodo Hesiodum vixisse longe ante conditam Romam patet exhis Gellii verbis: DeHomero & Hefodo inter omnes fere conftitit, utrumque ante Romam conditam vixife Silviis Alba regnantibus, annis post bellum Trojanum plus C. & LX. ante Romam autem conditam, ut Corn. Nepos in primo Chronicorum de Homero dixit, annis circiter C. 6 1.X. Porro Homerum agisov no Stde Herodotum qui vitam ejus scripfit. Præterea Solinus cum Nepote confentir in eo annorum numero, quibus fuffragantur fere omnes Latini scriptores, ex quorum præfertim numero funt Plin. lib. 7. c. 16. qui scribebat anno Urbis octogentefimo trigetimo: Juvenalis qui scripsit ab initio Imperii Ner-væ, post Plinium circiter 20. annis: Et Cal. Maii, Sole in Tauro, Luna in Li Velleius Paterc. qui annos fere nongentos & quinquaginta ante ipfius ætatem floruisse Homerum tradit, lib. 1. c. 5. Sed longe major est discordia ea de re Divin.c. 98. Taruntius Romam, quum effett inter scriptores Gracos: Alii enim Jugo Luna, natam effe dicebat . belli Trojani temporibus vixisseaiunt : Alii C. annis abfuisse a Troicis tem-

etiam C. sexaginta octo, ut Herodo tus qui ejus vitam fcripfit, ut fupra diximus. Sed malim cum scripteri bus Latinis sequi Apollodorum Athe niensem, qui anno centesimo migrati onis Ionicæ floruisse ait, quod recidit in eum annum quem aftruimus.

2 Roma condita est Olympiadis Jeptimi anno secundo.] Anno primo, non se cundo Olympiadis Septimæ conditan fuiffe teftari videtur Solinus c. 11.hi verbis: Quapropter cum octingentesimo pri mo anno Urbis condita ducentesima septim Olympias computetur, par est Roman sep tima Olympiadis anno primo credi conditam Et Dionysius I. 1. Jornandes simpli citer septimam dicit, non expresso an Alii aliter cenfent. Hanc condi bra constitutis, quidam scriptore prodiderunt; quo sensu intelligend funt ista Ciceronis verba, lib. 2. d

3 Archilochus Tullo Hostilio Rome

I

P

P

E

C

de

1 M. Manlius Romæ, qui Gallos in obsidione Capitolii obrepentes per ardua depulerat, convictus est confilium de regno occupando iniisse, damnatusque capitis, e Saxo Tarpeio, ut M. Varro ait, præceps datus est: ut Cornel. autem Nepos scriptum reliquit, verberando necatus est. Ibid.

2 Alexander Magnus Pellæ ortus, M. Fabio Ambusto, Quinctio Capitolino Coff. post Romam conditam anno trecentesimo

octuagesimo quinto. Solin. cap. XLIII. Polyistor.

2 P. Terentius Scipionis Africani & C. Lælii æqualis. Donatus

CORNELIINEPOTIS

Exemplorum Lib. II:

4 A virgine Vestale. Fl. Carifius lib. 1. Gramm.

Lib. V.

Multis in Senatu placuit, ut qui captivorum Romanorum ab Annibale, redire nollent, datis custodibus ad Annibalem deducerentur: sed ex sententia numero plurium, quibus id non videretur, superata. ii tamen qui ad Annibalem non rediissent, usque adeo detestabiles invisique fuerunt, ut tædium vitæ ceperint, necemque sibi Agell. lib. vii. cap. xviii. consciverint.

NOTE.

regnante jam tunc Poematis clarus, & no- catum refert Nepos. bilis. Agell. lib. xvii. c. xxi.] De nante Romulo vixiffe refert, id eft, quadraginta quatuor, aut circiter, an- Pellæus dicitur, Juvenalis : nos ante tempus a Nepote defignatum. Porro eum clariffimum Poetam verbis; Neque quenquam alium, cujus operis primus auctor fuerit, in eo perfectifreperiemus.

odo

upr teri

the rati cidi

tima

1 10

itam

. hi

tima

sep-

npli

an ndi-

, XI

Li

tore

enda

let in

Coma

M.

Ispostea ob desensum Capitolium Ca Carthaginiensem. pitolinus dictus est, & domum in Capitolio publice accepit. Hunc tamen les Vesta Dea facris, perperuique ige rupe Tarpeia præcipitem dederunt, is vide Plutarchum in Numa. domus diruta, & bona ejus publicata. præcipitem datum, sed verberibus ne- nemur: qua de re vide Cic. Offic. 1.

2 Alex. Magnus Pella ortus, &c.] Pel. tempore quo vixit Archilochus, scrip- la Regni Macedonum Urbs primaria tores non confentiunt. Cic. eum reg- fuit : ad flumen Erigona juxta Thefsalonicum Sinum; unde Alexander

Pellao juveni totus non sufficit orbis.

3 P. Terentius Scip. Africani & C. Lalii faisse patet præsertim ex his Paterculi aqualis.] Vide Cic. in Lælio, ubi Terentium familiarem fuum vocat Lælius. Quis porro Terentium ignosimum, prater Homerum, & Archilochum, rat omnium Poetarum comicorum disertissimum, & purioris Latinitatis 1 M. Manlius Roma, qui Gallos, &c.] amantiffimum, natione Afrum, patria

4 A virgine Vestale.] Virgines Vestaaffectatæ tyrannidis postea damnatum nis custodiæ dicatas nemo nescit. De

5 Multis in Senatu placuit, &c.] Fidem Auctor de viris Illustrib. Hunc non' & hostibus nostris datam servare te-

CORNELII NEPOTIS

Illustrium Virorum Lib. II.

Subinde. Sosipater Carif. lib. 2. cap. 80.

Lib. XV.

Harum partum.

Lib. XVI.

A Fratre Patruele. Ibid.

Incerta quo Libro Virorum Illustr. Posita.

Arthago antea speciem habuit duplicis oppidi, quasi aliud alterum amplecteretur: cujus interior pars Byrsa dicebatur, 3 exterior Magalia. Hujus rei testis est Cornel. Nepos in eo libro, qui Vita Illustrium inscribitur. Serv. in 1. Æn.

4 Propius Grammatico accessi. Diomedes lib. 1. Gramm.

5 A. Albinus, qui cum L. Lucullo Conful fuit, res Romanas oratione Græca scriptitavit. In ejus Historiæ principio scriptum est ad hanc fententiam: Neminem succensere sibi convenire, si quid in his libris parum composite aut minus eleganter scriptum foret: nam fum homo Romanus, natus in Latio: Græca oratio a nobis alieniffima: ideoque veniam gratiamque malæ existimationis, si quid

NOT E.

1 Harum partum.] Pro partium; fi- | Servium in 4. Æneid. Ubi Magalia cut, Mensum, pro Mensium. Lege Vof- & Mapalia idem fignificare scribit;

fium de Analog. 11. 14.

oppidi, &c. | Virg. Carthaginem & Byr | prium Agricolæ Tugurium. Quemsam conjunxit, ut urbes vicinas: Byr- admodum & Magar, lingua Punica, sa autem appellationem a Corio du- villam significat. Unde Isidorus, ctam effe volunt plurimi: quidam Magalia, quasi Magaria dicta fuisse tamen Byrsam locum quendam muni- refert : hincq; fit ut Plautus in Potum esse volunt, quale est Romæ Ca- nulo Magaria, dixerit, pitolium, Athenis Acropolis; cui o- 4 Propius Grammatico accessi. Sic Cic. pinioni fitus ipsius Byrsæ favere vide- lib. 1. epist. 14. ait : Proximus Pomtur ; Byrfa enim erat interior pars ur- peio fedebam. bis, & veluti Arx munitissima, ut re-fert ipse Nepos, hoc in loco. Adde quod Byrsa Punica lingua locus mu-loquitur Tullius de Claris 81. his nitus dicebatur.

um de Analog. 11. 14.

Palea enim, vel Pales Syris, est Agricola: hinc Mapale deductum, pro-

verbis. Albinus, is qui Græce scrip. 3 Exterior Magalia.] Magalia erant fit historiam, & Arad. 137. Albi-Afrorum Tuguria seu Casa. Vide nus homo doctus. P. Scipione, & ju

72

ſ

8 F (1

PIT

11

esset erratum, postulavit. Ea cum legisset M. Cato: Næ tu, inquit, Aule, nimium nugator es, cum maluisti culpam deprecari, quam culpa vacare. Nam veniam petere folemus, aut eum imprudentes erravimus, aut cum compulsi peccavimus. Tibi, inquit, oro te, quis perpulit, ut id committeres, quod priusquam faceres, peteres ut ignosceretur? Agell. lib. xi. cap. viii. Noct. Attic. Macrob. præfat. Saturnal:

CORNELII NEPOTIS

Lib. I. De Vita Giceronis.

Ornelius Nepos, & rerum memoriæ non indiligens, & M. Ciceronis, ut qui maxime, amicus famillarisque fuit: atque is tamen in primo libro, quos de vita illius composuit, 1 errasse videtur, quum eum scripsit tres & viginti annos natum primam causam judicii publici egisle; Sextumque Roscium parricidii reum desendise. Agell. lib. xv. Noct. Attic. cap. xxviii.

Tullius, me præsente, iisdem pene verbis, quibus edita est, eam ² pro Cornelio feditiofo Tribuno defensionem peroravi, D. Hiero-

nym. Epist. LXXI. ad Pammach.

in m

f. id

0 S

CORNELIINEPOTIS

Lib. I. Epistolarum ad Ciceron.

TAntum abest ut ego magistram esse putem vitæ Philosophiam, beatæque vitæ perfectricem; ut nullis magis existimem opus esse magistris vivendi, quam plerisque, qui in ea disputando Neque enink-quidquam allud est selicitas, nift honoliarum retum

proferitas: vel ut also na da d' am solicitas est fortuna ad-juntix confiliorum bonorum; quibus qui non utitur, selix quilo pa-

M. Marcello Coff. Græce historiam quæ per 4. dies latius dixerat, coarciaffer dicit Ciceronem; quod pugnare I Errasse videtur, &c.] Quinctilianus 1. 12. c. 6. scribit Cic. septimum
dem pene verbis, quibus edita est,
& vicesimum annum artigisse cum
Roscium desendit, publice scribicet in eo Libro qui inscriptus est. De
(nam proQuintio privatam causam apud Aquilium Gallum judicem egit.)
Dixit & pro Sexto Amerino adolescens

Laudibus Philosophia, apud Lactantium lib. 6. c. 11. his verbis: Malo
vel unum parvum de officio libellum, quam

contra Syllæ dominantis potestatem. longam orationem pro seditioso bomine ColVide & Fabricii historiam Cicer. ad
annum 26, & 27.

2 Pro cornelio seditioso Tribuno, &c.] esse purem vita Philosophiam, &c.] Hæc
Hanc desensionem suisse prægrandem scripsisse videtur, ut contradiceret
resert Plin. 1. epist. 20. Et omnia his Cic. verbis que exstant in Tus-

versantur: Video enim magnam partem eorum, qui in Schola de pudore & continentia præcipiant argutissime, eosdem in omnium libidinum cupiditatibus vivere. Lastan. lib. iii. cap. xv. Divin.

M. TULLII CICERONIS

Cornelium Nepotem

-as a supra : in of Epiftolarum Lib. II.

*TTaque nostri, cum omnia quæ dixissemus, dicta essent: I facete & breviter & acute locuti essemus, ea proprio nomine appellari dicteria voluerunt. Macrob. lib. ii. cap. 1. Saturn.

Ad eundem, ex libro incerto.

Hoc restiterat etiam, ut a te sictis aggrederer donis. Priscian. lib. viii. Gramm.

3 Qui habet, ultro appetitur; qui est pauper, aspernatur. Ibidem.

Quid? Oratorum quem Cæsari antepones eorum qui nihil aliud egerunt? 4 quis sententiis aut acutior, aut crebrior? quis verbis aut ornatior aut elegantion? Sueton. in Cæsare. Cap. xxi.

Neque enim quidquam aliud est felicitas, nisi honestarum rerum prosperitas: vel ut alio modo definiam, felicitas est fortuna adjutrix confiliorum bonorum: quibus qui non utitur, felix nullo pa-

NOTE.

Coff. Grace hillorism dan per

cul. Quæstionibus: O vita Philosophia | 2 Hoc restiterat etiam, ut a te fictis ag-Dux! O virtutis indagatrix! &c. Et grederer donis.] Hoc verbum passive lib. 11. In eo magistra vita tot sacula hic sumitur.

permaneret philosophia.

1 Itaque nostri, cum omnia qua dixissemus, dista essenti. Ciceronem natura
sua jocularibus scommatibus valde
delectatum suisse certum est.

delectatum fuisse certum est: unde ab invidis, Consularis scurra dicebatur. Vide Macrob. lib. ii. Saturn.

4 Quis sententiis aut acutior, aut crebrires enumerans, negat se videre, cui
casar debeat cedere.

Sto

do esse potest. Ergo in perditis impiisque consiliis, quibus Cæsar usus erat, nulla potuit esse felicitas: feliciorque meo judicio r Camillus exulans, quam temporibus iisdem Manlius, etiamsi, id quod cupierat, regnare potuisset. Am. Marcell. lib. xxi.

Quidam veterum, formidantes ea, quæ scriptoribus Historiæ suorum temporum solent sæpe fraudi esse atque invidiæ, cognitiones actuum variorum, stylis jam uberibus explicatas non edidere super-

stites. Id. lib. xxvI. in fin.

de

um

vin.

3 Infelices esse qui omnia sibi licere existimarunt. Id. lib. xxvI.

Idem ad Atticum de Nepote.

anibus Verbis Concepta.

DEpotis epistolam expecto. Cupidus ille meorum, qui ea quibus maxime javero, legenda non putet? & ais mer' auvinova. tu vero ἀμύμων, ille quidem αμβεστ . Lib. xvI. Ep. v.

4 Male narras de Nepotis filio. valde mehercule moveor & mo-

leste fero. Nescieram omnino esse istum puerum.

NOTE.

internecionem deletis Gallis qui urbem ait: Velle, quod non deceat, miserrimum: incenderant, & Capitolium obsidebant, Remp. Rom. restituit. De quo velis, quam adipisci velle, quod non oporvide Val. Max. 1. 5. c. 3.

2 Id quod cupierat, regnare potuifet.]

cogitabat.

3 Infelices effe qui omnia fibi licere mini. existimerunt. | Unde D. August. lib, 5. t Madeun Ion erre bonerrife fe en.

1 Camillus exulans. 1 Ille & alter Ro-i de Civit. Dei : 6 miserum, cui peccare mulus dictus suit, propterea quod ad licebat! Et lib. 13. de Trinitate. c. 5.

4 Male narras de Nepotis filio, &c.] Quoniam, ut paulo supra diximus, Id cognationis, non proprium nomen servato Capitolio, de Regno invadendo effe puto: nam de Cornelii Nepotis filio nihil mihi uspiam occurriste me-

CORNELII NEPOTIS

FRAGMENTA

Incerta Partim quo Libro Posita,

Partim quibus Verbis Concepta.

I TEpos auctore certo comperiisse se ait C. Lælium quondam 2 in Puteolano Cal. Martiis admonitum ab uxore 3 temporius ut discumberet, petiisse ab ea ne interpellaretur, serius tandem ingressum triclinium dixisse, non sæpe in scribendo magis successisse sibi : deinde rogatum, ut scripta illa proferret, pronunciasse versus qui sunt in έαυτον προςεμέψω.

Sati' pol proterve me Syri promissa huc induxerunt:

Donatus in vita Terentii.

4 L Oracilius Pilitus primus' omnium libertinorum scribere historiam orfus, non nisi ab honestissimo quoque scribi solitam. Cnei enim Pompeii Magni, quem docuit, patrisque ejus res gestas compluribus libris exposuit. Sueton. de Clar. Rhetor.

Cornelius Nepos literatos quidem vulgo appellari ait eos, qui aliquid diligenter & acute scienterque possint aut dicere aut scribere: 5 cæterum proprie sic appellandos Poetarum interpretes, qui a

Græcis Grammatici nominentur. Suet. de illustr. Grammat.

NOTE.

De eo etiam Terent. Oratores annumerat. Cic. pro Archia poeta.

2 In Puteolano Cal. Martiis.] Puteo. lanus a Puteoli, hodie Pozzuoli, oppidum maritimum Campaniæ, a Neaconditum. Dicti Puteoli, sive a copia de claris Rhetorib.
puteorum aquis calidis scatentium, 5 Caterum proprie si reas. Romæ admirandis.

Columella lib. 9.

I Nepos auctore certo comperiisse se ait, | 4 L. Otacilius Pilitus primus omnium li-C. Lalium, &c.] Hunc Velleius inter bertinorum, &c.] Quia, ut inquit

> Servum hominem causas orare, leges non finant.

poli octavo lapide distans, a Samiis Vide de co Otacilio Pilito Suctonium

5 Caterum proprie fic appellandos Poetafive a putore, propter aquas sulphu- rum interpretes, qui a Gracis Grammatici Vide Fr. Schottum in Urbis nominentur.] Audi quid Seneca dicat Epist. 88. Grammaticus, inquit, circa cu-3 Temporius ut discumberet, &c.] Com- ram sermonis versatur; & si latius evagari parativus a tempore, quo usi sunt ali-quando Ovid. lib. 4. Metamorph. & nes suos proferat, circa carmina. Vide &

eff

tra qu do

> de rit to

lib

TU ho

ef

pe

Præter Physicos, Homerumque, qui universum mari circumfusum esse dixerunt, Cornelius Nepos, ut recentior auctoritate, sic certior tradit: Testem autem rei Q. Metellum Celerem adjicit, eumque ita retulisse commemorat. Cum Galliis Proconsul præesset, Indos quosdam a rege Suevorum dono sibi datos, unde in eas terras devenissent requirendo, cognosse, vi tempestatum ex Indicis æquoribus abreptos, emensosque quæ intererant, tandem in Germaniæ littora exiisse. Pompon. Mela. lib. iii. cap. v. de situ orbis, & Plin. lib. ii. cap. lxvii.

2 Largitudo. Charif. lib. 1.

ig hals obout a some minisquid i

3 Eudoxus quidam avorum nostrorum temporibus, cum Lathyrum regem * Alexandriæ profugeret, 4 Arabico finu egressus per hoc Pelagus (Africam) (ut Nepos affirmat) Gades usque provectus est. Mela lib. iii. cap. x. & Flin. lib. ii. cap. lxvii. & Martin. Capell. lib. vi.

NOTE.

Alii enim Technici; alii Historici; a- verbis: lii Critici. Technici elementa, orationis partes, & verborum ftructuram docent; hi potius Grammatistæ, quam Grammatici vocandi. Hiftorici explicant nomina Regionum, Fluminum, Montium, Urbium; Genealogias Deorum ac priscorum Heroum exquirunt. Omnium autem nobilisimi funt Critici, qui tanquam judices omnia probant, vel improbant, & ex eorum cenfura librorum omnium pretium augetur, vel deprimitur.

I Testem autem rei Q. Metellum Celerem adjicit, &c.] Quia, ut refert Plinius, l. ii. a Suevorum Rege quosdam Indos dono accepit Metellus Celer, qui ex India commercii causa navigantes, tempestatibus effent in Germaniam

abrepti.

2 Largitudo.] Nomen illud inufitatam, & peculiare Nepoti, unde Charifius ibidem citatus dicit: Largitudo nusquam inventtur, nist apud Nepo-

idem ac ille ejusdem nominis Astro- us ille ab Arabico finu, Gades usque

Quintilianum lib. 17. cap. 1. At ve- logus, de quo Cic. lib. 2. de Divinaro triplex est Grammaticorum genus. tione loquitur; & Lucan. lib. 10. his

Nec meus Eudoxi concedet fastibus an-

Sed quidam alius minus notus, nec tamen navigationis imperitus, qui Prolemæum cognomento Lathyrum, vel potius Lathurum, a nomine Graco Aadspo, qui antepenultimus fuit Ægypti Rex ex Ptolemæorum profapia, fugiens Gades usque prevenit.

4 Ab Arabico sinu.] Arabicus sinus, alias mare rubrum dicitur, ab Accolis Mar di Mecha. Gades vero, feu Gadir, Tyria lingua, yulgo Calia, nomen est Infulæ. atqueetiam Urbis, de qua fic loquitur Rufus Avienus in descriptione Orbis,

Gadir prima fretum Solida Supereminet Attollitque caput geminis inserta columnis, &c.

3 Eudoxus quidam avorum nostrorum Plinius duas insulas effe scribit, ultra temporibus, cum Latbyrum Regem Alex- finem Bæticæ Provinciæ, & in extreandria profugeret, ab Arabico sinu egressus ino nostri Orbis versus Occidentem, per boc Pelagus (Africam) (ut Nepos ubi Europa ab Africa dirimitur freassitumat) Gades usque provestus est.] to Herculeo. Vide eundem lib. 4.
Eudoxus iste, de quo hic sermo, non cap. 22. Non potuit autem Eudox-

I Ab Heneto, Paphlagones in Italiam transvecti, mox Veneti funt nominati. Solin. c. 56. Polyhift. & Plin. lib. vi. c. ii.

Fauces Oceani T. Livius ac Nepos Cornelius latitudinis tradiderunt, ubi minimum, VII. M. pass. ubi vero plurimum X. M. Plin. 1. iii. proæmio. Ibid. 1. iii. cap. 17.

2 Melpum opulentia præcipuum, quod ab Insubribus, & Boiis, & Senonibus deletum esse eo die, quo Camillus Veios ceperit, Nepos

Cornelius tradit. Plin. lib. iii. cap. 17.

3 Ultra Aquileiam VI. M. pass. Formio amnis, ab Ravenna CLXXXIX. M. paff. antiquus auctæ Italiæ terminus, nunc vero *Istriæ: quam cognominatam tradunt 4 a flumine Istro in Adriam effluente a Danubio amne, eidemque Istro ex adverso Padi fauces, contrario corum percusso mari interjecto dulcescente plerique dixere falso, & Nepos Cornelius etiam Padi accola. Plin. 1. iii. c. 28. Natural:

5 Alpes in longitudine X. M. passuum patere a supero mari ad inferum Lælius tradit. Timagenes XX. M. pass. deductis in latitudinem. Cornel. Nepos C. M. T. Liv. tria M. Stadiorum: uterque diversis in locis. Lib. iii. cap. 19. Al all summalling

NOTE.

pervenire, quin totam fere Africam | Martialis : quod vocant bona Spei, transierit; quæ Et cutre Ledao felix Aquileia Timavo.

hodie navigatio notissima est.

1 Ab Heneto, Papblagones in Italiam Hanc Romani duodecies mille passibus transvets, &c. 1 Henetum quendam a mari collocarunt adversus Illyricas olim vicum in Paphlagonia suisse, & Pannonicas gentes. Vide Livium de unde populos illos qui postea Heneti bello Macedonico. Quidam Aquileiam dicti, ortos suisse, innuere videtur Ne dictam volunt a perennibus aquarum pos hoc in loco; quamvis in consesso fontibus; suitque civitas tam augusta suisse populos ex Paphlagonia regione, hodie Venetis paret, & ad solitudinem non ex quodam oppido, ad Trojam a propemodum perducta eit, ac ex ejus Pylæmene adductos, ut refert Homerus destructione, quæ primo ab Attila II. 2, & 5. qui post Trojam captam quum diu deerrassent, tandem Italiæ suum habuit incrementum. Quod oras appulerunt per sinum Adriati-spectat vero ad Formionem, sluvius est cum, & Veneti dici coeperunt. Præ- Iftria, hodie Rifano. terea Strabo lib. 12. scribit Enetos no- 4 A flumine Istro in Adriam estilisimam at præcipuam Paphlagoniæ fluente a Danubio amne, &c. 3 In eo fuille gentem.

Plinius, lib. 3.

3 Ultra Aquileiam VI. M. pass. Formic in errore Corn. Nepos similiter versamnis, &c.] Aquileia Romanorum tus est.

Colonia ad Natisonem sluvium sita 5 Alpes in longitudine X. M. passura quam Timavus dessuit; und. um patere, &c. I Eximiz esse longitu-

errore fuerunt antiqui omnes, ut cre-2 Ma'pum opulentia pracipuum.] Insu- derent e Danubio fluvium in Adriam briz oppidum ditiffimum, quod a vi-cinis gentibus deletum est, ut refert & Jasonis e Ponto in Adriaticum sinum cranfitus locum habuit Historiæ, quo

ut

til TO

ca

tis

Pada

20

Inter duos Bosphoros, Thracium & Cimmerium, directo cursus ut auctor est Polybius, CI. M. pass. intersunt. Circuitu vero totius Ponti vicies semel centena quinquaginta M. ut auctor est Var-10, & fere veteres. Nepos Cornelius CCC. M. L. adjicit. Lib. IV.

2 Minus profecto mirentur portentosa Græciæ mendacia de hortis Hesperidum, & amne Lixo prodita, qui cogitent, nostros nuper paulo minus monstrifica quædam de iisdem tradidisse : 3 prævalidam hanc urbem majoremque Carthagine magna: 4 præterea ex adverso ejus sitam & 5 prope immenso tractu ab Tingi: quæque alias Cornel. Nepos avidissime credidit. Lib. v. cap. 1.

Inter Pontum & Caspium mare CCCLXXV. M. Past. non amplius interesse tradiderunt: Cornel. Nepos C.LM. Lib. vi. cap. xi.

Polybius in extrema Mauritania contra Monrem Atlantem 6 a terra stadia octo abesse prodidit Cernen. Nepos Cornel. ex ad-

NOT E.

lateque diffuja, primit, deinde ubi magno gradu excurrunt, deinde ubi deinde ubi in Orientem abeunt, direptisque populis immunibus, usque in Thraciam pe-

eti

di-

OS

na

ro

m

d

I Inter duos Bosphoros, Thracium & Cimmerium, &c.] Duo funt Bosphori, alter juxta Byzantium, qui & Thracius dicitur, estque ostium Ponti, per quod in Propontidem influit, dictum a trajectu Jovis in Bovem transformati. Vide Valer. Flacc. lib. 4. Argon. Alter eft Bospherus in introitu Mæotidis Paludis, per quem in Pontum defluit. Ovid.

Bosphorus & Tanais superant, Scythiaque paludes.

Hic etiam Cimmerius dicitur, a Cimmeriis populis, partem ejus frigidifsimam incolentibus. Vide Ovid. de

2 Minus profecto mirentur portentosa Gracia mendacia de bortis Hesperidum, & amne Lixo prodita, &c.] Nihil vanius & mendacius illis fabulis quæ dio Cæsare facta effet, Julia tradutta Hesperidas Nymphas, & earum hor-tos prodidere. Porro illi horti a Virg. 6 A terra stadia otto abesse prodi-& Plin. describuntur in Mauritania dir Cernen. Cerne Atlantici Oceani Tingitana prope Lixum, quanquam infula contra Atlantem montem, Pro-

BULLA

dinis Alpes patet ex his Melæ verbis idem Plin. & Ptolem. eos constituunt lib. 11. Alpes ipsa ab iis lisoribus longe in Pentapoleos regione, omni arlateque diffusa, primo ad Septentrionem borum genere refertos, in quibus mala erant aurea a Dracone pervigili servata, quem Hercules interfecisse dicitur. Vide Plura apud Solinum & Plin. qui Draconem hunc ceu Serpentem interpretantur fuiffe æftuarium maris meatu fluctuoso instar Draconis, quod hortos Hesperidum amplectebatur.

> 3 Pravalidam hanc Urbem, Gc.] Nimirum Lixon, nam & amnis & urbis nomen est; ut ex his patet Plinii verbis : A Claudio Cafare Colonia facta Lixos, vel fabulosissime ab antiquis narrata. Ibi Regiu Antai, certa-Regia Antai, men we cum Hercule, & Hesperidum

4 Praterea ex adverso ejus sitam. 1 Hoc est e regione Carthaginis, quemadmodum Virg. 1. Eneid. dixit : Carthago Italiam contra, &c.

s Prope immenso tracfu ab Tingi.] Tingis Pomp. lib. 1. & Plin. lib. 5. Mauritaniæ perverus oppidum ab Antæo, ut ferunt, conditum, ex cujus nomine Mauritania Tingitana dicia eft. Hæc cum Colonia Rom, a Clau-

verso maxime Carthaginis a continente passus mille non amplio rem circuitu duobus millibus. Lib. vi. cap. 31. de Insulis Æthio.

pici maris.

Nepos Cornelius, qui Divi Augusti principatu obiit; * Me, inquit, juvene violacea purpura vigebat, cujus libra denariis centum venibat: nec multo post rubra Tarentina. 3 Huic successit Dibapha Tyria, quæ in libras denariis mille non poterat emi. Hac Lentulus Spinther Ædilis Curulis primus 3 in prætexta usus improbabatur: nam purpura quis non jam, inquit, 4 tricliniaria facit. Lib. ix. cap. 17. & cap. 39.

5 Onychem, etiam tum in Arabiæ montibus, nec usquam alibi nasci putavere nostri veteres; sed in Germania potoriis vasis inde factis primum, dein pedibus lectorum sellisque, Cornelius Nepos tradit magno fuisse miraculo, cum P. Lentulus Spinther amphoras ex eo & urceos magnitudine cadorum ostendisset: post quinquennium deinde triginta duorum pedum longitudine, columnas vidisse

fe. Lib. xxxvi. cap. 7.

Νέπως ή Κοςνήλι έχ του γήρως φησίν, έ ή νόσε ωραλλάξαι τ Λέκουλλον, άλλα σαςμάποις τωό πν 🔾 τ άπελ δ θέρων Καλλιδένες διαφθαρέντα. Cornelius Nepos ait, neque fenio neque morbo, aut alienata mente fuisse Lucullum; sed a Callisthene liberto venenis corruptum. Plu-tarch. in Lucull. extrem. & An seni gerenda Respub.

Νέπως ο Κορνήλι Φ φησίν & Κράωτε, Βρέτε ή θειαμβεύσαντ Φ άπο Λυστ τανών, Αυγατέες γυμαι Γάιον. Cornelius Nepos non Craffi sed Bruti, ejus qui de Lustanis triumphavit, siliam nuptum Caio datam re-

In Gracchis.

NoTE. to a some noise of amount at the

lemzo tefte ; quod & fcribit Polybius pura que bis tingebatur. Unde Cic, gravis Author. Plin. tamen hanc inter in Vatinium, Strumam Sacerdotti Dibainfulas Æthiopiæ annumerat : Cerne, inquit, nominatur Infula adversa Æthiopia, cujus neque magnitudo, neque intervallum a continente constat. Hanc nonnulli Maderam, alii Gratiosam insulam efse putant.

1 Me, inquit, juvene violacea purpura vigebat, &c.] De variis purpuræ generibus vide Cœlium, Bayfium, & Salmasium, qui omnium accuratissime in Notis ad Tertullianum dePallio scripfit. Purpura autem violacea tingebatur circa littora Africæ quæ puniceum fuccum emittebat. Vide eundem Salmasium loco citato.

pho vestiunt; They cover his infas my, by promoting him to the prieithood.

3 In pratexta usus improbatur.] Causam aperit Plin. his verbis: Spinther adilis fuit Urb. Cond. anno septingentesimo, Cic. Conf. Dibapha tune dicebatur, qua bis tineta elfet, veluti magnifico impendio; qualiter nunc omnes commodiores purpura tin-

4 Tricliniaria facit.] Hoc eft, ut explicat Salmasius, accubitalia, quibus

lecti tricliniares fternuntur.

5 Onychem etiam tum in Arabie montibus, &c.] Notum est omnibus Ony-2 Huic successis Dibapha Tyria.] Pur- chem este gemmæ cujusdam genus,

'A mug's

Φολ!

8TE

ipga

2020

יוסות dey

JUV

TING

Nu

744

cul

210

6a

H

ro

ce

m

na b

ir

1

ioio-

inım

02-

ac

-0

ix.

bi

de

OS

as

nle

.

e

-

,

'Αντίδα ή τ μφο αλλων, ελάχετος διν λόγ Θ. Μάρκελλον ή σεπτωκένας πιθόμφο, αυτός εξεδραμφ όπι τ τόπον, κ το νεκερο ωραςτις, κ σωλων χρόνον τίωτε ρωμίω τε σωματο καταμαθών κ τό είδο, ετ φωνίω αξικεν επερήφανον, έτε απ' όξεως το χαίρον ως άντις εργώδη πολέμιον, κ βαρωι απεκτονώς εξεφηνεν, αλλ' επθαυμάτας τ παρόhoper Tis Tenderns, it will dantinior apsineto to 3 owna noque ous orisπυπ κόσμω, κή πριτείλας εντίμως έκαυσε, κή τα λεί ζανα συνθείς είς κάλπου άργυραν, κὶ χρυο εν εμδαλών τέφωνον, ἀπετελε πείς τ μόν των ή Nouáθου πυές τωτι χουτες τοις κομίζεσον ώρμησαν αφαιρείος το τεύχ . Ανπλαμβανουδρών δ' επείνων επβιαζόμθροι κο μαχομέροι διέβρι ταν τα οςά Πυθομού Ο Β'Αννίδας, κό જાલ્લેς του παράντας είπων, έδεν αρα δωαπόν wied anovo Des, wis uer Nomann enednne Sielus, en en j nomins n συλογής των Λει Τάνων εφρόνπσει, ώς δύ κατά θεον πνά κή της τελοτής άπαρίας το βαλόρως έπω τω Μαρκέλλω γωρωώνς. παθ τα μέ εν όι του Κόρνήλίου Λήποτα κή 'Ουαλέριου Μαξίμου isognizar. Λίδι Θ ή και σαρ ο Σεβαςος, κομιδήναι την υδρίαν σερς τ υιον ερώκασι κή τασδώσι λαμφρώς. Hannibal vero cum reliquos minimi facerer, Marcellum cecidisse audito, ipse ad locum accurrit: cadaverique adfistens, diuque corporis robur & formam contemplatus, neque superbam ullam emisit vocem, neque vultu lætitiam (ut consentaneum erat eum, qui tam molestum & gravem hostem interfecisset) præ se tulit: Sed inopinacum viri exitum miratus, annulum ei abstulit, corpus digno habitu ornatum, vestibusque decentibus amictum cremavit, reliquias in urnam argenteam lectas, aurea superaddita corona, ad filium ejus misst. Sed quidam Numidæ cum in ferentes ea incidissent, adimere vi conati funt : illis reluctantibus, ac vim vi repellentibus offa disjecta funt. Hannibal hoc audito, ad eos qui aderant, Nibil, inquit, utique Diis invitis sieri potest: sumpto de Numidis supplicio nullam præterea de Marcelli reliquiis colligendis curam habuit : ut qui Dei alicujus numine Marcello hunc exitum vitæ, & sepulturæ privationem ita præter omnium opinionem evenisse crederet. Hæç Cornel. Nepos, & Valerius Maximus narrant: Livius & Augustus Cæsar perlatam ad filium Marcelli urnam, & honorifice sepultas ejus reliquias perhibent. In Marcello.

'Αννίδαν ή Μάρκελλ Θ, ώς ωθ οί σεεί Πολύδιου λέγκου, έ ή άπαξ chinnozo: dini dinint & dinig sone sla guédas us xes Sanmiar . nues

Not E.

Marmoris genus, in montibus Arabix menta; unde Martialis lib. 3. præcipue nascens, postea etiam in Germania inventum. Author idem Plin. Calcutusque tuo sub pede lucet Onyx.

sudiaimius ai risposado, ababilis culminibus

enselventions summer Welselven.

of this managers of a Private in this

humani unguis candorem referentis; lib. 36. cap. 7. & 8. Ex hoc mar-Plin. lib. 37. cap. 5. Est etiam Onyx more siebant olim pretiosissima pavi-

5 Λιβίφ Καίσαει κ) Νήποπ κ) τ Εκλιωικών το βασιλεί 'Ιόζα πεδίς. ωλυ ήπας πνας κ) τερπάς των Μαρκέκλα το σων Αννίδα χωίκ. Hannibalem Marcellus, ut Polybius narrat, ne semel quidem vicit; sed invictus hic vir fuisse videtur usque ad Scipionem. Nos autem Livio & Cæsari & Nepoti, & ex Græcis scriptoribus regi Juba credimus aliquoties Hannibalem a Marcello victum & in fugam verfum este. In Marcello.

Cornelius Nepos, qui Divi Augusti principatu obiit, 1 cum scriberet turdos paulo ante cœptos faginari, addidit a ciconias magis placere quam grues, cum nunc hæc ales inter primas expetatur,

illam vero nemo velit tetigisse. Plin. lib. x. cap. 33.

3 Præcipuam olim authoritatem fuisse lupo & asellis, Corn. Nepos & 4 Laberius Poeta mimorum tradidere. Lib. ix. cap. 17.

5 Magnitudo loto arbori, quæ piro: quamquam Nepos Cornel. brevem tradit: vinum quoque exprimitur huic, fimile mulfo, quod ultrà denos dies negat durare idem Nepos. Lib. xiii. cap. 17.

6 Scandula contectam fuisse Romam usque ad Bellum Pyrrhi

NOT Æ.

saginavi.] Turqus genus est avis simul lanati a candore mollitiaque carnis. & piscis. Martialis, lib. 13.

Inter aves Turdus, mecum fi judice Inter quadrupedes, &c.

2 Ciconias magis placere, quam Grues, &c.] Id forsan dicitur, quod Cico-niarum genus sit pietatis & gratitudinis erga parentes symbolum. Unde Petronius Arbiter in Satyrico de Ciconia:

Cicoma etiam grata, perigrina, ho-Spita; Pietatis cultrix, gracilipes, crotali Stria, Avis exul biemis, titulus tepidi temporis, Nequitia nidum in cacabo fecit meo.

3 Pracipuam olim auctoritatem fuise lupo & afellis, &c.] Lupus hic nomen est piscis quem Romani omnibus aliis prætulerunt, quem Catillonem & Liguritorem vocabant; metaphora ducta ab hominibus gulofis & delicatis, quos ideo Catillones vocabant antiqui, quod absumptis cibis ipsos e- ra, sed bipennibus scissa. Vel scan-

I Cum scribaret turdos paulo ante captos suporum laudatissimi, qui appellantur Unde Martialis lib. 13.

> Laneus Eugani lupus excipit ora Ti-Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

Afellus similiter, est piscis laudatiffimus. Vide Plin. lib. 9.

4 Laberius Poeta mimorum, &c.] Hic Poeta mimographus fuit, vide Macrob. Saturn. lib. 2. Gellium & Senecam lib. 7. Declamationum; & Horatium in Serm. cujus hæc verba funt, & babe. ri mimos, ut pulchra poemata mirer.

5 Magnitudo loto arbori, qua piro.] Lotus arbor frequens in Africa fuit apud Syrthes, unde Lotophagi populi quod ejus arboris fructu credantur victitare, cujus cibus eft tam dulcis, ut advenis incutiat patriæ oblivionem : itaq; cum Ulyffis focii delati fuiffent in Africam, & Lotum gustaffent, vix inde abduci potuerunt. Hom. 9. Od.

6 Scandula contectam fuife Romam ufque ad bellum Pyrrhi, &c.] Scandula, quafi, scindula, a scindendo; quia ejutmodi fune regulæ ligneæ. non fertiam Catilloslingerent. Græce Adleg, dulæ a scandendo, quia in culminibus

ann cap (

nia

1

Co

lius

ma

ni.

fua

is 1

Ga

co

XX

ro

ftr

A

ft pe

di

A

T

di

fe

tu

re

li

h

r

F

annis quadringentis LXX. Cornel. Nepos auctor est. Lib. xvi. cap. 10.

Cornelius Nepos tradit ante Syllæ Victoriam duo tantum tricli-

nia Romæ fuisse argentea. Lib. xxxiii. cap. 11.

Primus invenit lineas colorare, testa ut ferunt trita, Cleophantus Corinthius. Hunc, aut ecdem nomine alium, fuisse tradit Cornelius Nepos, secutum in Italiam Demaratum Tarquinii Prisci Romani regis patrem fugientem 'a Corintho injurias Cypseli Tyran-

ni. Lib. xxxv. cap. 3.

हिंदी.

ICIT:

tem

ubæ

Ver-

Cri-

agis

tur,

Ve-

nel.

lod

rhi

ur

Primum Romæ parietes crusta marmoris operuisse totius domus suz in Cælio Monte Cornel. Nepos tradidit 2 Mamurram Formiis natum, equitem Romanum, præfectum fabrorum C Cæfaris in Gallia: adjecit eum primum totis ædibus nullam, nisi e marmore, columnam habuisse, omnes solidas 3 e Carystio, aut Lunensi. Lib. xxxvi. cap. 7.

Ædes Martis est in Circo Flaminio 4 architectata ab Hermodo-

10 Salaminio. Priscian. lib. viii.

5 Non amplius ter bibere Augustus solitus, super coenam, in ca-

stris apud Mutinam. Sueton. August. cap. lxxvii.

6 In extrema Britanniæ parte Memma, 7 quem Cornel. etiam Annalium scriptor narrat metallis plurimis copiosam, herbis fre-

NOTE.

tectorum, ad tegulas imbricesque su nus lib. 5. de insula Eubœa loquens : stinendos collocantur, quo scandentes pervenire solent. Inde tectum scandulare dicitur, quod ex scandulis con

1 A Corintho injurias Cypseli tyranni.] felon vocant, in qua delituit occultatus a matre, cum ad mortem quæreretur. Vide Cic. in Tufc. quæft.

lib. 5. & lib. de Fato.

propterea Catullus carpit in Epigrammate, in quo scribit eum in ædibus suis habuiffe, quicquid habuiffet Gallia comata, quia Præfectus fabrorum Cæfaris in Gallia fuit. Vide de eodem Plin. lib. 36. cap. 6.

3 E Carystio aut Lunensi.] Quia in Carysto insulæ Eubœæ civitate, auto re Strabone lib. 1. Carystiarum cclumnarum incisso erat : ibique A-pollinis Marmorei templum. Cacap. 12. & lib. 36. cap. 6. Item Luca- die etiam Mon vocatur abincolis Bri-

Qua maris angustas fauces saxofa Ca-

Sita eft ad Pelagus Myrtoum, sub O. Tyrannus ille Corinthius Cypselus cha monte. In hac si qua Solino si-dictus a Cistula, quam Graci Cyp. des est, olim Titanes regnavere. Ludes est, olim Titanes regnavere. Luna vero Hetruriæ oppidum est, ad mare situm, foecundiffimis candidi marmoris fodinis nobilitatum.

4 Architectata ab Hermodoro Salami-2 Mamuryam Formiis natum.] Hunc nio.] Hermodori Architecti celeberrimi meminit Vitruvius lib. 3. cap. 1. Ar-

chitect.

5 Non amplius ter bibere Augustus Solitus, &c.] Sic Suetonius, cujus hæc sunt verba: Non amplius ver bibere eum Solitum Super canam in Castris Mut. Cornelius Nepos tradit.

6 In extrema Britannie parte Memma, &c.] Mona, non Memma hie legi debere videtur, quia invenitur quidem Ca- paffim in Autoribus Mona infula Anrystii marmoris meminit Plin. lib. 4. gliam inter & Hiberniam fita, quæ hoquentem, & his feraciorem omnibus, quia pecora magis, quam ho. mines alat. Labi vero per eam multa quam maxima relabique flumina gemmas margaritalque volventia. Jordanus sive Jornandes de rebus Gothicis.

NoTE.

tannis, qui linguam avitam retinent:
fed nullibi Memma legitur, nifi solum
hoc in libro. Hæc insula angusto vado tantum a Britanniæ continente sejungitur, ut Ptolemæus, Cæsar, &
Plinius eam describunt.

7 Quam Cornelius etiam Annalium scripror, &c.] Hunc Cornelium Tacitum
cum Schotto & Lindenbrogio existimo, ut videre est ex ejus Annalibus pluribus in locis, ac præsertim ex Agricolæ vita quam ipse scripsit.

mihi

quan

habe

res, pertu

mor ego bis

Deu dese tant in tem

> gitu lege Z Ge

ide

qua

gu

die

ge

EPISTOLA CORNELIA, Matris Gracchorum.

Dices pulchrum esse inimicos ulcisci. Id neque majus, neque pulchrius cuiquam, ratque esse mihi viderur; 2 sed si liceat Repub. salva ea persequi. Sed quatenus id fieri non potest, multo tempore, multisque partibus inimici nostri non peribunt; arque uti nunc sunt, erunt potius, quam Respub. Profligetur atque pereat.

Eadem alio loco.

Verbis conceptis 3 dejerare ausim, præterquam qui Tiberium Gracchum necarunt, neminem inimicum tantum molestiæ, tantumque laboris, quantum te, ob has res mihi tradidisse: quem oportebat omnium eorum, quos ante habuerim, liberos, 4 partis eorum tolerare: atque curare, ut quam minimum solicitudinis in senecta baberem, utique quæcunque ageres, ea velles maxime mihi placere; atque uti nefas haberes rerum majorum adversum meam sententiam quicquam facere; præsertim mihi, cui parva pars vitæ superest. Ne id quidem tam breve spatium potest opitulari, quin &

NOTE.

I Atque effe mibi videtur.] Steph. jit, quam sanctissime dejerantes. Quia av-Pighius effe omittit.

lem cum eodem Pighio.

3 Dejerare ausim.] Id est, Deos ju-rare. Quemadmodum Apuleius dix-

quenicina

tem solenne erat, & expressum ju-2 Sed si liceat Resp. salva ca persequi.] randi genus, ideo dicitur, conceptis Eos persequi, scilicet inimicos, mal-

4 Partis eorum tolerare, 1 Idem quod

un. 12. & lib. 36. cab. 6. Trem Luca

nihi adverseris & Remp. profliges. Denique 1 quæ pausa erit? & quando definet familia nostra insanire? 2 & quando modus ei rei aberi poterit? & quando desinemus, 3 & habentes & præbenes, 4 molestiis desistere? 5 & quando perpudescet miscenda atque perturbanda Rep.? Sed si omnino id sieri non potest; ubi ego mortua ero, petito Tribunatum; post me facito, quod libebit, cum ego non sentiam. Ubi mortua ero, parentabis mihi, 6 & invocabis Deum parentem. 7 In eo tempore non pudet te seorum Deum preces expetere, quos vivos atque prafentes, relictos atque desertos habueris? Ne ille sinat Jupiter, te ea perseverare: nec tibi tantam dementiam venire in animum; & si perseveras, vereor ne in omnem vitam tantum laboris culpa tua recipias, uti in nullo tempore tute tibi placere possis.

NoTE.

um

olu*

gri-

uleto

ıti

n

1-

n

2

3 Et habentes & prabentes.] Melius legi existimarem, ut quidam legunt, dabsentes & prafentes.

4 Moleftiis defistere.] Quidam legunt, desipere; quod non probo.

s Et quando perpudescet miscenda atque perturbanda Rep. 1 Id dicitur quemadmodum apud Tacitum legitur, pudet ditto; & fimilia.

6 Et invocabis Deum parentem.] Rut- capere. gerfius conjicit legendum este, Invoca-1

le establishe establishe Proposition establishe

at Lucies a different

STREET AV SADSTERNA

1 Que pausa erit? 1 Sie in Plauto le- bis Deum parentem Numen. Quidam gitur; atque adeo corrupte quosdam scribunt: Et invocabis Deos manes parenlegere censeo, qua causa erit?

2 Et quando modus ei rei haberi poterit?]

Gebhardus & Gifanius, ecquando, quod idem est ac, num quando: vel, an alites. Eo tempore ne pudeat eorum Deûm preces expetere. Eorum Deûm; hoc est, Deorum Manium, juxta Ovidii mentem, qui ait,

Perque tuos manes, qui mibi Numen

7 In eo tempore non pudet te, &c.] Mallem cum Pighio legere, non pudebit. Vel cum Salmasio, ne pudeat.

8 Eorum Deum preces expetere.] Deum, pro, Deorum. Pro preces funt qui pace legi velint; quod fateor me minus

a transportation and a second

Ale | To Lead to the state to

INDEXOMNIUM VERBORUM

QUE IN VITIS

Excellentium Imperatorum

CORNELIO NEPOTE CONSCRIPTIS CONTINENTUR.

Prior numerus paginam, alter vero, vel alii ad proximam usque lineolam, paginæ lineam vel lineas significant.

A

4 7 19 5 16 6. 3 | & alibi quam plurimis in loab 2 10 | 5 15 | 9 14 | 10 16 | 6 alibi quam plur. abalienaret 90 20 abalienarunt 120 15 abalienata 121 I abdidit 39 12 abductum 49 14 aberat 54 4 | 62 26 27 | 69 27 | 98 5 aberant 78 5 abefie 70 3 | 72 4 abeflet 5 9 | 16 12 | 38 15 | 75 1 | 92 10 | 155 abelt 7 3 | 130 3 abfuit 46 7 | 92 27 | III 14 149 12

200

10

aci

20

ac

ac

ac

ac

ac

20

20

ac

ac

ac

ac

20

20

20

20

ac

ac

ac

ac

ac

A

am

1.

4 1

8

int animadversum 93 18 ant animadvertebat 38 25 | ant 82 2 animadvertere 80 11 animadverterent 7:15 ant animadverteret 204 | 80 ant 18 | 83 18 animadvertiffet 75 7 93 mt animadvertiffe 16 9 animadvertit 73 21 174 ant 4 | 88 15 | 138 12 m animatas 27 15 animi 18 4 | 33 4 | 42 10 6 alibi. animis 43 21 | 60 11 | Ar Ar TAT II animo 28 29 | 53 22 | 54 23 | 55 II | 6 4-Ar animo, affettu 123 11 animo, odio 132 17 animos 55 22 animum 7 13 35 25 annali 135 I anniculam 155 I annis 9 31 | 80 3 | 117 Ai 15 | 121 4 | 125 3 | 156 Ai anno 20 10 | 29 9 | 92 Ai 8 | 106 31 | 122 7 | 128 2 | 130 23 | 131 1 8 | A 134 28 20 23 | 94 21 | 106 Al 30 | 121 8 | 137 1 | 153 an annos 10 4 | 14 6 | 57 an 9 | 97 13 14 | 106 16 an 31 | 111 8 | 113 7 | 117 an 14 | 124 9 | 138 14 an 143 4 | 145 1 | 149 16 | A 155 25 annui 130 25 annullum 98 3 annum 18 2 | 21 10 | 28 10 | 57 9 | 108 11 8 & alibi. ante, adv. 9 31 11 26 25 6 & alibi. ante, Supra, 142 15 154 17 antea 30 3 | 37 8 | 124 ap 5 126 3 anteactarum 44 17

ante

d a-

156

128

61

I

N 2

Ari-

audi-

68

109

331

4 4

15

22

148

155

6

010

26

11

148

115

15

14

II

10

14

Byzantium 36 19 Byziam, n. p. 38 8

captus, illectus, 142 18

Capuam 128 6

190. 72

67 16

6 8

4 24

26

1 25

1 142

124

0 16

1 4

21

67 11

135

7 8

3 1

13

101

5 3

72 2

20

124

IO

26

14

10

212

I

coll

col

col

col

col

col

col

co

CO

CO

CO

CO

CO

CC

CC

52 68

84

146

3 10

71

14

70

3 1

I

3

9

9

conci-

conservare 90 24

confervaret 105 20

COB-

4 5

16

3 24

110 3

3 20

7 15

23

1496

1 55

48

623

1 4

1 56

I

146

5 2

70

91

25

9

10

4

51

cubi-

cu

cu

cu

cu

CU

CH

CI

EL

CI

CI

24 4

2

15

73

lit,

I

D'Abant 82 15 | 146 17 dabantur 108 3 dabat 23 16 damnantur 100 24 damnasset 37 15 damnati 110 13 damnationis 9 30 damnatos 109 19 damnatum 35 6 115 10

INDEX

D

I

14

II

9

31

56

12

11

2

ti-

6

0

83 24 duxit, putavit, 67 7 | 92 6 | 102 1 duxit 121 8 | 125 7 Dynastes 68 11 Dynastis 94 8

E

elegit 56 13 | 73 27 elephantum 105 19 elephantus 126 3 eliceret 155 13 6 ... Elidem, n p. 35 5 ligere 48 9 loquentia 19 8 | 80 20 Linn 7,00 loquentia 33 9 | 52 12 | 2 | 79 16 | 80 8 loquentiæ 27 2 144 1 Elpinice, n. p. 26 17 51 Elpinicen 26 II lucet 61 2 VET PE 2 luxit 21 13 | 80 20 13 mendata 10 14 80 merferat 148 13 minere 62 24 minus 41 2 | 83 15 misset 147 9 mitterent 90 5 SETOTES emitti 26 4 69 Emphyletus, n. p. 110 14 enarrare 84 12 nim, conjunctio caus. 2 91 31 nim 2 12 | 4 7 | 17 25 | 5 11 | 6 alibi quam plur. Ennium, n. p. 137 10 enumerando 30 19 numerare 129 6 enumeraverit 153 26 enunciaret 24 27 20 1 10, pronomen. 3 5 9 12 22 24 | 12 16 | 6 alibi quam plur. 7. 10, adeo, 53 11 | 61 9 | 86 20 eo, ad id 122 11 eo, catenus, 13 21 | 19 17 22 23 71 to, adv. temporis, 83 20 eo, buc, 4 19 | 17 5 | 27 8 & alibi. eo, buc usque, 54 10 to, ibi, 72 17 to, ideo, 23 26 | 38 21 | 1 20 85 7 100 10 118 71 141 13 to, relativum ad quod, 106 11 to, tanto 8 to | 45 12 | 93 24 144 11 codem, pronomen. 2 3 | 30 14 6 | 25 18 | 6 dli- equitem 143 15 bi. egit

71 13 97 15 106 33 equo 70 6 equos 101 8 equum 88 15 erant 8 5 | 11 9 | 12 17] 14 27 | & alibi plur. eras 106 5 erat 3 11 | 4 17 19 | 9 19 6 alibi plur. ereptum 79 5 erepturum 47 11 Eretriam, n. p. 7 I Eretrienfem, n. patronym. 22 21 erexit II 4 erga 30 21 | 35 3 | 74 20 | 122 9 | 123 9 | 132 .17 ergo 9 20 | 14 3 | 37 16 | 40 8 45 4 51 11 91 19 ergo, catifa, 22 10 Erichthonem, n. p. 64 13 erimus 66 29 eripuit 40 19 erit 79 10 | 84 4 | 129 ero 17 25 errore 81 9 errorem 132 10 eruditum 150 1 eruditus 18 6 | 33 8 | 76 6 10 erudivit 39 16 | 140 6 erunt 1 6 | 76 7 | 108 eruperit 156 8 eruptione 45 14 erutus 25 17 Erycem, n. p. 119 7 | 120 effe 1 8 2 9 6 22 8 20 | & alibi quam plur. este sup. officium 120 7 effe conversari 121 12 effent 6 12 | 14 23 | 6 effent afferrent 71 24 effet 3 4 | 7 8 13 | & alibi quam plur. effet afferret 51 7 | 53 est 2 6 | 5 15 | 6 16 | 8 1 | 6 alibi quam plur. et conjunct. copul. I 2 2 8 | 3 18 | & alibi quam plur: st, arque 6 8 et

VOC	ABULORUM.
	62 16 172 10 1/3 300
militimates /0 20	7/ 2 10 1/0 23 1
-: Aimationem ya	
1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1	
riftimationis 130 17	
william avit 45 14	Idelly f
10	expulsor 6 10 Freerent x 4 12 4 1 15
Britu 93 10	expulsum 118 10
o la virii ili 100 30 1 2 2 2	expulsus 20 10 21 11 1 2 ch 6 1 115
1 zicus 134 15 22 8 10	28 11 41 15 53 17
o gorfi 85 14 1 18 1 42	exical pierunt 22 11
2 gorfus 2 19	exsplendescebat 140 10 1186 1 100 1 102
2 xpectandum 24 6 34	exstare 112 220 04 123 14 155 18
spectare 15 7	CXIII ucla -4 or Faciam 70 A 124 13
rectaret 101 27	
xpectatio 36 23	CALIBRA
woodire 6 8	extincto 6 9 146 facie 68 28
expeditam 71 12	
expeditiores 59 Landis	20 78 13 147 14 extingui, folli, 11 5 faciem 94 19
12 expediturum 104 12	extingui, folds, 11 5 faciem 94 19
expedivit 101 6 12 8	1 22 93 faciendo /4 29
0 1150 4 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2 2	
expellerent 88 12	tache of the state
expensum 151 50	extrahere 91 9 47 10 134 20 170 23 1
experiri 68 17 73 25	extravisset 83 20 50 19 100 27 1 98 7 1
115 7 122-11 0 00	extraxit 101 23 77 1107 2 1 108 61
expers 141 7 154 5	averems 67 7
experta 32 15 expertes 1 6 93 23	
44 l'expertes 1 6 93 23	29 155 26 139 1 facile, adject. 38 25
expertus 18 1	autramis 108 12 117
7 12 explicabat 11 9 explicare 84 12 135 1	autramo 46 10 1 /4 / 1
79 3 explicari, extendi, 14 2	82 10 101 4 1)0 0 6 :: 1:22 5
explicarunt 79 14	extremo, lande my
explicata 67 15	exticulum -
explicem 2 19	extuiciate of the first formation of the firs
exprobrare 79 31	extulerune 41 facilime 5 11 1 37
le, 13 explorarent 15 14	- extuill by 41 TX
29 124 2 1 1153115	extulit 153 3 exul 88 4 facious 57 1 112 8 facio 60 16
exploratum 69 9	facio 60 10
15 exponam 84 II	
exponemus 2 I	avulthus 87 /
exponendis 2	exultare exilires 101 13 74 22 1102 14
exponit 17 10	1261111 126 12 45
exposeendi 131 2	F 100 22 05 9 148
exposceretur 16 16	
4 3 exposita 52 10	TAbiani, adject. 59 17 C. Rane 14 82 14 133
exposuerit 153 15	4 6 Fabii, n. p. 154 1 facta 4) 131 5 134 5
19 exposuit 139 15 15	Fabio, n. p. 120 9 1 3/ facta, subst. 64 3 1 103
31 9 expresserat 45 3	
69 26 exprimere 76 2	Fabiorum 1)4 2 Cacta, collect 4, 120 2
9 10 expugnat 74 13 expugnatis 13 7 91	Cabine 71. V. 1. VI
	C1
expugnato 22 18	
- Apuguate /	facere 15 21 20 1 Factione 143 22
expugnaret 93 4 expugnaffent 6.23	
expugnatient 36	
Evnugnavarint's 9	77 154 31 144
exist expugitavelantes	

6 31

1 32

147

43 1

0 12

4 70

6 91

3 15

114 2

3 17 1

148

3 | 22

1117

0 10

27

13

115

7 30

140

105

6

83

143

83

116

- kvanj	MINIDE	A
fraudem 55	Out & simply - 00.14.10	
Fregellis		6
Fregellis, n. p	130 16 Fulviam 146 19	1 3
fregit, depressit	fumo 104 6	66.
fregit, vicit 11	20 27 19 functi:15 15	6,2
frequentes 10	fundamentis' 113 t	91
frequentia 15	7 3 0 11 31	NO B
frequentiorem	1 155 4 funditorum 72 23	UCL
frequentiffimo	of I fundum 1479	1171
fretos 27 19	tilnere . se O la	7 1
fretus 8 19	funere 100 18 10 53 22 73 153 2	ix
0	funeris rea o	5.000
fructum 105	21 143 19 funestam 84 2	in
fructum 105	fungar 48 gr inni	107
fructus 28 21	fungens 68 2 mother	ren.
frueretur 28	22 fungitur 724 13	
frui 79 23 20		100
frumento 141		10
fruftra 124 4	Furio, n. p. 131 1 fusus 20 14	33
frustraberis 12	Gutus 20 14	
fuerant 36 20	futura 4 2 152 31	e e en
54 6 F 08 00e	1 44 21 futuram 32 4 93	13
54 6 198 115 145 2 70 m	1120 14 futuras 73 26	
	futuri 108 9 143	13
fuerat 9 31: 2		450
II 27 4 6	ditor. Interos 6 3 1 104	1
fuerint 39 6 1	TOP AT LIZO IS	1
fuerit 6 16 1	21 6 1 37 8 4 ACT muching	mai
13 66 30 1	futurum 3 6 24 3 11 23 23 38 27 39 1 12 1 49 15 19	0
fuerit, attulerit	11 23 23 38 27 39 1	nsi.
fuerunt 8 21	12 1 49 15 19 71 0 5 10	fris.
5 89 7 6	autoi. futurus 124 18	Y 5.1
tuga 13 17:16	8 21 02	Y 5.1
tuga 13 17:16	8 21 02	val.
fuga 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15	8 21 92 133 25 G. 31	iav lebi lect
13 130 4 6 fugam 141 15	8 21 92 G 31 6 6 6 6 6 6 6 6 6	val sdol sooi sooi
fugat 13 17 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 8	GAlbæ, n. p. 139	vai dol dos lect lensi
fugat 13 17 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 6 6 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8 8	Gallia 225	dsi issi insi 13
fugat 13 17 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 6 8 8 fugato 132 0 fugatum 126 8	GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 Gallia 125	vai del del ensi ensi orei
fugam 141 155 fugat 48 23 fugatis 61 8 8 fugato 132 P fugatum 126 8 fugatus 2019	GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gavifus 23 2	vali idel idel idel idel idel idel idel id
fugam 141 155 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 p fugatum 126 8 fugatus 2019 fugaverat 129 1	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19	dal dal das das das das das das das das das das
fugat 13 17 6 fugam 141 157 fugat 48 23 1 fugatis 61 5 8 fugato 132 fugatum 126 8 fugatus 26 19 fugaverat 129 1	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 Gallia	dal dal das das das das das das das das das das
fugat 13 17 6 fugam 141 157 fugat 48 23 1 fugatis 61 5 8 fugato 132 fugatum 126 8 fugatus 26 19 fugaverat 129 1	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 Gallia	13 13 16 16 16 16 16 16 16 16 16
fugatis 61 6 8 fugatis 61 6 8 fugatis 61 6 8 fugatis 61 6 8 fugatis 20 19 fugatis 20 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugavit 27 7 5 2 113 6 12	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 129 Geminium, n. p. 129	13 13 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 0 fugatum 126 8 fugatus 26 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugaverat 56 11	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 12 gener 22 2 66 2	13 26 3 2
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 fugato 132 p fugatum 126 8 fugatus 20 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugaverat 56 11 fugiebant 51 6	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10	26 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 fugato 132 p fugatum 126 8 fugatus 20 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugaverat 56 11 fugiebant 51 6 fugientes 72 10	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 12 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 genera 95 11	validade de la constanta de la
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 fugato 132 p fugatum 126 8 fugatus 20 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugaverat 56 11 fugiebant 51 6 fugientes 72 10	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 generantur 140 1	validade de la constanta de la
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 p fugatum 126 8 fugatus 20 19 fugatus 20 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugaverat 56 11 fugiebant 51 6 fugientes 72 10 fugienti 143 9 fugiffe 152 16	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 Gallia 125 10 Gallia 125 10 Gallium, n. p. 147 Gellium, n. p. 147 Genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genera 6 3 2 112	valuade la sensi la s
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 p fugatum 126 8 fugatus 20 19 fugatus 20 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugaverat 56 11 fugiebant 51 6 fugientes 72 10 fugienti 143 9 fugiffe 152 16	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 Gallia 125 10 Gallia 125 10 Gallia 125 10 Gallium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 Genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12	26 192
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 6 8 fugato 132 0 fugatum 126 8 fugatum 20 19 fugaverat 129 1 fugaverat 129 1 fugaverat 56 11 fugiebant 51 6 fugientes 72 11 fugienti 143 9 fugiffe 152 15 fuiffe 8 23 141	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2	26 26 12 13 13 14 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15 15
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 5 fugato 132 0 fugatum 126 8 fugatum 126 8 fugatum 27 7 2 113 6 12 3 fugeret 56 11 fugiebant 51 6 fugientes 72 11 fugienti 143 9 fugiffe 152 15 fuiffe 8 23 111 21 6 alibi.	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1	26 12 12 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 P fugatum 126 8 fugatum 126 8 fugaverat 129 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugiente 152 15 fuiffe 8 23 11 21 6 alibi. fuiffent 30 22	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1	26 12 12 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 P fugatum 126 8 fugatum 126 8 fugaverat 129 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugiente 152 15 fuiffe 8 23 11 21 6 alibi. fuiffent 30 22 47 31	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 genera 95 11 genera 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1 56 20 generi, genic, 71 13	26 12 13 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 2 fugatum 126 8 fugaverat 129 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugient 143 9 fugiffe 152 15 fuiffe 8 23 21 6 alibi. fuiffent 30 22 47 31 fuiffet 30 4 47	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1 56 20 generi, genit. 71 13 8 10 78 generibus 91 6	26 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 2 fugatum 126 8 fugatum 126 8 fugaverat 129 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugiente 152 15 fuiffe 8 23 21 6 alibi. fuiffent 30 2 47 31 fuiffet 30 4 47 7 91 5 93 1	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 gener 22 2 66 2 14 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1 56 20 generi, genit. 71 13 8 10 78 generibus 91 6	26 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 2 fugatum 126 8 fugatum 20 19 fugaverat 129 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugientes 30 22 47 31 fuiffent 30 4 47 7 91 5 93 11 17 105 9 10	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 18 10 78 generibus 91 6 generis 3 3 7 72 19 9 5 8 116 7 128	26 26 27 27 27 27 27 27 27 27 27 27 27 27 27
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 2 fugatum 126 8 fugatum 126 8 fugaverat 129 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fugientes 72 1 fuiffe 8 23 21 6 alibi. fuiffent 30 2 47 31 fuiffet 30 4 47 7 91 5 93 11 fuiffet 2 2 7 5 13	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genera 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1 56 20 generi, genit, 71 13 8 10 78 generibus 91 6 generis 3 3 7 72 95 8 116 7 128 17 10 generis, conditionis, 7	26 26 12 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 157 fugat 48 23 fugatis 61 6 8 fugato 132 2 fugatum 126 8 fugatum 126 8 fugaverat 129 1 fugiebant 51 6 fugientes 72 1 fugient 143 9 fugiffe 152 15 fuiffe 8 23 21 6 alibi. fuiffent 30 22 47 31 fuiffert 30 4 47 7 91 5 93 11 fuiffet 2 2 7 5 13 9 39 9 alibi	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genera 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1 56 20 generi, genic, 71 13 8 10 78 generibus, 91 6 generis 3 3 7 72 95 8 116 7 128 pluy. generofa 96 8	26 12 12 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 0 fugatum 126 8 fugatus 26 19 fugaverat 129 1 fugientes 72 11 fugientes 72 11 fugiente 143 9 fugiffe 152 15 fuiffe 8 23 11 21 6 alibi. fuiffer 30 4 47 7 91 5 93 1 fuiffet 30 4 47 7 91 5 93 1 fuit 2 2 7 5 13 9 39 30 alibi fuit, artulit 2 19	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1 56 20 generi, genit. 71 13 8 10 78 generibus 91 6 generis 3 3 7 72 95 8 116 7 128 17 10 generis, conditionis, 7 plus. generofa 96 8 17 18 generofam 50 6	26 12 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17 17
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugat 48 23 fugato 132 2 fugatum 126 8 fugatum 126 8 fugaverat 129 1 fugiebant 51 6 fugientes 72 1 fugienti 143 9 fugiffe 152 15 fuiffe 8 23 21 6 alibi. fuiffent 30 22 47 31 fuiffent 30 4 47 7 91 5 93 1 17 105 9 10 fuit 2 2 7 5 13 9 39 6 alibi fuit, attulit 2 19 63 10 165 8	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genere 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 1 10 78 generibus 91 6 generis 3 3 7 72 95 8 116 7 128 17 10 generis, conditionis, 7 plus. generofarum 149 9	26 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12
fugat 13 17 6 13 130 4 6 fugam 141 15 fugat 48 23 fugatis 61 5 8 fugato 132 0 fugatum 126 8 fugatus 26 19 fugaverat 129 1 fugientes 72 11 fugientes 72 11 fugiente 143 9 fugiffe 152 15 fuiffe 8 23 11 21 6 alibi. fuiffer 30 4 47 7 91 5 93 1 fuiffet 30 4 47 7 91 5 93 1 fuit 2 2 7 5 13 9 39 30 alibi fuit, artulit 2 19	GAlbæ, n. p. 139 GAlbæ, n. p. 139 Gallia 125 10 gavifus 23 2 gazæ 70 19 Gellium, n. p. 147 148 3 Gellium, n. p. 147 148 3 Geminium, n. p. 147 genera 95 11 genera 95 11 genera 95 11 genera 6 3 21 12 17 50 1 68 12 5 9 97 1 101 2 18 generibus 91 6 generis 3 3 7 72 95 8 116 7 128 generofa 96 8 17 18 generofa 96 8 17 18 generofa 96 8	26 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12 12

INDEX
Fulviæ, n. p. 147 6
Fulviam 146 19
fumo 104 6
functions remain and
fundamentis 113 19 121
7 2 QM1 3/M/2HH
funditorum 72 23 dinit
funere 100 18 land total
funere 100 18 107 10
funeris 157 2
runestam 84 2
fungar 48 50 mm m m fungens 168 2 mm m m
fungens 68 2 molacum
fungitur \24 13 Inthonit
funus, mortem 117 16
Furio, n. p. 131 1 5 m fusus 20 14
futura 481 tez ar all
futura 42 152 31 futuram 32 4 93 13 futuras 73 26
futuras 73 26
futuris 11 12
futuris 11 12 Tadangan
Tuturos 6 3 105 15
futuros 6 3 105 15 106 21 130 18 134
futurum 2 6 lan and an
futurum 3 6 24 30 30 23 38 27 39 1 17
Hamme 40 17 21 21
14turus 124 18
hebas 37 15
flectic responses
CAlha n 65 25 and A
GAlbæ, n. p. 139 13
Gallia 125 10 11 11 10 11
gavifus 29 out indevol
gazæ 70 19 21111111111111111111111111111111111
Gellium, n. p. 147 26
gener 22 2 1 66 3 1 1 23 2
Andribus, moribus, 414
gener 22 2 66 2 121 14 genera 95 11
generantur 140 1
Selicie 0 3 21 12 32 g
17 50 1 68 12 76 2
) 91971 101 2 117 g
generi, gehir. 71 13 118 g
0.0101 0
eneribus 91 6
anguia a alland

```
generosus, nobilis 10 16]
                             26 14
                           generum, accuf. 46 19 ]
                             156 10
                           gens 69 19
                           gentes 14 27 65 4 88
                             6 | 122 5 | 123 2 | 125
                           genti 79 20
                          gentibus 2 9 | 48 4 | 53
                          gentis 7 1 115 16
                          gentium 15 21
                          genu 61 6
                          genuit 60 16 8 99 1967
                          genus 1 1 24 1 58 12
                            105 21
                          gerebantur 30 17 1 149
                            18
                          gerebat 74 19 | 142 3
                          gerebatur 132 22
                          gerebatur, fiebat, 118
                          gerendæ 39 8 | 85 19
                          gerendam 23 6
                          gerendis, faciendis, 11 10
                          gerendo 29 5
                          gerendum 31 18 33 20
                           69 25
                          gerendum, faciendum, 11
                          gerens 69 305 17 191911
                          gerentes 29 9
                          gerere 5 15 | 22 17 | 65
                            15 144 21
                         gerere, ferre 68 29
                         gererentur 119 3
                         gerentur, fierent 103 6
                         gereret 62 16
                         gereretur 55 27
                         gereretur, regeretur, 37 22
                         geri 54 24 24 01 (113)
                         geri, fieri, 22 27
                         germanam 2 2 | 26 11
                         geruntur 70 10 | 134 3
                         geruntur, funt 100 21
                         gefferat 14 4 27 17
                         gesterat, fecerat 37 25
                         gefferit 151 16
                         gesterunt 118 6
                          elliflet 32 2 4 milli
                         geffie 35 11 | 52 8 | 58
                           5 | 59 3 | 61 2 | 62 5 |
generis 3 3 7 1 72 22 1 64 7 67 6 68 4 82
                       2 8 | 102 5 | 121 16 |
                        122 4 | 129 12 | 130
                          10 | 131 25 | 138 3 |
                       148 27
                        geffit, fecit, 42 15 | 45
                                           gesta
```

8

8

8

8

8 g

8

8

g

000 000 000

8

8

18

8

90 90

9000

G

GGG

g

8

g

g

G

G

G

G

G

G

G

I

HAbeam 156 14 habeant 133 8 habeas 39 3 in inimod habebatur 89 9

Herculem, n. p. 125 11 Herculis 89 7 Herme, Mercurii Statue, 33 23 Hermes 34 I hetærice 97 15 Hetruriam, n. p. 127 2 hi 1 6 | 12 15 | 18 8 | & alibi hic, pronomen 471 929 15 30 | & alibi plur. hic, adverb. 5 14 | 13 1 14 4 6 alibi Hierophante, n. p. 872 hilaritate 83 7 hinc 23 25 | 25 7 | 31 7 | 32 9 | 43 25 | 38 13 | 63 13 | 56 14 | 101 5 | 127 7 Hipparinum, n.p. 50 3 Hipponem 121 1 Hipponicum 33 8 hirta 69 2 his 3 9 12 | 6 21 | 98 | & alibi quam plur. Hispania 125 7 Hispaniæ 125 4 Hispaniam 121 7 1 122 3 7 124 9 22 138 Hispaniis 139 16 Histiæus, n. p. 6 6 historia 17 14 | 84 12 | 152 6 historias 139 7 historici 41 8 historicis 52 IT historicum 52 8 historicus 49 15 hittoriis 84 10 hoc, pronomen I 1 3 t | 4 1 | 5 14 6 alibi quam plur. hoc, adverb. eo 67 13 70 24 hodie 126 T Homeri, n. p. 54 23 Homerus 61 12 homine 71 15 | 90 2 | 98 11 hominem 22 27 | 52 9 | 68 27 | 84 8 | 113 8 homines 40 3 | 42 1 | 86 20 22 | 96 5 | 104 16 151 3 homini 74 16 hominibus 70 22 147

1

hostibus 7 11 | 14 1 | hoftis 104 13 | 146 15 id 24 | 4 1 | 4 18 | 6 hoftium 4 16 | 6 5 | 8 7 . 4 | & alibi quam plur. 12 18 | 66 26 | 72 2 18 | 92 26 | 93 15 | 98 9 106 9 huc 16 11 | 23 23 | 24 idoneam 14 22
23 | 74 26 | 6 ali- idoneo 8 3 huic 8 23 | 10 15 | 24 19 | 32 4 | & alibi hujus 6 12 | 10 14 | 11 26 | 12 12 | 6 alibi humanarum 114 20 humili 95 4 3 ignorare 20 7 | 156 17 humilis abjectus, 10 10 hyberna 103 24 hybernacula 103 24 hybernaculis 91 9 hyembat 103 23 hyemale 71 3 hyematum 91 1 103 9 bis hyeme 148 to hyems tor 20 Hystaspis, n. p. 116 4

6 1

5 4

10 8 1

116

126

0

4

45

15,

65

48

93

36

32

elert engibat ang-trans

Acens 95 18 jacentem 44 6 Jacet 69 20 | 99 5 Jacta 133 29 jactarentur 144 9 jam 3 5 | 9 12 | 15 24 | 25 4 | & alibi plur. jam-tum, ex eo tempore,

& alibi and a sastagent 17 14 23 20 6791 103 17 | 108 2 illos 2 12 | 80 4 | 15 13 ! & alibi illuc, adv. 53 16 | 92 4 1 104 25 illud 18 9 | 34 22 | 39 illum 18 10 19 | 37 81 & alibi illufis 132 15 illustraretur, celebraretur, 11 13 illustre 20 16 81 161 illustrior 96 4 imago 9 I imitator 153 12 imminuebant fot I immortali 148 21 immortalibus 115 II immortalis 83 30 immolavit 124 11 imparatos 90 II impedimentis 44 2 impediretur 8 7 | 28 21 impedivit 47 8 | 105 2 impellantur 70 23 impendere 105 11 impenfis 108 9 imperare 48 4 | 103 13 | 112 2 | 113 22

MULNODEXADOV

xxxj
imperare 84 15
imperaret, exigeret, 145
93 11 15 11 11 11
imperat 104 1
imperata 104 12
imperator, dux. 27 6 28
15 32 21 47 6 83
124 10 125 2 139
imperatore 42 cl 50 7 0 l
imperatore 43 5 59 7 9
imperatorem 4 1 58 8
82 21 93 12 105 1
imperatores 66 10 92 3
123 3 135 12
imperatori 128 9
imperatoria 60 3
imperatoribus 29 11 43
2 a line a constituit
imperatoris 72 5 79 22
imperatorum 3 2 67 8
147 22 148 15
imperatum 104 33
imperavit 133 3 1 134
19 That at the mit
imperia, dominia, 5 II
imperia, regna, 1181
imperii 6 8 13 14 20
10 46 13 47 22 62
6 69 15 90 4 99
18 100 5 102 18
103 2 106 1 117 11
121 3 125 1 131 20
imperii, dominationis, 10
3 27 15
imperii, principatus, 20
16 Par endla kwamin
imperiis 10 1 54 25
98 13
imperio 4 18 9 7 36
11 12 48 25 69 14
21 84 6 89 5 102
3 102 16 114 3
1116 3 129 2 130
20
imperiosa 86 9 imperite 114 2
imperitus 81 9
imperium, dominatum, 4
18
imperium, dominium, 9 3
0 30 12 53 23 94 2
1mperium 15 11 54 2
65 3 81 20 82 4 8
99 12 109 4 1134
139004

-77250 54

iuciderit 148 5 incidit ft 17 e sudified inclinatæ 88 17 incognitum 78 25 139 incolas 4 3 incolis 125 8 a 8 stall incolunt 68:2 incommodum, intempeftivum, 118 130 140 6 6 100 incredibili 112 18 | 116 12 - 1 27 1 silasinamud og. orange incurrentes & 8 ilimun inde 7 1 | 16 14 | 17 10 | 0 25 17 & dibi To 11 15 11 index 24 21 and a limited indicaffet 24 18 indicaret 143 13 indicent 45 901 serodin indicerent 16 to indicio 24 17 | 31 16 | 113 3 | 152-33 indicium 210 7 musemust. indigebat 44 7 1 smill os sit indigentemeti8 11 may indigeret 28 23 | 123 11 indignarentur 55 2 indigne 97 2 20 2 mg indiguerunt 147 4 indiligens 14 3 5 indixerunt 33 20

indixissent 27 9

indixit

ipfa ipfe

15

ipfi

12

7

13

ipfis

ipfii

. 1

ipfo

iplo

2

ipfo

ipfu

1

1

2

ira

ira

ira

iræ

ire

ire

ire

ici

irr

irr

15

If

ift

ift

ift

If

ift

ita

it

it

I

I

L Abeone, n. p. 135 1
labor 107 15 laborarint 86 21 labores 115 5 laboribus 134 28 laboriofius 150 4

liberaretur 20 13

1

1

1

1

1

1

1

1

li

li

li

li

1

li

1

1

1

1

1

1

1

1

1

1

li

1

1

1

libe.

liberari 85 9 der silam litibus 147 6 de longiores 58 12 liberata 14 12 | 48 26 liberatorem 57 4 mailam liberatum 81 140 milant liberatus 17 23 | 27 1 liberaverunt 87 II liberavi 80 5 an similari liberavit 8 24 64 9 liber 111 2 | 154 10 liberi, adject, 15 1 liberi, Subst. 60 8 9 | 68 24 | 89 10 | 100 19 | 102 7 107 51 108 liberis, adject. 62 23 liberius 11 3 | 55 13 liberos, adjett. 6 3 liberos, subst. 79 28 | 80 loci 73.5 28 15 | 83 26 | 88 19 | locis 8 5 | 28 20 | 67 19 | 107 12 | 117 16 | 146 liberrime 15 20 libertate 10 9 43 24 libertatem 34 5 | 42 13 | 52 13 | 82 25 | 87 8 | 112 1 113 16 115 libet | 86 17 | a se situarin libidinis 94, 12 21 21 libidinofus 33 4 117 librarii I 50 18 libri 135 5 11 139 8 libris 153 20 | 154 2 libro 3 1 52 19 . unsm libros 152 23 librum 32 5 11 licebat 62 26 | 89 8 | 101 3 en ich merk ter licentia 35 3 | 103 13: licentius 55 5 liceret 74 10 | 79 3 | locus 23 17 | 74 26 licet 23 24 | 26 8 milioni locupletaris 91 1 Lyco | 56 123 licitum 33 17 | 105 9 sm locupletato 36 21 1 stam Lydia; m. p. 46:19 | 68 ligna 40 15 ligneis 12 5 deut augum ligneum 12 8 Ligures, n. patronym. 127 locupletiffima 90 27 limen 56 16 rinoffereid longas 48 15 801 | 01 lineas, adjet. ex lino 58 longe 14 25 1 38 15 1 Marathoniam, adjut. 812 lingua, 5 11 | 51 5 8 linguæ 33 9 ionorista M longinquiore 13 18 delsm Lyfim, n. p. 105 12 | lis 9 12 1 66 20 illest M longiorem 103 27-1 104 2107 8 | 118 2 5 wem 26 (2) 55 offeram [27841 | 31 est sliam

68

83

151

27

10

71

148

FSI

86

419

60

-usid

stangards so re-M:

n

n

m

m

m

m

·M

M

M

m

m

m

m

m

m;

ma

ma

ma

ma

ma

ma

9

ma

Ma

ma

ma

1

2

1

1

51

1111

1111

12

mil

311

r-

1

1

n

n

11

n

n

mor.

NActi 14 22 nactus 9 3 | 94 17 nactus, consequutus 138 nactus lapsus 156 3 nam 2 15 | 3 10 | 4 15 | 6 1 | 6 alibi quam plur. namque 8 \$ 23 | 90 3 | 16 1 | 6 alibi plur. nando 63 t7
narrare 136 5
nata 112 4 | 154 22
natalem 114 25 natali 114 24 natantem 63 15 natas 26 13 nati 18 8 | 68 16 | 117 17 natione 22 2 67 16 nationes 123 4 | 131 2

16 Nepotolemus, n. p. 100 4 nepos 66 26 nepotes 117 17 neptis 164 22 Neptuni 24 20 neque 2 I 15 16 4 14 18 19 | 6 alibi quamplur. Neroni, n. p. 155 2 Neronis 137 4 nescio 9 13 | 41 11 | 42 13 111 5 nesciret 55 16 neve 44 14 18 | 75 14 neutram 150 28 neutri 71 28 Nicanor n. p. 109 9 Nicanorem 109 5 Nicanori 110 2 Nicias, n. p. hominis 33 niger 68 28 nihil 1 6 | 6 11 | 8 15 | 12 22 | & alibi plur. nihilo 68 23 74 17 130 9 1 156 28 nihilominus 15.8 | 143 nihilo fecius 447 13 | 8 1 | 55 31 nil 446 Nilum, n. p. 100 22 nimia 86 18 TO CHENCHE nimiâ 103 15 nimiam 38 2 nimis 60 5 nifi 1 7 | 2 15 16 17 | 7 5 | & alibi plur. nitebatur 109 16 nitebatur, impellebat 7 nitendo 152 9 niterentur 85 18 niteretur 6 9 nitida 101 6 nobile, celebre, 10 12 nobilem 50 5 nobiles 15 13 22 18 35 3 1 102 14 138 12 nobili 50 I nobilibus 100 12 nobilis 2 6 | 140 9 nobilistimas 93 4 nobilitate 42 14 nobilitatus est 58 2 nobilius 8 16 nobis 154 II

nobif-

nutu 30 17 - 21 Allun Nylæum, n. p. 50 4

AN ALI

obstitistet 56 11 obstitit 6 7 | 47 9

obstruxerunt 25 8

obtemperare 112 2

obterebant 112 10

on

op

orationis 32 22

orator 139 3 oravit 1154 orbis 78 24 | 142 12 | 155 Orchomeniis, n. patron. 31 14 ordiamur 427 ordiendum 1016 ordinatæ 598 ordine 74 1 | 153 21 | 154 ordinem 899 ordinis 145 19 ordinum 151 3 ore 1146 Orestem, n. p. 80 13 origine 140 I originem 153 18 origines 139 10 Oriens, veniens 48 Oriretur 66 9 | 106 25 oris 32 22 | 140 7 ornamento 51 7 ornamentum 145 5 ornarentur 91 4 ornatissimum 91 7 ornata 28 1 ornatum, subst. 955 107 ornatus, subst. 69 6 | 95 ornatus, adjett. 7917 ornatus, instructus 126 ornavit 69 1 | 1161 2 | 153 15 ornavit, locup'esav. 11 22 OFO 142 25 orta 139 10 orta 54 19 ortus, particip. 136 1 153 22 | 154 16 osculans 156 23 offa 193 100 19 107 ostendens 52 19 | 133 16 ostenderit 37 14 oftendimus 88 4 | 90 2 | 106 31 147 24 oftendiffet 134 22 oftendit 47 22 | 78 21 oftentationem 153 II os pario mov 28 6 otii 79 24 otium 85 17 | 113 16 | 121 3 01 111 111 . In the language.

parerent, obedirent. 102

IO pareret, gigneret. 752 parem, aqualem. 10321 pares, aquales. 10 15 13 Parætacis, n. p. loci. 103 pari 5 3 | 13 2 | 14 14 | 226 | 6 alibi paria 103 17 Parii, Parum incolentes. 9 16 Pario, adject. 9 29 paritur 79.24 parma 58 10 pars 13 3 parfimonia 41 20 partam 29 7 parte 2 16 | 48 26 | 53 partem 28 15 | 38 28 | 51 21 | 64 12 | 66 24 | 68 I | 73 6 | 74 I4 1 100 3 103 29 141 11 16 105 28 partes 55 25 | 66 23 | 98 parti 99 9 | 146 7 partibus 134 15 | 141 particeps 97 16 | m1 13 participem 97 12 partiendo 51 20 partim 2 10 bis | 12 9 bis | 40 10 bis | 48 7 bis | 74 14 | 85 13 | 87 11 12 | 106 35 bis | 145 6 partis 547 partium 144 7 parva 45 9 parva 6927 parvam 70 II parui 105 15 paruifle 35 14 | 846 paruisiet 926 paruit 81 21 Parum, n. p. 9 8 20 parum, adv. 60 5 | 147 17 | 151215 parvo 1414 parvulam 16 13 paffa 135 9 paffi, sunt. 105 13 paffuram 26 13 passus 141 23 passus, est. 17 10 paffuum 74 | 130 3 patefecit 23 11 | 126 2

pau

pau

pau

12

Pau

pau

Pau

pau

pau

pau

7

pau

Pau

4

Pau

Pau

2

Pau

2

pax

peco

peci

peci

2

9

1

pec

pec

7

1

pec

pec

ped

ped

ped

ped

ped

ped

ped

ped

pad

ped

ped

ped

2

Pec

6

1

3

4

phi

Phi.

phi

Pho

I

Pho

Pho

Phe

Ph

Phi

1

Phi

Phi

Ph

Phy

pia

piet

piet

piet

pie

pila

pila

Pir

Pir

Pir

Pif

Pif

Pif

Pif.

Pif

2

Pit

pla

Pl:

ple

ple

ple

ple

ple

ple

1

philosophia 78 2 philosophiæ 76 15 | 149 philosophorum 153 10 Phocion, n. p. 109 8 22 110 16 Phocionem 109 20 Phoebidas, n. p. 85 I Phænicibus, n. patron. 48 Phænicum 27 10 Phrygia, n. p. 39 19 40 Phrygia 68 23 | 101 6 Phrygiam 73 18 | 90 29 Phrygum 73 I Phylen, n. p. 43 13 pia 49 4 pietas 91 25 | 116 15 pietate 153 1 110 9 Piræeo 109 5 9 Pirzeum 110 2 Pifidæ, n. p. 71 23 Pifidarum 73 2 Pisidas 70 4 | 71 4 | 71 28 Pififtrati, n. p. 9 30 Pifandro, n. p. 36 4 | 48 Pittachus, n. p. 45 4 placari 88 10 placatis 60 10 placere 20 7 plaga 100 25 plagis 100 9 plane 101 12 Platæeas, n. p. 20 14 22 poenus 132 15 Platæenfium,n. patronym.7 Plato 33 13 | 51 14 | 52 II Platonem 51 9 52 6 plecti 10 13 plenus 22 3 | 32 20

36

00

2

、West Edited

pra

pra

pra

pra

præ

præ

præ

pra

pra

præ

pra

præ

pra

pra

pra

pra

præ

pra

1

pra

pra

pra

pra

pra

1

pr

2

2

pra

pra pra

Dra

1

prz-

6

propinquis 107 9 | 128 propinquitate 89 11 propinquitatem 50 7 propinquo 7 4 17 1 propinquorum 2 16 propinquos 22 19 23 propinquum 46 14 | 68 15

propinqua 2 17

17 propitia 56 20 propius 9 11 | 131 20 proponebantur 156 5 proponeret 155 12 Propontidem, n. p. 39 11 propofita 86 18 propositum 3 1 99 33 proposuit 91 4

P

PI

PI

P

pi

PI

pi

P

81

2

1

3

81

0

28

11

33

ro-

Questinagua

. IN MALE STREET, STREET, Qua, pronom. in nominat. aliqua 34 4 | 76 7 | 106 24 | 142 7 | 143 qua, pronom. in ablat. 8 15 11 1 20 12 17 6 alibi plur. qua, aliqua, 149 3 qua, adverb. 5 8 14 9 1 28 1 | 103 23 | 104 quacunque adverb. loci, 125 quadraginta 41 6 126 y 58 musiving quadraginta 21 3 quadringentorum 12 1 quæ 2 6 9 12 16 19 | 7 20 | & alibi quam plur. quæque, omnes, 21 2 139 querebant 106 20 quærebat 13 1 | 78 12 quærentibus 95 8 quærere 35 23 | 86 21 | 133 17 quæreretur 92 13 quærit 7012 des aumaten quæritur 104 8 quæfiffe 20.5 quæfiffet 79 6 105 18 quæfivit 46 12 14/10/713 quæfivit, petivit, 15 18 | 124 II queltio 34 19 questionem 155 12 Quæstor 137 6 10 | 138 quæstum 147 12 quale 8 18 | 155 19 qualem 3 6 quales 80 12 qualis 68 3 | 105 24 quam, pronomen acc. 4 12 12 11 27 15 24 6 alibi plur. quam, aliquam, 75 2 148 quam, conjunctie, 4 15 18 21 | 6 11 16 | 8 1 | 6 alibi quam p'ur. quam, quantum, 7 8 | 56 nuam,intenfiva conjunctio 1 4

29 | 15 6 | 38 17 | & diti.

Q

Q

qu

Qu

Qu

qui

Qu

qui

qui

qui

qui

qui

què

que

quo

2

quo

8

quo

quo

luo

I

140

1

li

140

uo

91

140

110

106 40

1

0

2.

1

4

24

56

24

RAdicibus 8 4 raperetur 102 2 rari, infrequentes, 8 21

red-

Q2

INDEX

r

r

r

r

T

T

r

re

re

re

re

re

re

re

re

re

TE

re

te

39

1

16

4

15

7

4

retulerunt 41 3 | 51 22 | 96 2 retulerunt, receperunt, 133 retulit 17 11 | 54 23 | 106 14 revertar 103 19 removeretur tot 11 resciverunt 23 19 | 131 reverteretur 23 21 | 25 3 | 27 14 | 30 20 | 95 16 128 6 20 | 85 11 | & alibi. , revocatus 23 7 | 129 11 renuntiatum eft, 83 21 respiciens 10 12 revocavit 61 8 | 69 15 75 4rex 5 6 | 16 12 | 18 4 12 | 23 1 | & alibi. rhapfodia 54 24 Rhodanum, n. p. fluv. 126 6 129 13 Rhodiorum, n. patron. 131 23 Rhodios 135 6 rifum 133 29 rifus 83 7 robur 43 15 robustior 33 15 robultiores 43 20 robustum 132 19 rogabatur 152 7 rogarent 130 18 rogatu 78 16 | 139 19 | 153 20 rogo, verb. 18 1 | 45 6. Romæ 130 24 | 134 4 | 155 23 Romam 128 4 | 130 13 | 136 5 143 11 Romanam 142 7 Romanæ 140 1 Romani 59 17 | 99 17 | 124 2 | & alibi. Romanis 120 17 | 121 6 | 123 11 13 6 alibi. Romano 117 6 | 130 13 Romanorum 2 12 119 9 | 128 13 | & alibi. Romanos 97 8 | 120 I 14 | 122 9 | 6 alibi. Romanum 153 15 RoRomanus 123 1 4 | 128 fanandum 156 16 7 | 151 2 | 154 21 Romulo, n. p. 155 14 roftro, prora, 63 13 rubro 124 I rudibus 84 13 Rufum, n. p. 129 2 rumore 56 26 Tuiticum 151 20

feden-

fe

se se

fe

fe

fe

fe

fe

fe

fe

f

S

S

f

ſ

f

1

fedentem 24 25
federe 72 21
fedet, moratur, 2 16
feditio 106 24
fegnes 42 19 fegnes 43 19
fegnes 43 19
fegnius 68 24
feprimum 106 22
fegregare 124 6
fepringentorum 11 28
fexto 20 10 2
feipfum 70 12
fepringentorum 134 28
fepringentorum 148 9
fepringentorum 152
fepringentorum 152
fepringentorum 153
fepringentorum 154
fepringentorum 155
f sejunctum 86 17 sejungunt 125 10 Seleuco, n. p. 100 22 Seleucum 118 3 Seleucum 110 3 Seleucus 105 12 | 107 8 fellam 102 20 femel 60 11 | 81 15 | 152 9 femianimis 25 13 semivivum 100 16 femper 28 22 | 30 4 | 58 6 | 89 5 | & alibi. Sempronium, n. p. 129 3 Senam, n. p. urbis, T37 5 fenatu 138 10 fenatui 130 13 | 134 6 fenatum 15 19 | 138 8 fenatus 131 3 fenatus 131 3 16 130 26 fene 145 15

fenectute 110 10 | 116 6 fermoni 18 6

fenectutem 60 10 | 143 fermonis 142 20

18 | 155 26 fero 91 14 fignatum 32 7

fenem 76 17 ferpentes 133 4 fignificaret 95 6

fenefcere 36 3 ferpentibus 133 31 fignificari 12 8

fenefcere 36 3 ferpentum 133 9 fignificavimus 154 14 18 | 155 26
fenem 76 17
fenescere 36 3
fenex 139 7 | 152 18
feni 152 18
fenier 139 4
fenserunt 39 14
fensisse 55 6
fensit 17 5 | 71 14 | 124 fensit 17 5 | 71 14 | 134 22 | 156 10 fensu, fententia, 36 7 fensus 55 24 | 147 16 fententia 22 9 | 54 24 | sententia 37 25 | 110 2 | 121 5 fententiæ 31 19 fententiam 6 12 fentiebant 85 19 | 109 17 109 17 fentiebat, videbat, 51 7 fententiis 31 14 fentire 124 5 fentirent 107 7 fervivit 77 6

1

7

1

6

8

I

fepelire 111 2 feveritate 59 4 | 152 5 severum 76 17 fexaginta 21 3 | 117 14 fexto 20 10 | 29 8 Sextum, n. p. 156 11 Si 1 7 4 1 5 12 6 1, 6 alibi quam plur.
fibi 4 1 24 | 14 1 28 |
17 1 | 6 alibi plur.
fic 5 11 | 8 22 | 14 12 | & alibi plur. fic, adea, 21 13 30 4 Sicilia, n. p. insula, 115 1 Sicilia 37 2 | 54 9 | 113 7 54 I II | 6 alibi. Siculorum 113 23 Siculos 113, 12 Siculus 117 7 ficut 37 28 | 48 16 | 56 18 | & alibi. fidere, demergi, 63 13 fignum 9 16 | 59 7 | 94 fimilitudinem 143 25 fimillimum 73 27 | 147 27 fimplici 111 10 fimul 20 19 | 36 11 16 37 7 6 alibi. fimul, statim, 51 19 fimulans 22 20 | 49 11 fimul ac, 33 3 | 88 13 fimularet 30 10 | 55 21 fimulat 74 11 fervitutis 113 21 fimulata 75 11 | 93 21 | simultatis 52 3 fin

Sophrosynen, n. p. fam. 10 4 sopitus 52 2 foror 112 3 | 143 21 forore 68 16 | 153 5 fororem 2 2 | 26 6 | 50 2 | 55 28 fororis 51 21 | 145 10 forte 138 3 fortis 137 7 Sofilo, n.p. 135 10 Sofilus 135 9 Solio, n. p. 157 1 fparo 83 15 Sparta, n. p. urbis, 60 1 Spartæ 22 22 | 80 20 Spartam 22 25 | & alibi. Spartani 116 2 Spartanis 86 7 spatio 101 15 | 104 14 spatium sor 9 | & alibi. spe 24 3 | 31 9 | 34 27 | 105 16 | & alibi. specie 103 2 speciem 115 6 specimen 142 13 spectabat 14 25 spectaculo 2 9 Spectatum, Supinum, 117 4 speculatores 39 6 speculatur 70 3 fpei 144 25 fpem 34 11 | 105 25 sperabant 146 18 sperabat 103 30 | 120 11 sperans 23 22 39 12 sperare 3 5 spero 156 15 spes 5 13 | 63 5 | 73 5 | 146 15 spiritus 54 7 splendide 151 16 splendidiffima 41 13 splendidus 33 1 | 150 26 splendore 41 14 spoliare 146 20 spoliarent 92 21 spoliavit 74 6 sponsalia 155 % iponfor 147 8 sponte, abl. nom. indecl. 4 5 | 19 2 | 6 alibi. Rans 77 9 101 10 Stare 71 27 ftat 156 17 statibus 62 1 Ratim 13 20 | 25 8 | 27 13 | 28 .24 | & alibi.

fua

fua

fua

fu

fu

fu

fu

fu.

fu

fu

fu

fu

fu

fu

fu

fi

fi

fu

fi

fi

fi

fi

fi

G

f

65

0

19

12

Sulpitium 130 11 Sulpitius 135 3 fum 2 19 | 78 23 | 106 7 lumere 64 12 fumerent 4 1 fumeret 18 14 fumitur 74 25 fumma, adjett. nom. 10 9 fumma, adject. accuf. 1156 fumma, subst. abl. 131 20 fumma, adject, abl. 4 16 fummæ, subst. dat. 13 14 fummam, subst. 78 11 fummam, adjed. 27 2 fummas, Subst. 68 | 84 13 fummas, summitat. 123 7 fummas, adject. 85 12 fummi 102 18 fummis, adject. 15 15 fummo 32 18 61 4 fummo, maximo, 2 2 fummorum 1 2 fummos 106 34 107 13 summoto 32 12 fummum 16 11 | 30 12 fummus 32 21 | 153 13 fumpferant 103 19 fumpferunt 107 4 fumpfi 156 18 fumpfifie 9 2 | 95 15 Sumpfit, baufit, 134 26 fumptibus 119 12 fumptu, 29 4 fumptui 151 5 fumptum 106 15 fumptuolum 151 18 Inmptuolus 150 26 fumptus, Jub. nom. fing. 926 lumptus, gen. 150 15 fumptus, nom. plur. 55 7 fumus 85 14 | 139 18 funt 211 | 5 3 | 10 8 14 fuo 14 21 | 1520 Juorum 9 19 31 106 fuos 15 16 21 27 | 32 I fuper 24 11 | 38 19 superabat 67 14 Superabatur 133 2 superare 48 20 | 82 20 fuperarentur 131 25 fuperaret 14 20 superari 40 47 | 47 16 Superarit 123 2 superafie 41 15 | 47 19 Superafiet 134 | 92 6 Superati 119 9 Superato 113 4 superatum 14 II

TAbellarium 133 15 tabellarius 133 18 tabernaculo 45 15 tabernaculum 102 20 taciturna 156 26 tacuerunt 51. 22 Tænari, n. p. 24 20 tale 52 3 | 56 27 | 95 2 | 104 16 | 132 7 talem 3 6 | 18 5 | 26 12 | 37 3 10 | & alibi talenta 18 13 | 21 3 | 39 20 | 48 28 | & albi talentis 9 25 | 66 20 tali 4 22 | 12 8 | 245 11 | 27 1 | 6 alibi talibus 54 10 | 70 26 | 145 22 talium 44,5 talis 8 24 | 58 2 tam 2 6 | 6 13 | 7 4 5 | & alibi plur. tamdiu 72 20 | 105 24 148 30 9 29 | & alibi plur. Tamphilianum 150 12 Tamphilo, n. p. 1352 3 tanquam 124 4 tanta 36 12 23 66 5 105 7 | & alibi tanta 20 6 | 21 7 | 28 19 | 59 4 | & alibi tantæ 658 | 86 3 tantam 14 27 33 5 108 tantas 8 16 14 4 tanti 67 4 tantis 11 25 | 21 29 45 I & alibi tanto, adject. 86 5 | 120 7 | 121 11 147 30

T 56 6 teneretur 106 2 THUE THOU ISE 5 tenet, occupat, 2 14 tenet 4 8 tentaret 142 25 tentafti 78 25 tentata 78 15 tentatus 138 16 tenuerant 120 5 tenuerunt 35 16 | 116 3 tenues, modici, 8 21 tenui 86 3 tenuit 17 9 | 27 5 | 20 | 97 12 | 6 alibi tenus 47 10 ter 105 5 Terentius, n.p. 127 8 Teribazo, n. p. 49 10 Teribazus 49 10 terna 151 4 terra 95 3 terra 11 24 | 12 13 | 20 21 | 24 22 | & alibi terram 12 19 | 39 7 | 100 6 101 12 terrarum 78 24 | 142 12 | 155 24 terrestres 11 28 terrestribus 36 14 terribili 68 27 terris 155 17 terrorem 128 13 terroribus 147 6 tertia 104 19 tertiam 103 29 tertio, adject. 1318 tertio, adv. 126 9 | 129 13 tertium 54 1 | 106 1 tertius 116 16 | 139 9 testabatur 13 13 testamento 143 20 testarum 28 5 testation 35 8 testes 156 14 testimonia 66 29 testimonii 32 11 testimonium 32 2 | 79 10 testudinibus 9 11 testula, ostracismo, 20 2 testularum 162 texit 75 6 Thaco, n. p. 95 I Thafii, n. patronym. 3024 Thafios 27 19 Thasum, n. p. insula, 30 20 Theatrum 114 13 | 117 5 Thebani, n. pat. 60 1 | 831 The-

T

T

T

T

T

T

1

Thebanis 31 15 | 78 22 | 807 | 6 alibi Thebanorum 85 4 | 86 19 88 5 Thebanos 79 21 80 10 Thebanum 79 19 Thebanus 76 11 79 15 Thebarum, n. p. 87 15 Thebas 35 5 | 41 15 | 61 3 | 78 18 | 6 alibi Thebis 79 18 80 14 | 82 4 85 19 6 alibi Themistocle, n. p. 14 11 Themiltoclem 17 10 12 Themistocles 11 2 | 12 6 19 | 13 12 | & alibi Themistocli 196 Themistoclis 143 Theopompus, n. p. 41 10 Theram, n. p. wrbis, 46 5 Theramene, n.p. 361011 Theramenes 37 6 Thermypolas, n. p. loci, 12 14 Thermopolis 13 6 Theffaliæ, n. p. 88 11 18 Theffaliam 88 4 Thracas, n. p. 42 I Thracem 60 16 Thraces 3 11 | 39 13 Thracia, n. p. region. 63 2 Thraciæ 38 12 Thraciam 38 9 | 39 11 Thracibus 59 Thracum 27 7 38 23 Thracybuli, n. p. 43 7 23 | 44 16 Thrafybulo 36 11 Thrafybulum 44 9 11 Thrasybulus 37 23 | 44 3 45 10 Threffa. Threicia, 60 13 Thucydidem, n. p. 18 19 Thucydides 11 11 | 22 22 | 41 9 Thucydidi 17 13 Thurios, n. patron. 35 2 Thyo, n. p. 68 22 Thyum 68 24 27 Thyus 58 11 19 Tiberi, dativus fing. n. p. fluminis, 131 20 tibi 22 23 24 | 47 26 | 78 26 | 79 5
tibis 1 5 | 76 14 Timæas, n. p. bom. 41 10 timebat 55 29 timebatur 38 3

5 3

87

20

100

12

129

9

10

24

20

75

31

he-

timens 9 17 | 147 23

turpitudini 29 turpius 122 10 Tusculo n. p. 1361 tutam 62 tutelam 985 tuto adject. 17.20 tuto 17 1 | 46 13 | 97 3 7 122 19 tutum 11 21 | 167 | 39 16 | 54 3 | & alibi tuum 17 18 tyranni 10 8 | 40 2 | 43 8 | 44 1 | 6 alibi tyrannide 53 1 tyrannidem 9 31 | 38 4 | 812 111113 tyrannidem, regn. 117 13 tyrannidis, 52 13 | 113 3 tyrannidi 52 10 tyrannis, dat. plur. 42 12 43 17 tyrannis, nom. fing. 53 20 tyranno 42 11 | 51 15 | 52 9 & alibi tyrannorum 448 | 88 17 tyrannos 44 12 | 88 17 tyrannum 55 13 | 57 3! tyrannus 10 5 | 50 14 | 54 10 | 67 1

U.

veni-

Y

٧

veniemus 3 1 verfatur 2 14 venio 67 10 versatus, moratus, 136 2 venire 18 3 | 56 15 | 74 versatus, perisus 1446 18 | 91 24 versatus, est, 91 20 versibus 154 5 8 venirent 8 10 venires 106 4 veniret 74 25 | 148 3 veniret, conting. 134 16 veniffe 17 16 | 39 14 | 42 versuum 79 14 3 6 alibi venifient 81 19 | 1242 | 134 16 veniffet 4 7 1 16 11 | 24 vefte 23 13 | 31 4 | 446 | 10 & alibi plur. venit 9 15 | 15 5 | 23 23 | vestigia 113 21
24 24 | & alibi vestimentorum
veniunt 152 32 vestitu 73 29 | 7 ventis 131 15 13 949 954 ventitavit 143 7 ventitavit 143 7 vestitum 23 12 | 25 vento 4 6 25 73 28 ventre 151 11 vestram 45 8 venturum 54 5 ventus 4.7 venumdari 51 15 veterani 103 14 Venufiam, n. p. 129 6 venusta 106 12 vetere 145 11 ver 101 .22 vera 99 22 vera 47 7 | 90 14 | 97 9 veteribus 11 3 14 verba 9 23 | 18 7 | 37 12 veteris 110 7 verba, errorem, 128 10 verberibus 101 13 verbis 1317 | 1716 | 18 12 | & alibi verbo 79 23 | 109 23 verbosiores 101 13 vere 11 15 | 38 25 | 43 vexabatur 101 3 6 6 alibi plur. verens 14 7 | 52 17 | 56 vexat 74 13 3 | 102 17 | & alibi vereor 48 3 | 84 11 vererentur 152 6. vereretur 68 19 | 101 8 | 106 24 vergit 28 I verissime II II Veritatis 77 14 veritus 143 17 vero, adv. 28 | 2017 | 35 vicit 58 6 | 92 12 | 105 1 19 43 5 6 alibi vero, autem, 50 15 | 58 victi 36 14 | 92 29 4 | 83 28 | & alibi victi erant 22 13 vero, sed, 34 20 | 53 6 60 6 6 alibi vero, contra, 110 8 | 116 2 vero, sane, 51 6 14 verfabatur 117 47 13 verfari, effe, 17 2

12 24

2

14

33

51

24

91

13

25

37

33

65

1

1

15

1

1

32

1

4

4

1

1

1

94 21 | 99 16 | 134 16 | 152 32 usui 47 14 | 98 12 usum 77.6 | 103 19 | 152 2 15520 ufurum, subst. 141 22 ufuris, subst. 141 25 usurum 145 23 usurus 106 20 ulus, particip. 18 22 | 12 17 | 66 11 | 94 11 | 11015 | 1273 | 135 10 | 140 3 | 145 1 14 | 149 14 156 2 ulus, erat, 100 18 usus, est, 26 1 | 27 11 | 44 2 78 6 89 2 90 9 62 8 usu veniunt 152 32 ufu venerat 35 7 | 37 9 usu venit 94 21 usu veniret 134 16 ut, conjunctio, 2 19 | 3 4 6 12 | 4 4 20 | & alibi ut, particula caufalis, 11 12 13 4 21 | 14 2 5 | 6 alibi quam plur. nem denotans, 14 19 17 22 | 181 | 208 | 6 alibi quam plur. ut, particula adjunttiva, II 19 13 17 14 28 33 ut, quemadmodum, II II 15 24 11 12 25 3 6 alibi quam plur. ut, statim atque, 16 7 23 23 | 41 I | & aliut, relat. ad fic, 119 7 1239 134 15 141 3 ut, relat. ad ita, tam adeo, 119 13 120 17 124 17 | 127 3 | 6 alibi plur. ut, relat. adeo, 120 21 122 11 ut, quando, 155 | 699 | 71 14 | & alibi quam plur. ut, dum, 24 23 | 37 6. 38 5 ut, quo, ICO 7 utebatur 23 13 | 28 12] 143 25

INDEX.

82 18 vult 79 22 vultis 79 26 vultu 25 4 vultus 156 22 uxore 68 24 79 31 uxorem 2 13 11 1 26 11 | 53 7 | 54 16 | 55 X Enophonte n. 1 28 | 79 28 | 83 24 | X 1 107 11 | 116 14 | 146 Xerxe, n. p. 17 12

19 uxores 26 8 uxori 100 19 uxoribus 117 6 Xerxes 11 24 | 13 7 | 20 10 | 92 8 | 116 8 Xerxi 22 19 | 116 8

ZAcynthios, n. patron, Zama, n. p. 130 3 Zamam 130 1.

XEnophonte n.p. 89

X.

FINIS.

distributed to the contract of the contract of

Ad LECTOREM ADMONITIO.

Authores Claffici subsequentes in usum Delphini, eodem fere Charaetere & forma jamdudum typis mandatis, prostant venales apud Johannem Sprint, ad campanam in Vico vocato Little-Britain, & Danielem Midwinter, ad infigne trium Coronarum in Cometerio D. Pauli

Virgilii Maronis Opera, cum Interpretatione & Notis Caroli

P. Terentii Afri Comœdiæ, cum Interpretatione & Notis Nicolai Cami. 8vo.

Phœdri Augusti Liberti Fabulæ cum Interpretatione & Notis Petri Danet. 8vo.

D. Junii Juvenalis, & A. Persii Flacci Satiræ. Interpretatione & Notis illustravit Ludovicus Prateus. 8vo.

C. Julii Cæsaris quæ extant. Interprétatione, & Notis illustravit Joannes Godvinus. Professor Regius.

Ovidii Metamorphoseon Libri 15 cum Interpretatione & Notis Daniel. Chrispini. 800.

M. Tullii Ciceronis Orationes quædam felectæ, cum Interpretatione & Notis Carol. Merouville.

Dr. Littleton's Latin and English Dictionary. Ato. Cole's Latin and English Dictionary. 8vo.

patron.

So2nite

haraapud n, & eterio

Caroli

Nico-

Petri

ie & travit

Notis

preta-

X0234